

Ex. A
STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1937: 12
SOCIALDEPARTEMENTET

ARBETSLÖSHETSUNDERSÖKNINGEN

DEN 31 JULI 1936

UTFÖRD AV

STATENS ARBETSLÖSHETSKOMMISSION

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2013

National Library
of Sweden

S T O C K H O L M

1 9 3 7

Ex. A

g

S. D. U.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1937: 12
SOCIALDEPARTEMENTET

ARBETSLÖSHETSUNDERSÖKNINGEN

DEN 31 JULI 1936

UTFÖRD AV

STATENS ARBETSLÖSHETSKOMMISSION

S T O C K H O L M

1 9 3 7

Statens offentliga utredningar 1937

Kronologisk förteckning

1. Socialiseringsproblemet. 2. Hushållsräkningens problem och faktorer. Tiden. viij, 173 s. **Fi**.
2. Socialiseringsidéer och socialiseringspraxis i Sovjetunionen. 2. Tiden. vij, 140 s. **Fi**.
3. Betänkande med förslag till revision av förvarings- och interneringslagarna m. m. Marcus. 96 s. **Ju**.
4. Statslotteriutredningen. Betänkande med förslag rörande svenskt penninglotteri. Heggström. 177 s. **H**.
5. Betänkande med förslag till lagstiftning angående särskilda husbehovsskogar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker m. m. Marcus. 98 s. 1 karta. **Jo**.
6. Yttrande i abortfrågan. Marcus. 56 s. **S**.
7. 1934 års nämnd för städningsutredning. Betänkande med speciella beräkningar och förslag rörande ersättningarna för städningsarbete inom vissa statliga ämbetslokaler i Stockholm m. m. Marcus. 54 s. **Fi**.
8. Betänkande med förslag angående den statsunderstödda vattenavlednings- och avdikningsverksamheten samt därmed sammanhängande spörsmål. Heggström. 275 s. 3 bil. **Jo**.
9. Utredning rörande jordbrukets läge i Norrland med vissa förslag till åtgärder till förbättrande av den norrländska jordbrukarbefolkningens ekonomiska ställning. Marcus. 145 s. **Jo**.
10. Betänkande med förslag angående rätt till fiske i Väner, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön i Jämtland. 1. Lagförslag och motiv. Marcus. 530 s. **Jo**.
11. Betänkande med förslag angående rätt till fiske i Väner, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön i Jämtland. 2. Kartbilagor. Väner och Hjälmaren. Marcus. 4 s. 17 kartor. **Jo**.
12. Arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1936. Beckman. 196 s. 1 karta. **S**.

Anm. Om särskild tryckort ej angives, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. **E**. = ecklesiastikdepartementet, **Jo**. = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) utgivna utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1937: 12
SOCIALDEPARTEMENTET

ARBETSLÖSHETSUNDERSÖKNINGEN

DEN 31 JULI 1936

UTFÖRD AV

STATENS ARBETSLÖSHETSKOMMISSION

STOCKHOLM 1937
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
[2375 36]

TILL KONUNGEN.

Genom brev den 5 juni 1936 uppdrog Kungl. Maj:t — som funnit att ny arbetslöshetsundersökning borde verkställas den 31 juli 1936 — åt statens arbetslöshetskommission att skyndsamt till Kungl. Maj:t inkomma med plan

för dylik undersökning. Med skrivelse den 9 juni 1936 överlämnade kommissionen till Kungl. Maj:t dylik plan, och genom brev den 12 juni 1936 uppdrog Kungl. Maj:t åt kommissionen att verkställa ifrågavarande undersökning i huvudsaklig överensstämmelse med denna plan.

Enligt den av Kungl. Maj:t fastställda planen för arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1936 borde i huvudsaklig överensstämmelse med 1935 års arbetslöshetsundersökning verkställas utredning angående de arbetslösas ålder, yrke och organisationstillhörighet, arbetslöshetsperiodens längd, arbetsförhet inom eget yrke och inom grovarbete, tidpunkten för vederbörande hjälpsökandes inflyttning till vistelsekommunen ävensom den form, vari hjälp lämnats. Vidare borde utredas, huruvida den hjälpsökande vore boende på eget eller anhörigs jordbruk.

Genom specialundersökning av ett representativt urval av orter borde åvägabringas utredning angående orsaken till de hjälpsökandes arbetslöshet. I samband härmed borde en så noggrann undersökning som möjligt av de arbetslösas arbetsförhet och användbarhet i öppna marknaden göras. Specialundersökningen borde utvidgas till att omfatta ett större antal orter än vid 1935 års undersökning.

Beträffande de den 31 juli 1936 anmälda arbetslösa, som ingått i 1935 års undersökning, borde förutom arbetslöshets- och hjälpförhållanden under de senaste 12 månaderna även utrönas inkomsten av arbete i öppna marknaden. Motsvarande uppgifter borde, så långt sig göra läte, inhämtas för de personer, som varit anmälda arbetslösa den 31 juli 1935 men icke den 31 juli 1936.

Kommissionen får härmed till Kungl. Maj:t överlämna redogörelse för arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1936. Vid redovisningen av undersökningsresultaten har kommissionen sammanfört de vid specialundersökningen av vissa orter utvunna erfarenheterna rörande orsaken till arbetslösheten i ett särskilt kapitel, under det att övriga resultat från specialundersökningen återfinnas under den allmänna undersökningens olika kapitel.

Stockholm den 26 februari 1937

På Statens Arbetslöshetskommissions vägnar:

GUNNAR HUSS

Birger Arvas

Arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1936.

Inledning.

Föreliggande undersökning avser att belysa det hos kommissionen anmälda arbetslöshetsklientelelets sammansättning den 31 juli 1936. Uppgifterna behandla alltså, där ej annat angives, endast de personer, som nämnda dag voro anmälda hos arbetslöshetskommittéerna som hjälpsökande arbetslösa. Det torde vara av vikt, att detta förhållande beaktas vid studiet av undersökningens resultat. Undersökningen är nämligen företagen vid en tidpunkt, då säsongarbetslösheten kunde beräknas vara den minsta under året förekommande och då verksamheten inom vissa säsongbetonade näringsgrenar, framförallt byggnadsindustrin, var uppdriven över vad som kan betraktas som normal säsongsysselsättning. Vidare torde observeras, att hjälpverksamhetens utformning ter sig väsentligt olika under olika tider på året. Visserligen är arbetslinjen numera den dominerande hjälpformen under alla årets månader, men under vintern måste i icke ringa utsträckning även dagunderstöd med statsbidrag tillgripas. Den 31 juli 1936 förekom icke sådant understöd. Vid bedömandet av undersökningsresultaten bör detta hållas i minnet, enär förändringar inom hjälpverksamheten kunna ha haft en viss inverkan på arbetslöshetens omfattning och klientelelets sammansättning vid undersökningstillfället.

Av vad nu sagts framgår, att en undersökning, företagen vid en enda tidpunkt, och alldeles särskilt en undersökning, företagen under sommaren, icke kan belysa karaktären av hela det klientel, som under ett år vänder sig till arbetslöshetskommittéerna såsom hjälpsökande. Man kan därför icke utan vidare generalisera resultaten och med ledning av i undersökningen framkomna fakta avge omdömen om arbetslöshetsklientelelets sammansättning över huvud.

Å andra sidan torde dock undersökningen ge vissa hållpunkter för bedömandet av den för all hjälppolitik väsentliga frågan om beskaffenheten hos det arbetslöshetsklientel, som även under nuvarande goda konjunkturer icke erhållit sysselsättning på den fria arbetsmarknaden. Att undersökningen kan skänka sådana hållpunkter framgår av resultatet av den likartade undersökning, som kommissionen på Kungl. Maj:ts uppdrag verkställde den 31 juli 1935. Det torde icke vara någon överdrift att säga, att över hälften (kanhända $\frac{2}{3}$) av det i 1935 års undersökning ingående klientelet utgjordes av

personer, som voro anmälda hos arbetslöshetskommittéerna alldeles oberoende av säsongvariationer inom sysselsättningen. Med andra ord, denna grupp utgjorde ett »restklientel», som på grund av sin storlek i hög grad bidrog till att ge arbetslöshetsklientelet dess karaktär. Det är vidare uppenbart, att ur samhällelig och social synpunkt just denna grupp utgör ett allvarligt problem.

När Kungl. Maj:t givit kommissionen i uppdrag att företaga en förnyad undersökning av dess klientel och därvid fastställt, att även 1936 års undersökning skulle avse den 31 juli, har därigenom möjliggjorts dels ytterligare belysning av nu nämnda restklientel och dels jämförelser mellan 1935 och 1936 års undersökningar. Vissa yttre förhållanden voro ur säsongsynpunkt fullständigt likartade vid de två undersökningstillfällena; hjälppolitiken hade praktiskt taget samma utformning. Däremot hade en stark konjunkturförbättring gjort läget på arbetsmarknaden väsentligt mera tillfredsställande vid det senare undersökningstillfället. Ökningen i sysselsättningen under tiden 31 juli 1935—31 juli 1936 var större än den samtidigt skedd ökningen i antalet män i åldrarna mellan 16 och 65 år, och som följd därav hade arbetslöshets-siffrorna sjunkit med nära 50 procent. En stark avgång ur arbetslöshetsklientelet hade alltså måst äga rum. Det torde vara av intresse att klarhet vinnes över denna avgång, om den ägt rum likformigt från alla grupper av arbetslösa eller om vissa haft större svårigheter än andra att tränga ut på arbetsmarknaden eller att på annat sätt försvinna ur arbetslöshetsklientelet.

Redan ett siffermässigt fastställande av de avgångnas antal giver en antydan om förekomsten av ett nytt problem. I 1935 års undersökning ingingo cirka 40 000 personer, och då minskningen i de arbetslösas antal mellan undersökningstillfällena utgör cirka 50 procent skulle man kunna förmoda, att omkring 20 000 nu lämnat klientelet. Såsom av det följande kommer att framgå, är det emellertid icke mindre än cirka 27 000 personer, som försvunnit ur klientelet, och cirka 7 000 uppträda i 1936 års undersökning, trots att de icke voro anmälda som arbetslösa den 31 juli 1935. Det kan alltså förefalla, som om ett högst betydande antal personer — trots den starka konjunkturförbättringen — tillförts arbetslöshetsklientelet under tiden 31 juli 1935—31 juli 1936. Är så fallet, måste ett sådant förhållande ge anledning till en noggrann prövning av orsakerna härtill.

I stort sett har vid 1936 års undersökning följts samma principer som vid 1935 års. Kommissionen har likväl ansett det nödvändigt att i förevarande undersökning i ännu större utsträckning än i 1935 års fästa uppmärksamheten vid arbetslöshetens rent geografiska fördelning.

I 1935 års undersökning lämnades bland annat mera detaljerade arbetslöshetsstatistiska data från de tre i arbetslöshetshänseende mest utsatta länen (Blekinge, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län). I föreliggande undersökning har man på motsvarande sätt sökt skildra arbetslösheten inom kommuner och områden där industrier, som efter senaste högkonjunktur mera avsevärt minskat sin sysselsättning, varit lokaliserade. Kommuner, som haft

en arbetslöshet av mer betydande omfattning, framkallad av sysselsättnings-svårigheter inom viss industri, ha förts samman till kommungrupper, och viktigare data meddelas i undersökningen dels för län och kommuntyper, dels för här nämnda kommungrupper, i undersökningen benämnda *arbetslöshetsstyngda* kommuner eller områden. Av de antydda urvalsprinciperna framgår, att till arbetslöshetstyngda områden hänförts även kommuner, som vid undersökningstillfället endast uppvisat en relativt måttlig arbetslöshet, då denna varit framkallad av att en för trakten dominerande näringsgren under en lång tid varit lamslagen och arbetslösheten i förhållande till kringliggande områden varit av anmärkningsvärd omfattning. Sälunda ha åtskilliga kommuner i Blekinge och Bohuslän hänförts till arbetslöshetstyngda områden, trots att de vid undersökningstillfället hade en förbättrad arbetslöshetssituation. Å andra sidan ha några kommuner, som äro allmänt kända för sina under vinterhalvåret svåra arbetslöshetsförhållanden, t. ex. Nederkalix (Nb.), icke medtagits bland de arbetslöshetstyngda kommunerna, då arbetslösheten varit så starkt säsongbetonad, att en mera ingående redogörelse, avseende förhållandena den 31 juli, skulle ha lämnat en skev bild av arbetslösheten under året i övrigt.

Skillnaden mellan resultaten av fjolårets metod att skildra de tre arbetslöshetstyngda länen och årets redovisning av på här angivet sätt definierade arbetslöshetstyngda områden, blir ej särskilt påfallande. De två viktigare industrigrenarna, vilkas arbetskraft — visserligen av helt olika skäl — för närvarande kämpa med sysselsättningssvårigheter, äro stenindustrin och den rationaliserade norrländska sågverksindustrin. Den förra är huvudsakligen förlagd till Blekinge och Bohuslän, den senare till Västernorrland. Man torde emellertid beakta, att även vissa andra industrier, såsom tändsticksindustrin och glasbruksindustrin, minskat sin sysselsättning och framkallat arbetslöshetsproblem för de orter, där de äro eller varit förlagda. Där dessa problem varit av mera varaktig art, så att de kvarstå även under nuvarande högkonjunktur, ha kommunerna upptagits bland de arbetslöshetstyngda områdena. Däremot har varken nedläggningen av tändsticksindustrin i Växjö eller glasindustrin i Karlstad föranlett, att dessa båda orter behövt betraktas såsom arbetslöshetstyngda.

Den år 1936 företagna undersökningen skiljer sig vidare från den föregående däri, att problemet om de avgångna och de tillkomna arbetslösa kunnat ägnas uppmärksamhet. Ett särskilt kapitel (kap. XIV) behandlar förändringar inom klientelet 31 juli 1935—31 juli 1936. Vidare har ytterligare belysning av frågan om de arbetslösas arbetsförhet eftersträfvats. En *specialundersökning* vid de statliga reservarbetsplatserna har därför ingått i 1936 års undersökning. Bland förhållandena, som för första gången varit föremål för undersökning beträffande det hos kommissionen anmälda klientelet, märkes frågan om den arbetslöses innehav av eget hem eller annan fastighet i sin hemort. Denna fråga har uppenbarligen en allvarlig innebörd för de grupper av arbetslösa, som äro bosatta inom de arbetslöshetstyngda områdena och för vilka utsikten att

erhålla arbete i hög grad sammanhänger med den enskilde arbetarens rörlighet och möjlighet att lämna hemorten. Mera ingående försök ha gjorts att fastställa, vilken inverkan hjälpverksamhetens utformning haft på de arbetslösas möjligheter att finna anknytning till den fria arbetsmarknaden. Problemet om hjälpens utformning och utsträckning har därför angripits från delvis andra utgångspunkter än vid den föregående undersökningen. Å andra sidan har kommissionen ansett sig kunna på två områden väsentligt inskränka den nu senast företagna undersökningen. Detta gäller frågorna om arbetslöshetsperiodens längd och om den fackliga organisationstillhörigheten. Båda dessa problem erhöilo en synnerligen allsidig belysning vid 1935 års undersökning. Företagna undersökningar ha givit vid handen, att inga försiktningar av karaktär att påkalla ändringar av arbetslöshetspolitisk art ha inträffat på dessa områden. Under sådana förhållanden har ett uppreparande av föregående undersöknings omfattande bearbetning icke ansetts motiverad. Självfallet ha sammanställningar gjorts, avsedda att möjliggöra jämförelser på viktigare punkter även beträffande dessa spörsmål.

Vissa orter ha jämväl vid 1936 års undersökning blivit föremål för *specialundersökning* ifråga om klienteletts möjligheter att taga arbete i öppna marknaden, orsaken till förutvarande anställnings upphörande, fastighetsinnehav m. m. Antalet specialundersökta orter, som vid den föregående undersökningen uppgick till 19, har utökats till att omfatta 189 kommuner. Som följd härav har specialundersökningen organiserats efter delvis andra linjer (se sid. 22).

De i vistelsekommunen icke hemortsberättigades antal utgjorde endast 185, varför det icke ansetts behöfligt att lämna särskild redogörelse för deras arbetslöshetsförhållanden.

Enligt den för undersökningen fastställda planen skulle utrönas klienteletts inkomster av arbete i öppna marknaden under de före undersökningstillfället sistförflutna 12 månaderna. Sådana uppgifter ha emellertid avlämnats i så ringa omfattning, att en bearbetning ej ansetts böra ifrågakomma.

Antalet i undersökningen ingående arbetslösa kvinnor utgjorde endast 50, beträffande vilka redogörelse lämnas allenast i fråga om yrke och ålder.

Vid utarbetandet av denna redogörelse ha, då ej annat uttryckligen säges, använts samma terminologi, uppställning av tabellariska redogörelser etc. som i arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1935, vilken återfinnes i Statens offentliga utredningar 1936: 21.

KAP. I.

Arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1935.

Sammanfattning av huvudresultaten.

I viss utsträckning komma i de särskilda kapitlen jämförelsesiffror från 1935 års undersökning att meddelas. För att möjliggöra jämförelser mellan de båda undersökningarna torde emellertid en samlad bild av klientelet vid det första undersökningstillfället här vara av behovet. Ett kortfattat referat av huvudresultaten av 1935 års undersökning skall därför lämnas.

Enligt arbetslöshetskommittéernas månadsrapporter voro den 31 juli 1935 42 582 personer (varav 115 kvinnor) anmälda såsom hjälpsökande arbetslösa. Av dessa ingingo 40 332 män i 1935 års arbetslöshetsundersökning. Det manliga klientelet sammansättning ur *ålderssynpunkt* framgår av nedanstående sammanställning.

Åldersgrupper	Antal arbetslösa den 31/7 1935	Procentuell fördelning
16—17	372	0·9
18—20	2 877	7·1
21—25	6 806	16·9
26—30	6 727	16·7
31—35	5 451	13·6
36—40	4 188	10·4
41—45	3 283	8·1
46—50	3 162	7·8
51—55	2 773	6·9
56—60	2 495	6·2
61—66	1 897	4·7
67— ∞	301	0·7
Summa	40 332	100·0

Inom olika delar av landet voro förhållandena i förevarande avseende i hög grad skiftande. En betydande del av arbetslösheten i norrlandslänen, Värmlands och Kopparbergs län utgjordes sålunda av arbetslösa i åldrarna 16—25 år, nämligen 5 623. Då den anmälda arbetslösheten i nämnda län uppgick till 16 363, var alltså de yngre åldersklassernas procentuella andel 34·4 procent. Som jämförelse kan nämnas, att i övriga delar av landet utgjorde de arbetslösa i åldern 16—25 år 4 432 personer, d. v. s. 18·5 procent av hela antalet arbetslösa.

Åldersfördelningen varierade emellertid icke allenast med den geografiska belägenheten. Det visade sig, att klientelet hade en helt annan sammansättning i t. ex. storstäderna än i landsbygdens jordbrukskommuner. Variationerna i de olika kommuntyperna framgå av nedanstående sammanställning.

Åldersgrupper	A n t a l e t a r b e t s l ö s a i					
	storstäder	övriga städer	industri-kommuner	blandade kommuner	jordbruks-kommuner	samtliga kommuner
<i>A. Absoluta tal</i>						
16—20.....	153	371	1 441	712	572	3 249
21—40.....	3 000	4 438	8 156	4 572	3 006	23 172
41— ω	2 804	3 163	4 251	2 420	1 273	13 911
Summa	5 957	7 972	13 848	7 704	4 851	40 332
<i>B. Procenttal</i>						
16—20.....	2·6	4·6	10·4	9·3	11·8	8·1
21—40.....	50·3	55·7	58·9	59·3	62·0	57·4
41— ω	47·1	39·7	30·7	31·4	26·2	34·5
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0

Yrkesfördelningen bland de i 1935 års undersökning ingående var följande.

Yrkesgrupper	Antal arbetslösa	Procentuell fördelning
Jordbruk	1 535	3·8
Skogshushållning	3 205	7·9
Metallindustri	2 867	7·1
Stenindustri	4 656	11·5
Sågverksindustri	3 456	8·6
Väg- och anläggningsarbete ...	3 251	8·1
Annan byggnadsverksamhet.....	1 169	2·9
Landtransport	1 687	4·2
Tillfällighets- och diversearbete	8 659	21·5
Ungdom utan särskild utbildning	1 298	3·2
Övriga yrkesgrupper	8 549	21·2
Summa	40 332	100·0

Ett försök gjordes att konstatera förekomsten av yrkesarbetare och grovarbetare, varvid dock materialets brister gjorde bedömningen osäker. Beträffande cirka 7 500 personer ansåg man sig dock kunna konstatera förekomsten av en viss yrkesutbildning, i fråga om cirka 16 300 personer gävo uppgifterna vid handen, att de, i den mån de haft arbete i öppna marknaden, arbetat såsom grovarbetare. Sammanfattningsvis torde kunna konstateras, att cirka $\frac{2}{3}$ av klientelet antingen helt saknade yrkesutbildning eller också hade sådan utbildning inom sågverksindustrien, stenindustrien eller annan industri, där

på grund av rationalisering eller strukturförändringar inom näringslivet utsikterna att erhålla arbete i öppna marknaden voro skäligen begränsade. Ungefär $\frac{2}{3}$ av klientelet skulle med andra ord kunna ur arbetsmarknadssynpunkt betraktas såsom grovarbetare.

Beträffande de arbetslösas *familjeförhållanden* gav undersökningen vid handen, att 44·9 procent voro ogifta, 51·5 procent gifta, 2·6 procent änklingar och 1·0 procent fränskilda. Antalet familjemedlemmar, som de arbetslösa hade att försörja (alltså inklusive hustru), utgjorde 55 783, d. v. s. 2·5 per familjeförsörjare och 1·4 per arbetslös.

Undersökningarna rörande *arbetslöshetsperiodens längd* gävo vid handen, att en mycket stor del av de arbetslösa hade en långvarig arbetslöshet bakom sig. Sålunda framgick, att 14 290 personer eller 35·4 procent enligt egna uppgifter hade varit arbetslösa varje vecka under tiden 1 januari 1933—31 juli 1935. I undersökningen benämndes de arbetslösa, som under vartdera av åren 1933 och 1934 haft minst 40 veckors arbetslöshet samt under 1935 minst 24 veckors arbetslöshet, *långvarigt arbetslösa*. Dessas antal uppgick till 21 014 eller 52·1 procent av antalet arbetslösa. I storstäderna utgjorde de långvarigt arbetslösa 68·6 procent av klientelet och i övriga städer 56·1 procent, medan motsvarande tal för landsbygdens industrikommuner var 55·2 procent, för de blandade kommunerna 42·8 procent och för jordbrukskommunerna 31·2 procent.

De försök, som vid undersökningen gjordes att bedöma arbetslöshetsklientelet's fysiska *arbetsförmåga*, försvårades av vissa brister hos materialet. Man ansåg sig emellertid kunna konstatera, att 2·2 procent voro icke arbetsföra och 2·9 procent arbetsföra endast i visst eller vissa yrken. Dessutom funnos 1 069 personer, som visserligen betraktades såsom fullt arbetsföra men som voro behäftade med mera bestående lyten; deras andel i klientelet uppgick till 2·7 procent. En i 18 orter utförd specialundersökning av klientelet's arbetsförmåga gav ett något avvikande resultat, bland annat sammanhängande med att vid den allmänna undersökningen kommittéerna som regel ej tagit hänsyn till den med hög ålder normalt förbundna minskningen i arbetsförmågan. Enligt specialundersökningen voro i dessa 18 orter endast 0·5 procent icke arbetsföra, under det att icke mindre än 11·0 procent hade nedsatt arbetsförmåga, 7·7 procent på grund av ålder och 3·3 procent av annan anledning.

Tab. 1. Antalet hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa inom olika län
juli 1935—juli 1936.

L ä n	1 9 3 5						1 9 3 6						
	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli
Stockholms stad ..	3 334	3 401	3 336	3 419	4 125	4 353	5 086	5 270	5 356	4 605	3 419	2 588	2 153
Stockholms.....	1 330	1 280	1 303	1 546	1 812	1 896	2 165	2 080	2 055	1 534	971	717	586
Uppsala	693	727	706	792	902	934	1 171	712	630	611	454	394	275
Södermanlands	258	277	348	415	519	509	539	469	459	286	212	130	105
Östergötlands.....	713	682	678	831	1 199	1 335	1 668	1 465	1 394	890	550	374	283
Jönköpings.....	862	796	817	840	926	985	1 075	981	913	791	584	491	392
Kronobergs.....	638	596	595	631	775	812	905	884	809	557	348	264	246
Kalmar.....	1 486	1 498	1 535	1 743	1 939	1 978	1 851	1 770	1 572	1 215	969	798	680
Gotlands	28	17	24	72	123	169	261	281	205	134	50	45	39
Blekinge	2 612	2 498	2 360	2 585	2 719	2 823	2 990	2 861	2 374	1 930	1 433	1 106	1 009
Kristianstads	373	298	320	347	545	786	935	965	616	384	225	140	76
Malmöhus ¹	2 378	2 208	2 247	2 693	3 319	4 057	4 839	5 244	4 043	3 235	2 427	1 924	1 829
Hallands	669	628	636	651	746	829	914	891	786	534	487	416	409
Göteborgs stad	2 185	2 145	2 177	2 621	2 961	3 283	3 886	4 086	3 801	3 108	2 206	1 707	1 423
Göteborgs o. Bohus län i övrigt	4 589	4 442	4 311	4 872	4 631	4 926	4 950	4 884	4 587	3 619	3 099	2 808	2 480
Älvsborgs	854	819	844	981	1 191	1 356	1 386	1 307	1 147	858	697	465	381
Skaraborgs	567	510	591	666	786	904	872	797	767	535	383	320	260
Värmlands	2 849	3 040	3 137	3 383	3 658	3 487	2 848	2 386	2 467	2 694	1 691	1 167	1 121
Örebro	1 315	1 312	1 244	1 354	1 539	1 600	1 589	1 510	1 455	1 210	848	579	507
Västmanlands.....	307	271	266	350	515	521	511	405	348	244	141	52	43
Kopparbergs	2 201	2 287	2 023	2 084	2 523	2 638	2 547	1 985	1 630	1 713	1 349	967	730
Gävleborgs	2 947	2 790	2 568	3 013	3 500	3 776	3 673	2 812	2 588	2 967	2 076	1 518	1 164
Västernorrlands....	5 062	5 161	5 181	6 011	7 075	7 291	7 920	7 636	7 571	7 503	5 292	3 996	3 199
Jämtlands	917	858	686	876	1 029	893	663	561	411	500	394	238	169
Västerbottens.....	1 205	1 071	1 133	1 510	1 644	1 753	1 698	1 563	1 380	1 206	938	581	490
Norrbottnens	2 210	2 111	2 124	2 759	3 466	4 071	4 458	4 322	3 798	3 765	3 328	2 078	1 461
Samtliga län	42 582	41 723	41 190	47 045	54 167	57 965	61 400	58 127	53 162	46 628	34 571	25 863	21 510
Index: juli 1935=100	100	98	97	110	127	136	144	137	125	110	81	61	51
¹ Därav Malmö stad..	930	868	899	1 133	1 287	1 476	1 602	1 750	1 517	1 370	1 091	909	838

KAP. II.

Arbetslöshetens omfattning den 31 juli 1935—31 juli 1936 enligt månadsrapporterna från arbetslöshets- kommittéerna.

För att erhålla en såvitt möjligt fullständig bild av de förändringar, som inträffat i klientelet under det mellan de båda undersökningstillfällena förflutna året, torde det vara lämpligt att i stora drag ge en skildring av arbetslöshetens utveckling under denna tid enligt kommittéernas månadsrapporter (se tab. 1).

Den 31 juli 1935 voro 42 582 personer anmälda som hjälpsökande hos arbetslöshetskommittéerna. Antalet höll sig praktiskt taget konstant under augusti och september månader för att därefter relativt långsamt stegras upp till 61 400 den 31 januari 1936. Under februari började anmälningssiffrorna sjunka, och nedgången blev särskilt stark under maj och juni månader. Den 31 juli 1936 voro 21 510 personer anmälda som hjälpsökande. Arbetslösheten minskades alltså från den 31 juli 1935 till den 31 juli 1936 med nära 50 procent. Uppenbart är, att en stark konjunkturförbättring pågått under hela det år, som förflutit mellan dessa båda tidpunkter. Så stark har dock förbättringen icke varit, att den kunnat upphäva den av säsongvariationer på arbetsmarknaden vållade ökningen av antalet hjälpsökande under vintermånaderna.

En jämförelse med socialstyrelsens statistik över arbetslösheten inom fackförbunden ger vid handen dels att fackföreningsstatistiken utvisar större säsongvariationer än kommissionens statistik, dels att minskningen av antalet hos arbetslöshetskommittéerna anmälda skett snabbare än minskningen av antalet arbetslösa, som av fackföreningarna redovisas till socialstyrelsen. Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna den 31 juli 1935 uppgavs till 11·3 procent av medlemsantalet (exklusive skogs- och flottningsarbetareförbundet 9·9 procent). Under höstmånaderna steg den och nådde i december maximum, 22·5 procent (exklusive skogs- och flottningsarbetareförbundet 21·3 procent). Därefter föll arbetslöshetsprocenten kraftigt och uppgick den 31 juli 1936 till 9·1 procent (respektive 8·1 procent). Följande indexserier (sid. 14) ge möjligheter till jämförelse mellan antalet hjälpsökande hos kommissionen och fackförbundens arbetslöshetsprocent.

De olikheter mellan arbetslöshetskommissionens och fackföreningarnas statistik, som nyssnämnda indexserier angiva, äro framkallade av bland annat följande orsaker. I fackföreningsmaterialet ingå arbetargrupper, vilkas sysselsättning är i hög grad säsongbetonad (t. ex. byggnadsarbetarfackens), och vilkas säsongarbetslöshet under normala tider icke anmäles i nämnvärd utsträckning hos arbetslöshetskommissionen. I fackföreningsmaterialet ingår

	1 9 3 5						1 9 3 6						
	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli
Hjälpsökande arbetslösa index juli 1935 = 100	100	98	97	110	127	136	144	137	125	110	81	61	51
Arbetslösheten inom arbetar- organisationerna index juli 1935 = 100	100	103	109	124	143	199	171	163	154	134	99	91	81
Arbetslösheten inom arbetar- organisationerna exklusive skogs- och flottningsarbe- tareförbundet index juli 1935 = 100	100	103	110	128	151	215	192	182	167	139	103	94	82

ett icke ringa antal arbetslösa med mycket kortvariga arbetslöshetsperioder (s. k. omsättningsarbetslöshet). Under goda konjunkturer torde det endast i undantagsfall förekomma, att arbetslöshet av denna kortvariga typ anmäles hos arbetslöshetskommissionen. Omsättningsarbetslösheten sjunker knappast under goda tider utan torde till och med kunna förutsättas då vara i stigande. Av nu nämnda skäl få divergenserna mellan indexserierna anses heft naturliga.

Den skildring, som ovan givits av arbetslöshetens utveckling enligt arbetslöshetskommissionens hjälpsökandesiffror, har omfattat hela riket. Emellertid har utvecklingen varit i hög grad olika inom olika landsdelar, vilket även framgår av tab. 1.

Så konstateras, att de län, som redan vid 1935 års undersökningstillfälle utvisade mycket låga hjälpsökandesiffror, och där det alltså kunde göras gällande, att de kvarvarande arbetslösa utgjorde ett restklientel, likväl utvisa en snabbare minskning av arbetslösheten än övriga län. Södermanlands län exempelvis, som 1935 hade endast 258 arbetslösa, hade 1936 105, d. v. s. minskningen var cirka 59 procent. Västmanlands län, som 1935 hade 307 arbetslösa, hade 1936 endast 43; minskningen uppgick till icke mindre än 86 procent. Ett län, där minskningen varit anmärkningsvärt snabb, är Jämtlands med 917 hjälpsökande 1935 och 169 1936, minskning alltså 82 procent. Den avsevärda nedgången i anmälningssiffrorna i dessa län behöver emellertid ej betyda, att öppna marknaden upptagit skillnaden. En del av de vid 1935 års undersökning kvarvarande arbetslösa torde ha övergått till andra och för dem mera lämpade hjälpformer än den statliga arbetslöshetshjälpen (fattigvård). Av betydelse torde härvidlag ha varit det förhållandet, att hjälpverksamheten för arbetslösa så gott som uteslutande bedrivits efter arbetslinjen.

Å andra sidan är det tydligt att de län, som 1935 kämpade med större arbetslöshet än riket i övrigt, förete ett långsammare tillfrisknande. Sålunda har arbetslösheten i Västernorrlands län minskat med endast cirka 37 procent, i Göteborgs och Bohus län med cirka 46 procent. Blekinge län däremot utvisar förvånansvärt nog en kraftigare minskning av arbetslöshetssiffrorna än flertalet län, nämligen med 61 procent. Långsammast har förbättringen

avspeglat sig i storstäderna. Minskningen uppgick i Stockholm och Göteborg till endast 35 procent.

Även ifråga om säsongvariationerna förete de olika länen högst betydande skiljaktigheter. Av intresse är att konstatera, under vilken månad år 1936 arbetslöshetssiffran sjunkit under 1935 års julisiffra. Stockholms stad, Malmö stad, Göteborgs stad, Västernorrlands och Norrbottens län kommo först i juni 1936 under julisiffra 1935. Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Kristianstads, Malmöhus (utom Malmö stad), Älvsborgs, Gävleborgs och Västerbottens län uppnådde samma resultat i maj månad; Gävleborgs län dock efter att under februari och mars ha uppvisat lägre siffror. Hjälpsoökandesiffrorna under juli 1935 understegos i april 1936 i Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Hallands, Skaraborgs, Örebro och Västmanlands län. I mars 1936 var detta förhållandet i Uppsala, Blekinge och Göteborgs och Bohus län (utom Göteborgs stad), och av de typiska skogslänen hade Kopparbergs i februari och Värmlands redan i januari månad kommit ned till en arbetslöshet, som understeg juliarbetslösheten 1935. En särställning intar ett annat skogsdistrikt, nämligen Jämtland, vars arbetslöshet redan i december 1935 var lägre än i juli samma år.

Helt annorlunda var förhållandet inom Gotlands län, där Visby stad, den enda gotlandskommun, som rapporterat arbetslöshet under juli månad, uppvisar starkt säsongbetonade arbetslöshetssiffror; ännu i juli 1936 översteg antalet arbetslösa 1935 års julisiffra.

En betydande del av den arbetslöshet, som kvarstod den 31 juli 1935, var koncentrerad till ett relativt ringa antal kommuner. Av de 42 582 personer, som då voro anmälda som hjälpsökande, kommo sålunda 1 562 från stendistriktet i Blekinge, 3 664 från stendistriktet i Bohuslän, 3 689 från sågverksdistriktet i Västernorrlands län, 1 144 från vissa i Bergslagen belägna järnbruks- och gruvkommuner och 1 001 från de i Norrbotten belägna malmfälten. I övriga delar av landet funnos ett fåtal kommuner, där strukturella förändringar inom näringslivet vållat en arbetslöshet av större relativ omfattning än inom riket i dess helhet. En förteckning över de kommuner, vilka ingå i undersökningen såsom *arbetslöshetstyngda*¹, återfinnas i *bilaga 9* (sid. 176). Arbetslösheten i de arbetslöshetstyngda kommunerna uppgick den 31 juli 1935 till 12 935 personer, d. v. s. 30,4 procent av den totala arbetslösheten i landet. Som framgår av *tab. 2* minskades arbetslösheten även i dessa arbetslöshetstyngda delar av landet under tiden till den 31 juli 1936. Delvis torde detta få tillskrivas de extraordinära åtgärder, som vidtagits från statens sida. Särskilt i Blekinge och Bohuslän erhöles ett antal arbetare sysselsättning vid de statliga stenbeställningarna. Dock spelade även öppna marknadens arbeten för export av sten en viss roll. I Västernorrlands län igångsattes beredskapsarbeten, vid vilka en del anmälda arbetslösa torde ha beretts anställning. Synnerligen stark var arbetslöshetens minskning inom Blekinge läns stenkommuner, där antalet anmälda arbetslösa sjönk från 1 562 till 507, d. v. s. med cirka

¹ Definition se sid. 6 f.

Tab. 2. Antalet hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa inom vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden juli 1935—juli 1936.

Kommuner eller områden	1 9 3 5						1 9 3 6						
	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli
<i>Stenkommuner</i>													
Blekinge län	1 562	1 490	1 429	1 545	1 467	1 540	1 694	1 649	1 316	1 108	777	583	507
Göteborgs o. Bohus län	3 664	3 524	3 400	3 700	3 360	3 517	3 438	3 350	3 141	2 486	2 209	2 042	1 813
<i>Sågverkskommuner</i>													
Västernorrlands län....	2 982	3 019	3 146	3 949	4 499	4 597	5 501	5 617	5 697	5 429	3 545	2 770	2 355
Övriga	695	658	630	692	820	858	1 041	1 034	1 014	947	754	608	533
<i>Tändstickskommuner</i>	491	479	482	527	554	595	614	603	576	500	418	378	344
<i>Järnbruks- och gruvkom- muner</i>													
Bergslagen	1 144	1 089	1 073	1 095	1 132	1 229	1 216	1 175	1 094	1 009	751	656	547
Norrbottens län	1 001	973	926	1 144	1 170	1 254	1 363	1 341	1 289	1 232	1 078	794	673
<i>Glasbrukskommuner</i>	245	253	242	234	213	226	199	195	219	211	186	158	148
<i>Övriga</i>													
Oskarshamn	316	286	333	411	472	489	399	434	369	290	240	211	196
Södra Vram	128	125	123	142	149	168	194	195	181	158	104	85	97
Vissa kommuner i Väs- ternorrlands län	707	649	635	672	768	848	922	811	745	805	689	550	478
Samtliga	12 935	12 545	12 419	14 111	14 604	15 321	16 581	16 404	15 641	14 175	10 751	8 835	7 693

68 procent. Även stenkommunerna i Göteborgs och Bohus län utvisade en snabbare minskning än övriga nu berörda kommuner. Antalet arbetslösa i dessa stenkommuner nedgick från 3 664 till 1 813, d. v. s. med cirka 51 procent. Mindre förändringar kunde konstateras i Västernorrlands läns sågverkskommuner, där arbetslösheten sjönk från 2 982 till 2 355, eller med endast 21 procent, och i Södra Vrams kolgruvekommun från 128 till 97, sålunda med 24 procent.

I *tab. 3* angives arbetslöshetens omfattning i de arbetslöshetstyngda kommunerna dels i absoluta tal, dels i procent av arbetslösheten inom riket. I tabellen har även inlagts uppgifter rörande storstädernas arbetslöshet. Där möter en i absoluta tal betydande arbetslöshet. I förhållande till hela folkmängden utgör emellertid storstadsarbetslösheten icke ett så allvarligt problem, som arbetslösheten i de kommuner, vilka enligt ovanstående betecknats såsom arbetslöshetstyngda.

För att ytterligare belysa arbetslöshetsläget i de arbetslöshetstyngda kommunerna ha i *tab. 4* angivits dels ifrågavarande kommuners och kommun-

grupper's invånarantal den 1 januari 1936 samt antalet hjälpsökande arbetslösa enligt månadsrapporterna per den 31 juli 1936.

Tab. 3. Antalet hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa inom vissa arbetslöshetsstyngda kommuner eller områden samt inom storstäderna juli 1935—juli 1936.

Tidpunkt	Arbetslöshetsstyngda kommuner eller områden		Storstäderna	
	Antal arbetslösa	i % av hela antalet arbetslösa	Antal arbetslösa	i % av hela antalet arbetslösa
1935				
Juli	12 935	30·4	6 449	15·1
Augusti	12 545	30·1	6 414	15·4
September	12 419	30·2	6 412	15·6
Oktober	14 111	30·0	7 173	15·2
November	14 604	27·0	8 373	15·5
December	15 321	26·4	9 112	15·7
1936				
Januari	16 581	27·0	10 574	17·2
Februari	16 404	28·2	11 106	19·1
Mars	15 641	29·4	10 674	20·1
April	14 175	30·4	9 083	19·5
Maj	10 751	31·1	6 716	19·4
Juni	8 835	34·2	5 204	20·1
Juli	7 693	35·8	4 414	20·5

De arbetslöshetsstyngda kommunerna hade den 1 januari 1936 ett invånarantal på 342 535 personer och en arbetslöshet på 7 693 personer, d. v. s. antalet arbetslösa utgjorde 2·2 procent av invånarantalet. Som jämförelse kan nämnas, att i landets tre storstäder med ett invånarantal av 993 756 personer, de arbetslösa vid samma tidpunkt utgjorde 4 414, d. v. s. 0·5 procent av hela antalet invånare. I de kommuner, som återstå sedan såväl de arbetslöshetsstyngda kommunerna som storstäderna frändragits, uppgick folkmängden till 4 913 398. Antalet arbetslösa i dessa kommuner, av vilka flertalet icke stå i rapportförbindelse med arbetslöshetskommissionen, uppgick den 31 juli 1936 till 9 403, d. v. s. 0·2 procent av invånarantalet. De nu nämnda siffrorna angiva, att de arbetslöshetsstyngda kommunerna, inom vilka 5·5 procent av landets folkmängd voro bosatta, vid undersökningstillfället rapporterade 35·8 procent av den totala rapporterade arbetslösheten.

Tab. 4. Invånarantal och antal hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa inom vissa arbetslöshetsstyngda kommuner eller områden.

Kommuner eller områden	Invånar- antal 1/1 1936	Antal hjälp- sökande arbetslösa 31/7 1936	Antal arbetslösa i % av invånar- antalet
<i>Stenkommuner</i>			
Blekinge län.....	55 467	507	0·9
Göteborgs och Bohus län	54 758	1 813	3·3
<i>Sågverkskommuner</i>			
Västernorrlands län	91 189	2 355	2·6
Övriga	21 400	533	2·5
<i>Tändstickskommuner</i>	17 916	344	1·9
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>			
Bergslagen	28 352	547	1·9
Norrbottens län	37 285	678	1·8
<i>Glasbrukskommuner</i>	8 279	145	1·8
<i>Övriga</i>			
Oskarshamn	8 603	196	2·3
Södra Vram	2 691	97	3·6
Vissa kommuner i Västernorrlands län	16 595	478	2·9
Summa	342 535	7 693	2·2

KAP. III.

Undersökningens omfattning och utförande.

Primärmaterialet.

Undersökningen har verkställt med ledning av inhämtade uppgifter från arbetslöshetskommittéerna. Närmare föreskrifter angående sättet för dessa uppgifters insamlande lämnades av kommissionen i skrivelse till arbetslöshetskommittéerna den 10 juli 1936 (*bilaga 1*, sid. 163). Enligt dessa anvisningar hade kommittéerna att avfordra varje arbetslös en av denne personligen lämnad redogörelse, vilken skulle avfattas på fastställt formulär. Olika formulär skulle användas, då uppgifter om den arbetslöse ingått i 1935 års arbetslöshetsundersökning och då så ej varit fallet. För varje person, som ingick i 1935 års arbetslöshetsundersökning, infördes av kommissionen å formulär C 260 (tryckt å vitt papper), se *bilaga 2*, sid. 165, erforderliga identifieringsuppgifter, nämligen till- och förnamn, födelseår, födelseort samt den arbetslöses nummer hos arbetslöshetskommittén och yrkesgruppnummer hos arbetsförmedlingen. Dessa formulär tillställdes därefter vederbörande arbetslöshetskommitté. För de arbetslösa, som den 31 juli 1936 voro sysselsatta vid statligt reservarbete, statligt ungdomsreservarbete eller arbetsläger, skulle kommittén i formuläret angiva numret å den arbetsplats, vid vilken den arbetslöse var sysselsatt. Ifrågavarande formulär återsändes därefter till kommissionen, varefter kommissionen tillställde vederbörande platsledare formuläret för uppgifters inhämtande (jfr sid. 20). Övriga formulär skulle återställas till kommissionen, oavsett om personen ifråga den 31 juli 1936 var anmäld som hjälpsökande eller ej. Hade han lämnat arbetslöshetsklientelet, skulle uppgifter rörande hjälpen efter den 31 juli 1935 och rörande antalet veckor, som den arbetslöse varit anmäld hos kommittén efter sistnämnda dag, lämnas. Vidare skulle uppgivas, när vederbörande första gången anmält sig som hjälpsökande hos kommittén och när han senast anmält sig hos arbetsförmedlingen.

För de arbetslösa, vilka icke ingingo i 1935 års undersökning (»tillkomna»), skulle kommittén respektive arbetsledaren tillse, att blanketter enligt formulär C 261 (tryckt å blått papper), se *bilaga 2 a*, sid. 167, ifylldes.

De olikheter, som förefunnos mellan de vid 1935 års undersökning använda formulären och det, som nyttjades vid 1935 års undersökning, voro motiverade av vad ovan sagts rörande vissa ändringar i undersökningens uppläggning. För att tillmötesgå inom befolkningskommissionen uttryckta önskemål upptogs en fråga rörande födelsedata för de undersöktas samtliga barn, och på anhållan från rationaliseringsutredningen utsträcktes den för vissa orter planerade specialundersökningen av orsaken till arbetslösheten till att omfatta hela klientelet.

Uppgifterna till arbetslöshetsundersökningen skulle innehålla den arbetslöses löpande nummer hos arbetslöshetskommittén ävensom arbetsförmedlingens yrkesgruppnummer, till- och förnamn, födelsedag, födelseort, mantalskrivningskommun, senaste inflyttningsdag till vistelsekommunen, hemortsrättsförhållanden enligt fattigvårdslagen, uppgift om civilstånd, tidpunkten för äktenskaps ingående, barnantal (även barnens ålder) samt facklig organisationstillhörighet, varvid förbund och avdelning samt medlemsnummer skulle angivas. Vidare skulle uppgivas, huruvida den arbetslöse ägde eller arrenderade jordbruksfastighet eller annan fastighet, eller om han bodde på av föräldrar ägd eller arrenderad jordbruksfastighet. På grund av erfarenheter från 1935 års undersökning rörande osäkerheten i tidsuppgifterna för den senaste stadigvarande anställningen inlades i årets formulär en direkt fråga, när denna anställning upphört och av vad orsak så skett. Därefter skulle uppgivas stadigvarande sysselsättningar, yrkesspecialité, antal arbetslöshetsveckor samt uppgifter rörande arbetsförhet. Tillkomna arbetslösa skulle dessutom meddela samma uppgift, som vid 1935 års undersökning infordrats angående förekomsten av biyrken och om orsaken till en eventuell minskning av sysselsättningen inom dessa biyrken.

Arbetslöshetskommittén, som hade att granska den arbetslöses uppgifter och, där fel konstaterats, vidtaga rättelse, hade dessutom att särskilt angiva den yrkesgrupp, som den arbetslöse enligt kommitténs uppfattning tillhörde, vidare kommitténs åsikt om hans arbetsförhet i såväl eget yrke som i grov- och arbete samt de uppgifter rörande lämnad hjälp, som av formuläret framgår. Slutligen skulle förutom vissa data rörande den arbetslöses anmälningar hos kommitté och arbetsförmedling uppgivas den form av hjälp, som den arbetslöse åtnjöt den 31 juli 1936 och, ifråga om de ohjälpta, anledningen till att hjälp ej lämnats.

Beträffande arbetslösa, vid undersökningstillfället hjälpta med statligt reservarbete, statligt ungdomsreservarbete eller hänvisning till arbetsläger, kunde det vara förenat med svårigheter för kommittéerna att av de arbetslösa erhålla de begärda uppgifterna. På grund härav insamlades dessa genom respektive plats- eller lägerledare. Av kommissionen utfärdade instruktioner härom framgå av *bilaga 3* (sid. 169). Sedan plats- respektive lägerledarna införskaffat de uppgifter, som kunde lämnas av de arbetslösa, återsändes så behandlade blanketter via kommissionen till kommittén för komplettering.

Representativitet.

Flertalet kommuner ha nedlagt ett betydande arbete på att redovisa ett så fullständigt och tillförlitligt material som möjligt. Emellertid ha 40 kommuner av olika anledningar icke kunnat medtagas i undersökningen, trots att de rapporterade arbetslöshet vid undersökningstillfället. Antalet rapporterade arbetslösa i dessa kommuner var emellertid ringa, tillhoppa endast 454.

I undersökningen ingå 7 kommuner med sammanlagt 14 arbetslösa, trots att månadsrapporterna icke angivit, att arbetslöshet vore tillfinnandes i kommunerna. Detta kan bero på att, såsom i 1935 års undersökning å sid. 11

anmärkts, vederbörande kommun kunnat förlora kontakten med någon i statligt reservarbete sysselsatt, varigenom denne försvunnit ur rapportsiffrorna. Det kan vidare framhållas, att kommittéerna av organisatoriska skäl först någon tid efter reservarbetares avgång erhålla meddelande härom. Kommittéernas månadsrapporter kunna på grund härav upptaga högre antal statliga reservarbetare, än det verkliga, vilket i sin tur medför, att det rapporterade antalet hjälpsökande arbetslösa kan bli något för högt.

Av nu nämnda skäl överensstämmer icke antalet i undersökningen ingående med antalet arbetslösa enligt månadsrapporterna. I *bilaga 10* (sid. 177) lämnas uppgifter för varje kommun om antalet i undersökningen ingående och antalet enligt månadsrapporterna arbetslösa. Tillhoppa utgör antalet bearbetade¹ uppgifter 19 980, medan den anmälda arbetslösheten den 31 juli 1936 enligt månadsrapporterna uppgick till 21 510. Skillnaden mellan de två talen, 1 530, får anses som relativt obetydlig. Nedanstående sammanställning visar, att undersökningens representativitet måste anses vara god ifråga om alla kommuntyper utom de minsta städerna. Dessa uppvisade dock totalt en obetydlig arbetslöshet.

Kommuntyper	Antalet arbetslösa den 31 juli 1936		Kolumn 3 i % av kolum 2
	enligt månads- rapporterna	i under- sökningen ingående	
<i>Städer med</i>			
över 100 000 inv.	4 414	¹ 4 285	97·1
30 000—100 000 »	1 081	1 016	94·0
20 000— 30 000 »	734	722	98·4
5 000— 20 000 »	3 128	² 2 921	93·4
högst 5 000 »	392	296	75·5
<i>Landskommuner</i>			
industrikommuner	6 911	6 318	91·4
blandade kommuner	3 314	3 152	95·1
jordbrukskommuner	1 536	1 270	82·7
Summa	21 510	19 980	92·9
¹ Därav 48 kvinnor.			
² » 2 »			

Även en jämförelse mellan antalet arbetslösa, som hjälpts i olika hjälpformer enligt månadsrapporternas siffror och enligt uppgifterna till undersökningen, ger vid handen, att undersökningens representativitet är mycket god. I nedanstående sammanställning ha angivits dels de nämnda siffrorna, dels den procentuella fördelningen på de olika hjälpformerna enligt de båda sifferserierna. Några större skiljaktigheter förekomma icke. Dock torde obser-

¹ Bearbetningen har i stor utsträckning verkställts med hjälp av statistikmaskin. Det härför använda maskinkortets utseende framgår av *bilaga 7* (sid. 173).

veras, att de vid statliga och statskommunala reservarbeten vid undersöknings-tillfället sysselsatta ingå i undersökningen med något högre representativitet än de i övriga hjälpformer hjälpta. Det förhållandet, att antalet med kommunalt understöd hjälpta enligt undersökningen är större än motsvarande antal enligt månadsrapporterna beror därpå, att åtskilliga kommuner utbetala understöd åt arbetslösa under sådana former, att de icke anse ifrågavarande verksamhet böra bliva föremål för rapport till kommissionen utan i månadsrapporten upptaga de på sådant sätt hjälpta under rubriken ohjälpta.

Till följd härav är också antalet ohjälpta enligt undersökningen avsevärt mindre än motsvarande antal enligt månadsrapporterna.

Hjälpform	Antal den 31/7 1936 enligt		Differens	Procentuell fördelning enligt	
	månadsrapporterna	undersökningen		månadsrapporterna	undersökningen
Statligt reservarbete	9 299	8 883	— 416	43·2	44·6
Statskommunalt reservarbete	4 223	4 025	— 198	19·6	20·2
Kommunalt reservarbete	1 734	1 541	— 193	8·1	7·7
Kurser	48	45	— 3	0·2	0·2
Ungdomsres.-arb. o. arb. läger ..	466	408	— 58	2·2	2·0
Kommunalt understöd	1 569	1 655	+ 86	7·3	8·2
Ohjälpta	4 171	3 423	— 748	19·4	17·1
Summa	21 510	19 980	— 1 530	100·9	100·0

Specialundersökningar.

Såsom redan vidrörts i inledningen (sid. 8), har i vissa orter, sammanlagt 189 stycken, utförts en *specialundersökning*. Vid densamma avsågs att utröna de arbetslösas möjligheter att taga arbete i öppna marknaden, även å annan ort, den verkliga orsaken till förutvarande anställnings upphörande, yrkesskicklighet, yrkesutbildning och innehav av fastighet. Därjämte begagnades tillfället att begära förslag till eventuella åtgärder, syftande till att bereda den arbetslöse framtida full försörjning. Anvisningar till kommittéerna lämnades i cirkulärskrivelse C 264 (*bilaga 5*, sid. 170), och uppgifterna skulle insamlas på formulär C 259 (*bilaga 6*, sid. 172). Det stora antal kommuner, som utvalts för denna specialundersökning, medförde, att densamma icke kunde som vid 1935 års undersökning grundas på ett av tjänstemän hos kommissionen vid besök i respektive orter insamlat material utan måste baseras helt på av kommittéerna lämnade uppgifter.

Till specialundersökningen inkommo uppgifter från 157 kommittéer — 32 kommittéer underlät, trots påminnelser, att bidra till utredningen — men endast ungefär halva antalet uppgifter voro så fullständiga, att en bearbetning kunnat äga rum. Denna har därför måst inskränkas till att omfatta storstäderna och flertalet arbetslöshetstyngda kommuner (se *bilaga 9*, sid. 176),

tillhopa 65 kommuner. Resultaten redovisas under de olika kapitel, med vilka de lämpligen höra samman.

Då, som ovan (sid. 7) nämnts, frågan om arbetslöshetsklientelets arbetsförhet ansetts vara av särskilt intresse, ingick i årets undersökning även uppgifter rörande arbetsförheten från arbetsledare vid de statliga reservarbetena. Föreskrifter rörande denna *arbetsplatsundersökning* lämnades i särskild order till platsledningarna (*bilaga 4*, sid. 169).

Materialets fördelning på kommuner.

I undersökningen ingå uppgifter från 393 kommuner. Huru dessa kommuner fördela sig på olika län och på olika kommuntyper framgår av *tab. 5* liksom av *bilaga 10* (sid. 177). I den senare anges antalet i undersökningen ingående arbetslösa från varje kommun liksom även antalet arbetslösa enligt månadsrapporterna per den 31 juli 1935 och 31 juli 1936. Förekommer inom ett län endast *en* kommun av viss kommuntyp, har i *tab. 5* namnet på ifrågasvarande kommun angivits. I *tab. 6* redovisas de arbetslösa fördelade på län och kommuntyper. En framställning av arbetslöshetens geografiska fördelning återfinnes i en denna redogörelse bifogad karta med kommunernas antal arbetslösa i procent av invånarantalet angivet med enahanda beteckningar som i redogörelsen för 1935 års undersökning (S. O. U. 1936: 21, bilaga 8).

I nedanstående sammandragstabell anges de arbetslösas fördelning på kommuntyper i såväl 1935 års som 1936 års undersökningar. Vissa mycket betydande förskjutningar kunna konstateras. Storstädernas andel har vuxit från 14·8 procent till 21·3 procent, medan jordbrukskommunernas minskat från 12·0 procent till 6·4 procent. Över huvud var städernas andel i klientelet långt mindre i 1935 års undersökning än i 1936 års. I den förra kommo 34·6 procent från städerna, medan 1936 motsvarande siffra var 46·1 procent. Denna förskjutning förklarar sannolikt de olikheter i klientelet's sammansättning, som i det följande beröras.

Kommuntyp	31/7 1935		31/7 1936	
	Antal arbetslösa	%	Antal arbetslösa	%
<i>Städer med</i>				
över 100 000 inv.	5 957	14·8	4 237	21·3
30 000—100 000 "	1 702	4·2	1 016	5·1
20 000—30 000 "	1 135	2·8	722	3·6
5 000—20 000 "	4 509	11·2	2 919	14·6
högst 5 000 "	626	1·6	296	1·5
Samtliga städer	13 929	34·6	9 190	46·1
<i>Landskommuner</i>				
Industrikommuner	13 848	34·3	6 318	31·7
Blandade kommuner	7 704	19·1	3 152	15·8
Jordbrukskommuner	4 851	12·0	1 270	6·4
Samtliga landskommuner	26 403	65·4	10 740	53·9
Samtliga kommuner	40 332	100·0	19 930	100·0

Tab. 5. Antalet i undersökningen ingående kommuner.

L ä n	Städer med ett invånarantal av					Landskommuner (med köpingar)			Sum- ma
	över 100 000	30 000- 100 000	20 000- 30 000	5 000- 20 000	högst 5 000	indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner	
Stockholms stad ..	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Stockholms	—	—	—	2	1 (Norrtälje)	10	6	5	24
Uppsala	—	1 (Uppsala)	—	—	—	4	2	2	9
Södermanlands ..	—	—	—	2	—	1 (St Nikolai)	—	—	3
Östergötlands	—	2	—	1 (Motala)	1 (Söderköping)	3	1 (Ringarum)	1 (Rönö)	9
Jönköpings	—	1 (Jönköping)	—	3	1 (Värnamo)	2	3	—	10
Kronobergs	—	—	—	1 (Växjö)	1 (Ljungby)	10	4	5	21
Kalmar	—	—	1 (Kalmar)	2	1 (Nybro)	6	7	2	19
Gotlands	—	—	—	1 (Visby)	—	—	—	—	1
Blekinge	—	—	1 (Karlskrona)	2	1 (Sölvesborg)	8	14	4	30
Kristianstads	—	—	—	2	1 (Simrishamn)	4	1 (Örkened)	—	8
Malmöhus	1 (Malmö)	1 (Landskrona)	1 (Lund)	5	—	2	1 (Stålvie)	—	11
Hallands	—	—	1 (Halmstad)	2	1 (Laholm)	1 (Enslöv)	3	1 (Skrea)	9
Göteborgs stad ..	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Göteborgs o. Bohus län i övrigt	—	—	—	3	1 (Strömstad)	10	12	11	37
Älvsborgs	—	1 (Borås)	—	3	1 (Ulricehamn)	5	3	2	15
Skaraborgs	—	—	—	4	2	2	2	—	10
Värmlands	—	—	1 (Karlstad)	2	1 (Filipstad)	12	9	15	40
Örebro	—	1 (Örebro)	—	—	—	6	5	—	12
Västmanlands	—	1 (Västerås)	—	2	1 (Årboğa)	2	—	—	6
Kopparbergs	—	—	—	2	—	7	7	4	20
Gävleborgs	—	1 (Gävle)	—	2	—	5	10	5	23
Västernorrlands ..	—	—	—	2	—	14	6	15	37
Jämtlands	—	—	—	1 (Östersund)	—	2	4	1 (Ås)	8
Västerbottens	—	—	—	2	—	4	5	1 (Dorotea)	12
Norrbottens	—	—	—	2	1 (Haparanda)	4	7	3	17
Summa	3	9	5	48	15	124	112	77	393

Tab. 6. De arbetslösas fördelning på län och kommuntyper den 31 juli 1936.

L ä n	Städer med ett invånarantal av					Samtliga städer	Landskommuner (med köpingar)			Samtliga landskommuner	Samtliga kommuner
	över 100 000	30 000-100 000	20 000-30 000	5 000-20 000	högst 5 000		industri-kommuner	blandade kommuner	jordbrukskommuner		
Stockholms stad	2 037	—	—	—	—	2 037	—	—	—	—	2 037
Stockholms	—	—	—	94	33	127	258	156	21	435	562
Uppsala	—	58	—	—	—	58	129	31	21	181	239
Södermanlands	—	—	—	75	—	75	19	—	—	19	94
Östergötlands	—	251	—	1	1	253	13	2	1	16	269
Jönköpings	—	111	—	176	34	321	51	6	—	57	378
Kronobergs	—	—	—	35	3	38	84	32	38	154	192
Kalmar	—	—	153	245	28	426	123	67	8	198	624
Gotlands	—	—	—	39	—	39	—	—	—	—	39
Blekinge	—	—	176	85	21	282	260	303	84	647	929
Kristianstads	—	—	—	40	1	41	12	18	—	30	71
Malmöhus	812	282	63	517	—	1 674	98	2	—	100	1 774
Hallands	—	—	231	100	5	336	12	43	7	62	398
Göteborgs stad	1 388	—	—	—	—	1 388	—	—	—	—	1 388
Göteborgs och Bohus län i övrigt	—	—	—	526	23	549	737	916	104	1 757	2 306
Älvsborgs	—	2	—	222	2	226	46	50	11	107	333
Skaraborgs	—	—	—	82	106	188	44	14	—	58	246
Värmlands	—	—	99	46	9	154	411	163	287	861	1 015
Örebro	—	149	—	—	—	149	185	102	—	287	436
Västmanlands	—	7	—	11	21	39	3	—	—	3	42
Kopparbergs	—	—	—	31	—	31	383	165	72	620	651
Gävleborgs	—	156	—	354	—	510	195	290	49	534	1 044
Västernorrlands	—	—	—	79	—	79	2 240	281	440	2 961	3 040
Jämtlands	—	—	—	30	—	30	5	92	5	102	132
Västerbottens	—	—	—	53	—	33	193	221	4	418	451
Norrbottens	—	—	—	98	9	107	817	198	118	1 133	1 240
Samtliga län	4 237	1 016	722	2 919	296	9 190	6 318	3 152	1 270	10 740	19 930

KAP. IV.

Klientelets ålderssammansättning.

Vid fördelningen av klientelet efter ålder har använts samma åldersgrupper som i 1935 års undersökning. Med ålder avses den ålder, som den arbetslöse uppnådde under 1936, oavsett om detta skedde före, vid eller efter undersökningstillfället. De arbetslösas fördelning på åldersgrupper inom olika kommuntyper framgår av *tab. 7*. Man torde observera, att åldrarna under 21 år omfattade endast 5·4 procent av de arbetslösa och åldersgrupperna 21—40 år 53·8 procent, under det att grupperna över 40 år omfattade 40·8 procent av klientelet. Den rätt olikartade åldersfördelningen inom de olika kommuntyperna framträder mer accentuerat i följande sammandragstabell, vari åldersgrupperna 16—20, 21—40 och 41 år och däröver satts i relation till hela antalet arbetslösa inom respektive kommuntyper.

Kommuntyper	16—20 år	21—40 år	41— ∞ år
<i>Städer med</i>			
över 100 000 inv.....	1·3	44·0	54·7
30 000—100 000 »	1·0	55·5	43·5
20 000— 30 000 »	1·5	60·0	38·5
5 000— 20 000 »	3·4	48·9	47·7
högst 5 000 »	5·9	56·4	37·7
<i>Landskommuner</i>			
Industrikommuner	8·7	58·7	32·6
Blandade kommuner	7·0	56·7	36·3
Jordbrukskommuner	9·5	60·3	30·2
Samtliga kommuner	5·4	53·8	40·8

Av sammanställningen framgår, att klientelet var betydligt äldre i städerna än på landsbygden. I *tab. 8* ha sammanförts resultaten från tidigare av kommissionen företagna åldersundersökningar. Ett sammandrag av nämnda tabell återfinnes i *tab. 8 a* (sid. 29).

Av sammandragstabellen framgår, att en betydande förskjutning i klientelet's ålderssammansättning ägt rum sedan 1933. Som redan i 1935 års undersökning framhållits, är åldersgränsen 40 år av särskilt intresse med hänsyn till den inom vissa industrier alltmer framträdande benägenheten att vid ny-

Tab. 8. De arbetslösas fördelning på åldersgrupper den ^{30/11} 1933, ^{31/10} 1934, ^{31/7} 1935 och ^{31/7} 1936.

Ålders- grupper	A n t a l				P r o c e n t			
	^{30/11} 1933	^{31/10} 1934	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936	^{30/11} 1933	^{31/10} 1934	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936
<i>Städer</i>								
16—17	898	285	28	8	1·5	1·0	0·2	0·1
18—20	4 623	1 366	496	184	7·8	4·9	3·6	2·0
21—25	11 604	4 680	1 710	916	19·6	16·7	12·3	10·0
26—30	9 947	4 472	2 093	1 229	16·8	15·9	15·0	13·4
31—40	13 652	6 908	3 635	2 311	23·1	24·6	26·1	25·1
41—50	9 453	4 978	2 690	1 964	16·0	17·8	19·3	21·4
51—60	6 552	3 768	2 274	1 797	11·1	13·4	16·3	19·5
61— <i>ω</i>	2 427	1 590	1 003	781	4·1	5·7	7·2	8·5
Summa	59 156	28 047	13 929	9 190	100·0	100·0	100·0	100·0
<i>Landsbygd</i>								
16—17	3 662	1 360	344	146	3·3	2·4	1·3	1·4
18—20	13 108	5 725	2 381	742	11·8	10·1	9·0	6·9
21—25	23 517	12 698	5 096	1 903	21·2	22·5	19·3	17·7
26—30	19 143	9 888	4 634	1 815	17·2	17·5	17·6	16·9
31—40	23 079	12 282	6 004	2 546	20·8	21·8	22·7	23·7
41—50	15 122	7 495	3 755	1 584	13·6	13·3	14·2	14·7
51—60	9 861	5 137	2 994	1 392	8·9	9·1	11·3	13·0
61— <i>ω</i>	3 555	1 878	1 195	612	3·2	3·3	4·6	5·7
Summa	111 047	56 463	26 403	10 740	100 0	100·0	100 0	100·0
<i>Summa</i>								
16—17	4 560	1 645	372	154	2·7	1·9	0·9	0·8
18—20	17 731	7 091	2 877	926	10·4	8·4	7·1	4·7
21—25	35 121	17 378	6 806	2 819	20·6	20·6	16·9	14·1
26—30	29 090	14 360	6 727	3 044	17·1	17·0	16·7	15·3
31—40	36 731	19 190	9 639	4 857	21·6	22·7	24·0	24·3
41—50	24 575	12 473	6 445	3 548	14·4	14·8	15·9	17·8
51—60	16 413	8 905	5 268	3 189	9·7	10·5	13·1	16·0
61— <i>ω</i>	5 982	3 468	2 198	1 393	3·5	4·1	5·4	7·0
Summa	170 203	84 510	40 332	19 930	100 0	100·0	100 0	100·0

Tab. 8 a. Sammandrag av åldersfördelningen. Procenttal.

Åldersgrupper	^{30/11} 1933	^{31/10} 1934	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936
<i>Städer</i>				
16—20	9·3	5·9	3·8	2·1
21—40	59·5	57·3	53·4	48·5
41— ω	31·2	36·8	42·8	49·4
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0
<i>Landsbygd</i>				
16—20	15·1	12·5	10·3	8·3
21—40	59·2	61·8	59·6	58·3
41— ω	25·7	25·7	30·1	33·4
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0
<i>Summa</i>				
16—20	13·1	10·3	8·0	5·4
21—40	59·3	60·3	57·6	53·8
41— ω	27·6	29·4	34·4	40·8
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0

antagning av arbetskraft icke acceptera personer över 40 år. Grupperna över 40 år utgöra numera en betydligt större andel av klientelet än tidigare. Sålunda uppgick antalet arbetslösa över 40 år till 27·6 procent av hela klientelet den 30 november 1933, under det att motsvarande procentsiffra den 31 juli 1936 var 40·8. Den olika tidpunkten för de båda undersökningarna försvårar givetvis jämförelsen, då, som i redogörelsen för 1935 års undersökning påpekades, de yngre åldersklasserna sannolikt utgöra en något större andel i klientelet under vintermånaderna än under sommarmånaderna. Det torde emellertid vara uppenbart, att huvudparten av den nu konstaterade förskjutningen beror på att arbetslöshetsklientelet har en annan ålderssammansättning under en lågkonjunktur än under mer normala konjunkturförhållanden. 1935 och 1936 års undersökningar företogs vid samma tidpunkt under året, nämligen den 31 juli och under i stort sett likartade säsongförhållanden; de äro alltså direkt jämförbara. Såsom här ovan i kap. II (sid. 13) framhållits, har under det år, som förflutit mellan de två undersökningstillfällena, en stark konjunkturförbättring ägt rum. Denna återspeglas också i den ändrade ålderssammansättningen. Sålunda stego de äldre åldersgruppernas andel från 34·4 procent till 40·8 procent. Ett bestyrkande av att det är konjunkturförbättringen, som förorsakat en ålderförskjutning i nu konstaterad riktning, erhålles om jämförelse mellan resultaten av de båda undersökningarna företages länsvis. Detta har gjorts i tab. 9, vari åldersgrupperna 16—20, 21—40 och 41— ω är satts i relation till hela antalet arbetslösa inom de olika länen.

Tab. 9. Åldersgrupperna 16—20, 21—40 och 41 år och däröver i procent av hela antalet arbetslösa inom olika län ^{31/7} 1935 och ^{31/7} 1936.

L ä n	16—20 år		21—40 år		41— ∞ år	
	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936
Stockholms stad	0·9	0·4	49·8	41·3	49·3	58·3
Stockholms	4·2	3·0	54·4	50·0	41·4	47·0
Uppsala	5·8	2·9	57·0	53·6	37·2	43·5
Södermanlands	2·4	3·2	43·3	46·8	54·3	50·0
Östergötlands	3·4	0·7	57·0	56·9	39·6	42·4
Jönköpings	7·7	4·2	56·0	49·0	36·3	46·8
Kronobergs	5·1	1·0	62·0	52·1	32·9	46·9
Kalmar	5·0	3·0	54·9	51·5	40·1	45·5
Gotlands	—	—	42·9	33·3	57·1	66·7
Blekinge	4·6	1·4	59·0	58·9	36·4	39·7
Kristianstads	4·7	8·4	59·2	43·7	36·1	47·9
Malmöhus	2·7	0·8	49·7	42·4	47·6	56·8
Hallands	6·5	1·3	52·3	50·5	41·2	48·2
Göteborgs stad	5·6	3·1	53·0	50·7	41·4	46·2
Göteborgs och Bohus län i övrigt	5·9	3·7	58·0	58·0	36·1	38·3
Älvsborgs	6·1	3·3	52·8	47·4	41·1	49·3
Skaraborgs	9·7	13·4	67·3	61·4	23·0	25·2
Värmlands	11·0	6·1	61·0	58·1	28·0	35·8
Örebro	7·6	4·6	53·3	47·7	39·1	47·7
Västmanlands	5·9	2·4	50·0	35·7	44·1	61·9
Kopparbergs	13·1	14·7	57·9	52·1	29·0	33·2
Gävleborgs	9·7	5·6	60·0	55·7	30·3	38·7
Västernorrlands	13·0	9·8	61·9	61·2	25·1	29·0
Jämtlands	18·1	13·6	55·7	47·0	26·2	39·4
Västerbottens	15·7	19·3	62·7	56·5	21·6	24·2
Norrbottens	16·0	12·5	66·6	69·3	17·4	18·2
Samtliga län	8·0	5·4	57·6	53·8	34·4	40·8

Av tabellen framgår, att förändringarna voro minst i de län, som fortfarande kämpade med krisartad arbetslöshet, nämligen Blekinge och Göteborgs och Bohus län samt Västernorrlands och Norrbottens län.

Särskilt ungdomsarbetslösheten hade under det sist förflutna året¹ gått tillbaka väsentligt. Sålunda uppgick antalet arbetslösa i åldern 16—20 år den

¹ ^{31/7} 1935—^{31/7} 1936.

31 juli 1935 till 3 249 eller 8·0 procent av hela antalet arbetslösa, under det att motsvarande siffror den 31 juli 1936 voro 1 080 och 5·4 procent. Om man till ungdomsåldrarna även räknar gruppen 21—25 år, utgjorde antalet arbetslösa i dessa åldersgrupper tillsammans den 31 juli 1935 10 055 eller 24·9 procent av hela antalet, under det motsvarande siffror den 31 juli 1936 voro 3 899 och 19·6 procent.

Trots de nu konstaterade betydande förskjutningarna i ålderssammansättningen, tillhörde emellertid fortfarande mer än hälften av klientelet eller 53·8 procent åldersgrupperna 21—40 år, d. v. s. utgjordes av personer, för vilka inga åldershinder förelågo att vid tillfredsställande arbetstillgång erhålla sysselsättning till den inom olika arbetsområden gällande lönen för fullgod arbetare (jfr. S. O. U. 1936: 21, sid. 67 f.).

Vid närmare studium av tabellen över åldersfördelningen inom olika län framgår också att åldersgrupperna 21—40 år voro talrikast representerade i de län, där fortfarande en mera betydande konjunkturarbetslöshet var tillfinnandes, nämligen Norrbottens, Västernorrlands, Blekinge och Göteborgs och Bohus län. Ännu tydligare framträder detta, om man sammanför kommuner inom vissa områden, där arbetsnedläggelser och driftsinskränkningar vållat mera betydande arbetslöshet, s. k. *arbetslöshetstyngda* kommuner. Detta har gjorts i *tab. 11* (sid. 34) där även en procentuell åldersfördelning redovisas. Av tabellen framgår, att icke mindre än 60·0 procent av de arbetslösa inom de arbetslöshetstyngda kommunerna befunno sig i åldern 21—40 år. Särskilt höga procentsatser uppvisade gruvkommunerna i Norrbottens län (79·6 procent), vissa kommuner i Västernorrlands län (63·8 procent) och glasbrukskommunerna (63·1 procent). Södra Vram (Malmöhus län) intog en särställning med endast 30·8 procent av de arbetslösa i åldern 21—40 år.

Mera detaljerade uppgifter om åldersfördelningen inom olika län lämnas i *tab. 10* (sid. 32). Av denna kan utläsas bland annat, att ungdomsarbetslösheten var särskilt starkt koncentrerad till de norrländska länen jämte Värmlands och Kopparbergs län. Nämda län, i vilka 38·0 procent av hela klientelet var hemmahörande, redovisade icke mindre än 58·7 procent av arbetslösheten i åldrarna 16—25 år. Särskilt obetydlig var ungdomsarbetslösheten i Stockholms stad, där endast 4·8 procent av de arbetslösa voro i åldern 16—25 år.

Liksom vid 1935 års undersökning har en beräkning gjorts rörande det i undersökningen ingående klientelet's procentuella andel av den manliga befolkningen inom olika åldersgrupper. Den i *tab. 12* (sid. 35) återgivna åldersfördelningen för män i hela riket den 31 december 1935 har erhållits genom s. k. framskrivning av uppgifterna för den 31 december 1933 (Statistisk årsbok 1936, tab. 8) med tillämpning av 1931 års dödlighet.

Av *tab. 13* framgår, att de arbetslösas procentuella andel av antalet män var högst i åldersgruppen 26—30 år liksom i 1935 års undersökning. Skillnaden mellan denna och närliggande åldersgrupper var emellertid ganska ringa. Det är av intresse att konstatera, att medan vid 1934 års undersökning

Tab. 10. De arbetslösas fördelning

A. Absoluta tal.

L ä n	16-17 år	18-20 år	21-25 år	26-30 år	31-35 år	36-40 år	41-45 år	46-50 år	51-55 år	56-60 år	61-66 år	67-70 år	Summa
Stockholms stad	—	9	88	208	271	274	301	326	259	177	117	7	2 0
Stockholms	2	15	53	88	80	60	56	54	49	55	42	8	5
Uppsala	—	7	48	30	22	28	17	19	36	18	13	1	2
Södermanlands	—	3	17	12	11	4	4	12	10	8	10	3	—
Östergötlands	—	2	25	42	50	36	21	20	25	24	23	1	2
Jönköpings	—	16	37	44	62	42	39	28	32	40	30	8	3
Kronobergs	—	2	18	30	28	24	21	17	18	23	10	1	1
Kalmar	1	18	89	81	88	63	40	57	56	47	67	17	6
Gotlands	—	—	1	1	9	2	6	3	4	1	10	2	—
Blekinge	—	13	121	169	144	113	70	68	75	86	66	4	9
Kristianstads	—	6	9	9	8	5	8	3	7	8	5	3	—
Malmöhus	—	14	131	211	192	219	180	186	216	197	207	21	1 7
Hallands	—	5	27	69	56	49	32	42	42	29	32	15	3
Göteborgs stad	—	43	153	179	181	191	150	167	154	125	44	1	1 3
Göteborgs o. Bohus län i övrigt	14	71	346	399	350	243	198	160	168	185	153	19	2 3
Älvsborgs	—	11	42	42	39	35	28	30	37	32	32	5	3
Skaraborgs	6	27	42	48	35	26	16	11	12	12	8	3	2
Värmlands	11	51	166	178	128	118	92	75	71	66	53	6	1 0
Örebro	4	16	54	58	45	51	30	35	42	46	45	10	4
Västmanlands	—	1	4	5	2	4	5	5	3	5	8	—	4
Kopparbergs	22	74	138	84	74	43	43	38	46	39	43	7	6
Gävleborgs	8	50	174	172	117	119	85	103	84	79	47	6	1 0
Västernorrlands	54	244	595	538	438	290	224	223	168	134	122	10	3 0
Jämtlands	2	16	19	20	16	7	12	10	13	7	9	1	1
Västerbottens	16	71	106	65	52	32	32	24	24	20	8	1	4
Norrbottens	14	141	316	262	180	101	68	54	46	29	27	2	1 2
Summa	154	926	2 819	3 044	2 678	2 179	1 778	1 770	1 697	1 492	1 231	162	19 9

Åldersgrupper och län.

B. Procenttal.

L ä n	16-17 år	18-20 år	21-25 år	26-30 år	31-35 år	36-40 år	41-45 år	46-50 år	51-55 år	56-60 år	61-66 år	67- <i>ω</i> år	Summa
Stockholms stad	—	0·4	4·3	10·2	13·3	13·5	14·8	16·0	12·7	8·7	5·8	0·3	100·0
Stockholms	0·3	2·7	9·4	15·7	14·2	10·7	10·0	9·6	8·7	9·8	7·5	1·4	100·0
Uppsala	—	2·9	20·1	12·6	9·2	11·7	7·1	8·0	15·1	7·5	5·4	0·4	100·0
Södermanlands	—	3·2	18·0	12·8	11·7	4·3	4·3	12·8	10·6	8·5	10·6	3·2	100·0
Östergötlands	—	0·7	9·3	15·6	18·6	13·4	7·8	7·4	9·3	8·9	8·6	0·4	100·0
Jönköpings	—	4·2	9·8	11·7	16·4	11·1	10·3	7·4	8·5	10·6	7·9	2·1	100·0
Kronobergs	—	1·0	9·4	15·6	14·6	12·5	10·9	8·9	9·4	12·0	5·2	0·5	100·0
Kalmar	0·2	2·9	14·3	12·9	14·1	10·1	6·4	9·1	9·0	7·5	10·8	2·7	100·0
Gotlands	—	—	2·6	2·6	23·1	5·1	15·4	7·7	10·2	2·6	25·6	5·1	100·0
Blekinge	—	1·4	13·0	18·2	15·5	12·2	7·5	7·3	8·1	9·3	7·1	0·4	100·0
Kristianstads	—	8·4	12·7	12·7	11·3	7·0	11·3	4·2	9·9	11·3	7·0	4·2	100·0
Malmöhus	—	0·8	7·4	11·9	10·8	12·3	10·1	10·5	12·2	11·1	11·7	1·2	100·0
Hallands	—	1·2	6·8	17·3	14·1	12·3	8·0	10·6	10·6	7·3	8·0	3·8	100·0
Göteborgs stad	—	3·1	11·0	12·9	13·0	13·8	10·8	12·0	11·1	9·0	3·2	0·1	100·0
Göteborgs o. Bohus län i övrigt	0·6	3·1	15·0	17·3	15·2	10·5	8·6	7·0	7·3	8·0	6·6	0·8	100·0
Älvsborgs	—	3·3	12·6	12·6	11·8	10·5	8·4	9·0	11·1	9·6	9·6	1·5	100·0
Skaraborgs	2·4	11·0	17·1	19·5	14·2	10·6	6·5	4·5	4·9	4·9	3·2	1·2	100·0
Värmlands	1·1	5·0	16·4	17·5	12·6	11·6	9·1	7·4	7·0	6·5	5·2	0·6	100·0
Örebro	0·9	3·7	12·4	13·3	10·3	11·7	6·9	8·0	9·6	10·6	10·3	2·3	100·0
Västmanlands	—	2·4	9·5	11·9	4·8	9·5	11·9	11·9	7·1	11·9	19·1	—	100·0
Kopparbergs	3·4	11·4	21·2	12·9	11·4	6·6	6·6	5·8	7·0	6·0	6·6	1·1	100·0
Gävleborgs	0·8	4·8	16·7	16·5	11·2	11·4	8·1	9·8	8·0	7·6	4·5	0·6	100·0
Västernorrlands	1·8	8·0	19·6	17·7	14·4	9·6	7·4	7·3	5·5	4·4	4·0	0·3	100·0
Jämtlands	1·5	12·1	14·4	15·2	12·1	5·3	9·1	7·6	9·8	5·3	6·8	0·8	100·0
Västerbottens	3·6	15·8	23·5	14·4	11·5	7·1	7·1	5·3	5·3	4·4	1·8	0·2	100·0
Norrbottnens	1·1	11·4	25·5	21·1	14·5	8·1	5·5	4·4	3·7	2·3	2·2	0·2	100·0
Summa	0·8	4·7	14·1	15·3	13·4	10·9	8·9	8·9	8·5	7·5	6·2	0·8	100·0

Tab. 11. De arbetslösas fördelning på åldersgrupper inom vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden.

Kommuner eller områden	16-17 år	18-20 år	21-25 år	26-30 år	31-35 år	36-40 år	41-45 år	46-50 år	51-55 år	56-60 år	61-66 år	67- <i>o</i> år	Summa
<i>A. Absoluta tal</i>													
<i>Stenkommuner</i>													
Blekinge län	—	3	54	83	73	52	36	37	40	53	38	3	472
Göteborgs och Bohus län..	13	46	261	315	266	178	152	110	117	134	102	14	1 708
<i>Sågverkskommuner</i>													
Västernorrlands län.....	42	180	427	368	333	216	167	159	134	102	104	9	2 241
Övriga	2	30	87	73	47	46	36	43	45	44	19	2	474
<i>Tändstickskommuner</i>	4	21	47	62	52	40	24	26	18	18	17	3	332
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>													
Bergslagen	13	50	104	72	59	34	29	33	36	41	47	7	525
Norrbottnens län.....	8	74	193	151	111	52	22	11	8	5	3	—	638
<i>Glasbrukskommuner</i>	1	4	20	26	24	14	10	12	7	10	5	—	133
<i>Övriga</i>													
Oskarshamn	1	8	31	28	32	8	11	15	14	12	25	11	196
Södra Vram	—	—	2	9	7	10	11	14	14	22	2	—	91
Vissa kommuner i Väster- norrlands län.....	7	35	99	95	59	46	36	38	25	19	9	1	469
Samtliga	91	451	1 325	1 282	1 063	696	534	498	458	460	371	50	7 279
<i>B. Procenttal</i>													
<i>Stenkommuner</i>													
Blekinge län	—	0·6	11·5	17·6	15·3	11·0	7·6	7·8	8·5	11·2	8·1	0·6	100·0
Göteborgs och Bohus län..	0·8	2·7	15·3	18·4	15·6	10·4	8·9	6·4	6·9	7·8	6·0	0·8	100·0
<i>Sågverkskommuner</i>													
Västernorrlands län.....	1·9	8·0	19·1	16·4	14·9	9·6	7·5	7·1	6·0	4·5	4·6	0·4	100·0
Övriga	0·4	6·3	18·4	15·4	9·9	9·7	7·6	9·1	9·5	9·3	4·0	0·4	100·0
<i>Tändstickskommuner</i>	1·2	6·3	14·2	18·7	15·7	12·1	7·2	7·8	5·4	5·4	5·1	0·9	100·0
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>													
Bergslagen	2·5	9·5	19·8	13·7	11·2	6·5	5·5	6·3	6·9	7·8	9·0	1·3	100·0
Norrbottnens län.....	1·2	11·6	30·3	23·7	17·4	8·2	3·4	1·7	1·2	0·8	0·5	—	100·0
<i>Glasbrukskommuner</i>	0·8	3·0	15·0	19·6	18·0	10·5	7·5	9·0	5·3	7·5	3·8	—	100·0
<i>Övriga</i>													
Oskarshamn	0·5	4·1	15·8	14·3	16·3	4·1	5·6	7·7	7·1	6·1	12·8	5·6	100·0
Södra Vram	—	—	2·2	9·9	7·7	11·0	12·1	15·4	15·4	24·1	2·2	—	100·0
Vissa kommuner i Väster- norrlands län.....	1·5	7·5	21·1	20·3	12·6	9·8	7·7	8·1	5·3	4·0	1·9	0·2	100·0
Samtliga	1·3	6·2	18·2	17·6	14·6	9·6	7·3	6·8	6·3	6·3	5·1	0·7	100·0
Hela klientelet	0·8	4·7	14·1	15·3	13·4	10·9	8·9	8·9	8·5	7·5	6·2	0·8	100·0

Tab. 12. Antalet män inom olika åldersgrupper den ³¹/₁₂ 1935 och antalet arbetslösa den ³¹/₇ 1936.

Åldersgrupper	Beräknat antal män ³¹ / ₁₂ 1935	Antal arbetslösa ³¹ / ₇ 1936	Antal arbetslösa i % av antal män
16—17.....	105 504	154	0·15
18—20.....	161 686	926	0·57
21—25.....	282 803	2 819	1·00
26—30.....	271 511	3 044	1·12
31—35.....	245 238	2 678	1·09
36—40.....	220 834	2 179	0·99
41—45.....	195 475	1 778	0·91
46—50.....	180 096	1 770	0·98
51—55.....	158 074	1 697	1·07
56—60.....	142 359	1 492	1·05
61—66.....	132 022	1 231	0·93
67— ω	216 302	162	0·07
Summa	2 311 904	19 930	0·86

Tab. 13. De arbetslösas procentuella andel av olika åldersgrupper den ³¹/₁₀ 1934, ³¹/₇ 1935 samt ³¹/₇ 1936.

Åldersgrupper	Antal arbetslösa i % av antalet män			Indextal		
	³¹ / ₁₀ 1934	³¹ / ₇ 1935	³¹ / ₇ 1936	³¹ / ₁₀ 1934	³¹ / ₇ 1935	³¹ / ₇ 1936
16—17.....	1·53	0·35	0·15	41	20	17
18—20.....	4·32	1·75	0·57	117	99	66
21—25.....	6·09	2·38	1·00	165	135	116
26—30.....	5·41	2·54	1·12	146	144	130
31—40.....	4·19	2·10	1·04	114	119	121
41—50.....	3·36	1·74	0·94	92	99	109
51—60.....	3·02	1·79	1·06	82	102	123
61— ω	1·00	0·64	0·40	27	42	47
Samtliga åldersgrupper	3·69	1·76	0·86	100	100	100

Tab. 14. De arbetslösas fördelning

A. Absoluta tal.

Yrkesgrupper	16-17 år	18-20 år	21-25 år	26-30 år	31-35 år	36-40 år	41-45 år	46-50 år	51-55 år	56-60 år	61-66 år	67- <i>m</i> år	Summa
Jordbruk	4	33	65	57	54	39	45	42	35	42	31	2	444
Skogshushållning	5	34	97	87	76	56	32	35	25	24	20	—	491
Ingenjörsarbete o. arbetsledning	—	—	1	2	5	4	4	11	9	6	2	1	41
Malmbrytning	—	1	107	107	91	35	27	13	19	29	22	7	458
Metallindustri	2	22	147	164	184	163	142	163	159	143	159	23	1 471
Stenindustri	—	18	249	372	299	214	161	135	154	166	139	32	1 938
Glasindustri	—	3	22	28	21	19	12	16	21	19	13	1	171
Annan jord- och stenindustri..	—	4	17	27	31	19	29	30	34	34	17	3	241
Sågverksindustri	3	64	324	392	345	273	188	201	166	164	136	15	2 271
Annan trävaruindustri	—	4	19	38	21	20	25	33	24	24	33	—	241
Pappersindustri	—	9	44	87	87	68	68	65	54	40	20	2	541
Grafisk industri	—	—	7	9	11	5	6	4	5	2	2	—	51
Livsmedelsindustri	1	11	59	64	59	50	38	52	51	37	27	1	451
Textil- och beklädnadsindustri..	—	8	33	41	30	33	14	14	22	8	13	1	211
Läder-, hår- o. gummivaruind...	—	5	45	34	55	49	33	32	18	30	16	2	311
Kemisk-teknisk industri	—	3	41	60	69	41	37	30	27	36	25	5	371
Väg- och anläggningsarbete ..	1	5	92	163	194	169	151	130	134	120	100	11	1 271
Annan byggnadsverksamhet ..	—	5	33	72	83	72	72	76	87	79	61	9	641
Kraft- och värmeproduktion ..	—	—	8	15	15	27	20	18	16	18	11	3	151
Sjöfart och fiske	—	8	44	88	76	59	52	44	37	20	11	2	441
Kontors- och butikspersonal ..	1	6	31	63	76	90	103	117	96	24	24	1	631
Lagerarbete	—	7	73	61	44	50	39	48	41	40	22	1	421
Hotell- och restaurangrörelse..	—	—	13	14	22	16	17	8	11	7	—	—	101
Landtransport	—	12	75	176	188	171	116	120	81	81	51	5	1 071
Allmän tjänst och fria yrken..	—	—	18	22	12	13	14	7	10	7	4	—	101
Husligt arbete	—	—	—	1	4	3	8	3	4	3	2	—	21
Tillfällighets- och diversearbete	7	285	1 046	800	526	421	325	323	357	289	270	35	4 681
Ungdom utan särskild utbildn...	130	379	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	611
Samtliga yrkesgrupper	154	926	2 819	3 044	2 678	2 179	1 778	1 770	1 697	1 492	1 231	162	19 931

Årkes- och åldersgrupper.

B. Procenttal.

Yrkesgrupper	16-17 år	18-20 år	21-25 år	26-30 år	31-35 år	36-40 år	41-45 år	46-50 år	51-55 år	56-60 år	61-66 år	67- år	Summa
Jordbruk	0.9	7.3	14.5	12.7	12.0	8.7	10.0	9.4	7.8	9.4	6.9	0.4	100.0
Skogshushållning	1.0	6.9	19.8	17.7	15.5	11.4	6.5	7.1	5.1	4.9	4.1	—	100.0
Ingenjörarbete o. arbetsledning	—	—	2.2	4.5	11.1	8.9	8.9	24.4	20.0	13.8	4.5	2.2	100.0
Malmbrytning	—	0.2	23.4	23.4	19.9	7.6	5.9	2.8	4.2	6.3	4.8	1.5	100.0
Metallindustri	0.1	1.5	10.0	11.1	12.5	11.1	9.7	11.1	10.8	9.7	10.8	1.6	100.0
Stenindustri	—	0.9	12.8	19.2	15.4	11.0	8.3	7.0	7.9	8.6	7.2	1.7	100.0
Glasindustri	—	1.7	12.6	16.0	12.0	10.9	6.8	9.1	12.0	10.9	7.4	0.6	100.0
Annan jord- och stenindustri..	—	1.6	6.9	11.0	12.7	7.8	11.8	12.3	13.9	13.9	6.9	1.2	100.0
Sågverksindustri	0.1	2.8	14.3	17.3	15.2	12.0	8.3	8.8	7.3	7.2	6.0	0.7	100.0
Annan trävaruindustri	—	1.7	7.9	15.8	8.7	8.3	10.4	13.7	9.9	9.9	13.7	—	100.0
Pappersindustri	—	1.7	8.1	16.0	16.0	12.5	12.5	11.9	9.9	7.3	3.7	0.4	100.0
Grafisk industri	—	—	13.7	17.7	21.6	9.8	11.8	7.8	9.8	3.9	3.9	—	100.0
Livsmedelsindustri	0.2	2.5	13.1	14.2	13.1	11.1	8.5	11.6	11.3	8.2	6.0	0.2	100.0
Textil- och beklädnadsindustri..	—	3.7	15.2	18.9	13.8	15.2	6.5	6.5	10.1	3.7	6.0	0.4	100.0
Läder-, hår- o. gummivaruind...	—	1.6	14.1	10.7	17.2	15.4	10.4	10.0	5.6	9.4	5.0	0.6	100.0
Kemisk-teknisk industri	—	0.8	11.0	16.0	18.5	11.0	9.9	8.0	7.2	9.6	6.7	1.3	100.0
Väg- och anläggningsarbete ..	0.1	0.4	7.2	12.8	15.3	13.3	11.9	10.2	10.6	9.4	7.9	0.9	100.0
Annan byggnadsverksamhet ..	—	0.7	5.1	11.1	12.8	11.1	11.1	11.7	13.4	12.2	9.4	1.4	100.0
Kraft- och värmeproduktion ..	—	—	5.3	9.9	9.9	17.9	13.3	11.9	10.6	11.9	7.3	2.0	100.0
Sjöfart och fiske	—	1.8	10.0	20.0	17.2	13.4	11.8	10.0	8.4	4.5	2.5	0.4	100.0
Kontors- och butikspersonal ..	0.2	0.9	4.9	10.0	12.0	14.2	16.3	18.5	15.2	3.8	3.8	0.2	100.0
Lagerarbete	—	1.7	17.1	14.3	10.3	11.7	9.2	11.3	9.6	9.4	5.2	0.2	100.0
Hotell- och restaurangrörelse..	—	—	12.0	13.0	20.4	14.8	15.7	7.4	10.2	6.5	—	—	100.0
Landtransport	—	1.1	7.0	16.4	17.5	15.9	10.8	11.1	7.5	7.5	4.7	0.5	100.0
Allmän tjänst och fria yrken..	—	—	16.8	20.6	11.2	12.2	13.1	6.5	9.4	6.5	3.7	—	100.0
Husligt arbete	—	—	—	3.6	14.3	10.7	28.6	10.7	14.3	10.7	7.1	—	100.0
Tillfällighets- och diversearbete	0.2	6.1	22.3	17.1	11.2	9.0	6.9	6.9	7.6	6.2	5.8	0.7	100.0
Ungdom utan särskild utbildn...	21.0	61.3	17.7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0
Samtliga yrkesgrupper	0.8	4.7	14.1	15.4	13.5	10.9	8.9	8.9	8.5	7.5	6.2	0.8	100.0

Tab. 15. Åldersgrupperna 16—20, 21—40 och 41— ∞ år i procent av hela antalet arbetslösa inom respektive yrkesgrupper.

Y r k e s g r u p p e r	16—20 år	21—40 år	41— ∞ år
Jordbruk	8·2	47·9	43·9
Skogshushållning	7·9	64·4	27·7
Ingenjörsarbete och arbetsledning	—	26·7	73·3
Malmbrytning	0·2	74·3	25·5
Metallindustri	1·6	44·7	53·7
Stenindustri	0·9	58·4	40·7
Glasindustri	1·7	51·5	46·8
Annan jord- och stenindustri	1·6	38·4	60·0
Sågverksindustri	2·9	58·8	38·3
Annan trävaruindustri	1·7	40·7	57·6
Pappersindustri	1·7	52·6	45·7
Grafisk industri	—	62·8	37·2
Livsmedelsindustri	2·7	51·5	45·8
Textil- och beklädnadsindustri	3·7	63·1	33·2
Läder-, hår- och gummivaruindustri	1·6	57·4	41·0
Kemisk-teknisk industri	0·8	56·5	42·7
Väg- och anläggningsarbete	0·5	48·6	50·9
Annan byggnadsverksamhet	0·7	40·1	59·2
Kraft- och värmeproduktion	—	43·0	57·0
Sjöfart och fiske	1·8	60·6	37·6
Kontors- och butikspersonal	1·1	41·1	57·8
Lagerarbete	1·7	53·4	44·9
Hotell- och restaurangrörelse	—	60·2	39·8
Landtransport	1·1	56·8	42·1
Allmän tjänst och fria yrken	—	60·8	39·2
Husligt arbete	—	28·6	71·4
Tillfällighets- och diversearbete	6·3	59·6	34·1
Ungdom utan särskild utbildning	82·3	17·7	—
Samtliga yrkesgrupper	5·4	53·8	40·8

arbetslöshetsprocenten i åldern 21—25 år var omkring dubbelt så stor som i åldern 51—60 år, 1936 års undersökning utvisade det mera normala förhållandet, att arbetslöshetsprocenten var större i åldersgruppen 51—60 år.

I det föregående har endast diskuterats olikheter i klientelet's ålderssammansättning inom olika geografiska områden. Det torde emellertid vara av viss betydelse att även klarlägga åldersfördelningen inom olika yrkesgrupper, då sambandet mellan yrkesfördelningen och den geografiska fördelningen synes vara så starkt, att skillnaden i åldersfördelningen mellan de olika länen och kommuntyperna får sin förklaring först efter ett studium av den mycket olikartade yrkesfördelningen inom de geografiska enheterna. I *tab. 14* (sid. 36) lämnas en fullständig redogörelse för åldersfördelningen inom olika yrkesgrupper, och i *tab. 15* ha åldersgrupperna 16—20, 21—40 och 41— ∞ år ställts i relation till hela antalet arbetslösa inom respektive yrkesgrupper.

Om man bortser från de numerärt obetydliga yrkesgrupperna *ingenjörsarbete* och *husligt arbete*, var åldersfördelningen särskilt ogynnsam inom grupperna *annan jord- och stenindustri*, *annan byggnadsverksamhet*, *kontors- och butikspersonal*, *annan trävaruindustri*, *kraft- och värmeproduktion* samt *metallindustri*, inom vilka yrken åldersgruppen 41 år och däröver uppgick till mellan 53·7 och 60·0 procent av hela antalet arbetslösa.

Som i annat sammanhang (sid 92 f.) framhålles, bestod klientelet den 31 juli 1936 av dels från 31 juli 1935 *kvarvarande* arbetslösa, dels efter 31 juli 1935 *tillkomna* arbetslösa. Hur åldersfördelningen tedde sig inom dessa båda grupper, framgår av följande sammanställning.

Åldersgrupper	Antal			Procent		
	Kvar- varande	Till- komna	Samtliga	Kvar- varande	Till- komna	Samtliga
16—17.....	15	139	154	0·1	2·1	0·8
18—20.....	413	513	926	3·1	7·8	4·7
21—25.....	1 597	1 222	2 819	11·9	18·6	14·1
26—30.....	1 990	1 054	3 044	14·9	16·0	15·3
31—35.....	1 854	824	2 678	13·9	12·5	13·4
36—40.....	1 493	686	2 179	11·2	10·4	10·9
41—45.....	1 264	514	1 778	9·5	7·8	8·9
46—50.....	1 251	519	1 770	9·4	7·9	8·9
51—55.....	1 236	461	1 697	9·2	7·0	8·5
56—60.....	1 140	352	1 492	8·5	5·4	7·5
61—66.....	970	261	1 231	7·3	4·0	6·2
67— ∞	129	33	162	1·0	0·5	0·8
Summa	13 352	6 578	19 930	100·0	100·0	100·0

Tabellen utvisar, att de tillkomna arbetslösa voro betydligt yngre än de kvarvarande. Icke mindre än 28·5 procent av de tillkomna voro sålunda under

26 år, under det att motsvarande siffra för de kvarvarande arbetslösa var 15·2 procent. Även inom de olika yrkesgrupperna voro de tillkomna genomgående yngre än de kvarvarande. Det bör dock bemärkas, att för de yrkesgrupper, vilka enligt vad ovan (sid. 39) framhållits, utvisade en särskilt ogynnsam åldersfördelning, de tillkomna voro rikligare företrädade inom de äldre åldersgrupperna än vad fallet var beträffande övriga yrkesgrupper. Detta framgår av följande sammanställning av *antalet arbetslösa i åldern 41 år och över i procent av hela antalet i respektive yrkesgrupper*.

	Kvarvarande	Tillkomna	Samtliga
Jord- och stenindustri	63·4	49·1	60·0
Annan byggnadsverksamhet	59·3	52·7	59·2
Kontors- och butikspersonal	63·3	49·5	57·8
Annan trävaruindustri	64·7	44·8	57·6
Kraft- och värmeproduktion	59·3	52·0	57·0
Metallindustri	57·7	43·9	53·7
Samtliga yrkesgrupper	44·9	32·6	40·8

Kvinnor.

Åldersfördelningen för de 50 kvinnor, som ingå i undersökningen, avvek väsentligt från den för männen. Ingen kvinna under 26 år var anmäld arbetslös den 31 juli 1936. I åldersgrupperna 26—40 år funnos 11 eller 22·0 procent och i grupperna 41—60 år 39 eller 78·0 procent. Aldrarna över 60 år voro icke representerade.

KAP. V.

Klientelets yrkesfördelning.

Samma yrkesförteckning, som användes vid 1935 års undersökning, har legat till grund för yrkesgrupperingen. Redogörelse för de vid yrkesbestämningen tillämpade principerna återfinnes i S. O. U. 1936: 21, sid. 36 f. Den använda yrkesförteckningen återfinnes även i *bilaga 8* (sid. 174), så uppställd, att jämförelse kan göras med yrkesförteckning för Sveriges offentliga arbetsförmedling. I samma bilaga lämnas redovisning av hela antalet arbetslösa fördelade på yrken, varvid ingen sammanslagning av de vid primärmaterialets bearbetning använda yrkesgrupperna verkstälts. I övrigt har i denna framställning materialet av utrymmesskäl ej kunnat redovisas annat än på huvudgrupper av yrken. Dessa överensstämma i stort sett med den yrkesgruppering, som användes i arbetslöshetskommittéernas månadsrapporter till kommissionen.

För bestämmandet av den arbetslöses yrkestillhörighet har utnyttjats såväl arbetsförmedlingens och arbetslöshetskommitténs som ock den arbetslöses egen uppfattning därom, varjämte hänsyn tagits till föreliggande uppgifter angående tidigare fasta och tillfälliga anställningar. Det har därvid ingalunda sällan förekommit, att den av den arbetslöse eller av arbetslöshetskommittén gjorda yrkesbestämningen blivit ändrad vid materialets bearbetning. I anslutning till de principer, som tillämpas vid yrkesgrupperingen i kommittéernas månadsrapporter till kommissionen, har grovarbetare hänförs till det yrke, inom vilket han haft anställning. Utbildade yrkesarbetare, knutna som specialarbetare till annan näringsgren, ha däremot hänförs icke till denna utan till sitt specialområdes yrkesgren. Detta har medfört, att i olikhet mot vad fallet är i kommissionens månadsstatistik t. ex. stenindustriens smeder hänförs till *metallindustrien* och icke till *stenindustrien*. Vidare ha yrkesbeteckningarna *springpojke* och *militär* icke kommit till användning, då annan yrkesbeteckning kunnat ifrågakomma. I ett fåtal fall, när den arbetslöse på grund av hög ålder icke ansetts ha utsikter att åter få anställning inom det yrke, han tidigare lämnat, har sådan person, med avvikelse från de allmänna principerna, betraktats som *diversearbetare*. Detta har ägt rum bland annat i fråga om en del äldre tändsticksarbetare å orter, där tändsticksindustrien är definitivt nedlagd. I överensstämmelse med nu refererade principer ha de arbetslösa, som ingingo i 1935 års undersökning, bibehållits i de yrkesgrupper, dit de då hänfördes.

Geografisk fördelning.

I *tab. 16* redovisas de arbetslösa fördelade på yrkesgrupper och län. Ett studium av tabellen ger vid handen, att vissa yrkesgrupper voro tillfinnandes

Tab. 16. De arbetslösas fördeln

	Yrkesgrupper	L ä n										
		Stock- holms stad	Stock- holms	Upp- sala	Söder- man- lands	Öster- göt- lands	Jönkö- pings	Krono- bergs	Kal- mar	Got- lands	Ble- kinge	Kr tia sta
1	Jordbruk	41	19	4	3	10	8	11	14	2	21	
2	Skogshushållning	3	16	11	—	—	—	5	13	—	3	
3	Ingenjörarbete o. arbetsledning	22	—	3	—	—	1	1	—	—	—	
4	Malmbrytning	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	
5	Metallindustri	213	79	52	7	26	16	2	124	1	36	
6	Stenindustri	4	3	—	2	—	1	2	26	1	321	
7	Glasindustri	1	8	—	—	—	—	57	13	—	1	
8	Annan jord- o. stenindustri	14	2	—	—	1	—	4	18	3	14	
9	Sågverksindustri	16	59	35	3	2	40	11	36	1	12	
10	Annan trävaruindustri	25	6	2	1	2	35	2	33	—	12	
11	Pappersindustri	16	22	2	—	22	3	—	4	—	1	
12	Grafisk industri	16	1	—	—	2	1	—	2	—	—	
13	Livsmedelsindustri	64	13	5	7	6	11	1	36	1	17	
14	Textil- o. beklädnadsindustri	16	2	1	3	30	11	—	2	—	5	
15	Läder-, hår- o. gummivaruindustri	42	7	6	—	15	16	1	4	1	12	
16	Kemisk-teknisk industri	12	—	—	—	3	52	—	8	—	1	
17	Väg- o. anläggningsarbete	128	42	23	5	30	24	17	43	4	56	
18	Annan byggnadsverksamhet	212	32	4	1	10	10	1	4	1	15	
19	Kraft- o. värmeproduktion	34	7	3	—	5	7	3	3	—	10	
20	Sjöfart o. fiske	45	6	3	—	2	2	—	37	—	44	
21	Kontors- o. butikspersonal	243	16	6	5	15	15	2	6	2	18	
22	Lagerarbete	127	15	2	1	18	7	2	15	2	8	
23	Hotell- o. restaurangrörelse	51	2	1	2	2	2	—	4	—	—	
24	Landtransport	333	63	5	9	20	24	7	21	2	35	
25	Allmän tjänst o. fria yrken	43	3	2	—	1	1	—	1	1	20	
26	Husligt arbete	9	—	—	—	—	—	—	1	1	—	
27	Tillfällighets- o. diversearbete ..	303	134	57	45	47	89	63	148	16	257	
28	Ungdom utan särskild utbildning	4	2	11	—	—	2	—	8	—	10	
29	Samtliga yrkesgrupper	2 037	562	239	94	269	378	192	624	39	929	

yrkesgrupper och län.

L ä n															Samtliga län	
Fälmö- hus	Hal- lands	Göte- borgs stad	Göteb. och Bohus i övrigt	Älvs- borgs	Skara- borgs	Värml- lands	Öre- bro	Väst- man- lands	Kop- par- bergs	Gävle- borgs	Väs- ter- norr- lands	Jämt- lands	Väs- ter- bot- tens	Norr- bot- tens		
42	13	4	18	3	5	50	7	2	14	42	69	5	6	33	449	1
—	6	—	2	5	2	139	5	2	26	98	121	9	8	17	491	2
1	1	9	1	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	2	45	3
1	—	—	—	—	—	1	55	1	135	—	1	—	1	259	458	4
213	37	241	62	40	20	45	49	3	48	59	63	5	8	17	1 471	5
3	66	4	1 485	—	—	2	1	—	—	—	3	2	—	1	1 939	6
6	—	1	—	—	—	62	2	6	—	—	18	—	—	—	175	7
121	3	11	20	2	2	6	—	4	4	5	7	—	—	1	245	8
10	13	87	11	8	7	57	10	—	59	307	1 098	3	193	193	2 271	9
28	7	31	9	2	4	9	3	—	4	10	6	—	1	6	241	10
7	1	21	11	8	2	47	—	—	19	13	318	21	1	5	544	11
1	1	20	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	1	51	12
107	17	44	34	5	9	10	3	—	3	10	23	5	4	12	450	13
32	11	34	55	4	—	4	—	—	—	3	2	—	1	—	217	14
61	14	31	16	9	3	15	37	—	3	5	14	2	2	2	319	15
52	—	25	58	76	83	—	1	—	—	1	2	—	—	—	374	16
85	45	40	91	44	15	162	22	3	46	57	186	9	9	81	1 270	17
89	16	65	37	3	2	51	6	1	9	13	38	1	7	20	649	18
22	4	9	4	5	1	5	1	1	3	3	17	—	—	3	151	19
84	25	68	28	—	—	5	4	—	5	18	57	1	2	4	441	20
61	10	110	13	10	3	17	12	—	3	22	23	1	3	13	632	21
78	14	86	6	—	5	3	2	—	1	13	16	1	2	2	426	22
9	—	16	2	1	1	4	1	—	1	5	1	1	1	1	108	23
171	26	94	50	7	7	23	13	2	10	51	57	5	7	32	1 076	24
8	2	7	3	—	—	1	—	1	3	3	2	—	1	4	107	25
7	—	5	1	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	28	26
470	63	308	249	98	56	263	185	16	180	270	731	47	151	412	4 684	27
5	3	17	38	3	18	33	15	—	75	33	162	14	43	119	618	28
1 774	398	1 388	2 306	333	246	1 015	436	42	651	1 044	3 040	132	451	1 240	19 930	29

Tab. 17. De arbetslösas fördelning på yrkesgrupper inom olika kommuntyper.

Yrkesgrupper	Städer med ett invånar- antal av					Samt- liga städer	Landskommuner (med köpingar)			Samt- liga lands- kom- muner	Sam- liga kom- muner
	över 100 000	30 000- 100 000	20 000- 30 000	5 000- 20 000	högst 5 000		indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner		
Jordbruk	53	31	18	54	9	165	108	114	62	284	4
Skogshushållning	3	1	1	4	2	11	88	179	213	480	48
Ingenjörsarbete o. arbetsledn.	31	4	—	2	—	37	6	2	—	8	4
Malmbrytning	1	—	—	—	—	1	429	26	2	457	48
Metallindustri	557	81	58	338	28	1 062	328	71	10	409	1 47
Stenindustri	8	—	9	110	14	141	771	946	81	1 798	1 98
Glasindustri	4	1	5	4	17	31	134	10	—	144	17
Annan jord- och stenindustri	34	8	10	45	4	101	110	26	8	144	24
Sågverksindustri	110	28	23	274	10	445	1 186	470	170	1 826	2 27
Annan trävaruindustri	74	17	10	84	16	201	17	19	4	40	24
Pappersindustri	40	30	2	20	1	93	334	87	30	451	54
Grafisk industri	36	5	2	5	—	48	3	—	—	3	5
Livsmedelsindustri	139	35	39	152	6	371	50	18	11	79	45
Textil- o. beklädnadsindustri	74	47	13	63	1	198	13	5	1	19	21
Läder-, hår- o. gummivaruind.	95	80	23	62	4	264	32	14	9	55	31
Kemisk-teknisk industri	65	36	1	163	59	324	49	1	—	50	37
Väg- och anläggningsarbete	210	79	61	124	17	491	342	242	195	779	1 27
Annan byggnadsverksamhet	340	30	17	64	8	459	103	55	32	190	64
Kraft- och värmeproduktion	53	11	9	34	1	108	35	5	3	43	15
Sjöfart och fiske	153	32	63	74	5	327	68	32	14	114	44
Kontors- och butikspersonal	383	63	30	72	4	552	60	19	1	80	68
Lagerarbete	252	42	38	65	—	397	26	1	2	29	42
Hotell- och restaurangrörelse	75	7	5	15	2	104	4	—	—	4	10
Landtransport	523	91	61	174	14	863	149	42	22	213	1 07
Allmän tjänst och fria yrken	54	7	17	14	—	92	9	3	3	15	10
Husligt arbete	15	4	1	8	—	28	—	—	—	—	2
Tillfällighets- o. diversearbete	833	243	198	854	67	2 195	1 484	650	355	2 489	4 68
Ungdom utan särskild utbildn.	22	3	8	41	7	81	380	115	42	537	61
Samtliga yrkesgrupper	4 237	1 016	722	2 919	296	9 190	6 318	3 152	1 270	10 740	19 93

praktiskt taget endast inom ett fåtal län. Sålunda uppträdde arbetslösa från gruppen *skogshushållning* i nämnvärd omfattning endast i Värmlands, Gävleborgs och Västernorrlands län. Dessa tre län redovisade tillsammans 358 av de 491 arbetslösa skogsarbetare, som ingingo i undersökningen. Även gruppen *malmbrytning* var koncentrerad till tre län, nämligen Örebro, Kopparbergs och Norrbottens län, vilka tre län tillhoppa hade 449 av de 458 arbetslösa, som tillhörde gruppen. *Stenindustriens* arbetslöshet var i huvudsak lokaliserad till Blekinge och Göteborgs och Bohus län (utom Göteborgs stad), varvid icke mindre än 1 485 eller 76·6 procent av hela antalet stenarbetare kommo på det sistnämnda länet. *Glasindustriens* arbetslöshet var nästan helt lokaliserad till Kronobergs och Värmlands län. Av de 2 271 arbetslösa, som hänförts till yrkesgruppen *sågverksindustri*, voro icke mindre än 1 098 eller 48·3 procent från Västernorrlands län. Närmast i ordningen kommo Gävleborgs, Västernorrlands och Norrbottens län med tillsammans 693 arbetslösa sågverksarbetare. Om man därefter konstaterar, att huvudparten av de 632 arbetslösa från gruppen *kontors- och butikspersonal* kom från städerna Stockholm och Göteborg samt att yrkesgrupperna *annan byggnadsverksamhet*, *lagerarbete* och *landtransport* huvudsakligen rekryterades från storstäderna, torde de yrkesgrupper vara redovisade, där en mera betydande anhopning på vissa län förekom.

De upplysningar, som av tab. 16 kunna inhämtas rörande yrkesfördelningen inom olika län, kompletteras i viss utsträckning av tab. 17, vari meddelas uppgifter om de arbetslösas fördelning på yrkesgrupper inom olika kommuntyper.

Arbetslöshetstyngda områden.

I tab. 18 har en fördelning på yrkesgrupper verkställts av de arbetslösa inom de arbetslöshetstyngda kommunerna eller områdena. Tabellen visar, med vilken styrka vissa bestämda näringsgrenar dominerade eller åtminstone ha dominerat inom dessa områden. Inom Blekinge läns stenkommuner tillhörde 270, d. v. s. 57·2 procent av de arbetslösa, yrkesgruppen *stenindustri*. Inom Bohusläns stenkommuner voro motsvarande siffror 1 435, d. v. s. 84·0 procent. Inom Västernorrlands sågverkskommuner voro 987, d. v. s. 44·0 procent, tillhörande yrkesgruppen *sågverksindustri*. Inom de övriga arbetslöshetstyngda sågverkskommunerna hade 307 arbetslösa, d. v. s. 64·8 procent, förts till samma grupp. Bland tändstickskommunernas arbetslösa dominerade de 176, som komma från yrkesgruppen *kemisk-teknisk industri*. De utgjorde nämligen 53·0 procent av hela klientelet. Något mindre dominerande voro yrkesgrupperna *malmbrytning* och *metallindustri* inom järnbruks- och gruvkommunerna i Bergslagen. Till dessa båda yrkesgrupper hörde 237 personer; d. v. s. 45·2 procent. Likartat var förhållandet inom gruvkommunerna i Norrbottens län, där nämnda yrkesgrupper utgjorde 272 personer, d. v. s. 42·6 procent. Inom glasbrukskommunerna voro 60·9 procent av de arbetslösa förda till yrkesgruppen *glasindustri*; inom Oskarshamns stad märkes yrkesgruppen *metallindustri*, som omfattade 44·4 procent av hela klientelet. I Södra Vram

Tab. 18. De arbetslösas fördelning på yrkesgrupper i vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden.

Yrkesgrupper	Sten-kommuner		Sågverks-kommuner		Tänd-sticks-kommuner	Järnbruks- och gruv-kommuner		Glas-bruks-kommuner	Övriga			Summa
	Ble-kinge län	Göte-borgs och Bohus län	Väster-norr-lands län	Öv-riga		Bergs-lagen	Norr-bot-tens län		Os-kars-hamn	Södra Vram	Vissa kom-muner i Väster-norr-lands län	
Jordbruk	11	5	29	1	2	3	11	1	—	—	12	75
Skogshushållning	—	1	51	6	1	8	1	3	1	—	24	96
Ingenjörsarbete o. arbetsledning	—	1	3	—	—	—	2	—	—	—	—	6
Malmbrytning	—	—	—	—	—	161	259	—	—	—	1	421
Metallindustri	19	29	56	26	15	76	13	5	87	—	5	331
Stenindustri	270	1 435	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1 708
Glasindustri	—	—	18	—	—	—	—	81	—	—	—	99
Annan jord- o. stenindustri	6	12	6	—	1	2	—	2	13	84	1	127
Sågverksindustri	2	1	987	307	6	17	7	1	9	2	51	1 390
Annan trävaruindustri	6	—	3	6	4	1	1	—	12	—	1	34
Pappersindustri	1	1	217	2	1	—	—	2	—	—	92	316
Grafisk industri	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Livsmedelsindustri	4	17	16	3	5	1	4	2	2	1	1	56
Textil- o. beklädnadsindustri ..	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	2	5
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	1	2	8	1	10	2	1	—	3	—	2	30
Kemisk-teknisk industri	1	—	—	—	176	—	—	—	1	—	—	178
Väg- o. anläggningsarbete	20	49	114	9	14	20	47	5	2	—	40	320
Annan byggnadsverksamhet	4	6	28	2	—	2	12	3	—	1	6	64
Kraft- o. värmeproduktion	5	2	14	1	4	1	3	—	—	—	1	31
Sjöfart o. fiske	17	14	46	3	—	3	1	—	16	—	4	104
Kontors- o. butikspersonal	4	4	17	2	11	1	8	—	2	1	2	52
Lagerarbete	1	—	8	5	—	—	1	1	3	—	—	19
Hotell- o. restaurangrörelse	—	1	1	2	2	—	1	—	1	—	—	8
Landtransport	7	19	43	11	8	10	20	1	5	2	5	131
Allmän tjänst o. fria yrken	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Husligt arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Tillfällighets- o. diversearbete ..	90	76	452	75	57	160	166	24	30	—	188	1 318
Ungdom utan särsk. utbildning	1	32	119	11	15	57	79	2	6	—	31	353
Samtliga yrkesgrupper	472	1 708	2 241	474	332	525	638	133	196	91	469	7 279

tillhörde icke mindre än 92,3 procent av de arbetslösa yrkesgruppen *annan jord- och stenindustri* (kolgruvearbetare). Betydligt mera heterogen var yrkesammansättningen inom vissa andra arbetslöshetstyngda kommuner än sågverkskommunerna i Västernorrlands län. Den största yrkesgruppen här, om *tillfällighets- och diversearbete* frånräknas, var *pappersindustri*, som emellertid icke omfattade mer än 19,6 procent av hela klientelet.

Biyirken.

Det torde böra beaktas, att inom vissa delar av landet (särskilt Norrland samt Värmlands och Kopparbergs län) förekommer inom yrkesgrupperna jordbruk och skogshushållning, att yrkestillhörigheten är obestämd så tillvida, att den arbetslöse uppgivit sig normalt hava sysselsättning inom flera yrken under samma år. Vid yrkesbestämningen har man sökt konstatera, vilken av dessa sysselsättningar, som kan betraktas vara personens huvudyrke. Dessutom har i dessa fall angivits annat yrke såsom *biyrke*. Det har emellertid ofta erbjudit svårigheter att av primärmaterialet erhålla en säker uppfattning om, inom vilken näringsgren den arbetslöse haft sin huvudsakliga sysselsättning. Man har med andra ord icke kunnat avgöra, huruvida icke det såsom biyrke betecknade yrket rätteligen bort betraktas såsom huvudyrke. Denna omständighet måste tagas i betraktande i studiet av yrkestabellen, framförallt vid granskningen av siffrorna för gruppen jordbruk och skogshushållning. I *tab. 19* anges förekomsten av biyrken och biyrkenas art inom de yrkesgrupper, där förekomst av biyrken i någon nämnvärd utsträckning kunnat konstateras (jfr S. O. U. 1936: 21, sid. 37).

Tab. 19. Antal arbetslösa med biyrken.

Huvudyrke	B i y r k e					Arbetslösa med biyrken i % av hela antalet
	jord- bruk	skogs- hushåll- ning	väg- och anlägg- nings- arbete	andra biyrken	Summa	
Jordbruk	—	53	13	58	124	27,6
Skogshushållning	100	—	36	101	237	48,3
Sågverksindustri	7	59	15	36	117	5,2
Väg- och anläggningsarbete ..	8	62	—	34	104	8,2
Övriga yrkesgrupper	22	36	25	131	214	1,4
Samtliga yrkesgrupper	137	210	89	360	796	4,0

Yrkesväxling.

Aven vid 1936 års undersökning har ett försök gjorts att konstatera, huruvida de i undersökningen ingående personerna tidigare tillhört annan yrkesgrupp än den, till vilken de i undersökningen nu hänförs. Primärmaterialet är emellertid på denna punkt behäftat med betydande brister. Man kan därför

icke nå annat resultat än att angiva en minimisiffra för antalet personer, vilka tidigare haft annat yrke än det nuvarande. Denna minimisiffra utgjorde 1 367, d. v. s. 6·9 procent av det i undersökningen ingående klientelet. Relativt höga siffror för yrkesväxlingen uppvisade yrkesgrupperna landtransport (120 personer, 11·2 procent), väg- och anläggningsarbete (135 personer, 10·6 procent), kontors- och butikspersonal (64 personer, 10·1 procent). Dessutom hade 572 personer hänförts till gruppen tillfällighets- och diversearbete, trots att de tidigare varit sysselsatta inom visst yrke. Beträffande samtliga dessa personer, vilka icke haft sådan sysselsättning som krävt yrkesutbildning, har längre tid — i regel minst nio år — förflutit, sedan de haft sysselsättning inom yrket (jfr sid. 41).

Jämförelse med 1935 års undersökning.

I tab. 20 göras jämförelser mellan yrkesfördelningarna vid 1935 och 1936 års undersökningar.

Som av tab. 20 framgår, är skillnaden i yrkesfördelningen vid de båda undersökningstillfällena icke särskilt påfallande. Den enda grupp, där en mera betydande skillnad kan utläsas, är gruppen skogshushållning, som i 1935 års undersökning uppgick till 7·9 procent av klientelet, men som i 1936 års undersökning endast utgjorde 2·5 procent av de i undersökningen ingående. Gruppen stenindustri har erhållit en något minskad relativ betydelse, under det att gruppen sågverksindustri stigit från 8·6 procent till 11·4 procent och därigenom blivit den procentuellt sett största förekommande yrkesgruppen, om man bortser från gruppen tillfällighets- och diversearbete.

Tillkomnas yrkestillhörighet.

I 1936 års undersökning ha 6 578 personer tillkommit, som icke ingingo i 1935 års undersökning (se sid. 93). Dessa tillkomna fördela sig i stort sett efter samma yrkesfördelning som klientelet i dess helhet (se tab. 20). Nedan angives för de största grupperna antalet tillkomna i absoluta tal. Siffrorna inom parentes angiva yrkesgruppens procentuella andel av hela antalet tillkomna.

Tillfällighets- och diversearbete	1 704	personer	(25·9 procent)
Sågverksindustri	696	»	(10·6 »)
Stenindustri	450	»	(6·8 »)
Metallindustri	431	»	(6·6 »)
Landtransport	364	»	(5·5 »)
Väg- och anläggningsarbete	330	»	(5·0 »)
Ungdom utan särskild utbildning	307	»	(4·7 »)

Det torde vidare vara av särskilt intresse att konstatera, att inom yrkesgrupperna jordbruk och skogshushållning en ganska betydande del av de i undersökningen ingående arbetslösa utgjordes av tillkomna personer. Inom yrkesgruppen jordbruk voro sålunda 164 tillkomna av 449 totalt och inom yrkesgruppen skogshushållning 205 av 491.

Tab. 20. De arbetslösas fördelning på yrkesgrupper den ^{31/7} 1935 och ^{31/7} 1936.

Yrkesgrupper	Antal			Procent		
	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936		^{31/7} 1935	^{31/7} 1936	
		Hela antalet	Därav tillkomna		Hela antalet	Tillkomna
Jordbruk	1 535	449	164	3·8	2·2	2·5
Skogshushållning	3 205	491	205	7·9	2·5	3·1
Ingenjörsarbete och arbetsledning ..	69	45	21	0·2	0·2	0·3
Malmbrytning	910	458	103	2·3	2·3	1·6
Metallindustri	2 867	1 471	431	7·1	7·4	6·6
Stenindustri	4 656	1 939	450	11·5	9·7	6·8
Glasindustri	323	175	40	0·8	0·9	0·6
Annan jord- och stenindustri	475	245	59	1·2	1·2	0·9
Sågverksindustri	3 456	2 271	696	8·6	11·4	10·6
Annan trävaruindustri	488	241	85	1·2	1·2	1·3
Pappersindustri	912	544	143	2·3	2·7	2·2
Grafisk industri	100	51	21	0·2	0·3	0·3
Livsmedelsindustri	694	450	173	1·7	2·3	2·6
Textil- och beklädnadsindustri	372	217	75	0·9	1·1	1·1
Läder-, hår- och gummivaruindustri	601	319	107	1·5	1·6	1·6
Kemisk-teknisk industri	551	374	67	1·4	1·9	1·0
Väg- och anläggningsarbete	3 251	1 270	330	8·1	6·4	5·0
Annan byggnadsverksamhet	1 169	649	306	2·9	3·3	4·7
Kraft- och värmeproduktion	256	151	48	0·6	0·8	0·7
Sjöfart och fiske	826	441	175	2·0	2·2	2·7
Kontors- och butikspersonal	940	632	253	2·3	3·2	3·8
Lagerarbete	633	426	153	1·6	2·1	2·3
Hotell- och restaurangrörelse	163	108	44	0·4	0·5	0·7
Landtransport	1 687	1 076	364	4·2	5·4	5·5
Allmän tjänst och fria yrken	189	107	37	0·5	0·5	0·6
Husligt arbete	47	28	17	0·1	0·1	0·3
Tillfällighets- och diversearbete	8 659	4 684	1 704	21·5	23·5	25·9
Ungdom utan särskild utbildning ..	1 298	618	307	3·2	3·1	4·7
Samtliga yrkesgrupper	40 332	19 930	6 578	100·0	100·0	100·0

Som framförallt i kapitlet om omsättningen inom klientelet framhålles (sid. 141), äro dessa tillkomna ingalunda alltid att betrakta såsom nya arbetslöshetsfall. Tvärtom torde de i regel utgöras av arbetslösa med ganska lång-

variga arbetslöshetsperioder bakom sig. De här anförda siffrorna på tillkomna torde få anses belysande för det förhållandet, att omsättningen inom klientelet är starkare inom vissa yrken, såsom jordbruk och skogshushållning, än inom andra.

Yrkes- och grovarbetare.

I några av de efterföljande tabellerna ha vissa yrkesgrupper sammanförts. Till en grupp har förts jordbruk och skogshushållning. Vidare bilda grupperna malmbrytning, stenindustri, sågverksindustri, glasindustri och kemisk-teknisk industri en grupp benämnd *industrier med minskad sysselsättning*. Att kemisk-teknisk industri hänförs hit beror därpå, att denna yrkesgrupps arbetslösa till största delen rekryteras från tändsticksindustrien. Återstående industrigrupper ha sammanförts under beteckningen *övriga industrier*. Till gruppen *kontorspersonal inom handel, samfärdse* m. m. ha hänförs yrkesgrupperna kontors- och butikspersonal och allmän tjänst och fria yrken, under det att sjöfart och fiske, lagerarbete, hotell- och restaurangrörelse, landtransport samt husligt arbete sammanförts till en grupp, *arbetarpersonal inom handel, samfärdse* m. m. Slutligen bilda de yrkesgrupper, som utgöra huvudparten av grovarbetarklientelet, nämligen diversearbete, väg- och anläggningsarbete samt ungdom utan särskild utbildning, en grupp.

Att de industrier, som här sammanförts till gruppen »industrier med minskad sysselsättning», för närvarande bereda sysselsättning för ett betydligt färre antal personer än samma industrier gjorde vid föregående högkonjunktur framgår av efterföljande sammanställning, där för jämförelsens skull även arbetarantalet vid övriga industrier inlagts. Uppgifterna äro hämtade från kommerskollegii industristatistik.

	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935 ¹
Industrier med minskad sysselsättning	79 015	76 846	66 280	56 502	52 237	56 872	56 793
Övriga industrier	374 229	377 870	363 790	344 441	340 944	381 495	414 076
Summa	453 244	454 716	430 070	400 943	393 181	438 367	470 869

¹ Preliminära uppgifter.

De arbetslösas fördelning enligt ovannämnda gruppering framgår av följande sammanställning.

	Antal	%
Jordbruk och skogshushållning	940	4·7
Industrier med minskad sysselsättning ...	5 217	26·2
Övriga industrier	4 383	22·0
Kontorspersonal inom handel, samfärdse m. m.	739	3·7
Arbetarpersonal inom handel, samfärdse m. m.	2 079	10·4
Diversearbete, väg- och anläggningsarbete, ungdom utan särskild utbildning	6 572	33·0
Summa	19 930	100·0

Industrier med minskad sysselsättning rekryterade som synes arbetslöshetsklientelet i större utsträckning (26·2 procent) än samtliga övriga industrier (22·0 procent). De förstnämnda omfattade 1935 enligt industristatistiken cirka 57 000 arbetare, under det att övriga industrier — fränsett byggnadsindustrien, som icke ingår i industristatistiken — sysselsatte bortåt 415 000. För den förstnämnda gruppen var alltså alltjämt arbetslösheten närmast av krisartad karaktär, medan så icke var fallet inom övriga industrigrupper.

I kapitlet om åldersfördelningen (sid. 29 f.) har redan framhållits, att klientelet ur ålderssynpunkt hade en annan karaktär inom de områden, där mera betydande konjunkturarbetslöshet var tillfinnandes än inom övriga delar av landet. De skiljaktigheter, som i åldershänseende kunde påvisas, motsvarades av likartade differenser mellan olika yrkesgrupper, såsom framgår av följande sammanställning av *antalet arbetslösa 41 år och över*, fördelade på sammanslagna yrkesgrupper, varvid även angivits nämnda antal i procent av hela antalet arbetslösa inom yrkesgruppen.

	Antal	%
Jordbruk och skogshushållning	333	35·4
Industrier med minskad sysselsättning	2 016	38·6
Övriga industrier	2 255	51·4
Kontorspersonal inom handel, samfärdsel m. m.	407	55·1
Arbetarpersonal inom handel, samfärdsel m. m.	874	42·0
Diversearbete, väg- och anläggningsarbete, ungdom utan särskild utbildning	2 245	34·1
Summa	8 130	40·8

Av tabellen framgår sålunda, att de arbetslösa inom grupperna »övriga industrier» samt handel, samfärdsel och allmän tjänst — alltså inom de områden av näringslivet, där relativt goda konjunkturförhållanden voro rådande — i betydligt högre grad än övriga arbetslösa tillhörde de äldre åldersgrupperna. Inom nämnda grupper voro emellertid 3 665 arbetslösa i åldrarna under 40 år. För dessa personer kunde icke åldern i och för sig utgöra orsaken till arbetslösheten. För huvudparten av de arbetslösa inom ifrågavarande grupper torde emellertid läget ha varit, att de vid undersökningstillfället hade bakom sig en så långvarig arbetslöshetsperiod, att de förlorat kontakten med yrket. För att konstatera, hur härmed förhåller sig, har en undersökning företagits av sysselsättningsförhållandena inom den del av klientelet, som kunde anses ha uppehållit sådan kontakt. Man har därvid utgått från att personer med mer än 150 veckors arbetslöshet under tiden 1 januari 1933—31 juli 1936 ej kunnat betecknas såsom stående i kontakt med sitt yrke, varför dessa ej ingå i undersökningen. Av de övriga ha de arbetslösa, som under tiden 1 augusti 1934—31 juli 1936 haft arbete i yrket sammanlagt minst 3 månader, ansetts fylla det uppställda kravet om kontakt med yrket. Undersökningsresultatet framgår av *tab. 21*.

Tab. 21. Antalet arbetslösa inom vissa yrkesgrupper med högst 150 arbetslöshetsveckor under tiden 1/1 1933—31/7 1936, som haft arbete i yrket minst 3 månader under tiden 1/8 1934—31/7 1936.

Yrkesgrupper	Arbetslösa med arbetsperioder 1/8 1934—31/7 1936		Därav med arbetsperioder efter 31/7 1935	
	antal	i % av hela antalet arbetslösa	antal	i % av hela antalet arbetslösa
Ingenjörsarbete och arbetsledning	10	22·2	10	22·2
Metallindustri	151	10·3	99	6·7
Annan jord- och stenindustri	23	9·4	14	5·7
Annan trävaruindustri	36	14·9	27	11·2
Pappersindustri	90	16·5	62	11·4
Grafisk industri	11	21·6	7	13·7
Livsmedelsindustri	99	22·0	63	14·0
Textil- och beklädnadsindustri	45	20·7	32	14·7
Läder-, hår- och gummivaruindustri	69	21·6	42	13·2
Annan byggnadsverksamhet	62	9·6	37	5·7
Kraft- och värmeproduktion	22	14·6	12	7·9
Sjöfart och fiske	154	34·9	111	25·2
Kontors- och butikspersonal	98	15·5	73	11·6
Lagerarbete	71	16·7	49	11·5
Hotell- och restaurangrörelse	20	18·5	12	11·1
Landtransport	191	17·0	126	11·7
Allmän tjänst och fria yrken	3	2·8	1	0·9
Summa	1 155	16·0	777	10·8

Tabellen utvisar, att endast 1 155 personer eller 16·0 procent av de arbetslösa inom de i tab. 21 redovisade 17 yrkesgrupperna haft arbete i yrket minst 3 månader under tiden 1 augusti 1934—31 juli 1936 samt att av dessa endast 777 personer eller 10·8 procent av hela antalet arbetslösa inom yrkesgrupperna i fråga haft arbetsperiod av nämnd omfattning efter den 31 juli 1935.

Särskilt torde siffrorna för de yrkesgrupper, för vilka högkonjunktur var rådande vid undersökningstillfället, nämligen *metallindustri* och *annan byggnadsverksamhet*, vara av intresse. Inom den förstnämnda gruppen, som räknade 1 471 arbetslösa, hade endast 10·3 procent sedan 1 augusti 1934 haft en sysselsättningsperiod inom sitt yrke på minst 3 månader. Ännu lägre är siffran inom yrkesgruppen *annan byggnadsverksamhet*, där endast 9·6 procent av 649 arbetslösa haft motsvarande kontakt med yrket.

Här refererade undersökning torde ha visat, att kontakt med visst yrke endast i förhållandevis litet antal fall kan sägas ha förekommit inom det i undersökningen ingående klientelet. Undantag härför utgör gruppen sjöfart och fiske, där väl en tredjedel av antalet haft arbetsperiod på minst 3 månader i yrket.

Den uppdelning i yrkesgrupper, som företagits i undersökningen, har icke tagit syfte på att klassificera klientelet i de yrken, där de ha möjlighet att göra sig gällande på arbetsmarknaden. Huvudprincipen har i stället varit att indela de arbetslösa efter de yrkesgrupper, från vilka de rekryterats. Man erhåller därigenom en historisk skildring av det nuvarande arbetslöshets-klientelet ursprung ur yrkessynpunkt. Om mycket lång tid förflutit, sedan den arbetslösa arbetat inom viss yrkesgrupp och han icke inom denna utfört arbete, som erfordrat yrkesutbildning, har han emellertid, såsom å sid. 41 framhållits, betecknats såsom diversearbetare.

Skulle en yrkesfördelning verkställas efter möjligheterna att erhålla anställning å den vid undersökningstillfället aktuella arbetsmarknaden, skulle sannolikt den alldeles övervägande delen av klientelet betecknas såsom grovarbetare, något som redan den företagna undersökningen rörande yrkestillhörigheten inom vissa grupper visat.

Till samma slutsats kommer man, om grovarbetarproblemet diskuteras från andra utgångspunkter. I 1935 års undersökning gjordes ett försök att fastställa antalet grovarbetare inom klientelet. För de principer, som följdes vid detta försök, redogöres i Statens offentliga utredningar 1936: 21, sid. 38 f. Antalet personer, om vilka med säkerhet kunde konstateras, att de icke innehade någon yrkesutbildning, utgjorde i 1935 års klientel 16 284, d. v. s. 40·4 procent. Om en fördelning göres efter samma principer i 1936 års undersökning, erhålles till resultat, att 8 224 personer, d. v. s. 41·3 procent utgjordes av grovarbetare, definierade på samma sätt som i 1935 års undersökning. I och för sig ha kanhända icke dessa procentsatser större betydelse, men de visa dock, att grovarbetarnas relativa andel i klientelet var ungefär densamma vid de båda undersökningstillfällena. Som vid åtskilliga tillfällen i denna undersökning påpekats, ägde en stark konjunkturförbättring rum mellan undersökningstillfällena. Man torde kunna utgå från att personer med yrkesutbildning i yrke, tillhörande näringsgren, som påverkats av konjunkturförbättringen, haft speciella möjligheter att tillgodogöra sig de ökade sysselsättningsmöjligheterna. Man hade därför kunnat vänta, att grovarbetarnas relativa andel i klientelet vuxit. Tillväxten är emellertid obetydlig, och grovarbetarnas procentuella andel har till och med vuxit mindre än andelen yrkesarbetare från industrier med god sysselsättning. Detta framgår av efterföljande sammanställning av antalet grovarbetare och yrkesarbetare från vissa industrier i procent av hela antalet i undersökningarna ingående arbetslösa.

	1935	1936
Grovarbetare	40·4	41·3
Yrkesarbetare från industrier med god sysselsättning	16·5	18·0

Ett resultat, sådant som ovanstående, vore givetvis orimligt, om de personer, som i klientelundersökningen hänförts till olika yrkesgrupper, varit yrkesarbetare, som bibehållit yrkesskicklighet och kontakt med yrket. Resultatet bekräftar därför ytterligare vad som ovan sagts, att den angivna yrkestillhörigheten huvudsakligast får betraktas som ett konstaterande, från vilka yrkesgrupper de arbetslösa rekryterats.

Som en sammanfattning av vad som här sagts torde kunna fastställas, att vid 1936 års undersökning cirka 40 procent av klientelet utgjordes av personer, vilka man kunnat konstatera saknade yrkesutbildning, att mer än 25 procent av klientelet rekryterats från industrier, som fortfarande kämpade med krisartade sysselsättningssvårigheter och där även en yrkesutbildad arbetskraft haft betydande svårigheter att vinna anställning. Dessa båda grupper tillsammans utgöra cirka $\frac{2}{3}$ av klientelet och om dessa kan sägas, att de ur aktuell arbetsmarknadssynpunkt måste betraktas såsom grovarbetare. Man kan vidare konstatera, att jordbruks- och skogsarbetare utgjorde cirka 5 procent av klientelet och att kontorspersonalen inom handel och samfärdsel ävenledes närmade sig samma procentsats. Inom nu nämnda grupper ha alltså cirka $\frac{3}{4}$ av klientelet redovisats. Det torde vara sannolikt, att inom den återstående fjärdedelen endast ett relativt ringa antal personer stå i sådan kontakt med sitt yrke, att de kunna betecknas såsom annat än grovarbetare.

Kvinnor.

De 50 i undersökningen ingående arbetslösa kvinnorna fördela sig på olika yrkesgrupper enligt nedanstående sammandrag. De två helt dominerande grupperna utgjorde *kontors- och butikspersonal*, 18 personer, och *husligt arbete*, 15 personer. Tillsammans omfattade dessa båda grupper 66·0 procent av hela den hos kommissionen vid undersökningstillfället anmälda arbetslösheten bland kvinnor.

	Antal	%
Industri och hantverk	8	16·0
Kontors- och butikspersonal	18	36·0
Hotell- och restaurangrörelse	6	12·0
Allmän tjänst och fria yrken	3	6·0
Husligt arbete	15	30·0
Summa	50	100·0

Arbetslösheten bland kvinnorna redovisades så gott som helt av Stockholms stad, nämligen med 48 av totalt 50.

KAP. VI.

Försörjningsplikt.

Vid undersökningen har uttrönts de arbetslösas civilstånd ävensom försörjningsplikt mot hustru och barn. Personer med försörjningsskyldighet endast mot föräldrar eller adoptant, till antalet 850 och utgörande 4·3 procent av hela antalet i undersökningen ingående arbetslösa, ha hänförts till icke försörjningspliktiga. Vid eventuell jämförelse mellan här nedan lämnade redovisning och kommissionens månadsöversikt för juli 1936 bör observeras, att den senare upptager, i överensstämmelse med hjälpkungörelsens definition av familjeförsörjarebegreppet, dessa »föräldraförsörjare» såsom försörjningspliktiga. Anmärkas bör dock, att en sådan jämförelse knappast giver något utbyte, då kommittéernas månadsrapporter icke alltid äro i detta avseende så tillförlitliga som önskligt vore.

De arbetslösas fördelning på civilstånd framgår av nedanstående uppställning, i vilken inlagts även uppgifter från 1935 års undersökning.

Civilstånd	1936 års undersökning		1935 års undersökning
	Antal	%	%
Ogifta.....	7 690	38·6	44·9
Gifta	11 278	56·6	51·5
Änklingar	655	3·3	2·6
Franskilda.....	307	1·5	1·0
Summa	19 930	100·0	100·0

De giftas andel i klientelet har stigit. Anledningen härtill kan vara, att de ogifta på grund av sin mindre bundenhet vid hemorten bättre kunnat tillvarataga de nya arbetsmöjligheter, som erbjudits vid de förbättrade konjunkturerna. Den förskjutning mot de äldre åldersklasserna, som klientelet undergått (se sid. 26 ff), har givetvis även spelat en viss roll, då familjeförsörjarnas procentuella andel otvivelaktigt är minst i de yngsta åldrarna. Hjälppolitikens utformning, som under det senaste året alltmera kunnat taga sikte på arbetskraftens överförande till den öppna marknaden, har även bidragit till att de av försörjningsplikt obundna arbetslösas antal undergått en icke blott absolut utan även relativ minskning.

I ovanstående civilståndsfördelning ingående ogifta ha i vissa fall försörjningsskyldighet mot barn. Hela antalet i undersökningen redovisade försörjningspliktiga framgår av efterföljande sammanställning.

	Antal
Gifta	11 278
Ogifta (inkl. änklings och fränskilda) med försörjningsplikt mot minderåriga barn	738
Summa	12 016

Detta antal utgjorde 60,3 procent av de i undersökningen ingående. Antalet hustrur och barn (under 16 år), som dessa försörjningspliktiga hade att försörja, uppgick till 28 736, d. v. s. 2,4 per försörjningspliktig och 1,4 per anmäld arbetslös. I 1935 års undersökning voro motsvarande medeltal 2,5 och 1,4.

Tab. 22. De arbetslösas fördelning med hänsyn till försörjningsplikt och arbetslöshetsperiodens längd.

Antal arbetslöshetsveckor	Antal arbetslösa, som hade att försörja följande antal barn under 16 år							Summa
	0	1	2	3	4	5	6 och flera	
<i>A. Gifta</i>								
1— 49.....	132	178	104	40	25	18	7	504
50— 99.....	308	392	241	103	50	33	27	1 154
100—149.....	662	649	462	217	131	70	50	2 241
150—186.....	2 454	2 137	1 372	743	367	162	144	7 379
Summa	3 556	3 356	2 179	1 103	573	283	228	11 278
<i>B. Ogifta (inkl. änklingar och frånskilda)</i>								
1— 49.....	451	18	7	4	1	—	—	481
50— 99.....	771	51	12	6	3	1	1	845
100—149.....	1 372	74	26	17	4	2	1	1 496
150—186.....	5 320	315	108	54	19	9	5	5 830
Summa	7 914	458	153	81	27	12	7	8 652
<i>C. Samtliga</i>								
1— 49.....	583	196	111	44	26	18	7	985
50— 99.....	1 079	443	253	109	53	34	28	1 999
100—149.....	2 034	723	488	234	135	72	51	3 737
150—186.....	7 774	2 452	1 480	797	386	171	149	13 209
Summa	11 470	3 814	2 332	1 184	600	295	235	19 930

arbetslöshetsperiodens längd och försörjningsförhållanden. Något samband mellan dessa två faktorer torde visserligen icke kunna påvisas, men det får anses vara av ett visst intresse att kunna konstatera, huruvida av de 13 209 personer, som varit arbetslösa mer än 150 veckor under de senaste 3½ åren, 5 435, sålunda nära hälften, haft familjer att försörja. Icke mindre än 18 564 personer voro för sitt uppehälle beroende av dessa svårartat arbetslösa inkomst.

I tab. 23 redovisas försörjningsförhållandena för de arbetslösa inom de arbetslöshetstyngda kommunerna. Som av tabellen framgår, visa de olika områdena mycket skiftande försörjningsförhållanden. Hur stor procentuell andel av klientelet inom respektive områden, som utgjordes av personer med försörjningsplikt mot hustru eller barn, framgår av följande sammanställning.

	%		%
<i>Stenkommuner</i>		<i>Glasbrukskommuner</i>	47·4
Blekinge län	67·2		
Göteborgs och Bohus län	57·7	<i>Övriga</i>	
<i>Sågverkskommuner</i>		Oskarshamn	63·8
Västernorrlands län	54·8	Södra Vram	73·6
Övriga	53·4	Vissa kommuner i Västernorr-	
<i>Tändstickskommuner</i>	52·4	lands län	56·9
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>		Summa	54·6
Bergslagen	43·2		
Norrbottnens län	42·5		

Inom de arbetslöshetstyngda områdena hade sålunda 54·6 procent av klientelet försörjningsplikt mot hustru eller barn. För övriga i undersökningen ingående delar av riket var motsvarande tal 63·5 procent. Det relativa antalet ensamstående personer var alltså väsentligt högre inom de arbetslöshetstyngda områdena, vilket väl får anses naturligt, med hänsyn till att inom dessa områden särskilda svårigheter förelegat även för de ensamstående att komma in i näringslivet.

För klientelet fördelning med avseende på försörjningsförhållanden och hjälpformer redogöres å sid. 73.

KAP. VII.

Inflyttningsförhållanden.

Med inflyttning avses i föreliggande undersökning inflyttning till vistelsekommunen, d. v. s. till den kommun, i vilken den arbetslöse är anmäld arbetslös.

Tyvärr synes, trots noggranna anvisningar såväl i frågeformulär som i cirkulärskrivelse till kommittéerna, frågorna rörande inflyttningen icke alltid uppfattats rätt. Liksom i 1935 års undersökning (se S. O. U. 1936: 21, sid. 13) torde sålunda i några fall arbetslösa, som vid undersökningstillfället varit sysselsatta vid statligt reservarbete, angivit den kommun, där reservarbetet varit beläget, såsom vistelsekommun. I anslutning härtill har sannolikt i dessa fall ett felaktigt inflyttningsdatum angivits. Systematisk korrigerings av här angiven felkälla har icke ägt rum, då sådan ansetts vara av alltför tidskrävande natur. Undersökningen torde därför redovisa ett något högre antal personer såsom inflyttade, än vad som motsvaras av verkligheten. Den nedan påtalade tendensen till mindre rörlighet hos arbetslöshetsklientelet än bland befolkningen i dess helhet skulle därför sannolikt blivit än mera markerad, om samtliga uppgifter varit tillförlitliga.

Över hälften av de arbetslösa voro födda i vistelsekommunen. I städerna uppgick antalet i vistelsekommunen födda till 4 196, d. v. s. 45·7 procent av antalet arbetslösa, medan av landsbygdens arbetslösa 6 942, d. v. s. 64·6 procent, voro födda i vistelsekommunen. För samtliga kommuner innebära dessa siffror, att 11 138 personer, d. v. s. 55·9 procent av samtliga arbetslösa, voro födda i sin vistelsekommun.

För att möjliggöra jämförelser med inflyttningsförhållandena för befolkningen i dess helhet meddelas här nedan enligt 1930 års folkräkning antalet i vistelsekommunen födda män i åldern 16—65 år i procent av hela antalet män i nämnda åldersgrupp. Dessutom meddelas i sammanställningen motsvarande siffra för arbetslöshetsklientelet, sådan den erhållits vid 1935 och vid 1936 års undersökningar.

K a t e g o r i e r	I vistelsekommunen födda i % av antalet		
	Städer	Lands- bygd	Hela riket
Antalet män i åldern 16—65 år enligt 1930 års folkräkning....	37·8	52·5	47·6
Hela antalet i 1935 års undersökning ingående arbetslösa	46·2	66·2	59·3
” ” ” 1936 ” ” ” ”	45·7	64·6	55·9

Visserligen avse nyssnämnda uppgifter från folkräkningen endast åldrarna 16—65 år, medan för de arbetslösa ingå även åldersklasserna över 65 år. Med hänsyn till att de arbetslösa över 65 år utgöra endast en ringa del, synes det vara försvarligt, att utan korrektion jämföra de båda serierna.

Härav framgår, att rörligheten tydligen är större i fråga om befolkningen i övrigt än för nu ifrågavarande arbetslösa. För städernas vidkommande voro endast 37·8 procent av antalet män 16—65 år födda i vistelsekommunen, under det att motsvarande tal för de arbetslösa utgjorde 45·7 procent och vid 1935 års undersökning 46·2 procent. På landsbygden voro 52·5 procent av männen födda i vistelsekommunen, under det att i fråga om de arbetslösa så var fallet med icke mindre än 64·6 procent (1935 års undersökning 66·2 procent). För riket i dess helhet utgjorde motsvarande tal 47·6 respektive 55·9 procent (1935 års undersökning 59·3 procent).

Som synes, framträder skillnaden mellan arbetslöshetsklientelet och befolkningen i övrigt i inflyttningsförhållanden mera markant i 1935 års undersökning än i föreliggande. Emellertid är förskjutningen icke så stor som riksmedel-talen kunna ge anledning förmoda. Enligt dessa hade de i vistelsekommunen föddas procentuella andel sjunkit från 59·3 procent till 55·9 procent. En betydande del av denna förskjutning är emellertid framkallad av att i 1936 års undersökning vissa kommuntyper med speciellt höga inflyttningssiffror intaga en mer dominerande ställning än i 1935 års undersökning. Jämföras de i *vistelsekommunen föddas procentuella andel av klientelet* kommuntyp för kommuntyp, blir förskjutningen av ganska ringa omfattning. En sådan jämförelse göres här nedan.

	31/7 1935	31/7 1936
<i>Städer med</i>		
över 100 000 inv.	48·0	47·0
300 00—100 000 »	47·4	47·5
20 000— 30 000 »	48·8	46·7
5 000— 20 000 »	43·2	43·2
högst 5 000 »	42·5	41·9
<i>Landskommuner</i>		
industrikommuner	60·4	59·6
blandade kommuner	70·4	70·3
jordbrukskommuner	76·5	75·7

En viss om än ringa förskjutning torde ha förorsakats av att de arbetslösa, som sedan 1935 års undersökning avgått ur klientelet, i stor utsträckning lämnat de yngre åldersgrupperna, inom vilka de i vistelsekommunen födda utgjorde ett relativt stort antal.

De höga procentsiffrorna för antalet arbetslösa, som voro födda i vistelsekommunen, ha åtminstone för landsbygdens del sin förklaring i de speciella förhållandena inom de arbetslöshetstyngda områdena. Redogörelse för vissa inflyttningsförhållanden inom dessa områden lämnas i *tab. 24*.

Tab. 24. Inflyttningsförhållanden i vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden.

Kommuner eller områden	I vistelsekommunen födda arbetslösa		Inflyttade arbetslösa		I vistelsekommunen födda + före 1926 inflyttade i % av hela antalet arbetslösa
	Antal	i % av hela antalet arbetslösa	Hela antalet	Därav inflyttade före 1926	
<i>Stenkommuner</i>					
Blekinge län	366	77·5	106	73	93·0
Göteborgs och Bohus län	1 096	64·2	612	368	85·7
<i>Sågverkskommuner</i>					
Västernorrlands län	1 296	57·8	945	672	87·8
Övriga	363	76·6	111	100	97·7
<i>Tändstickskommuner</i>	204	61·4	128	108	94·0
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>					
Bergslagen	343	65·3	182	144	92·8
Norrbottnens län	433	67·9	205	145	90·6
<i>Glasbrukskommuner</i>	99	74·4	34	30	97·0
<i>Övriga</i>					
Oskarshamn	108	55·1	88	76	93·9
Södra Vram	40	44·0	51	47	95·6
Vissa kommuner i Västernorrlands län	326	69·5	143	114	93·8
Samtliga	4 674	64·2	2 605	1 877	90·0

Inom dessa områden utgjorde de i kommunerna födda det vida övervägande flertalet av de arbetslösa. Framförallt märkas här stenkommunerna i Blekinge län, där 77·5 procent tillhörde denna grupp. Men även sågverkskommunerna utanför Västernorrlands län (76·6 procent) och glaskommunerna (74·4 procent) utvisade mycket höga procentsiffror. Lägre siffra än medeltalet för motsvarande kommungrupp utvisade endast Södra Vram (44·0 procent).

I hittills återgivna sammanställningar har klientelet indelats i två huvudgrupper: födda i vistelsekommunen och födda i annan kommun än vistelsekommunen. Emellertid hade ett betydande antal av de i vistelsekommunen födda vid något tillfälle utflyttat för att sedermera åter inflytta. På detta sätt utflyttade och därefter återinflyttade voro 812 personer i städerna och 431 personer på landsbygden, d. v. s. tillhoppa 1 243 personer.

I tab. 25 har en fördelning ägt rum av dels arbetslösa, som sedan födelsen varit bosatta i vistelsekommunen, och dels arbetslösa, som inflyttat till vis-

Tab. 25. De arbetslösas fördelning på kommuntyper med hänsyn till inflyttning till vistelsekommunen.

Kommuntyper	Sedan födelsen bosatta i vistelse- kommunen		Inflyttade till vistelsekommunen		Därav födda i vistelsekommunen	
	Antal	i % av hela antalet arbetslösa	Antal	i % av hela antalet arbetslösa	Antal	i % av hela antalet inflyttade
<i>Städer med</i>						
öfver 100 000 inv.	1 477	34·9	2 760	65·1	514	18·6
30 000—100 000 »	366	36·0	650	64·0	117	18·0
20 000— 30 000 »	289	40·0	433	60·0	48	11·1
5 000— 20 000 »	1 142	39·1	1 777	60·9	119	6·7
högst 5 000 »	110	37·2	186	62·8	14	7·5
Samtliga städer	3 384	36·8	5 806	63·2	812	14·0
<i>Landskommuner</i>						
Industrikommuner	3 511	55·6	2 807	44·4	255	9·1
Blandade kommuner	2 081	66·0	1 071	34·0	134	12·5
Jordbrukskommuner	919	72·4	351	27·6	42	12·0
Samtliga landskommuner	6 511	60·6	4 229	39·4	431	10·2
Samtliga kommuner	9 895	49·6	10 035	50·4	1 243	12·4

telsekommunen. Inom den senare gruppen har särskilts arbetslösa, som varit födda i vistelsekommunen men utflyttat och därefter återinflyttat.

Nära hälften av de arbetslösa hade alltså vid något tillfälle inflyttat till vistelsekommunen. Det alldeles öfvervägande flertalet av dessa hade inflyttat före 1926, såsom framgår av *tab. 26*. Beträffande de återinflyttade torde observeras, att de under de senare åren utgjorde en betydligt större procentandel av de inflyttade än tidigare. Det var med andra ord ett förhållandevis ringa antal av de arbetslösa, som utgjordes av personer, vilka först under de senare åren inflyttat i vistelsekommunen. Om man sammanför dels de arbetslösa, som voro födda i vistelsekommunen, vare sig de varit oavbrutet bosatta där sedan födelsen eller utflyttat och därefter återinflyttat, och dels de till vistelsekommunen inflyttade, vilka vid undersökningstillfället vistats i kommunen mera än 10 år, erhåller man till resultat, att 80·6 procent av det undersökta klientelet i städerna antingen voro födda i vistelsekommunen eller inflyttade dit före 1926, medan motsvarande siffra för landsbygden är 89·7 procent. Även dessa höga siffror öfverträffas emellertid av motsvarande siffror för de arbetslöshetstygda områdena, såsom framgår av *tab. 24* (sid. 61). I sågverkskommunerna utanför Västernorrlands län tillhörde 97·7 procent nu nämnda grupper. I Södra Vram var procenten 95·6 och i glasbrukskommunerna 97·0. Procentsiffran för Oskarshamn var 93·9.

Tab. 26. De inflyttades fördelning efter tidpunkten för inflyttningen till vistelsekommunen.

Inflyttningsår	Inflyttade						Därav födda i vistelsekommunen					
	Städer		Landsbygd		Summa		Städer		Landsbygd		Summa	
	antal	%	antal	%	antal	%	antal	i % av hela antalet in- flyttade	antal	i % av hela antalet in- flyttade	antal	i % av hela antalet in- flyttade
Före 1926 ..	3 599	62.0	2 882	68.2	6 481	64.6	390	10.8	192	6.7	582	9.0
1926—1930 ..	1 229	21.2	745	17.6	1 974	19.7	199	16.2	88	11.8	287	14.5
1931 ..	275	4.7	114	2.7	389	3.9	46	16.7	20	17.5	66	17.0
1932 ..	217	3.7	102	2.4	319	3.2	47	21.7	15	14.7	62	19.4
1933 ..	184	3.2	98	2.3	282	2.8	40	21.7	22	22.4	62	22.0
1934 ..	151	2.6	98	2.3	249	2.5	37	24.5	22	22.4	59	23.7
1935 ..	109	1.9	108	2.6	217	2.1	34	31.2	39	36.1	73	33.6
1936 ..	42	0.7	82	1.9	124	1.2	19	45.2	33	40.2	52	41.9
Summa	5 806	100.0	4 229	100.0	10 035	100.0	812	14.0	431	10.2	1 243	12.4

KAP. VIII.

Fastighetsinnehav.

Statsmakterna ha för att skapa rotfäste åt så stora delar av landets befolkning som möjligt kraftigt bidragit till egnahemsverksamheten samt bildandet av arbetarsmåbruk m. m. Inom områden, där goda sysselsättningsmöjligheter erbjuda sig, är den bundenhet vid orten, som härigenom skapats, närmast att uppfatta såsom en fördel. För arbetaren själv kan det egna hemmet eller en egen jordbruksfastighet dock innebära en ökad arbetslöshetsrisk, då hans bundenhet vid hemorten utgör ett visst hinder för honom att kunna antaga arbete å annan ort. Det har med hänsyn härtill ansetts önskvärt att få belyst, huruvida i det nuvarande arbetslöshetsklientelet ingår ett större antal dylika fastighetsinnehavare. Den arbetslöse har därför tillfrågats, huruvida han äger jordbruksfastighet eller annan fastighet, om han arrenderar jordbruksfastighet och om han bor på av föräldrar ägd eller arrenderad jordbruksfastighet. Vid granskningen av svaren har det visat sig, att gränsdragningen mellan jordbruksfastighet och annan fastighet tydligen berett uppgiftslämnarna svårigheter. Inom vissa kommuner har exempelvis till jordbruksfastighet hänförs ett eget hem, såvida en mycket obetydlig jordareal varit förenad med det egna hemmet. I andra fall har man kunnat konstatera, att ett eget hem, placerat å mark, som icke varit egnahemsinnehavarens, hänförs till arrenderad jordbruksfastighet. På grund av de mycket olika principer, som härvidlag följts, har det ansetts tillräckligt, att vid publiceringen sammanslå de tre grupperna till en *äger eller arrenderar fastighet*. I hela riket uppgåvo sig 651 personer äga jordbruksfastighet, medan 2 074 uppgåvo sig äga annan fastighet och 150 personer förklarade, att de arrenderade jordbruksfastighet.

Av vad ovan sagts framgår, att innehavet av fastighet är av särskild betydelse för de arbetslösa inom de arbetslöshetstyngda områdena. I *tab. 28* lämnas uppgift om den utsträckning, i vilken fastighetsinnehav förekom bland de arbetslösa inom dessa områden. Tabellen visar, att icke mindre än 51·7 procent av de arbetslösa i Blekinge läns stenkommuner voro innehavare av fastighet, och att även inom Göteborgs och Bohus läns stendistrikt innehav av ett eget hem förekom bland nära $\frac{1}{3}$ av de i arbetslöshetsklientelet ingående personerna. Inom Västernorrlands läns arbetslöshetstyngda områden voro i sågverkskommunerna 16·0 procent och i övriga kommuner 26·5 procent av de arbetslösa fastighetsinnehavare. Antalet arbetslösa, som bodde på föräldrarnas fastighet, var i detta län anmärkningsvärt stort; i sågverksdistrikten 8·9 procent och i övriga kommuner 14·3 procent av klientelet. De nämnda siffrorna för de arbetslöshetstyngda områdena torde jämföras med siffrorna

Tab. 27. De arbetslösas fastighetsinnehav.

L ä n	Antalet arbetslösa, som äger eller arrenderar fastighet.		Antalet arbetslösa, som bor på av föräldrar ägd eller arrenderad jord- bruksfastighet	
	Antal	i % av hela antalet arbetslösa	Antal	i % av hela antalet arbetslösa
Stockholms stad	14	0·7	—	—
Stockholms	53	9·4	20	3·6
Uppsala	49	20·5	5	2·1
Södermanlands	2	2·1	2	2·1
Östergötlands	9	3·8	—	—
Jönköpings	33	8·7	6	1·6
Kronobergs	42	21·9	11	5·7
Kalmar	89	14·8	10	1·6
Gotlands	7	17·9	—	—
Blekinge	366	39·4	49	5·3
Kristianstads	16	22·5	1	1·4
Malmöhus	97	5·5	3	0·2
Hallands	61	15·8	7	1·8
Göteborgs stad	6	0·4	1	0·1
Göteborgs och Bohus län i övrigt..	627	27·2	140	6·1
Älvsborgs	40	12·0	19	5·7
Skaraborgs	12	4·9	5	2·0
Värmlands	220	21·7	148	14·6
Örebro	51	11·7	20	4·6
Västmanlands	—	—	1	2·4
Kopparbergs	102	15·7	85	13·1
Gävleborgs	135	12·9	71	6·8
Västernorrlands	552	18·2	320	10·5
Jämtlands	14	10·6	7	5·8
Västerbottens	117	25·9	91	20·2
Norrbottens	161	13·0	130	10·5
Samtliga län	2 875	14·4	1 152	5·8
Därav				
Städer med				
över 100 000 inv.....	48	1·1	1	0·0
30 000—100 000 ”	21	2·1	3	0·8
20 000—30 000 ”	34	4·7	5	0·7
5 000—20 000 ”	257	8·8	31	1·1
högst 5 000 ”	26	8·8	4	1·4
Landskommuner				
Industrikommuner	1 124	17·8	460	7·3
Blandade kommuner	949	30·1	363	11·5
Jordbrukskommuner	416	32·8	285	22·4

för de olika länen, vilka angivas i tab. 27. Härav framgår, att procentuellt högre antal fastighetsinnehavare bland de arbetslösa funnos även i Uppsala län (20·5 procent), Kronobergs län (21·9 procent), Kristianstads län (22·5

Tab. 28. De arbetslösas fastighetsinnehav. Arbetslöshetstyngda kommuner eller områden.

Kommuner eller områden	Antalet arbetslösa, som äger eller arrenderar fastighet		Antalet arbetslösa, som bor på av föräldrar ägd eller arrenderad jordbruksfastighet	
	Antal	I % av hela antalet arbetslösa	Antal	I % av hela antalet arbetslösa
<i>Stenkommuner</i>				
Blekinge län	244	51·7	36	7·6
Göteborgs och Bohus län	526	30·8	128	7·5
<i>Sågverkskommuner</i>				
Västernorrlands län	359	16·0	199	8·9
Övriga	97	20·5	40	8·4
<i>Tändstickskommuner</i>	18	5·4	3	0·9
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>				
Bergslagen	67	12·8	28	5·3
Norrbottens län	10	1·6	16	2·5
<i>Glasbrukskommuner</i>	21	15·8	8	6·0
<i>Övriga</i>				
Oskarshamn	11	5·6	—	—
Södra Vram	17	18·7	—	—
Vissa kommuner i Västernorrlands län	124	26·5	67	14·3
Summa	1 494	20·5	525	7·2

procent), Värmlands län (21·7 procent) och Västerbottens län (25·9 procent). På föräldrarnas fastighet bodde i Värmlands län 14·6 procent, i Kopparbergs län 13·1 procent och i Västerbottens län icke mindre än 20·2 procent av hela antalet arbetslösa.

Då de arbetslösas innehav av fastighet här har diskuterats ur synpunkten av deras rörlighet på arbetsmarknaden, torde det vara av intresse att jämsides med de lämnade siffrorna även erhålla siffror, som belysa fastighetsinnehavarnas åldersfördelning. Här nedan gives en sammanställning av åldersfördelningen bland fastighetsinnehavarna i hela riket och i Blekinge, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län. Av sammanställningen framgår, att huvudparten av fastighetsinnehavarna tillhöra äldre åldersgrupper.

Åldersgrupper	Blekinge län	Göteborgs och Bohus län	Västernorrlands län	Samtliga län
16—30	35	49	53	246
31—40	94	136	154	659
41—50	82	160	160	734
51—60	105	183	128	830
61— <i>ω</i>	50	99	57	406
Summa	366	627	552	2 875

Vid den specialundersökning, som företagits inom vissa kommuner, ha uppgifter införskaffats rörande taxeringsvärdet av de arbetslösas fastigheter. Resultatet för stenkommunerna i Blekinge och Göteborgs och Bohus län samt Västernorrlands sågverkskommuner framgår av nedanstående tabell, vari anges antalet arbetslösa, som ägde eller arrenderade fastighet, fördelade efter fastighetens taxeringsvärde. Det torde observeras, att tabellen allenast belyser de arbetslösas fastighetsinnehav inom tre av de arbetslöshetstyngda områdena. Visserligen har det icke gått att erhålla uppgifter rörande taxeringsvärdet för samtliga de arbetslösa, vilka i den allmänna undersökningen uppgivit sig inneha fastighet (se tab. 28), men det är antagligt, att fördelningen på olika värdeklasser ger en något så när tillförlitlig bild av de arbetslösas fastighetsinnehav.

Taxeringsvärde kronor	Stenkommuner		Sågverks- kommuner
	Blekinge län	Göteborgs och Bohus län	Västernorr- lands län
Under 2 000.....	110	171	56
2 000— 3 000.....	27	160	73
3 000— 4 000.....	12	97	58
4 000— 5 000.....	6	29	46
5 000— 6 000.....	1	13	23
6 000— 8 000.....	1	11	21
8 000—10 000.....	—	—	13
öfver 10 000.....	—	8	13
Antal uppgifter	157	489	303

Det får anses naturligt, att det öfvervägande antalet fastigheter ha ett taxeringsvärde om högst 3 000 kronor, och snarast ägnat att förvåna, att taxeringsvärden på mer än 10 000 kronor förekomma. Därvid måste dock hänsyn tagas till att fastighetens värde som realiserbar tillgång i sista hand är beroende på dess skuldbelastning. Dessvärre är det alltför sannolikt, att den arbetslöse fastighetsinnehavarens skuld på fastigheten som regel närmar sig taxeringsvärdet.

KAP. IX.

Hjälpens utformning den 31 juli 1936.

Av i undersökningen ingående 19 930 arbetslösa åtnjöt 16 511 eller 82:s procent hjälp vid undersökningstillfället. 14 450 arbetslösa voro hjälpta genom sysselsättning vid reservarbeten, därav 8 883 vid statliga, 4 025 vid statskommunala och 1 542 vid kommunala reservarbeten, 453 personer hjälptes genom s. k. ungdomshjälp och 1 608 genom kommunalt understöd eller annan fattigvård. Det må här framhållas, att hjälpformen dagunderstöd med statsbidrag, vilken under vinterhalvåret spelar en viss roll i hjälpverksamheten, icke förekom vid undersökningstillfället. Den dominerande hjälpformen var sysselsättning vid statligt reservarbete. Icke mindre än 44:6 procent av de arbetslösa voro hjälpta genom denna hjälpform. Närmast i ordningen kom det statskommunala reservarbetet, vilket sysselsatte 20:2 procent av de arbetslösa. Genom kommunalt reservarbete hjälptes 7:7 procent, genom särskilda åtgärder till motverkande av ungdomsarbetslösheten — ungdomshjälp — 2:2 procent och genom fattigvård 8:1 procent av klientelet. Ohjälpta voro 3 419 personer eller 17:2 procent av klientelet. I detta sammanhang må nämnas att vid nästföregående undersökningstillfälle, den 31 juli 1935, 23:0 procent av klientelet utgjordes av ohjälpta (S. O. U. 1936: 21, sid. 82). Beträffande anledningen till att hjälp ej lämnats hänvisas till vad här nedan sägs.

De arbetslösas fördelning med hänsyn till ålder och hjälpform framgår av tab. 29. Vid ett studium av denna tabell ur synpunkten av ålderns inverkan på den meddelade hjälpens omfattning och art, finner man, att med undantag för de yngsta och äldsta åldersgrupperna hjälpprocenten är ungefär densamma för alla i tabellen angivna åldersgrupper. Ser man åter till åldersfördelningen för de enskilda hjälpformerna, finner man betydande skiljaktigheter. Av naturliga skäl återfinnas sålunda i de under rubriken ungdomshjälp redovisade hjälpformerna allenast personer i åldern 16—25 år. De yngre och medelålders arbetslösa åtnjöt så gott som uteslutande hjälp i form av reservarbete, under det att beträffande högre åldersgrupper fattigvården var av rätt stor betydelse. Den fattigvård, som förekom, kan till största delen lokaliseras till storstäderna och omfattade där även en del yngre arbetslösa, vilka antingen icke kunnat beredas sysselsättning vid reservarbeten eller av någon anledning icke ansetts böra hänvisas till dylikt arbete men vilka likväl enligt de kommunala hjälporganens bedömande bort beredas hjälp. Det relativt höga procenttalet för hjälp genom kommunalt reservarbete för personer i en ålder av 67 år och däröver torde delvis bero på att gränsen mellan den hjälp, som redovisas under denna benämning, och fattigvård är flytande.

Tab. 29. De arbetslösas fördelning med hänsyn till ålder och hjälpform den 31/7 1936.

Åldersgrupper	A n t a l h j ä l p t a g e n o m							Summa hjälp	Antal ohjälp	Summa
	reservarbete			ungdomshjälp		fattigvård				
	statligt	stats- kom- munalt	kom- munalt	ungdoms- reserv- arbete och arbets- läger	kurser	kom- munalt under- stöd	annan fattig- vård			
<i>A. Absoluta tal</i>										
16—17.....	1	—	5	101	7	—	1	115	39	154
18—20.....	347	79	51	224	19	11	2	733	193	926
21—25.....	1 634	298	162	83	19	71	12	2 279	540	2 819
26—30.....	1 640	512	201	—	—	163	15	2 531	513	3 044
31—35.....	1 299	541	202	—	—	202	12	2 256	422	2 678
36—40.....	952	540	149	—	—	187	11	1 839	340	2 179
41—45.....	711	444	131	—	—	161	16	1 463	315	1 778
46—50.....	710	420	152	—	—	187	10	1 479	291	1 770
51—55.....	689	376	181	—	—	168	19	1 433	264	1 697
56—60.....	547	406	140	—	—	137	20	1 250	242	1 492
61—66.....	332	362	130	—	—	158	24	1 006	225	1 231
67— <i>ω</i>	21	47	38	—	—	10	11	127	35	162
Summa	8 883	4 025	1 542	408	45	1 455	153	16 511	3 419	19 930
<i>B. Procenttal</i>										
16—17.....	0·7	—	3·2	65·6	4·5	—	0·7	74·7	25·3	100·0
18—20.....	37·5	8·5	5·5	24·2	2·1	1·2	0·2	79·2	20·8	100·0
21—25.....	58·0	10·6	5·7	2·9	0·7	2·5	0·4	80·8	19·2	100·0
26—30.....	53·9	16·8	6·6	—	—	5·4	0·5	83·2	16·8	100·0
31—35.....	48·5	20·2	7·5	—	—	7·5	0·5	84·2	15·8	100·0
36—40.....	43·7	24·8	6·8	—	—	8·6	0·5	84·4	15·6	100·0
41—45.....	40·0	25·0	7·4	—	—	9·0	0·9	82·3	17·7	100·0
46—50.....	40·1	23·7	8·6	—	—	10·6	0·6	83·6	16·4	100·0
51—55.....	40·6	22·1	10·7	—	—	9·9	1·1	84·4	15·6	100·0
56—60.....	36·7	27·2	9·4	—	—	9·2	1·3	83·8	16·2	100·0
61—66.....	27·0	29·4	10·6	—	—	12·8	1·9	81·7	18·3	100·0
67— <i>ω</i>	13·0	29·0	23·4	—	—	6·2	6·8	78·4	21·6	100·0
Summa	44·6	20·2	7·7	2·0	0·2	7·3	0·8	82·8	17·2	100·0

Tab. 30. De arbetslösas fördelning på yrken och hjälpformer den 31/7 1936.

Procenttal.

Yrkesgrupper	Hela antalet arbets- lösa	Därav hjälpta genom							Ohjälpta	Summa
		reservarbete			ungdomshjälp		fattigvård			
		statligt	stats- kom- munalt	kom- munalt	ung- doms- reserv- arbete o. ar- bets- läger	kurser	kom- munalt under- stöd	annan fattig- vård		
Jordbruk.....	449	21·2	14·9	18·9	3·1	—	11·1	1·4	29·4	100·0
Skogshushållning	491	24·2	18·8	22·6	1·4	—	0·2	0·6	32·2	100·0
Ingenjörsarbete o. arbetsledning	45	22·2	15·6	11·1	—	—	24·4	—	26·7	100·0
Malmbrytning	458	77·3	11·1	4·2	—	—	0·2	1·1	6·1	100·0
Metallindustri	1 471	43·2	20·3	7·2	1·4	0·3	11·1	0·9	15·6	100·0
Stenindustri	1 939	64·8	23·4	2·9	0·3	—	0·1	0·5	8·0	100·0
Glasindustri	175	36·0	22·9	13·7	0·6	—	3·4	1·7	21·7	100·0
Annan jord- o. stenindustri....	245	51·4	22·5	6·1	0·8	—	2·9	0·4	15·9	100·0
Sågverksindustri	2 271	50·0	28·3	4·3	0·8	—	1·0	0·5	15·1	100·0
Annan trävaruindustri	241	24·9	27·8	9·5	—	—	11·2	1·3	25·3	100·0
Pappersindustri	544	36·9	33·8	5·5	0·6	0·2	5·9	0·6	16·5	100·0
Grafisk industri	51	31·4	13·7	—	2·0	—	25·5	—	27·4	100·0
Livsmedelsindustri	450	34·2	21·8	12·9	1·1	0·4	9·4	0·4	19·8	100·0
Textil- o. beklädnadsindustri ..	217	32·3	16·1	9·2	1·4	—	21·2	1·4	18·4	100·0
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	319	35·7	19·1	8·2	0·6	—	15·7	2·5	18·2	100·0
Kemisk-teknisk industri	374	38·0	19·3	7·5	—	—	4·5	—	30·7	100·0
Väg- o. anläggningsarbete	1 270	43·0	21·3	11·6	—	—	6·1	0·7	17·3	100·0
Annan byggnadsverksamhet ..	649	32·2	18·2	9·2	0·3	0·2	23·0	0·3	16·6	100·0
Kraft- o. värmeproduktion	151	35·1	22·5	12·6	—	—	11·3	1·3	17·2	100·0
Sjöfart o. fiske.....	441	41·7	21·8	6·3	0·5	0·5	9·7	0·7	18·8	100·0
Kontors- o. butikspersonal	632	27·8	19·3	5·4	1·0	0·5	24·8	2·4	18·8	100·0
Lagerarbete	426	46·0	14·1	8·0	2·6	1·2	12·4	0·7	15·0	100·0
Hotell- o. restaurangrörelse....	108	37·1	21·3	4·6	0·9	0·9	16·7	0·9	17·6	100·0
Landtransport	1 076	44·9	18·2	5·6	0·6	0·3	14·1	0·5	15·8	100·0
Allmän tjänst o. fria yrken....	107	35·5	9·3	8·4	1·9	—	25·2	1·9	17·8	100·0
Husligt arbete	28	28·6	39·3	—	—	—	21·4	—	10·7	100·0
Tillfällighets- o. diversearbete ..	4 684	47·2	17·5	8·8	1·6	0·1	5·5	0·9	18·4	100·0
Ungdom utan särskild utbildning	618	30·4	5·3	4·5	35·9	2·8	0·5	0·2	20·4	100·0
Samtliga yrkesgrupper	19 930	44·6	20·2	7·7	2·0	0·2	7·3	0·8	17·2	100·0

I *tab. 30* redovisas den procentuella hjälpfördelningen med hänsyn till de arbetslösas yrkestillhörighet. Bortsett från de yrkesgrupper, för vilka avstängning från statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet skett och där de i sådan verksamhet hjälpta sålunda voro dispensfall, förelåg största procent ohjälpta för *ingenjörsarbete och arbetsledning, grafisk industri och kemisk-teknisk industri*. För de två förstnämnda av dessa grupper samt för gruppen *kontors- och butikspersonal* märkes vidare, att hjälpen i stor utsträckning lämnats i form av kommunalt understöd. I detta sammanhang må nämnas, att de såsom statliga reservarbeten anordnade arkivarbetena för arbetslösa kontorister och med dem jämställda personer voro nedlagda vid undersöknings-tillfället.

De arbetslösas fördelning på kommuntyper och hjälpformer framgår av *tab. 31*. Minsta antalet ohjälpta återfinnes i storstäderna, där det utgjorde 10·4 procent; högsta antalet, 34·9 procent, i städer med 20 000—30 000 invånare. Den del av klientelet, som hjälpts genom sysselsättning vid statligt reservarbete, varierade från 17·0 procent i sistnämnda kommuntyp till 52·4 procent i industrikommuner på landsbygden. Fattigvården, speciellt det kommunala understödet, var av nämnvärd betydelse allenast i städer med över 30 000 invånare. Kursverksamhet förekom endast i två kommuner, nämligen Göteborgs stad och Järna landskommun (Kopparbergs län).

Tab. 31. De arbetslösas fördelning på kommuntyper och hjälpformer den ^{31/7} 1936.
Procenttal.

Kommuntyper	Hela antalet arbets- lösa	Därav hjälpta genom							Ohjälpta	Summa
		reservarbete			ungdoms- hjälp		fattigvård			
		statligt	stats- kom- munalt	kom- munalt	kurser	ung- doms- reserv- arbete o. ar- bets- läger	kom- munalt under- stöd	annan fattig- vård		
<i>Städer med</i>										
öfver 100 000 inv. . .	4 237	48·2	16·1	1·0	0·7	1·7	21·4	0·5	10·4	100·0
30 000—100 000 » ..	1 016	40·7	13·3	4·8	—	0·8	24·4	3·8	12·2	100·0
20 000— 30 000 » ..	722	17·0	27·3	18·7	—	1·0	—	1·1	34·9	100·0
5 000— 20 000 » ..	2 919	25·8	21·6	17·4	—	0·6	5·8	1·1	27·7	100·0
högst 5 000 » ..	296	36·8	16·9	21·3	—	2·0	0·3	1·4	21·3	100·0
<i>Landskommuner</i>										
Industrikommuner ..	6 318	52·4	23·0	5·9	—	3·2	1·9	0·4	13·2	100·0
Blandade kommuner	3 152	50·6	21·9	6·2	0·4	1·9	0·1	0·6	18·3	100·0
Jordbrukskommuner	1 270	42·1	14·7	14·3	—	2·6	0·4	0·6	25·3	100·0
Summa	19 930	44·6	20·2	7·7	0·2	2·0	7·3	0·8	17·2	100·0

I tab. 32 ha de arbetslösa grupperats efter försörjningsplikt och varje dylik grupp fördelats med hänsyn till hjälp och hjälpformer. Det framgår av tabellen, att arbetslösa med försörjningsplikt erhållit hjälp i något större utsträckning än övriga arbetslösa samt att arbetslöshetskommittéerna i stort sett sökt att till statligt reservarbete i första hand hänvisa icke försörjningspliktiga. Medan 55·5 procent av antalet personer, tillhörande sistnämnda kategori, hänvisats till statligt reservarbete, utgjorde motsvarande tal för gifta arbetslösa allenast 36·7 procent. Beträffande de statskommunala och kommunala reservarbetena voro däremot platserna till allra största del besatta med försörjningspliktiga, liksom också fattigvården till största del kommit dessa senare till godo. Observeras bör i detta sammanhang, att de till statligt reservarbete hänvisade familjeförsörjarna till stor del (46·2 procent) voro s. k. dagkolonister, d. v. s. att arbetsplatsen var belägen så nära hemorten, att de kunde bo i sina hem.

Här nedan lämnas för de två viktigaste hjälpformerna något mera ingående upplysningar angående yrkes- och åldersförhållanden vid undersökningstillfället och i samband därmed motsvarande uppgifter för tidigare undersökningar.

Statligt reservarbete.

I tab. 33 angives de statliga reservarbetarnas fördelning på åldersgrupper vid fyra olika undersökningstillfällen, nämligen den 30 november 1933, den 31 oktober 1934, den 31 juli 1935 och den 31 juli 1936.

Den förändring, som arbetslöshetsklientelet i dess helhet undergått i åldershänseende, har givetvis medfört förändringar jämväl beträffande reservarbetarnas ålder. Sålunda kan för dessa noteras en fortskridande förskjutning mot de högre åldersklasserna. Den 30 november 1933 utgjorde åldersklasserna

Tab. 33. Statliga reservarbeters fördelning på åldersgrupper.

Åldersgrupper	A n t a l				P r o c e n t			
	30/11 1933	31/10 1934	31/7 1935	31/7 1936	30/11 1933	31/10 1934	31/7 1935	31/7 1936
18—20	1 627	2 047	1 054	348	9·2	8·7	6·2	3·9
21—25	4 625	5 734	3 577	1 634	26·2	24·2	20·9	18·4
26—30	3 685	4 861	3 415	1 640	20·9	20·6	20·0	18·5
31—40	3 832	5 447	4 165	2 251	21·7	23·0	24·4	25·3
41—50	2 273	3 143	2 493	1 421	12·9	13·3	14·6	16·0
51—60	1 322	1 979	1 893	1 236	7·5	8·4	11·1	13·9
61— ∞	284	428	490	353	1·6	1·8	2·8	4·0
Summa	17 648	23 639	17 087	8 883	100·0	100·0	100·0	100·0

Tab. 34. Statliga reservarbetares fördelning på yrkesgrupper den 31/7 1935 och den 31/7 1936.

Yrkesgrupper	Antal		i % av hela antalet i statligt reservarbete sysselsatta		i % av hela antalet hjälp-sökande inom yrkesgruppen	
	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
Jordbruk	296	95	1·7	1·1	19·2	21·2
Skogshushållning	745	119	4·4	1·3	23·2	24·2
Ingenjörsarbete och arbetsledning ..	31	10	0·2	0·1	44·9	22·2
Malmbrytning	642	354	3·8	4·0	70·5	77·3
Metallindustri	1 172	635	6·9	7·1	40·9	43·2
Stenindustri	2 701	1 257	15·8	14·2	58·0	64·8
Glasindustri	139	63	0·8	0·7	43·0	36·0
Annan jord- och stenindustri	229	126	1·3	1·4	48·2	51·4
Sågverksindustri	1 589	1 135	9·3	12·8	46·0	50·0
Annan trävaruindustri	180	60	1·0	0·7	36·9	24·9
Pappersindustri	282	201	1·6	2·3	30·9	36·9
Grafisk industri	34	16	0·2	0·2	34·0	31·4
Livsmedelsindustri	264	154	1·5	1·7	38·0	34·2
Textil- och beklädnadsindustri	112	70	0·7	0·8	30·1	32·3
Läder-, hår- och gummivaruindustri	214	114	1·2	1·3	35·6	35·7
Kemisk-teknisk industri	185	142	1·1	1·6	33·6	38·0
Väg- och anläggningsarbete	1 327	546	7·8	6·1	40·8	43·0
Annan byggnadsverksamhet	429	209	2·5	2·4	36·7	32·2
Kraft- och värmeproduktion	119	53	0·7	0·6	46·5	35·1
Sjöfart och fiske	352	184	2·1	2·1	42·6	41·7
Kontors- och butikspersonal	369	176	2·2	2·0	39·3	27·8
Lagerarbete	280	196	1·6	2·2	44·2	46·0
Hotell- och restaurangrörelse	73	40	0·4	0·4	44·8	37·0
Landtransport	765	483	4·5	5·4	45·3	44·9
Allmän tjänst och fria yrken	81	38	0·5	0·4	42·9	35·5
Husligt arbete	16	8	0·1	0·1	34·0	28·6
Tillfällighets- och diversearbete	4 074	2 211	23·8	24·9	47·1	47·2
Ungdom utan särskild utbildning ..	387	188	2·3	2·1	29·8	30·4
Samtliga yrkesgrupper	17 087	8 883	100·0	100·0	42·4	44·6

18—25 år 35·4 procent, den 31 oktober 1934 32·9 procent, den 31 juli 1935 27·1 och den 31 juli 1936 22·3 procent av hela antalet statliga reservarbetare. Motsvarande uppgifter för åldersklasserna 41— ∞ år utgjorde 22·0 procent, 23·5 procent, 28·5 procent och 33·9 procent. Dock torde böra beaktas, att tidpunkten på året för undersökningarna kan påverka ålderssammansättningen. Otvivelaktigt har dock det tidigare förhållandevis starka inslaget av yngre åldersklasser minskats väsentligt.

I *tab. 34* ha de statliga reservarbetarna redovisats fördelade på yrkesgrupper vid de två senaste undersökningstillfällena. Man märker till en början, att *tillfällighets- och diversearbete* vid båda undersökningstillfällena utgjort den största yrkesgruppen bland reservarbetarna. För arbetslösa inom yrkesgrupperna *malmbrytning* och *stenindustri*, vilka vid 1935 års undersökning erhållit hjälp till största delen genom statligt reservarbete, hade en ytterligare förskjutning mot denna hjälpform ägt rum till den senaste undersökningen. Sålunda voro 77·3 respektive 64·8 procent av de hjälpsökande inom dessa yrkesgrupper den 31 juli 1936 hjälpta genom sysselsättning i statliga reservarbeten. För yrkesgruppen *glasindustri* hade däremot inträtt en avsevärd minskning sålunda, att vid sista undersökningstillfället 36·0 mot 43·0 procent vid nästföregående undersökning voro sysselsatta vid statliga reservarbeten. För yrkesgruppen *ingenjörsarbete och arbetsledning* föreligger en avsevärd procentuell minskning i förevarande hänseende från nästföregående undersökning. Antalet arbetslösa inom gruppen var emellertid absolut sett synnerligen ringa.

Statskommunalt reservarbete.

Åldersfördelningen vid de statskommunala arbetena vid de fyra olika undersökningstillfällena, varom här talas, återfinnes i *tab. 35*. I likhet med

Tab. 35. Statskommunala reservarbetares fördelning på åldersgrupper.

Åldersgrupper	A n t a l				P r o c e n t			
	^{30/11} 1933	^{31/10} 1934	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936	^{30/11} 1933	^{31/10} 1934	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936
18—20	725	760	387	79	5·1	5·4	4·4	2·0
21—25	2 127	2 010	1 031	298	14·9	14·2	11·7	7·4
26—30	2 483	2 312	1 303	512	17·4	16·3	14·7	12·7
31—40	4 018	3 663	2 395	1 081	28·3	25·9	27·1	26·8
41—50	2 658	2 652	1 660	864	18·7	18·7	18·8	21·5
51—60	1 711	2 002	1 425	782	12·0	14·1	16·1	19·4
61— ∞	513	759	641	409	3·6	5·4	7·2	10·2
Summa	14 235	14 158	8 842	4 025	100·0	100·0	100·0	100·0

**Tab. 36. Statskommunala reservarbetares fördelning på yrkesgrupper
den ³¹/₇ 1935 och den ³¹/₇ 1936.**

Yrkesgrupper	Antal		i % av hela antalet i statskommunala reservarbeten sysselsatta		i % av hela antalet hjälp-sökande inom yrkesgruppen	
	³¹ / ₇ 1935	³¹ / ₇ 1936	³¹ / ₇ 1935	³¹ / ₇ 1936	³¹ / ₇ 1935	³¹ / ₇ 1936
Jordbruk	236	67	2·7	1·7	15·4	14·9
Skogshushållning	452	92	5·1	2·3	14·1	18·7
Ingenjörsarbete och arbetsledning ..	8	7	0·1	0·2	11·6	15·6
Malmbrytning	173	51	1·9	1·2	19·0	11·1
Metallindustri	680	299	7·7	7·4	23·7	20·3
Stenindustri	608	454	6·9	11·3	13·1	23·4
Glasindustri	65	40	0·7	1·0	20·1	22·9
Annan jord- och stenindustri	112	55	1·3	1·4	23·6	22·4
Sågverksindustri	1 011	643	11·4	16·0	29·3	28·3
Annan trävaruindustri	129	67	1·5	1·7	26·4	27·8
Pappersindustri	357	184	4·0	4·6	39·1	33·8
Grafisk industri	14	7	0·2	0·2	14·0	13·7
Livsmedelsindustri	185	98	2·1	2·4	26·7	21·8
Textil- och beklädnadsindustri	84	35	0·9	0·9	22·6	16·1
Läder-, hår- och gummivaruindustri	120	61	1·4	1·5	20·0	19·1
Kemisk-teknisk industri	197	72	2·2	1·8	35·8	19·3
Väg- och anläggningsarbete	839	271	9·5	6·7	25·8	21·3
Annan byggnadsverksamhet	302	118	3·4	2·9	25·8	18·2
Kraft- och värmeproduktion	77	34	0·9	0·8	30·1	22·5
Sjöfart och fiske	192	96	2·2	2·4	23·2	21·8
Kontors- och butikspersonal	213	122	2·4	3·0	22·7	19·3
Lagerarbete	148	60	1·7	1·5	23·4	14·1
Hotell- och restaurangrörelse	34	23	0·4	0·6	20·9	21·3
Landtransport	460	196	5·2	4·9	27·3	18·2
Allmän tjänst och fria yrken	38	10	0·4	0·2	20·1	9·3
Husligt arbete	10	11	0·1	0·3	21·3	39·3
Tillfällighets- och diversearbete ..	1 954	819	22·1	20·3	22·6	17·5
Ungdom utan särskild utbildning ..	144	33	1·6	0·8	11·1	5·3
Samtliga yrkesgrupper	8 842	4 025	100·0	100·0	21·9	20·2

vad tidigare påpekats ifråga om de statliga reservarbetena, ha förskjutningar i åldershänseende förekommit, så att de högre åldrarna den 31 juli 1936 voro talrikare företrädta än vid de föregående undersökningarna.

Det största antalet inom angivna åldersgrupper vid statskommunala reservarbeten utgjordes vid senaste undersökningstillfället liksom vid de tidigare undersökningarna av personer i åldern 31—40 år. Åldersgrupperna över 40 år hade från den 31 juli 1935 ökat med 9·0 till 51·1 procent.

Yrkesfördelningen för de vid statskommunala reservarbeten sysselsatta vid de två senaste undersökningarna redovisas i *tab. 36*. Största antalet utgjordes vid båda tillfällena av tillfällighets- och diversearbetare samt sågverksindustriarbetare, vilka vid den senaste undersökningen representerade 20·3 respektive 16·0 procent av hela antalet i dessa arbeten sysselsatta.

Å de vid 1936 års undersökning använda formulären skulle arbetslöshetskommittéerna för de vid undersökningstillfället ohjälpta angiva *anledningen till att hjälp icke lämnats*. Ett stort antal kommittéer underlät emellertid att lämna uppgifter i detta avseende. En viss komplettering av uppgifterna har skett vid bearbetningen, i det att i fråga om varje ohjälpt, som angivits tillhöra från hjälp avstängd yrkesgrupp, hans yrkestillhörighet ansetts utgöra orsaken till att han ej blivit hjälpt, där ej annan anledning därtill uppgivits. För 693 personer har anledningen till att hjälp icke lämnats icke kunnat utrönas. För de övriga 2 726 ohjälpta fördelade sig de uppgivna eller på ovan angivet sätt beräknade orsakerna till den uteblivna hjälpen sålunda:

Ej behöriga till hjälp (fattigvårdsfall)	97
Ej hjälpbehövande vid undersökningstillfället	531
Ansökan ej slutbehandlad (karenstid m. m.)	745
Avstängda på grund av arbetsvägran m. m.	204
Skifteslediga från reservarbete	302
Arbete i öppna marknaden	48
Bristande hjälpresurser (inkl. de fall, där lämplig hjälpform ej stått till buds) ..	631
Tillhörande avstängd yrkesgrupp	123
Övriga anledningar	45

Som synes hade 48 personer fått lämna uppgift till undersökningen, oaktat de vid undersökningstillfället hade arbete i öppna marknaden. Detta behöver emellertid ingalunda innebära något fel, då ett tillfälligt arbete på en eller annan dag icke föranleder, att den arbetslöse avföres ur kommitténs register.

KAP. X.

Arbetslöshetsperiodens längd samt hjälpens omfattning och utformning 1 januari 1933—31 juli 1936.

Arbetslöshetsperiodens längd.

Vid angivandet av arbetslöshetsperiodens längd ha i regel den arbetslöses egna uppgifter om antalet arbetslöshetsveckor under vartdera av åren 1933, 1934 och 1935 samt under tiden 1 januari—31 juli 1936 legat till grund.

Vid granskningen ha uppgifterna beträffande antal arbetslöshetsveckor jämförts med den arbetslöses uppgifter rörande den sysselsättning, han haft under samma år. I de fall, då den arbetslöse för samma tidsperiod uppgivit sig ha varit sysselsatt i öppna marknaden och samtidigt arbetslös, ha uppgifterna bragts till överensstämmelse genom korrigering av antalet arbetslöshetsveckor. Vidare har den redovisade arbetslöshetsperioden jämförts med de av arbetslöshetskommittéerna lämnade uppgifterna beträffande antalet hjälpveckor, och nödiga korrigeringar ha vidtagits.

Om av en person uppgivna arbetslöshetsveckor syntts avse tid, innan han fyllt 16 år, ha dessa veckor frånräknats.

Att beträffande uppgifterna rörande arbetslöshetsperiodens längd betydande felkällor kunna ha gjort sig gällande ligger i öppen dag. Sålunda torde det icke kunna förutsättas, att den arbetslöse alltid skulle kunnat exakt redovisa, huru många veckor han varit utan arbete. Det må emellertid framhållas, att det varken vid primärmaterialets granskning eller vid bearbetningen framkommit något skäl för antagandet, att lämnade uppgifter ej som regel skulle fylla rimliga fordringar beträffande riktigheten.

Huvudparten av de i undersökningen ingående arbetslösa hade vid undersökningstillfället en långvarig arbetslöshet bakom sig. I ett fåtal fall har visserligen arbetslöshetsperioden varit så kortvarig, att arbetslösheten icke omfattat en hel vecka, men i dessa fall har del av vecka räknats såsom hel vecka. Under 1936 uppvisar därför varje i undersökningen ingående person minst en arbetslöshetsvecka. Det torde vidare observeras, att de 48 i undersökningen ingående personer, vilka enligt redogörelsen å sid. 76 vid undersökningstillfället varit sysselsatta å öppna marknaden, tidigare under år 1936 uppvisat arbetslöshet.

Uppgifterna beträffande arbetslöshetsperiodens längd ha sammanställts i *tabellbilaga A.* (sid. 155). Ett studium av dessa tabeller utvisar, att 86·2 procent av klientelet varit arbetslösa någon vecka under vartdera av åren 1933—1935. Åtminstone någon veckas arbetslöshet under såväl 1934 som 1935 redovisade 91·7 procent av klientelet, 87·6 procent uppvisade arbetslöshet 1933 och 92·4 procent 1934, medan motsvarande siffra för 1935 var 97·1 procent. I dessa procenttal ingå emellertid även åldersgrupperna 16—25 år. Uppgifterna rörande antalet arbetslöshetsveckor äro för dessa åldersgrupper icke

alldeles jämförbara med motsvarande uppgifter för övriga åldersgrupper. Den redan nämnda 16-årsgränsen vållar, att en person född 1918 i undersökningen redovisas, som om han icke varit arbetslös någon vecka 1933, oavsett hans faktiska arbetslöshetssituation. Värnpliktstjänstgöring, deltagande i skolkurser etc. minska ytterligare möjligheterna till jämförelser i arbetslöshetshänseende mellan åldersgrupperna 16—25 år och övriga. Av dessa skäl torde därför åldersgrupperna 16—25 år böra borträknas. Sker så, bli procenttalen för den del av klientelet, som uppvisat arbetslöshet under de olika åren

1936 års undersökning		1935 års undersökning	
1933	 90·0 procent	1933	 92·8 procent
1934	 94·1 »	1934	 97·0 »
1935	 97·8 »		

Vid jämförelse med motsvarande siffror i 1935 års undersökning, torde förskjutningen med ett år iakttagas, vilket medför, att året 1933 i 1935 års undersökning närmast motsvarar året 1934 i föreliggande undersökning.

Antalet någon gång under 1933 arbetslösa över 25 år i procent av hela klientelet över 25 år utgjorde vid 1935 års undersökning 92·8; för 1934 var motsvarande siffra i samma undersökning 97·0. Det i 1936 års undersökning ingående klientelet uppvisade alltså något högre procentuell andel arbetslösa under de tidigare undersökningsåren än 1935 års klientel.

Praktiskt taget hela klientelet hade alltså under längre eller kortare perioder drabbats av arbetslöshet varje år sedan 1 januari 1933. Dessa arbetslöshetsperioder hade vidare i allmänhet varit av långvarig beskaffenhet, såsom framgår redan av att medeltalet arbetslöshetsveckor per arbetslös för ifrågasvarande period uppgick till 151·0. Då undersökningsperioden omfattar 186 veckor, innebär detta, att medeltalet arbetslöshetsveckor för hela klientelet utgjorde 81·2 procent av den teoretiskt möjliga arbetslöshetstiden. Vid 1935 års undersökning var undersökningsperioden 1 januari 1933—31 juli 1935, d. v. s. 134 veckor. Medeltalet arbetslöshetsveckor uppgick till 108·1. Den genomsnittliga arbetslöshetsperioden omfattade alltså vid 1935 års undersökning 80·7 procent av den högsta möjliga arbetslöshetstiden.

Såsom av nedanstående sammanställning framgår, utvisade medeltalen för de olika kommuntyperna sinsemellan förhållandevis ringa variationer. Dock låg jordbrukskommunernas medeltal avsevärt lägre än övriga kommuntypers.

Städer med		Medelantal arbetslöshetsveckor
över 100 000	inv.	154·6
30 000—100 000	»	148·4
20 000—30 000	»	145·8
5 000—20 000	»	146·8
högst 5 000	»	152·0
<i>Landskommuner</i>		
Industrikommuner		156·9
Blandade kommuner		146·1
Jordbrukskommuner		135·6
Samtliga kommuner		151·0

Tab. 37. Antalet arbetslöshetsveckor och hjälpveckor per arbetslös under tiden 1/1 1933—31/7 1936 för vissa arbetslöshetstygda kommuner eller områden.

Kommuner eller områden	Antal arbetslöshetsveckor per arbetslös			Antal hjälpveckor per arbetslös		
	Kvar- varande	Till- komna	Samtliga	Kvar- varande	Till- komna	Samtliga
<i>Stenkommuner</i>						
Blekinge län.....	172·6	153·8	169·6	137·5	85·0	129·2
Göteborgs och Bohus län	167·0	136·8	159·3	136·2	76·2	121·0
<i>Sågverkskommuner</i>						
Västernorrlands län	170·6	126·3	156·1	135·0	73·0	114·5
Övriga	168·8	129·5	158·9	120·4	64·7	106·3
<i>Tändstickskommuner</i>	168·0	130·5	160·9	113·2	64·0	103·8
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>						
Bergslagen	174·8	122·3	161·7	127·0	63·0	111·0
Norrbottens län	174·4	157·3	169·1	130·0	84·3	115·8
<i>Glasbrukskommuner</i>	166·8	148·5	163·2	133·8	78·3	122·9
<i>Övriga</i>						
Oskarshamn	174·9	144·3	167·6	134·2	79·7	121·2
Södra Vram	182·4	149·6	175·9	152·9	81·1	138·7
Vissa kommuner i Västernorr- lands län	168·3	124·5	155·0	111·8	53·9	94·3
Samtliga	170·3	133·6	160·3	131·1	72·8	115·2

Landsbygdens industrikommuner uppvisade den högsta siffran, något som dock får anses naturligt med hänsyn till att denna kommuntyp i sig rymde en stor del (61·3 procent) av arbetslösheten inom de s. k. arbetslöshetstygda områdena. Inom dessa var givetvis medeltalet arbetslöshetsveckor högre än riksmedeltalet (se *tab. 37*). Anmärkningsvärt torde däremot få anses, att de minsta städerna redovisade så hög medelarbetslöshetstid som 152·0 veckor; emellertid torde observeras, att de arbetslösa där endast utgjorde 296 personer.

Spridningen kring nu angivna medeltal var betydande. Sålunda rådde bland annat en markant skillnad i arbetslöshetshänseende mellan de arbetslösa, som ingingo i såväl 1936 som 1935 års undersökningar (*kvarvarande*) och de arbetslösa, som ingingo i 1936 års undersökning men ej i 1935 års (*tillkomna*). Medeltalet arbetslöshetsveckor för de kvarvarande uppgick till 165·9, medan samma medeltal för de tillkomna var 120·6. Beträffande antalet kvarvarande och tillkomna, se sid. 93.

I *tab. 38* redovisas de arbetslösa fördelade efter det sammanlagda antalet arbetslöshetsveckor den 1 januari 1933—31 juli 1936 inom olika kommun-

Tab. 38. De arbetslösas fördelning på olika kommuntyper efter antalet arbetslöshetsveckor under tiden 1/1 1933—31/7 1936.

Arbetslöshetsveckor	Städer med ett invånar- antal av					Landskommuner (med köpingar)			Samt- liga kom- muner
	öfver 100 000	30 000- 100 000	20 000- 30 000	5 000- 20 000	högst 5 000	indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner	
180—186	2 018	390	260	1 111	132	2 877	1 090	327	8 205
170—179	394	102	74	311	29	764	317	119	2 110
160—169	279	72	58	216	20	567	292	104	1 608
150—159	254	68	50	180	21	382	236	95	1 286
140—149	189	68	44	165	10	260	183	73	992
130—139	159	41	28	136	13	262	171	57	867
120—129	148	49	33	89	5	178	125	79	706
110—119	122	43	27	112	9	157	88	70	628
100—109	112	23	19	97	13	139	93	48	544
90— 99	92	24	23	74	12	104	94	57	480
80— 89	87	19	19	77	3	112	93	39	449
70— 79	73	22	11	64	5	111	82	36	404
60— 69	67	21	17	42	5	108	71	39	370
50— 59	51	18	14	55	5	78	49	26	296
40— 49	50	16	8	52	3	70	31	33	263
30— 39	59	24	12	38	6	72	41	29	281
20— 29	41	9	13	38	3	28	46	16	194
10— 19	28	4	7	35	—	34	26	16	150
1— 9	14	3	5	27	2	15	24	7	97
Summa arbetslösa	4 237	1 016	722	2 919	296	6 318	3 152	1 270	19 930

typer. Man får av denna tabell en bild av huru spridningen kring medeltalet arbetslöshetsveckor tedde sig. För möjliggörande av jämförelser återgives i tab. 39 likartad fördelning av de tillkomna arbetslösa.

I tab. 40 angives de arbetslösas procentuella fördelning efter arbetslöshetsperiodens längd inom olika kommuntyper, dels för hela klientelet och dels för kvarvarande och tillkomna var för sig.

Bland de 13 352 kvarvarande uppgick sådana arbetslösa, som haft en arbetslöshetsperiod av mer än 150 veckor under tiden 1 januari 1933—31 juli 1936, till 10 621, d. v. s. 79·6 procent av samtliga kvarvarande. För de 6 578 tillkomna voro motsvarande siffror 2 588 personer och 39·4 procent. Arbets-

Tab. 39. Arbetslösa anmälda den $^{31/7}$ 1936 men ej den $^{31/7}$ 1935 (tillkomna), fördelade på olika kommuntyper efter antalet arbetslöshetsveckor under tiden $^{1/1}$ 1933— $^{31/7}$ 1936.

Arbetslöshets- veckor	Städer med ett invånarantal av					Landskommuner (med köpingar)			Samt- liga komm- numer
	öfver 100 000	30 000— —100 000	20 000— —30 000	5 000— —20 000	högst 5 000	indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner	
180—186	249	45	14	134	27	431	205	55	1 160
170—179	109	30	12	76	10	188	82	19	526
160—169	111	19	20	63	6	129	70	27	445
150—159	120	32	15	66	8	129	63	24	457
140—149	94	30	19	60	2	102	62	26	395
130—139	104	22	10	63	7	95	68	23	392
120—129	89	29	16	33	—	79	52	23	321
110—119	75	19	9	56	5	82	38	28	312
100—109	74	16	11	43	4	86	35	30	299
90—99	60	15	15	32	6	63	57	32	280
80—89	68	10	7	46	—	72	53	25	281
70—79	56	14	7	37	3	72	57	20	266
60—69	50	16	8	33	4	82	46	23	262
50—59	43	15	10	48	5	58	42	18	239
40—49	49	16	8	43	3	61	27	25	232
30—39	59	24	12	38	5	72	40	28	278
20—29	41	9	12	37	3	27	45	15	189
10—19	28	4	7	34	—	34	26	15	148
1—9	13	3	5	27	2	15	24	7	96
Summa arbetslösa	1 492	368	217	969	100	1 877	1 092	463	6 578

lösa med relativt ringa antal arbetslöshetsveckor (mindre än 50) voro bland de kvarvarande 42 personer, d. v. s. 0·3 procent, medan 943 av de tillkomna, d. v. s. 14·3 procent, hade denna korta arbetslöshetsperiod bakom sig. Den nu konstaterade skiljaktigheten mellan de kvarvarande och de tillkomna i arbetslöshetshänseende mötte inom samtliga kommuntyper, men var särskilt markant inom storstädernas klientel, där 85·8 procent av det kvarvarande klientelet bestod av *svårartat arbetslösa*, d. v. s. personer, som under undersökningsperioden haft minst 150 arbetslöshetsveckor, medan motsvarande siffra för de tillkomna var 39·5 procent. I *tab. 41* ha de svårartat arbetslösa

Tab. 40. De arbetslösas fördelning på olika kommuntyper efter arbetslöshetsperiodens längd under tiden $\frac{1}{2}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936.

Procenttal.

Arbetslöshetsveckor	Städer med ett invånar- antal av					Landskommuner (med köpingar)			Summa
	över 100 000	30 000- 100 000	20 000- 30 000	5 000- 20 000	högst 5 000	indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner	
<i>A. Kvarvarande arbetslösa</i>									
150—186	85·8	78·1	75·5	75·8	77·1	83·6	73·5	64·4	79·6
100—149	10·7	16·7	17·0	17·6	16·3	12·4	19·7	24·4	15·1
50— 99	3·4	5·2	7·3	6·0	6·1	3·8	6·5	9·8	5·0
1— 49	0·1	—	0·2	0·6	0·5	0·2	0·3	1·4	0·3
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0
<i>B. Tillkomna arbetslösa</i>									
150—186	39·5	34·3	28·1	35·0	51·0	46·7	38·4	27·0	39·4
100—149	29·2	31·5	29·9	26·3	18·0	23·7	23·4	28·1	26·1
50— 99	18·6	19·0	21·7	20·2	18·0	18·5	23·4	25·5	20·2
1— 49	12·7	15·2	20·3	18·5	13·0	11·1	14·8	19·4	14·3
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0
<i>C. Samtliga arbetslösa</i>									
150—186	69·5	62·2	61·2	62·3	68·3	72·6	61·4	50·8	66·3
100—149	17·2	22·1	20·9	20·5	16·9	15·8	20·9	25·7	18·8
50— 99	8·8	10·2	11·7	10·7	10·1	8·1	12·4	15·5	10·0
1— 49	4·5	5·5	6·2	6·5	4·7	3·5	5·3	8·0	4·9
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0

fördelats på olika kommuntyper inom de olika länen. Den mycket stora procentuella andelen av svårartat arbetslösa i Blekinge län (72·1 procent), i Göteborgs och Bohus län (71·6 procent) och i Västernorrlands län (69·1 procent) sammanhänger uppenbarligen med dessa tre läns karaktär av arbetslöshetscentra. På samma sätt har den ännu högre siffran i Norrbottens län (77·9 procent) sin förklaring i den svårartade arbetslöshetssituation, som tidigare härskat i de norrländska gruvkommunerna och som föranlett Kungl. Maj:t att genom brev den 30 juni 1933 anbefalla kommissionen att sysselsätta ett betydande antal arbetslösa från dessa kommuner vid statligt reservarbete i södra Sverige.

Hur arbetslösheten tett sig inom olika yrkesgrupper, antydes i tab. 42. Liksom i 1935 års undersökning hade gruppen malmbytning det högsta me-

Tab. 41. Antalet arbetslösa med minst 150 arbetslöshetsveckor under tiden $\frac{1}{4}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936 inom olika län och kommuntyper.

L ä n	Städer med ett invånar- antal av					Landskommuner (med köpingar)			Samtliga kommuner	
	över 100 000	30 000— 100 000	20 000— 30 000	5 000— 20 000	högst 5 000	indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner	Antal	i % av hela antalet arbets- lösa
Stockholms stad	1 465	—	—	—	—	—	—	—	1 465	71·9
Stockholms	—	—	—	72	16	169	64	—	321	57·1
Uppsala	—	27	—	—	—	84	11	1	123	51·5
Södermanlands	—	—	—	34	—	18	—	—	52	55·3
Östergötlands	—	164	—	—	1	6	1	1	173	64·3
Jönköpings	—	78	—	78	28	18	3	—	205	54·2
Kronobergs	—	—	—	29	—	50	11	26	116	60·4
Kalmar	—	—	114	172	20	59	32	3	400	64·1
Gotlands	—	—	—	8	—	—	—	—	8	20·5
Blekinge	—	—	98	53	8	229	222	60	670	72·1
Kristianstads	—	—	—	10	—	6	13	—	29	40·8
Malmöhus	549	127	27	297	—	87	2	—	1 089	61·4
Hallands	—	—	166	39	1	7	12	3	228	57·8
Göteborgs stad	931	—	—	—	—	—	—	—	931	67·1
Göteborgs o. Bohusl. i övrigt	—	—	—	367	15	548	658	64	1 652	71·6
Älvsborgs	—	1	—	178	1	24	8	1	213	64·0
Skaraborgs	—	—	—	35	80	30	4	—	149	60·6
Värmlands	—	—	37	27	8	280	82	137	571	56·8
Örebro	—	129	—	—	—	151	72	—	352	80·7
Västmanlands	—	5	—	5	19	3	—	—	32	76·2
Kopparbergs	—	—	—	18	—	277	74	46	415	63·7
Gävleborgs	—	101	—	242	—	124	151	14	632	60·5
Västernorrlands	—	—	—	58	—	1 647	195	200	2 100	69·1
Jämtlands	—	—	—	24	—	4	31	4	63	47·7
Västerbottens	—	—	—	6	—	89	159	—	254	56·3
Norrbottnens	—	—	—	66	5	680	130	85	966	77·9
Samtliga län	2 945	632	442	1 818	202	4 590	1 935	645	13 209	66·8

Tab. 42. Antalet arbetslösa, fördelade med avseende på yrken, samt motsvarande antal arbetslöshetsveckor $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936.

Yrkesgrupper	1933		1934		1935		$\frac{1}{1}$ — $\frac{31}{7}$ 1936		$\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936
	Antal under året någon gång arbetslösa	Antal arbetslöshetsveckor per arbetslös	Antal under året någon gång arbetslösa	Antal arbetslöshetsveckor per arbetslös	Antal under året någon gång arbetslösa	Antal arbetslöshetsveckor per arbetslös	Antal under ovan nämnda tid någon gång arbetslösa	Antal arbetslöshetsveckor per arbetslös	Antal arbetslöshetsveckor per arbetslös
Jordbruk	356	41·8	392	42·6	430	40·7	449	24·7	134·1
Skogshushållning	427	37·6	441	36·1	475	35·4	491	20·3	119·6
Ingenjörsarbete o. arbetsledn.	38	45·4	37	44·3	43	40·4	45	28·1	141·5
Malmbrytning	441	48·8	451	50·1	456	49·2	458	29·4	174·6
Metallindustri	1 358	46·5	1 393	46·2	1 442	45·2	1 471	27·9	158·9
Stenindustri	1 830	43·3	1 879	47·2	1 927	46·4	1 939	28·5	161·5
Glasindustri	162	43·2	174	46·4	175	46·1	175	27·0	159·2
Annan jord- och stenindustri	226	46·8	235	46·5	239	45·4	245	28·3	160·4
Sågverksindustri	2 119	44·5	2 180	44·1	2 244	45·0	2 271	27·8	156·1
Annan trävaruindustri	210	43·3	222	43·3	232	42·6	241	26·6	145·5
Pappersindustri	431	43·7	471	45·3	533	43·7	544	27·5	144·2
Grafisk industri	45	44·6	48	45·6	49	43·3	51	25·7	149·7
Livsmedelsindustri	349	42·1	384	42·8	433	42·6	450	27·0	137·1
Textil- o. beklädnadsindustri	164	45·3	184	43·2	204	44·4	217	26·8	139·3
Läder-, hår- o. gummivaruind.	240	43·7	276	43·8	299	44·0	319	27·1	139·1
Kemisk-teknisk industri	285	45·1	343	44·5	360	47·4	374	27·5	148·4
Väg- och anläggningsarbete	1 194	43·4	1 216	43·9	1 255	44·3	1 270	26·6	153·1
Annan byggnadsverksamhet	596	44·4	614	43·6	632	41·0	649	26·5	148·5
Kraft- och värmeproduktion	125	43·3	133	44·3	148	42·4	151	28·2	144·8
Sjöfart och fiske	377	39·8	406	40·6	427	41·2	441	26·7	138·0
Kontors- och butikspersonal	466	43·0	540	44·2	585	44·0	632	27·1	137·5
Lagerarbete	345	45·9	381	44·6	410	44·5	426	27·4	147·3
Hotell- och restaurangrörelse	85	44·2	94	44·8	101	44·7	108	27·8	143·5
Landtransport	908	43·8	968	44·8	1 032	43·5	1 076	27·5	146·5
Allmän tjänst och fria yrken	80	40·1	89	40·5	103	43·0	107	27·0	132·2
Husligt arbete	18	42·6	20	45·8	22	40·6	28	26·5	118·5
Tillfällighets- o. diversearbete	4 274	46·4	4 443	46·0	4 575	44·7	4 684	27·2	157·0
Ungdom utan särskild utbildn.	314	44·1	410	45·1	530	44·8	618	27·2	118·1
Samtliga yrkesgrupper	17 463	44·6	18 424	45·0	19 361	44·3	19 930	27·2	151·0

Tab. 43. Antalet arbetslöshetsveckor åren 1933 och 1934 per arbetslös, som år 1935 resp. 1936 uppnått minst 26 års ålder, inom olika yrkesgrupper den 31/7 1935 och 31/7 1936.

Y r k e s g r u p p e r	Antal arbetslöshetsveckor per arbetslös			
	1 9 3 3		1 9 3 4	
	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
Jordbruk	38·3	42·3	39·2	43·0
Skogshushållning	36·6	37·6	35·2	36·8
Ingenjörarbete och arbetsledning	44·8	45·4	45·3	44·3
Malmbrytning	47·2	49·1	48·5	50·3
Metallindustri	44·2	47·0	46·0	46·4
Stenindustri	37·9	42·9	45·4	47·2
Glasindustri	42·6	43·4	46·4	46·2
Annan jord- och stenindustri	45·9	47·2	46·8	46·7
Sågverksindustri	44·0	44·5	44·0	44·5
Annan trävaruindustri	42·2	43·5	44·1	43·6
Pappersindustri	43·3	43·7	45·4	45·6
Grafisk industri	44·1	44·8	44·2	44·7
Livsmedelsindustri	43·3	42·7	43·9	43·6
Textil- och beklädnadsindustri	42·4	44·9	41·3	43·8
Läder-, hår- och gummivaruindustri	40·6	44·0	41·5	44·2
Kemisk-teknisk industri	43·6	45·6	42·7	44·3
Väg- och anläggningsarbete	41·8	43·7	43·6	44·1
Annan byggnadsverksamhet	44·9	44·4	44·9	43·7
Kraft- och värmeproduktion	43·1	43·1	45·1	44·8
Sjöfart och fiske	40·7	39·9	41·0	40·9
Kontors- och butikspersonal	42·9	43·3	45·5	44·6
Lagerarbete	45·6	46·3	46·2	45·1
Hotell- och restaurangrörelse	44·5	45·6	45·6	45·7
Landtransport	44·9	44·2	45·7	45·2
Allmän tjänst och fria yrken	43·1	41·4	44·9	43·2
Husligt arbete	47·2	42·6	46·2	45·8
Tillfällighets- och diversearbete	46·2	46·7	46·2	46·4
Samtliga yrkesgrupper	42·9	44·7	44·2	45·2

deltalet arbetslöshetsveckor per arbetslös (174·6). Andra yrkesgrupper med anmärkningsvärt högt medeltal för antalet arbetslöshetsveckor per arbetslös voro

Stenindustri	161·5
Glasindustri	159·2
Annan jord- och stenindustri	160·4
Metallindustri	158·9
Tillfällighets- och diversearbete	157·0
Sågverksindustri	156·1

Av tab. 42 framgår icke allenast, hur medeltalet arbetslöshetsveckor under hela perioden 1 januari 1933—31 juli 1936 tedde sig för olika yrkesgrupper. Man kan dessutom av tabellen utläsa årsmedeltalen för de olika åren inom varje yrkesgrupp. I redogörelsen för 1935 års undersökning meddelades en likartad tabell för medeltalet arbetslöshetsveckor per yrkesgrupp, men den då publicerade tabellen omfattade endast arbetslösa över 25 års ålder. För att erhålla möjligheter till jämförelse mellan resultaten från 1935 års undersökning och den nuvarande undersökningen angives i tab. 43 medeltalet arbetslöshetsveckor för åren 1933 och 1934 för den del av klientelet, som uppnått minst 26 års ålder. Tabellen ger vid handen, att klientelet i 1936 års undersökning utvisade en något försämrad arbetslöshetssituation jämfört med klientelet i 1935 års undersökning. Medan medeltalet för 1935 års undersökning uppgick till 42·9 arbetslöshetsveckor under 1933, var motsvarande siffra i den nuvarande undersökningen 44·7. För år 1934 ställde sig medeltals-siffrorna sålunda: 1935 års klientel 44·2 och 1936 års klientel 45·2. Den här antydda tendensen till försämring, som framträder än mera markerad, om hänsyn toges till att arbetslöshetsförhållandena 1933, sådana de skildras i 1935 års undersökning, närmast äro jämförbara med förhållandena 1934 vid 1936 års undersökning, framträder inom samtliga yrkesgrupper av någon betydelse. Särskilt stark var den inom yrkesgruppen jordbruk. Just denna yrkesgrupp hade emellertid uppvisat en mycket stark avgång under den tid, som förflutit mellan de båda undersökningarna. Den här företagna undersökningen, där arbetslösa över 25 år jämförts, bekräftar ytterligare den gjorda iakttagelsen, att det i 1936 års undersökning ingående klientelet var i arbetslöshetshänseende ganska likartat med 1935 års klientel. Den relativt obetydliga förändring, som kan spåras, antyder, att klientelet den 31 juli 1936 hade en något svårare arbetslöshetssituation bakom sig än klientelet den 31 juli 1935.

Samma resultat erhålles, om den upprepade arbetslöshetens problem göres till föremål för undersökning. Tab. 44 möjliggör en jämförelse i arbetslöshetshänseende mellan 1935 och 1936 års klientel. Tabellen är upprättad efter principen, att man beträffande 1935 års klientel undersökt perioden 1 januari 1933—31 juli 1935, medan man vid 1936 års undersökningar flyttat fram undersökningsperioden ett år, så att den omfattat tiden 1 januari 1934—31 juli 1936. Tabellen visar, att antalet personer, som under åren närmast före undersökningstillfällena varit fullständigt arbetslösa, vid 1935 års undersökning upp-

gick till 36·4 procent, medan samma procentsats vid 1936 års undersökning stigit till 40·3. Samma tendens kan iakttagas i jämförelsens alla led, såsom av tabellen framgår.

Tab. 44. Antalet arbetslösa med minst nedan angivet antal arbetslöshetsveckor enligt 1935 och 1936 års undersökningar.

Minsta antalet arbetslöshetsveckor respektive år ¹	Antal arbetslösa		Procent	
	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
50—50—30	14 664	8 040	36·4	40·3
40—40—30	17 622	10 077	43·7	50·6
40—40—20	21 848	12 175	54·7	61·1
30—30—10	27 511	14 690	68·2	73·7
20—20—10	31 532	16 424	78·2	82·4
10—10—10	33 903	17 463	84·1	87·6
1— 1— 1	36 357	18 277	90·1	91·7
Hela antalet arbetslösa	40 332	19 930	100·0	100·0

¹ För 1935 års undersökning avses åren 1933, 1934 och 1935; för 1936 års undersökning avses åren 1934, 1935 och 1936.

De företagna jämförelserna i arbetslöshetshänseende mellan klientelen vid de två undersökningstillfällena visa stor överensstämmelse; en viss försämring av arbetslöshetssituationen framträder emellertid för 1936 års klientel i jämförelse med det i 1935 års undersökning ingående klientelet.

Vid 1935 års undersökning gjordes den upprepade arbetslöshetens problem till föremål för mycket ingående undersökningar. Då klientelet vid 1936 års undersökning visat en i stort sett likartad arbetslöshetssituation, har, som redan å sid. 8 framhållits, ett upprepande av dessa ingående undersökningar icke ansetts vara motiverat. Helt har emellertid icke den upprepade arbetslöshetens problem förbigåtts i föreliggande undersökning. Tab. 45, 46, 47 och tabellbilaga A (sid. 155) torde ge tillräckliga upplysningar. En sammanställning, avsedd att belysa arbetslöshetens omfattning hos de personer, vilka under vartdera av åren 1933, 1934, 1935 och 1936 haft någon arbetslöshetsvecka, ges i tab. 48.

Det framgår av de tabeller, till vilka nu hänvisats, att ett betydande antal av de i undersökningen ingående hade varit arbetslösa praktiskt taget varje vecka sedan 1 januari 1933. Minst 50 veckors arbetslöshet under vartdera av åren 1933, 1934 och 1935 och 30 veckors arbetslöshet under tiden 1 januari—31 juli 1936 utvisade 6 616 personer, d. v. s. 33·2 procent av klientelet. Undersöker man på samma sätt, hur många som haft minst 50 veckors arbetslöshet under åren 1934 och 1935 och 30 veckors arbetslöshet under 1936, finner man,

Tab. 45. Antalet arbetslösa, fördelade efter arbetslöshetsperiodens längd under åren 1933, 1934 och 1935.

Arbetslöshetsveckor						
1935	1934	1933				
		0	1-9	10-39	40-52	Summa
0 veckor..	0	400	2	13	7	422
	1-9	6	1	6	2	15
	10-39	20	2	30	39	91
	40-52	3	3	13	22	41
	Summa	429	8	62	70	569
1-9 veckor ..	0	150	1	13	6	170
	1-9	3	15	14	2	34
	10-39	10	9	41	25	85
	40-52	2	2	9	35	48
	Summa	165	27	77	68	337
10-39 veckor ..	0	561	16	57	16	650
	1-9	39	26	62	24	151
	10-39	199	60	980	584	1 823
	40-52	77	26	348	1 187	1 638
	Summa	876	128	1 447	1 811	4 262
40-52 veckor ..	0	237	4	14	9	264
	1-9	91	17	30	11	149
	10-39	406	59	629	679	1 773
	40-52	263	124	1 499	10 690	12 576
	Summa	997	204	2 172	11 389	14 762

Tab. 46. Antalet arbetslösa med 1-9 arbetslöshetsveckor under år 1936 (569 arbetslösa), fördelade efter arbetslöshetsperiodens längd under åren 1933, 1934 och 1935.

Arbetslöshetsveckor						
1935	1934	1933				
		0	1-9	10-39	40-52	Summa
0 veckor ..	0	93	1	3	2	99
	1-9	1	—	1	1	3
	10-39	5	1	9	14	29
	40-52	1	—	4	5	10
	Summa	100	2	17	22	141
1-9 veckor ..	0	8	—	—	1	9
	1-9	—	4	3	—	7
	10-39	—	1	12	5	18
	40-52	—	—	—	5	5
	Summa	8	5	15	11	39
10-39 veckor ..	0	18	2	1	—	21
	1-9	—	9	7	3	19
	10-39	11	10	92	23	136
	40-52	2	1	32	69	104
	Summa	31	22	132	95	280
40-52 veckor ..	0	—	—	—	—	—
	1-9	—	2	—	—	2
	10-39	2	—	10	4	16
	40-52	1	4	15	71	91
	Summa	3	6	25	75	109

Tab. 47. Antalet arbetslösa med 50—52 arbetslöshetsveckor under år 1935 (11 476 arbetslösa) fördelade efter arbetslöshetsperiodens längd under åren 1933 och 1934.

Arbetslöshetsveckor						
1934	1933					
	0	1—9	10—39	40—49	50—52	Summa
0	93	1	4	1	2	101
1—9	65	6	17	3	3	94
10—39	286	27	331	90	305	1 039
40—49	80	15	197	195	434	921
50—52	125	77	957	520	7 642	9 321
Summa	649	126	1 506	809	8 386	11 476

Tab. 48. Antalet arbetslösa, som under vart och ett av åren 1933, 1934, 1935 och 1936 varit arbetslösa minst nedan angivet antal veckor.

	Antal	%
50—50—50—30	6 616	33·2
40—40—40—30	8 604	43·2
40—40—40—20	10 358	52·0
30—30—30—20	12 488	62·7
30—30—30—10	12 978	65·1
20—20—20—10	14 950	75·0
10—10—10—10	16 280	81·7
1—1—1—1	17 187	86·2
Hela antalet arbetslösa	19 930	100·0

att deras antal var 8 040, d. v. s. 40·3 procent, och en praktiskt taget fullständig arbetslöshet från 1 januari 1935 utvisade 9 760 personer, d. v. s. 49·0 procent. Det torde vidare observeras, att icke mindre än 52·0 procent av klientelet bestod av personer, som varit arbetslösa minst 40 veckor under vardera av åren 1933, 1934 och 1935 och minst 20 veckor under år 1936.

Hjälpens omfattning och utformning.

Klientelet arbetslöshetssituation konstitueras givetvis i första hand av antalet arbetslöshetsveckor. Arbetslösheten som sådan är emellertid ur samhällelig synpunkt — åtminstone ifråga om personer, utrustade med normal arbetsförmåga och normalt initiativ — av sekundär betydelse, så länge den samma icke är förbunden med ett behov av ekonomiskt bistånd (hjälpbehov). Det torde knappast innebära någon överdrift, om man påstår, att de samhälleliga hjälporganen för arbetslöshet numera fungera på ett sådant sätt, att

Tab. 49. Medelantalet hjälpveckor i procent av medelantalet arbetslöshetsveckor för personer med angivet antal arbetslöshetsveckor under åren 1933, 1934 och 1935.

Arbetslöshetsveckor	Hjälpveckor i % av arbetslöshetsveckor					
	Kvarvarande arbetslösa			Tillkomna arbetslösa		
	1933	1934	1935	1933	1934	1935
50—52.....	72·7	80·4	83·5	57·5	61·1	43·2
40—49.....	59·8	65·6	70·6	50·1	53·3	40·7
30—39.....	54·8	60·3	63·5	39·7	47·5	42·3
20—29.....	48·6	52·7	58·8	33·1	44·9	42·0
10—19.....	42·1	38·6	37·9	27·6	32·4	36·6
1— 9.....	32·0	36·0	30·0	28·0	30·0	32·0

den oförvällat arbetslöse som regel erhåller åtminstone ett mot livets absoluta nödortft svarande bistånd. Det synes därför vara försvarligt att vid en undersökning som denna använda förhållandet mellan antalet veckor, varunder hjälp utgått, och antalet arbetslöshetsveckor såsom ett kriterium på hjälpbehovet. Accepterar man denna tankegång, borde sålunda utebliven eller obetydlig hjälp trots förhållandevis långvarig arbetslöshet angiva, att arbetslöshetssituationen varit mindre svårartad än då hjälp utgått under större delen av arbetslöshetstiden. En strikt tillämpning såväl till bokstav som anda av nu gällande direktiv för statlig arbetslöshetshjälp skulle i varje fall tillåta dragandet av nyss nämnda slutsats.

I tab. 49 är medelantalet hjälpveckor för arbetslösa personer satt i procent av antalet arbetslöshetsveckor under åren 1933—1935. Klientelet har därvid uppdelats i *kvarvarande* och *tillkomna* arbetslösa. I diagram 1 åskådliggöras dessa procentsatser grafiskt.

Det procentuella antalet hjälpveckor steg genomgående, såsom var att vänta, med antalet arbetslöshetsveckor.

Såväl ifråga om det kvarvarande som det tillkomna klientelet var hjälpen förhållandevis obetydlig vid en arbetslöshet om 1—9 veckor. Hjälpens varierade där från 28·0 procent till 36·0 procent. Sålunda utgick i medeltal vid dessa kortvariga arbetslöshetsfall hjälp endast under knappt $\frac{1}{3}$ av arbetslöshetstiden. Redan vid 10—19 arbetslöshetsveckor spåras en differens mellan det kvarvarande och det tillkomna klientelet, och denna differens ökas med antalet arbetslöshetsveckor.

För de kvarvarande var förloppet likartat under de tre åren för 20 arbetslöshetsveckor och däröver, men påtagligt är, att hjälpen effektiviserats (arbetslöshetssituationen försämrats) med åren. Sålunda åtnjoto de personer, vilka under 1933 haft en arbetslöshet av 50—52 veckor, hjälp under 72·7 procent av denna tid, medan motsvarande tal för år 1935 utgjorde 83·5 procent.

De tillkomna företedde, såsom nyss nämndes, en annan och förmodligen väsentligt bättre arbetslöshetssituation. Under 1933 och 1934 var förloppet något

så när likformigt. I varje fall steg antalet hjälpveckor med antalet arbetslöshetsveckor. Vid 50—52 arbetslöshetsveckor utgjorde de relativa antalen hjälpveckor 57·5 procent respektive 61·1 procent för åren 1933 och 1934. Under 1935 åter var förloppet ett helt annat. Efter att ha stigit upp till 39 arbetslöshetsveckor, därvid dock det procentuella antalet hjälpveckor varit praktiskt taget konstant från 20—39 arbetslöshetsveckor, föll antalet hjälpveckor vid 40—49 arbetslöshetsveckor för att därefter åter stiga något. För den längsta arbetslöshetstiden utgick hjälpen endast under 43·2 procent av arbetslöshets-tiden.

De personer, som tillkommit i klientelet, synas alltså, trots att deras arbetslöshet kunnat vara långvarig, i genomsnitt ha varit mindre i behov av hjälp än de, vilka ingingo i 1935 års undersökning.

I tabellbilaga B (sid. 159) redovisas de absoluta tal, som legat till grund för ovanstående slutsatser. De kvarvarande arbetslösa utgjorde, såsom av tabellen

*Hjälpveckor
i % av arbets-
löshetsveckor*

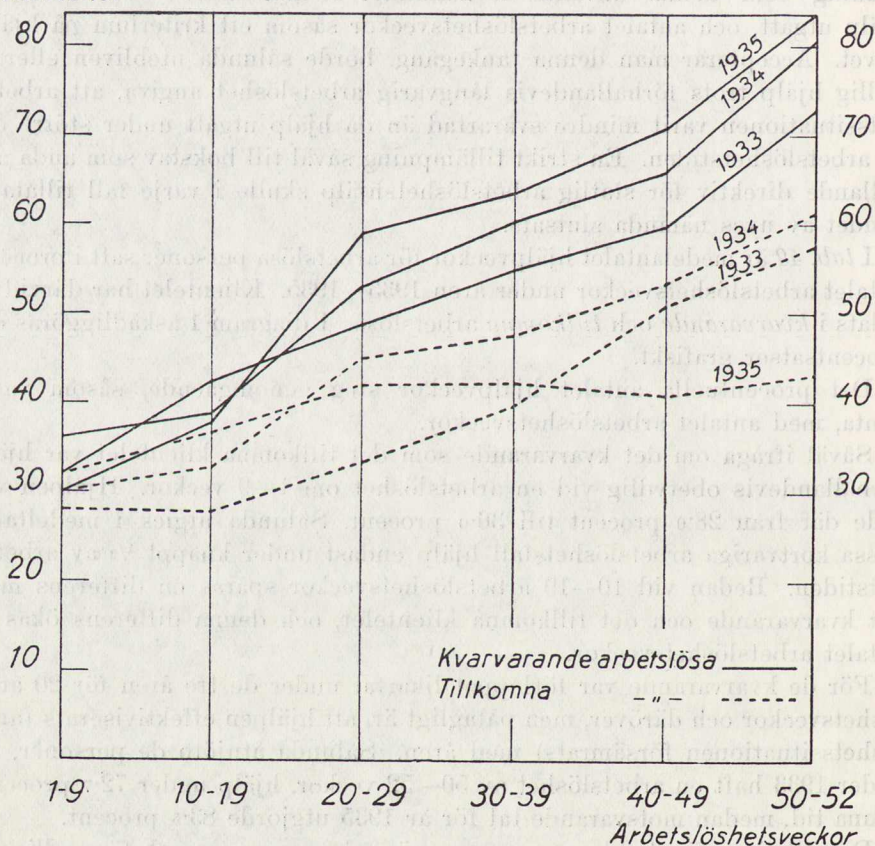

Diagram 1. Medelantalet hjälpveckor i procent av medelantalet arbetslöshetsveckor för personer med angivet antal arbetslöshetsveckor under åren 1933, 1934 och 1935.

Tab. 50. Antalet arbetslösa, fördelade efter antalet arbetslöshetsveckor och hjälpsveckor under tiden $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936.

Arbets- löshets- veckor	H j ä l p v e c k o r																				Summa
	180- -186	170- -179	160- -169	150- -159	140- -149	130- -139	120- -129	110- -119	100- -109	90- -99	80- -89	70- -79	60- -69	50- -59	40- -49	30- -39	20- -29	10- -19	1- -9	0	
180-186....	1 174	1 372	1 097	865	710	570	470	388	263	307	208	168	148	122	90	89	55	50	34	25	8 205
170-179....	—	122	276	282	233	188	165	159	141	117	69	95	61	39	45	45	26	24	14	9	2 110
160-169....	—	—	99	206	211	161	164	135	112	94	77	66	58	57	52	43	35	17	17	4	1 608
150-159....	—	—	—	75	158	164	145	121	103	95	84	85	49	58	34	29	36	26	16	8	1 286
140-149....	—	—	—	—	47	135	103	109	109	92	90	68	62	44	39	35	25	18	9	7	992
130-139....	—	—	—	—	—	39	95	105	106	75	86	67	69	48	36	50	39	29	14	9	867
120-129....	—	—	—	—	—	—	37	68	74	69	85	68	64	46	46	43	40	32	22	12	706
110-119....	—	—	—	—	—	—	—	37	82	81	87	62	63	42	44	43	30	30	18	9	628
100-109....	—	—	—	—	—	—	—	—	25	46	62	67	71	50	62	43	37	35	28	18	544
90-99....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	46	61	68	48	52	58	43	45	21	16	480
80-89....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	41	54	53	59	48	57	55	37	23	449
70-79....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	50	48	66	60	48	56	34	24	404
60-69....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	38	66	69	46	63	31	33	370
50-59....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	41	62	62	56	29	30	296
40-49....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	70	59	55	31	22	263
30-39....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	76	88	55	37	281
20-29....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	67	62	48	194
10-19....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	71	46	150
1-9....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	60	97
Summa	1 174	1 494	1 472	1 428	1 359	1 257	1 179	1 122	1 015	998	916	866	841	709	758	812	731	779	580	440	19 930

framgår, 13 352 och de tillkomna 6 578. Framhållas må, att av de tillkomna 1 649 icke uppvisat någon arbetslöshet under 1933, 1 244 ingen arbetslöshet under 1934 och 569 ingen arbetslöshet under 1935. 50—52 arbetslöshetsveckor hade icke mindre än 2 627 av de tillkomna under 1933, 2 537 under 1934 och 1 733 under 1935.

Det ovan påtalade sambandet mellan arbetslöshetstid och hjälptid illustreras ytterligare av *tab. 50*. Av denna framgår bland annat, att 440 personer, d. v. s. 2·2 procent av de arbetslösa, icke vid något tillfälle åtnjutit arbetslöshetshjälp. Detta behöver dock icke innebära, att de icke under undersökningsperioden erhållit hjälp från samhällets sida. Frånsett de mycket kortvariga arbetslöshetsfallen, torde praktiskt taget samtliga »ohjälpta» ha åtminstone vid något tillfälle erhållit fattigvård. Det torde vidare observeras, att nära hälften hade en angiven arbetslöshetstid på mindre än 50 veckor. Hur antalet personer, som icke åtnjutit arbetslöshetshjälp, fördelade sig på olika kommuntyper, framgår av efterföljande sammanställning.

Arbetslöshetsveckor	Stor- städer	Övriga städer	Industri- kommuner	Blandade kommuner	Jordbruks- kommuner	Summa
150—186.....	5	17	13	7	4	46
100—149.....	7	6	10	20	12	55
50— 99.....	13	29	15	51	18	126
1— 49.....	21	70	28	72	22	213
Summa	46	122	66	150	56	440

Som av tab. 50 framgår, hade det stora flertalet av de arbetslösa åtnjutit hjälp under betydande tidsperioder. Sålunda hade 1 174 personer, d. v. s. 5·9 procent, åtnjutit hjälp minst 180 veckor, d. v. s. praktiskt taget hela undersökningsperioden. Visserligen framgår av tabellen, att ett medeltal för de arbetslösas hjälpveckor har ett begränsat värde, då spridningen kring detta medeltal är mycket betydande. Det torde emellertid vara av ett visst intresse att konstatera, att medeltalet hjälpveckor uppgick till icke mindre än 105·8. Av skäl, som redan anförts, har man anledning att vänta en markant skillnad mellan medeltalet hjälpveckor för de arbetslösa, som ingingo även i 1935 års undersökning, och medeltalet för dem, som först i år blivit föremål för undersökningen. De *kvarvarande* hade i genomsnitt hjälpts 126·1 veckor, d. v. s. 70 procent av hela undersökningsperioden. De *tillkomna* utvisade en genomsnittssiffra för hjälpen av 64·7 veckor, alltså endast något mer än hälften så stor.

Med alla reservationer för medeltalets brister torde nedanstående sammanställning av antalet hjälpveckor per arbetslös inom de olika kommuntyperna giva en viss orientering om hjälpens omfattning.

	Antalet hjälpveckor per arbetslös		
	Kvar- varande	Till- komna	Hela antalet
<i>Städer med</i>			
öfver 100 000 inv.	147·3	79·8	123·5
30 000—100 000 »	131·1	74·0	110·4
20 000— 30 000 »	124·2	55·9	103·7
5 000— 20 000 »	118·4	56·0	97·7
högst 5 000 »	115·9	71·1	100·8
<i>Landskommuner</i>			
Industrikommuner	127·5	66·3	109·8
Blandade kommuner	115·0	54·1	93·9
Jordbrukskommuner	92·7	42·6	74·4
Summa	126·1	64·3	105·8

Tab. 51. Antalet arbetslösa, fördelade inom olika kommuntyper efter arbetslöshetsperiodens och hjälpperiodens längd.

Arbets- löshets- veckor	Hjälp- veckor	A n t a l a r b e t s l ö s a						P r o c e n t					
		Stor- städer	Övriga städer	In- dustri- kom- muner	Blan- dade kom- muner	Jord- bruks- kom- muner	Samt- liga kom- muner	Stor- städer	Övriga städer	In- dustri- kom- muner	Blan- dade kom- muner	Jord- bruks- kom- muner	Samt- liga kom- muner
150-186	150-186	1 837	1 208	1 787	640	96	5 568	62·4	39·0	38·9	33·1	14·9	42·2
	100-149	773	1 153	1 829	717	289	4 761	26·2	37·3	39·9	37·0	44·8	36·0
	50- 99	233	529	695	414	186	2 057	7·9	17·1	15·1	21·4	28·8	15·6
	1- 49	97	187	266	157	70	777	3·3	6·0	5·8	8·1	10·9	5·9
	0	5	17	13	7	4	46	0·2	0·6	0·3	0·4	0·6	0·3
	Summa	2 945	3 094	4 590	1 935	645	13 209	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0
100-149	100-149	326	335	300	161	49	1 171	44·7	32·7	30·1	24·4	15·0	31·3
	50- 99	289	466	451	309	149	1 664	39·6	45·5	45·3	46·8	45·5	44·5
	1- 49	108	217	235	170	117	847	14·8	21·2	23·6	25·8	35·8	22·7
	0	7	6	10	20	12	55	0·9	0·6	1·0	3·0	3·7	1·5
	Summa	730	1 024	996	660	327	3 737	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0
50- 99	50- 99	173	164	154	86	32	609	46·8	30·9	30·0	22·1	16·3	30·5
	1- 49	184	337	344	252	147	1 264	49·7	63·6	67·1	64·8	74·6	63·2
	0	13	29	15	51	18	126	3·5	5·5	2·9	13·1	9·1	6·3
	Summa	370	530	513	389	197	1 999	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0
1- 49	1- 49	171	235	191	96	79	772	89·1	77·0	87·2	57·1	78·2	78·4
	0	21	70	28	72	22	213	10·9	23·0	12·8	42·9	21·8	21·6
	Summa	192	305	219	168	101	985	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0

En fortsatt analys av det nu antydda problemet om hjälpens olika utsträckning i olika kommuntyper giver *tab. 51*, där de arbetslösa fördelats inom olika kommuntyper efter såväl arbetslöshetsperiodens som hjälpperiodens längd. Tabellen angiver, hurusom inom varje grupp storstäderna lämnade en betydligt effektivare arbetslöshetshjälp än övriga kommuner. Mellan övriga städer och industrikommuner fanns ifråga om hjälpens omfattning icke någon nämnvärd skillnad, däremot var som synes skillnaden mellan jordbrukskommuner och övriga kommuner mycket betydande.

En avsevärd olikhet beträffande hjälpverksamhetens omfattning mellan olika kommuntyper kunde alltså konstateras. Skillnaden var än större, när det gäller hjälpens utformning. *Tab. 52* angiver i absoluta tal det antal per-

Tab. 52. Antalet i undersökningen ingående någon gång under respektive år i olika hjälpformer hjälpta arbetslösa.

År och kommuntyp	Reservarbete			Ungdoms- reserv- arbete och arbets- läger	Understöd	
	statligt	stats- kommu- nalt	kommu- nalt		statligt	kommu- nalt
1933						
Storstäder	365	416	453	10	2 670	1 557
Övriga städer	717	1 507	741	18	2 360	405
Industrikommuner	1 817	708	339	16	3 459	290
Blandade kommuner ..	1 153	245	170	9	1 008	32
Jordbrukskommuner ..	449	118	130	5	339	20
Samtliga kommuner	4 501	2 994	1 833	58	9 836	2 304
1934						
Storstäder	1 363	716	123	39	3 102	1 077
Övriga städer	1 542	2 063	750	79	2 593	525
Industrikommuner	3 040	1 634	327	233	3 593	312
Blandade kommuner ..	1 694	570	153	50	1 070	46
Jordbrukskommuner ..	530	284	117	9	294	30
Samtliga kommuner	8 169	5 267	1 470	410	10 652	1 990
1935						
Storstäder	2 138	1 140	40	61	2 815	2 002
Övriga städer	1 991	2 219	1 025	98	1 859	927
Industrikommuner	3 456	2 069	464	297	2 381	426
Blandade kommuner ..	1 845	847	245	68	524	52
Jordbrukskommuner ..	617	353	206	17	182	46
Samtliga kommuner	10 047	6 628	1 980	541	7 761	3 458

soner, som hjälpts i olika hjälpformer åren 1933, 1934 och 1935. Det framgår, hur fullständigt olikartat hjälpverksamheten, särskilt år 1933, var organiserad inom storstäderna jämfört med t. ex. jordbrukskommunerna.

Av det undersökta klientelet i storstäderna voro 365 personer 1933 sysselsatta i statligt reservarbete; 2 670 personer erhöilo dagunderstöd med statsbidrag. Samtidigt hade jordbrukskommunerna 449 personer sysselsatta i statligt reservarbete, varemot endast 339 åtnjoto dagunderstöd. En utjämning av dessa olikheter har emellertid ägt rum genom att det statliga reservarbetet vuxit i betydelse såsom hjälpform i storstäderna. Hur denna utveckling sett sig, torde enklast framgå av tab. 53, där antalet i olika hjälpformer hjälpta satts i procent av antalet arbetslösa inom olika kommuntyper respektive år.

Tab. 53. Antalet någon gång under respektive år genom statligt reservarbete, statskommunalt reservarbete eller dagunderstöd med statsbidrag hjälpta i % av antalet i undersökningen ingående arbetslösa inom respektive kommuntyper.

Kommuntyper	Statligt reservarbete				Statskommunalt reservarbete				Dagunderstöd med statsbidrag			
	1933	1934	1935	1936	1933	1934	1935	1936	1933	1934	1935	1936
Storstäder	9.7	34.5	52.3	52.1	11.1	18.1	27.9	26.8	71.0	78.5	68.9	64.3
Övriga städer	17.0	34.2	41.6	36.3	35.6	45.7	46.4	41.9	55.8	57.5	38.9	32.8
<i>Landskommuner</i>												
Industrikommuner .	32.3	51.5	55.8	58.2	12.6	27.7	33.4	30.1	61.5	60.8	38.4	33.4
Blandade kommuner	41.7	58.3	60.2	57.4	8.9	19.6	27.6	27.9	36.5	36.8	17.1	16.3
Jordbrukskommuner	41.2	46.3	50.2	50.4	10.8	24.8	28.7	24.4	31.1	25.7	14.8	15.7
Summa	25.8	44.3	51.9	50.8	17.1	28.6	34.2	31.6	56.3	57.8	40.1	36.0

Nu nämnda tabeller skänka en viss föreställning om hjälpens utformning. Emellertid kan en person hjälpt i en hjälpform uppenbarligen under samma år ha åtnjutit hjälp även i andra hjälpformer. *Tab. 54* avser att belysa frågor om kombinationerna mellan olika hjälpformer. Även här föreligga betydande olikheter mellan olika slag av kommuner. Tabellen utvisar vidare, hur arbetslinjen blivit den alltmer dominerande hjälpformen.

Medan 1933 21.4 procent av de undersökta arbetslösa hjälpts enbart genom reservarbete i någon form, hade denna procentsats 1935 stigit till 44.0. Stegringstendensen gällde såväl det statliga reservarbetet, där procenttalet för sysselsatta stigit från 13.1 procent till 22.8 procent, och det statskommunala reservarbetet med stegring från 3.4 procent till 9.2 procent. Samtidigt hade de enbart med understöd hjälpta sjunkit från 33.0 procent till 7.9 procent. Det är av intresse att konstatera, huru både i blandade kommuner och jordbrukskommuner arbetslinjen blivit så helt dominerande, att år 1935 $\frac{2}{3}$ av de undersökta arbetslösa hjälptes enbart med reservarbete.

Redan härav följer, att inom dessa kommuner kombinationen mellan understöd och reservarbete var ganska sparsamt förekommande. Inom storstäderna har däremot denna kombination under tiden blivit den dominerande hjälpformen, under det att år 1933 enbart understöd var den utan jämförelse mest anlitade hjälpformen.

Som ett viktigt komplement till nu diskuterade tabell torde *tab. 55* få beaktas. Här anges den tid, som ifrågavarande personer hjälpts i respektive hjälpformer. De i tabellen inlagda procentalen äro relationstal mellan det antal arbetslösa, som varit arbetslösa minst så många veckor, som hjälpperioden omfattat, och antalet hjälpta. Tabellen klarlägger, huru hjälpverksamheten för undersökningsklientelet undergått en fullkomlig omläggning.

Tab. 54. Antalet arbetslösa, fördelade efter

A. Absoluta tal.

Kommuntyp	Hela antalet hjälppta	Med enbart reservarbete hjälpta						Med enbart understöd hjälppta				Med både reservarbete och understöd hjälpta			
		stat- ligt	stats- kom- mu- nalt	kom- mu- nalt	ung- doms- hjälp	arbete i mer än en form	Sum- ma	dag- under- stöd	kom- mu- nalt under- stöd	under- stöd i mer än en form	Sum- ma	arbete och dag- under- stöd	arbete och kom- mu- nalt under- stöd	arbete och under- stöd i mer än en form	Sum- ma
1933															
Storstäder	3 271	129	40	13	3	6	191	913	300	868	2 081	610	110	279	999
Övriga städer.....	3 494	302	302	167	4	247	1 022	789	59	171	1 019	1 278	53	122	1 453
Industrikommuner ..	4 629	779	134	98	5	65	1 081	1 775	52	131	1 958	1 483	37	70	1 590
Blandade kommuner	2 041	801	76	69	2	62	1 010	558	12	4	574	441	11	5	457
Jordbrukskommuner	784	272	43	79	1	33	428	126	9	3	138	210	8	—	218
Samtliga kommuner	14 219	2 283	595	426	15	413	3 732	4 161	432	1 177	5 770	4 022	219	476	4 717
1934															
Storstäder	3 583	146	42	4	6	21	219	1 066	128	345	1 539	1 221	134	470	1 825
Övriga städer.....	4 030	384	446	160	18	289	1 297	354	62	96	512	1 854	78	289	2 221
Industrikommuner ..	5 353	1 057	241	47	101	208	1 654	644	40	40	724	2 743	66	166	2 970
Blandade kommuner	2 437	931	180	55	15	146	1 327	207	13	2	222	857	27	4	888
Jordbrukskommuner	907	358	110	67	2	48	585	62	12	1	75	230	16	1	247
Samtliga kommuner	16 310	2 876	1 019	333	142	712	5 082	2 333	255	484	3 072	6 905	321	930	8 156
1935															
Storstäder	3 778	377	116	1	3	22	519	163	142	438	743	1 094	302	1 120	2 516
Övriga städer.....	4 330	737	529	176	25	574	2 041	108	119	98	325	1 254	311	399	1 964
Industrikommuner ..	5 727	1 685	641	97	151	508	3 082	273	68	24	365	1 946	196	138	2 280
Blandade kommuner	2 638	1 227	348	108	42	347	2 072	55	19	1	75	459	23	9	497
Jordbrukskommuner	1 018	383	155	102	6	151	797	28	5	1	34	147	34	6	187
Samtliga kommuner	17 491	4 409	1 789	484	227	1 602	8 511	627	353	562	1 542	4 900	866	1 672	7 438

hjälpens utformning 1/1 1933—31/12 1935.

B. I procent av antalet i undersökningen ingående arbetslösa respektive år.

Kommuntyp	Hela antalet hjälppta	Med enbart reservarbete hjälpta						Med enbart understöd hjälppta				Med både reservarbete och understöd hjälpta			
		stat- ligt	stats- kom- mu- nalt	kom- mu- nalt	ung- doms- hjälp	arbete i mer än en form	Sum- ma	dag- under- stöd	kom- mu- nalt under- stöd	under- stöd i mer än en form	Sum- ma	arbete och dag- under- stöd	arbete och kom- mu- nalt under- stöd	arbete och under- stöd i mer än en form	Sum- ma
1933															
Storstäder	87.0	3.4	1.1	0.3	0.1	0.2	5.1	24.3	8.0	23.1	55.4	16.2	2.9	7.4	26.5
Övriga städer	82.6	7.1	7.1	4.0	0.1	5.9	24.2	18.7	1.4	4.0	24.1	30.2	1.2	2.9	34.3
Industrikommuner . .	82.4	13.9	2.4	1.7	0.1	1.1	19.2	31.6	0.9	2.4	34.9	26.4	0.7	1.2	28.3
Blandade kommuner	73.8	28.9	2.8	2.5	0.1	2.2	36.5	20.3	0.4	0.1	20.8	15.9	0.4	0.2	16.5
Jordbrukskommuner	71.9	25.0	3.9	7.3	0.1	3.0	39.3	11.6	0.8	0.2	12.6	19.3	0.7	—	20.0
Samtliga kommuner	81.4	13.1	3.4	2.4	0.1	2.4	21.4	23.8	2.5	6.7	33.0	23.0	1.3	2.7	27.0
1934															
Storstäder	90.6	3.7	1.0	0.1	0.2	0.5	5.5	27.0	3.2	8.7	38.9	30.9	3.4	11.9	46.2
Övriga städer	89.3	8.5	9.9	3.5	0.4	6.4	28.7	7.9	1.4	2.1	11.4	41.1	1.7	6.4	49.2
Industrikommuner . .	90.6	17.9	4.1	0.8	1.7	3.5	28.0	10.9	0.7	0.7	12.3	46.4	1.1	2.8	50.3
Blandade kommuner	83.9	32.1	6.2	1.9	0.5	5.0	45.7	7.1	0.4	0.1	7.6	29.5	1.0	0.1	30.6
Jordbrukskommuner	79.3	31.3	9.6	5.8	0.2	4.2	51.1	5.4	1.1	0.1	6.6	20.1	1.4	0.1	21.6
Samtliga kommuner	88.5	15.6	5.5	1.8	0.8	3.9	27.6	12.7	1.4	2.6	16.7	37.5	1.7	5.0	44.2
1935															
Storstäder	92.5	9.2	2.9	0.0	0.1	0.5	12.7	4.0	3.5	10.7	18.2	26.8	7.4	27.4	61.6
Övriga städer	90.5	15.4	11.1	3.7	0.5	12.0	42.7	2.3	2.5	2.0	6.8	26.2	6.5	8.3	41.0
Industrikommuner . .	92.4	27.2	10.3	1.6	2.4	8.2	49.7	4.4	1.1	0.4	5.9	31.4	3.2	2.2	36.8
Blandade kommuner	86.0	40.0	11.4	3.5	1.4	11.3	67.6	1.8	0.6	0.0	2.4	15.0	0.7	0.3	16.0
Jordbrukskommuner	82.8	31.1	12.6	8.3	0.5	12.3	64.8	2.3	0.4	0.1	2.8	11.9	2.8	0.5	15.2
Samtliga kommuner	90.3	22.8	9.2	2.5	1.2	8.3	44.0	3.2	1.8	2.9	7.9	25.3	4.5	8.6	38.4

Tab. 55. Antalet i olika hjälpsformer hjälpta åren 1933—1935 fördelade efter hjälpperiodens längd under respektive år.

	A. Absoluta tal						B. I % av antalet arbetslösa med motsvarande antal arbetslöshetsveckor under året					
	Reservarbete			Ungdoms-reservarbete och arbetsläger	Understöd		Reservarbete			Ungdoms-reservarbete och arbetsläger	Understöd	
	statligt	statskommunalt	kommunalt		statligt	kommunalt	statligt	statskommunalt	kommunalt		statligt	kommunalt
1933												
Under året någon gång hjälpta	4 501	2 994	1 833	58	9 836	2 304	25·8	17·1	10·5	0·3	56·3	13·2
Därav:												
minst 50 veckor..	988	122	24	—	820	91	8·6	1·1	0·2	—	7·2	0·8
" 40 " ..	1 740	362	85	—	2 295	181	13·0	2·7	0·6	—	17·2	1·4
" 30 " ..	2 449	705	184	—	3 916	362	16·5	4·7	1·2	—	26·3	2·4
" 20 " ..	3 172	1 228	398	5	5 631	653	19·6	7·6	2·5	0·0	34·8	4·0
" 10 " ..	3 939	2 007	874	21	7 720	1 215	23·0	11·7	5·1	0·1	45·1	7·1
1934												
Under året någon gång hjälpta	8 169	5 267	1 470	410	10 652	1 990	44·3	28·6	8·0	2·2	57·8	10·8
Därav:												
minst 50 veckor..	1 267	250	16	1	527	42	10·5	2·1	0·1	0·0	4·4	0·3
" 40 " ..	2 299	741	60	5	1 059	100	16·1	5·2	0·4	0·0	7·4	0·7
" 30 " ..	3 450	1 486	147	18	2 360	186	21·7	9·3	0·9	0·1	14·8	1·2
" 20 " ..	5 063	2 575	293	80	4 673	436	29·3	14·9	1·7	0·5	27·0	2·5
" 10 " ..	6 862	4 082	702	223	7 446	807	38·0	22·6	3·9	1·2	41·2	4·5
1935												
Under året någon gång hjälpta	10 047	6 628	1 980	541	7 761	3 453	51·9	34·2	10·2	2·8	40·1	17·8
Därav:												
minst 50 veckor..	1 804	373	20	7	2	33	15·7	3·2	0·2	0·1	0·0	0·3
" 40 " ..	3 197	1 074	69	16	20	91	21·6	7·3	0·5	0·1	0·1	0·6
" 30 " ..	5 117	2 148	164	64	215	194	30·5	12·8	1·0	0·4	1·3	1·2
" 20 " ..	7 022	3 547	417	153	1 477	505	38·7	19·6	2·3	0·8	8·1	2·8
" 10 " ..	8 596	5 162	947	338	3 901	1 269	45·2	27·1	5·0	1·8	20·5	6·7

Tab. 56. Antalet arbetslösa, som under tiden $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936 åtnjutit hjälp endast i andra former än statligt reservarbete.

L ä n	Antalet i andra former än statligt reservarbete hjälp	I % av hela antalet hjälp	Medelantal	
			arbets- löshets- veckor	hjälp- veckor
Stockholms stad	666	33·0	146·2	111·0
Stockholms	149	28·7	144·0	67·5
Uppsala	175	74·8	126·8	67·0
Södermanlands	61	69·3	128·7	78·5
Östergötlands	68	25·6	116·3	87·0
Jönköpings	231	62·6	134·4	91·6
Kronobergs	76	41·5	130·0	60·3
Kalmar	339	55·2	149·5	103·0
Gotlands	36	92·3	110·7	62·6
Blekinge	161	17·7	142·6	80·3
Kristianstads	41	60·3	126·2	76·7
Malmöhus	477	27·4	122·9	89·5
Hallands	308	80·0	141·7	102·1
Göteborgs stad	464	33·8	132·7	100·5
Göteborgs och Bohus län i övrigt ..	511	22·6	144·4	91·9
Älvsborgs	208	68·6	157·2	84·2
Skaraborgs	119	49·0	124·3	76·5
Värmlands	342	35·0	116·3	53·0
Örebro	88	21·2	160·9	99·1
Västmanlands	14	33·3	156·4	96·5
Kopparbergs	152	24·3	115·5	41·2
Gävleborgs	332	32·5	132·8	67·3
Västernorrlands	1 071	35·4	139·2	98·5
Jämtlands	59	45·0	127·2	57·2
Västerbottens	158	37·4	120·8	32·9
Norrbottnens	96	7·9	133·5	63·3
Samtliga län	6 402	32·8	136·2	87·0
Därav				
Städer med				
över 100 000 inv.	1 298	31·0	138·7	105·4
30 000—100 000 "	346	34·3	130·5	92·2
20 000—30 000 "	413	58·4	145·8	109·6
5 000—20 000 "	1 361	48·2	141·4	86·6
högst 5 000 "	130	44·2	148·0	92·4
Landskommuner:				
Industrikommuner	1 803	28·8	139·6	88·8
Blandade kommuner	662	22·1	124·3	56·1
Jordbrukskommuner	389	32·0	104·1	40·3

Tab. 57. Antalet arbetslösa mera varaktigt sysselsatta i statligt reservarbete.

Minimiantal arbetslös- hets- och hjälpveckor				Städer med ett invånar- antal av					Landskommuner (med köpingar)			Samt- liga kom- muner	I stat- ligt reserv- arbete syssel- satta i % av anta- let ar- betslösa
				öfver 100 000	30 000- 100 000	20 000- 30 000	5 000- 20 000	högst 5 000	indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner		
1933	1934	1935	1936										
50	50	50	30	—	—	2	9	—	49	42	5	107	1·6
40	40	40	30	2	6	12	25	3	120	100	8	276	3·2
40	40	40	20	5	11	13	38	4	168	137	13	339	3·8
30	30	30	10	48	37	23	85	10	363	300	57	923	7·1
	1934	1935	1936										
	50	50	30	—	1	8	17	1	146	97	25	295	3·7
	40	40	30	11	8	20	47	4	325	178	38	631	6·3
	40	40	20	22	16	25	71	7	436	255	61	893	6·3
	30	30	10	147	86	53	178	18	846	537	141	2 006	13·7
		1935	1936										
		50	30	46	20	32	78	12	483	290	53	1 014	10·4
		40	30	98	44	47	114	19	748	410	84	1 564	13·5
		40	20	129	68	59	171	29	966	566	125	2 113	14·9
		30	10	564	223	92	355	44	1 639	942	258	4 117	24·8

De långvariga understödsperioderna på 30 veckor och däröver ha praktiskt taget försvunnit. Medan 1933 3 916 personer erhöilo dagunderstöd med statsbidrag under minst 30 veckor, åtnjöto 1935 endast 215 personer hjälp i denna form under så lång tid. Dagunderstödet har alltmera blivit en rent kompletterande hjälpform.

Det är naturligt, att då det statliga reservarbetet ökat i betydelse som hjälpform, så att antalet medelst denna hjälpform hjälpta inom nu ifrågavarande klientel ökades från 4 501 år 1933 till 10 047 år 1935, antalet personer, som sysselsatts å statligt reservarbete under längre tid, samtidigt undergått en ökning. År 1933 voro av de i undersökningen ingående 2 449 personer sysselsatta i statligt reservarbete minst 30 veckor. Deras andel utgjorde 54·4 procent av samtliga i undersökningen ingående personer, som 1933 sysselsattes vid statligt reservarbete. År 1935 hade antalet personer sysselsatta 30 veckor och däröver stigit till 5 117. Den relativa andelen mera varaktigt sysselsatta av samtliga i undersökningen ingående genom statligt reservarbete hjälpta uppgick emellertid 1935 endast till 50·9 procent och företedde alltså någon minskning.

Tab. 58. Antalet arbetslösa mera varaktigt sysselsatta i statskommunalt reservarbete.

Minimiantal arbetslös- hets- och hjälpveckor				Städer med ett invånar- antal av					Landskommuner (med köpingar)			Samt- liga kom- muner	I stats- kommu- nalt reserv- arbete syssel- satta i % av anta- let ar- betslösa
				över 100 000	30 000- 100 000	20 000- 30 000	5 000- 20 000	högst 5 000	indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner		
1933	1934	1935	1936										
50	50	50	30	—	10	3	—	—	—	—	—	13	0·2
40	40	40	30	1	15	5	13	—	—	—	—	34	0·4
40	40	40	20	2	15	• 26	21	—	1	1	—	66	0·6
30	30	30	10	14	23	52	66	3	19	4	2	183	1·4
	1934	1935	1936										
	50	50	30	3	19	5	16	—	—	2	—	45	0·6
	40	40	30	13	28	10	24	—	5	10	—	90	0·9
	40	40	20	19	30	48	38	—	25	19	—	179	1·5
	30	30	10	83	37	102	160	8	153	46	8	597	4·1
		1935	1936										
		50	30	16	33	7	34	—	16	17	—	123	1·3
		40	30	42	40	12	38	—	28	51	—	211	1·8
		40	20	62	43	58	68	1	203	74	9	518	3·6
		30	10	267	64	135	270	11	468	169	37	1 421	8·6

Det har av ovan diskuterade tabeller framgått, att det statliga reservarbetet för nu ifrågavarande klientel blivit av allt större betydelse som hjälpform. I klientelet fanns emellertid ett icke ringa antal personer, som under tiden 1 januari 1933—31 juli 1936 icke vid något tillfälle varit sysselsatta å statligt reservarbete. Bland dessa funnos självfallet sådana, som icke erhållit någon arbetslöshetshjälp under perioden ifråga. Dessas antal uppgick till 440. Men dessutom funnos 6 402 personer, d. v. s. 32·8 procent av de i undersökningen ingående, som erhållit hjälp men i andra former än i statligt reservarbete (tab. 56).

De på så sätt hjälpta hade icke, såsom man möjligen skulle vilja förmoda, hjälpts enbart under relativt korta perioder. Deras hjälpperiod, 87·0 veckor, var dock något kortare än medeltalet hjälpveckor för hela klientelet, 105·8. Medeltalet hjälpveckor för de enbart i *hemmahjälpformer*¹ hjälpta i städer med 20 000—30 000 invånare utgjorde 109·6 veckor, under det att medeltalet för hela klientelet inom denna kommutyp var 103·7. Här var alltså hjälpperioden längre för de hemmahjälpta än för de övriga.

¹ Härmed förstås statskommunalt och kommunalt reservarbete samt kontantunderstöd, med eller utan statsbidrag.

Det är vidare av ett betydande intresse att konstatera, att i städer med under 30 000 invånare antalet hemmahjälpta utgjorde cirka hälften av hela antalet i undersökningen ingående arbetslösa.

Denna inriktning av hjälpens utformning i vissa mindre städer förorsakar, att i län, där städer av denna typ dominera i arbetslöshetshänseende, erhålles en hög procentsiffra för de hemmahjälptas andel i klientelet. Sålunda utgjorde siffran för Gotlands län 92·3 procent, Hallands län 80·0 procent och Uppsala län 74·8 procent. Mycket låga siffror hade Norrbottens län (7·9 procent), Blekinge län (17·7 procent) och Örebro län (21·2 procent).

Å andra sidan funnos åtskilliga arbetslösa med mycket långvarig sysselsättning i statligt reservarbete bakom sig. I *tab. 57*, summakolumnen för samtliga kommuner, angives det antal arbetslösa, som varit sysselsatta i statligt reservarbete ett angivet antal veckor. Då det torde vara av intresse att få belyst, i vilken relation de i tabellen angivna summorna stå till arbetslöshetsklientelet i dess helhet, meddelas i samma tabell, sista kolumnen, de nämnda summorna i procent av det antal arbetslösa, som (oavsett hjälptid) haft en arbetslöshet av minst samma omfattning som den angivna minimitiden för sysselsättning i statligt reservarbete. Såsom av *tab. 57* framgår, hade 107 (1·6 procent av hela antalet heltidsarbetslösa) personer varit sysselsatta praktiskt taget oavbrutet sedan den 1 januari 1933 i statligt reservarbete, 295 (3·7 procent) oavbrutet sedan den 1 januari 1934 och 1 014 (10·4 procent) sedan den 1 januari 1935. Ett studium av den i tabellen redovisade fördelningen på kommuntyper visar emellertid, att det är så gott som uteslutande inom industri- och blandade industri- och jordbrukskommuner, som den mycket långvariga sysselsättningen i statligt reservarbete förekom. Alldeles uppenbart är, att förekomsten av arbetslöshetstyngda kommuner inom dessa kommungrupper var anledning till anhopningen av i statligt reservarbete långvarigt sysselsatta. Dylik långvarig sysselsättning i statligt reservarbete förekom praktiskt taget uteslutande i fråga om arbetslösa hänvisade från Blekinge, Bohuslän, Västernorrland och framför allt Norrbottens malmfält.

Även vid statskommunala reservarbeten funnos ett antal personer med mycket lång sysselsättningstid, såsom framgår av *tab. 58*. Här hade 13 personer varit knutna till statskommunalt reservarbete oavbrutet sedan den 1 januari 1933, 45 personer sedan den 1 januari 1934 och 123 personer sedan den 1 januari 1935.

KAP. XI.

Klientelets arbetsförhet.

Klientelets arbetsförhet har i den *allmänna undersökningen* bedömts efter enahanda principer som vid 1935 års undersökning. Dessa principer och de osäkerhetsmoment, som äro förbundna med en arbetsförhetsbedömning, framförallt med en indirekt sådan, behandlades ingående i redogörelsen för 1935 års undersökning (S. O. U. 1936: 21, sid. 131 ff.). Det framhölls därvid bland annat, att denna bedömning baserades på den arbetslöses egna uppgifter och arbetslöshetskommitténs uppfattning och att arbetsförheten på grund härav blev förhållandevis liberalt bedömd. Detta gällde framförallt den med hög ålder normalt uppträdande nedsättningen i arbetsförheten, som i allmänhet icke syntes ha inregistrerats av kommittéerna.

Därutöver anfördes ungefär följande, vilket äger tillämpning även på 1936 års undersökning.

Bedömandet av arbetslöshetsklientelet arbetsförhet har otvivelaktigt varit en av utredningens svårare uppgifter. Själva uttrycket »arbetsförhet» är i hög grad svävande och mångtydigt. Även en person med lyte kan för lösandet av vissa uppgifter vara fullt arbetsför, och en sjuk människa kan under stundom uträtta en fullgod arbetsprestation. Arbetsvilja, initiativ och förmåga att planlägga arbetet kunna uppväga de hinder, som en svag fysik uppställer.

I den allmänna undersökningen har uppgiften begränsats till frågan om den arbetslöses rent fysiska förutsättningar. Övriga egenskaper, vilka påverka hans duglighet som arbetare, ha i vissa kommuner varit föremål för studium i samband med *specialundersökningen* rörande orsaken till arbetslösheten. Därjämte har i samband med 1936 års undersökning hela det vid statliga reservarbeten sysselsatta klientelet underkastats särskild arbetsförhetsbedömning (se sid. 23).

De arbetslösas egna uppgifter ha granskats av vederbörande kommittéer, som dessutom haft att på formulären anteckna sin uppfattning om vederbörandes arbetsförhet. Den arbetslöse har tillfrågats, huruvida han är arbetsför i sitt yrke, om han är arbetsför i grovarbete, om han lider av bestående lyte eller försvagad hälsa, som försvårar för honom att erhålla arbete, och slutligen om han uppbär pensionstillägg eller livränta på grund av olycksfall och i så fall med vilket belopp.

Givet är, att även med fullständiga och exakta svar på dessa frågor vore icke frågan om de arbetslösas fysiska möjligheter till fullgoda insatser inom produktionen uttömmande besvarad. Bland annat behövdes ett jämförelse-material, där en grupp av arbetare, sysselsatt i den öppna arbetsmarknaden

och sammansatt ur samma åldrar och med likartade yrken, kunde jämföras med arbetslöshetsklientelet. Först med tillgång härtill föreläge möjlighet att bedöma, huruvida lyten och sjukdomar vore tillfinnandes i större utsträckning bland de arbetslösa än hos de i näringslivet sysselsatta. Något sådant jämförelsematerial står icke till förfogande. Det synes för övrigt påtagligt, att även med tillgång till ett omfattande och tillförlitligt material, kompletterat med läkarundersökning av hela klientelet, svårigheter säkerligen skulle ha mött att få den fysiska arbetsförheten för klientelet i dess helhet fullt riktigt bedömd.

De arbetslösa ha indelats i fyra grupper:

arbetsföra i såväl yrket som grovarbete,

arbetsföra endast i yrket,

arbetsföra endast i grovarbete och

icke arbetsföra.

Vid denna gruppering har man sökt att troget följa primärmaterialet. En person har sålunda betecknats som »icke arbetsför», endast då han själv eller kommittén förklarar, att hans arbetsförmåga vore nedsatt. Även en mycket gammal person har upptagits såsom arbetsför, där icke arbetslöshetskommittén gjort någon anteckning av t. ex. följande lydelse: »Minskad arbetsförhet på grund av ålder». I dylika fall har överflyttning till grupp »icke arbetsföra» ägt rum. Emellertid ha i vissa fall primäruppgifterna varit mera svårbedömbara. Detta har gällt sådana, som hänförts till gruppen »arbetsföra endast i yrket». Här har ibland den arbetslöses uppgifter stått emot arbetslöshetskommitténs. Den arbetslöse har kunnat förklara sig endast vara arbetsför i sitt yrke, under det att kommittén ansett honom vara arbetsför såväl i grovarbete som i yrkesarbete. Som regel har undersökningen därvid följt kommitténs uppfattning, om icke av blankettens övriga uppgifter framgått, att den arbetslöses varit rimligare. På grund av svårigheten att fixera gränslinjen mellan grupperna »arbetsföra i såväl yrket som grovarbete» och »arbetsföra endast i yrket» kunna förskjutningar mellan dessa båda grupper tänkas; däremot torde gruppen »yrkesarbetare arbetsföra endast i grovarbete» riktigare återspegla läget. I åtskilliga fall ha de arbetslösa motiverat, av vilken anledning de icke ansett sig arbetsföra i sitt yrke, t. ex. sjömän, som icke tåla sjön, skogsarbetare som lida av ischias, reumatisk sjukdom etc.

Arbetsförhetsbedömningen i den allmänna undersökningen kontrollerades 1935 i samband med en *specialundersökning* av vissa orter (S. O. U. 1936: 21, sid. 194 f.). Ehuru denna kontrollundersökning fick formen av en genom tjänstemän, utsända från kommissionen, verkställd noggrann utfrågning av vederbörande kommittéordförande, expeditionsföreståndare, arbetsförmedlingsombud m. fl., kunde den på grund av materialets ringa omfattning icke göra anspråk på att vara fullt uttömmande. Den uppläggning 1936 års specialundersökning erhållit, varvid ett stort antal kommuner blivit föremål för undersökning (se sid. 22), har nödvändiggjort ett annat förfaringssätt

vid verkställandet av kontrollundersökningen. Man har vid denna valt att undersöka arbetsförheten hos en viss del av klientelet, oavsett hemortsrättsförhållanden, men att i stället lägga denna undersökning så, att den kunde ge en möjligast fullständig belysning av problemet, i vad angår just denna del av klientelet.

Föremål för sådan speciell arbetsförhetsundersökning ha varit samtliga i statligt reservarbete den 31 juli 1936 sysselsatta reservarbetare. Klart torde emellertid vara, att de så erhållna resultaten icke utan vidare få tillämpas på hela klientelet. Denna undersökning kallas här nedan *arbetsplatsundersökningen*.

Såsom undersökare ha fungerat kommissionens arbetsledare vid de olika arbetsplatserna. Dessa personer äga en ingående kännedom om varje enskild arbetares såväl fysiska som andra förutsättningar för att utföra sitt arbete. Därtill kommer, att de måste anses utgöra en homogen kår av bedömare, då de äga i stort sett samma kvalifikationer och likartad utbildning.

Resultaten av arbetsförhetsbedömningen vid 1936 års *allmänna undersökning* (sålunda av klientelet's rent fysiska arbetsförhet) framgår av *tab. 59* och *tab. 60*. Dessa tabellers uppställning är identisk med den som användes vid 1935 års undersökning och som där återfinnes i *tab. 48* och *49* (sid. 139). En jämförelse av resultaten ger vid handen, att mera anmärkningsvärda skilligheter icke föreligga mellan de båda undersökningarna. Den inträdda ökningen av det procentuella antalet helt eller delvis arbetsoföra, torde vara naturlig med hänsyn till den förhållandevis starka avgång ur klientelet, som ägt rum under mellanliggande 12 månader och som givetvis i första hand omfattat den bättre arbetskraften. Sålunda hade det procentuella antalet arbetsoföra ökat från 2·2 till 2·9 procent och antalet arbetsföra endast i yrket eller endast i grovarbete från 2·9 till 3·5 procent. Mera framträdande förändringar i fråga om arbetsförheten inom olika hjälpformer konstaterades endast i fråga om »kommunalt understöd» och »annan fattigvård». I fråga om kommunalt understöd hade sålunda det procentuella antalet partiellt arbetsföra stigit från 16·3 till 21·4 procent och för annan fattigvård sjunkit från 20·6 till 15·7 procent. Antalet arbetsoföra hade i fråga om annan fattigvård ökat från 9·1 till 22·2 procent. Dessa förändringar torde endast avspegla en vällovlig strävan hos kommittéerna att bättre än tidigare skett upprätthålla gränsen mellan fattigvård och arbetslöshetshjälp.

Nämnas kan att 1 122 arbetslösa uppgivit sig lida av bestående lyte eller sjukdom. Av dessa ansågos dock 645 vara fullt arbetsföra, 253 arbetsföra antingen i visst yrke eller i grovarbete och 224 arbetsoföra.

I samband med *specialundersökningen* har, såsom ovan (sid. 105) angivits, även klientelet's arbetsförhet blivit föremål för bedömning. De arbetslösa ha därvid klassificerats med hänsyn till *arbetsförheten*, varmed här förstås den rent fysiska arbetsförmågan, och till *möjligheten att vid god efterfrågan på arbetskraft erhålla arbete i öppna marknaden*. Arbetsförheten har angivits i

Tab. 59. De arbetslösas fördelning med hänsyn till ålder och arbetsförhet.

Åldersgrupper	Yrkesarbetare				Grovarbetare		Summa			Arbetsföra endast i yrket eller endast i grovarbete i % av antalet arbetslösa	Icke arbets- föra i % av antalet arbets- lösa
	Arbetsföra			Icke arbets- föra	Arbets- föra	Icke arbets- föra	Arbets- föra i såväl yrket som grov- arbete	Arbets- föra endast i yrket eller endast i grov- arbete	Icke arbets- föra		
	i såväl yrket som grov- arbete	endast i yrket	endast i grov- arbete								
16—17	17	—	—	—	136	1	153	—	1	—	0.6
18—20	233	4	1	1	675	12	908	5	13	0.5	1.4
21—25	1 385	21	1	11	1 379	22	2 764	22	33	0.8	1.2
26—30	1 869	39	8	9	1 100	19	2 969	47	28	1.5	0.9
31—35	1 722	55	10	8	867	16	2 589	65	24	2.4	0.9
36—40	1 381	71	11	20	675	21	2 056	82	41	3.8	1.9
41—45	1 079	88	7	19	575	10	1 654	95	29	5.3	1.6
46—50	1 093	92	8	23	539	15	1 632	100	38	5.6	2.1
51—55	953	105	8	35	572	24	1 525	113	59	6.7	3.5
56—60	857	63	11	66	458	37	1 315	74	103	5.0	6.9
61—66	607	59	25	92	376	72	983	84	164	6.8	13.3
67—w	66	12	3	27	38	16	104	15	43	9.3	26.5
Summa	11 262	609	93	311	7 390	265	18 652	702	576	3.5	2.9

Tab. 60. De arbetslösas fördelning med hänsyn till hjälpform ^{31/7} 1936 och arbetsförhet.

Hjälppormer den 31 juli 1936	Yrkesarbetare				Grovarbetare		Summa			Arbetsföra endast i yrket eller endast i grovarbete i % av antalet arbetslösa	Icke arbets- föra i % av antalet arbets- lösa
	Arbetsföra			Icke arbets- föra	Arbets- föra	Icke arbets- föra	Arbets- föra i såväl yrket som grov- arbete	Arbets- föra endast i yrket eller endast i grov- arbete	Icke arbets- föra		
	i såväl yrket som grov- arbete	endast i yrket	endast i grov- arbete								
Statligt reservarbete ..	5 361	30	28	63	3 359	42	8 720	58	105	0.7	1.2
Statskommunalt reserv- arbete	2 513	58	26	56	1 337	35	3 850	84	91	2.1	2.3
Kommunalt reservarbete	799	19	19	50	623	32	1 422	38	82	2.5	5.3
Ungdomshjälp	116	9	—	2	321	5	437	9	7	2.0	1.5
Kommunalt understöd..	616	305	6	41	425	62	1 041	311	103	21.4	7.1
Annan fattigvård	58	23	1	19	37	15	95	24	34	15.7	22.2
Ohjälpta	1 799	165	13	80	1 288	74	3 087	178	154	5.2	4.5
Summa	11 262	609	93	311	7 390	265	18 652	702	576	3.5	2.9

Tab. 61. Antalet arbetslösa i storstäder och arbetslöshetstyngda områden, fördelade med hänsyn till graden av arbetsförhet.

Specialundersökningen.

Kommuner eller områden	God arbetsförhet	Nedsatt arbetsförhet på grund av		Arbetsoföra på grund av		Summa	Antalet arbetslösa med god arbetsförhet i % av samtliga
		ålder	sjukdom eller lyte	ålder	sjukdom eller lyte		
<i>Storstäder</i>							
Stockholm.....	1 866	99	72	—	—	2 037	91·6
Göteborg	1 230	149	9	—	—	1 388	88·6
Malmö	689	108	11	—	1	809	85·2
Summa	3 785	356	92	—	1	4 234	89·4
<i>Arbetslöshetstyngda områden</i>							
<i>Stenkommuner</i>							
Blekinge län.....	234	19	10	1	—	264	88·6
Göteborgs och Bohus län ..	1 421	89	30	1	2	1 543	92·1
<i>Sägverkskommuner</i>							
Västernorrlands län	1 934	114	35	1	1	2 085	92·8
Övriga	380	31	11	—	—	422	90·0
<i>Tändstickskommuner</i>	218	20	30	—	—	268	81·3
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>							
Bergslagen	250	78	12	—	—	340	73·5
Norrbottnens län	581	2	9	—	—	592	98·1
<i>Glasbrukskommuner</i>	105	10	1	—	—	116	90·5
<i>Övriga</i>							
Oskarshamn	183	5	3	—	—	191	95·8
Södra Vram	74	2	3	—	—	79	93·7
Vissa kommuner i Västernorrlands län	422	11	5	—	—	438	96·3
Summa	5 802	381	149	3	3	6 338	91·5

tre huvudklasser — god, nedsatt, arbetsoföra — och möjligheten att erhålla arbete i likaledes tre klasser — god, medelgod, dålig.

Specialundersökningens uppgifter ha kunnat bearbetas endast för storstäderna och de arbetslöshetstyngda områdena (jfr sid. 22). Resultaten äro grundade på uppgifter rörande 10 572 arbetslösa. Den fysiska arbetsförheten framgår av tab. 61.

Tab. 62. Antalet arbetslösa med god arbetsförhet i storstäder och arbetslöshetstygda områden, fördelade med hänsyn till möjligheten att erhålla arbete i öppna marknaden.

Specialundersökningen.

Kommuner eller områden	Möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden									Procenttal	
	god	medelgod	dålig på grund av						Summa	arbetslösa med goda möjligheter till arbete	arbetslösa med goda eller medelgod möjligheter till arbete
			ålder	fa- milje- för- hållanden	bris- tande initia- tiv	ar- bets- ovilja	dålig vandel	annan orsak			
<i>Storstäder</i>											
Stockholm	924	746	139	1	13	—	26	17	1 866	49·5	89·5
Göteborg	69	1 028	112	—	6	1	8	6	1 230	5·6	89·2
Malmö	583	69	12	—	7	—	9	9	689	84·6	94·6
Summa	1 576	1 843	263	1	26	1	43	32	3 785	41·6	90·3
<i>Arbetslöshetstygda områden</i>											
<i>Stenkommuner</i>											
Blekinge län ¹	43	103	42	2	1	1	—	—	192	22·4	76·0
Göteborgs och Bohus län	956	399	28	16	5	—	—	17	1 421	67·3	95·4
<i>Sågverkskommuner</i>											
Västernorrlands län	989	821	64	22	16	1	2	19	1 934	51·1	93·6
Övriga	221	128	26	3	—	—	—	2	380	58·2	91·8
<i>Tändstickskommuner</i>	173	39	2	4	—	—	—	—	218	79·4	97·2
<i>Järnbruks- o. gruvkommuner</i>											
Bergslagen	195	31	19	2	2	—	—	1	250	78·0	90·4
Norrbottnens län ²	334	4	4	—	—	—	3	2	347	96·3	97·4
<i>Glasbrukskommuner</i>	91	11	1	1	1	—	—	—	105	86·7	97·1
<i>Övriga</i>											
Oskarshamn	159	17	7	—	—	—	—	—	183	86·9	96·2
Södra Vram	74	—	—	—	—	—	—	—	74	100·0	100·0
Vissa kommuner i Väster- norrlands län	328	75	2	7	5	1	—	4	422	77·7	95·5
Summa	3 563	1 628	195	57	30	3	5	45	5 526	64·5	93·9

¹ Listerby lk med 42 arbetslösa ej medräknad (se sid. 117).

² Jukkasjärvi lk med 234 arbetslösa ej medräknad (se sid. 117).

Antalet arbetslösa med god arbetsförhet utgjorde i storstäderna 89·4 procent av klientelet med variationer från 85·2 procent (Malmö) till 91·6 procent (Stockholm). Inom de arbetslöshetstygda områdena hade i medeltal 91·5 procent god arbetsförhet. Spridningen kring detta medeltal var dock bety-

dande. Sålunda uppvisade järnbruks- och gruvkommunerna i Bergslagen (*bilaga 9*, sid. 176) endast 73·5 procent med god arbetsförhet, under det att Norrbottenskommunerna ansågo 98·1 procent av klientelet ha god arbetsförhet.

Specialundersökningen år 1935 gav inom 18 undersökta orter, bland vilka återfinnas — förutom Malmö och Göteborg — 5 av de kommuner, som ingått i 1936 års undersökning (S. O. U. 1936: 21, sid. 201), till resultat, att 88·5 procent av klientelet hade god arbetsförhet. En direkt jämförelse med 1936 års undersökning låter sig visserligen ej göra med hänsyn till skillnaden i undersökningsmetoder och undersökningsobjekt, men den förhållandevis obetydliga skillnaden mellan resultaten synes dock värd att notera.

Möjligheten för den arbetslöse att vid god efterfrågan på arbetskraft erhålla arbete i öppna marknaden påkallar intresse framför allt i fråga om den del av klientelet, som ansetts äga god fysisk arbetsförhet. I vad mån arbetslösa personer med nedsatt arbetsförmåga ha möjlighet att återinträda i näringslivet, är ett problem av så speciell natur, att detsamma icke ansetts böra upptagas till behandling vid en efter förhållandevis grova linjer lagd undersökning. I *tab. 62* redovisas därför endast arbetsmöjligheterna i öppna marknaden för den del av klientelet, som ansetts äga *god arbetsförhet*.

Vid bedömningen av de fullt arbetsföras sysselsättningsmöjligheter i öppna marknaden ha storstädernas arbetslöshetskommittéer tydligen tillämpat olika bedömningsgrunder, vilket framgår av att i Göteborg endast 5·6 procent ansågos ha goda sysselsättningsmöjligheter i öppna marknaden, medan motsvarande siffra för Malmö var 84·6 procent. Sammanslås kategorierna god och medelgod, bli skillnaderna mindre. I genomsnitt ansågos 90·3 procent ha minst medelgoda sysselsättningsmöjligheter. För de 9·7 procent av klientelet, som ansetts ha dåliga möjligheter till arbete, har i 263 fall av 366 åldern uppgivits som anledning.

Vid behandlingen av materialet för de arbetslöshetstyngda områdena ha Listerby (Blekinge) och Jukkasjärvi (Norrbotten) uteslutits på grund av att vederbörande kommittéer tydligen missuppfattat anvisningarna för bedömningen av sysselsättningsmöjligheterna. Härför redogöres närmare å sid. 116. Inom övriga arbetslöshetstyngda kommuner och områden hade av 5 526 arbetslösa med god arbetsförhet 64·5 procent ansetts äga goda och 93·9 procent minst medelgoda sysselsättningsmöjligheter. Om man bortser från Blekingekommunerna med endast 22·4 procent och Södra Vram med 100·0 procent av personer med goda möjligheter till arbete, där antagligen felklassificering i viss utsträckning förekommit, voro variationerna kommunerna emellan förhållandevis måttliga.

Uppenbart är, att klientelet i de arbetslöshetstyngda områdena ansetts äga väsentligt bättre möjligheter att åter komma in i näringslivet än vad fallet var i storstäderna Stockholm och Göteborg. Att Malmö-klientelet angivits vara av anmärkningsvärt god kvalitet i förevarande hänseende kan till någon del förklaras av att arbetsförheten där synes ha blivit förhållandevis strängare bedömd (se *tab. 61*, sid. 109) än i Stockholm och Göteborg.

Tab. 63. De statliga reservarbetarnas fördelning på yrkesgrupper med hänsyn till arbetsförhet.

Yrkesgrupper	Antal i statligt reserv- arbete syssel- satta	D ä r a v				
		med god arbets- förhet	med nedsatt arbetsförhet på grund av		arbetsoföra på grund av	
			ålder	sjuk- dom eller lyte	ålder	sjuk- dom eller lyte
<i>A. Absoluta tal.</i>						
Jordbruk.....	79	65	7	6	1	—
Skogshushållning.....	113	104	8	1	—	—
Stenindustri	1 292	1 155	100	34	1	2
Sågverksindustri	1 116	1 005	83	27	—	1
Övriga industrier.....	3 060	2 572	317	163	1	7
Väg- och anläggningsarbete	519	448	53	17	—	1
Kontors- och butikspersonal, allmän tjänst och fria yrken	288	224	28	33	1	2
Tillfällighets- och diversearbete.....	2 444	2 149	190	101	1	3
Hela antalet	8 911	7 722	786	382	5	16
Därav från						
Storstäder	2 086	1 629	311	137	3	6
Övriga städer	1 425	1 252	97	75	—	1
Landsbygd	5 400	4 841	378	170	2	9
<i>B. Procenttal.</i>						
Jordbruk.....	100·0	82·3	8·8	7·6	1·3	—
Skogshushållning.....	100·0	92·0	7·1	0·9	—	—
Stenindustri	100·0	89·4	7·7	2·6	0·1	0·2
Sågverksindustri	100·0	90·1	7·4	2·4	—	0·1
Övriga industrier.....	100·0	84·1	10·4	5·3	0·0	0·2
Väg- och anläggningsarbete	100·0	86·3	10·2	3·3	—	0·2
Kontors- och butikspersonal m. fl.	100·0	77·8	9·7	11·5	0·3	0·7
Tillfällighets- och diversearbete.....	100·0	87·9	7·8	4·1	0·0	0·2
Hela antalet	100·0	86·6	8·8	4·3	0·1	0·2
Därav från						
Storstäder	100·0	78·1	14·9	6·6	0·1	0·3
Övriga städer	100·0	87·8	6·8	5·3	—	0·1
Landsbygd	100·0	89·7	7·0	3·1	0·0	0·2

Tab. 64. De statliga reservarbetarnas fördelning på åldersgrupper med hänsyn till arbetsförhet samt möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden.

Åldersgrupper	Antal i statligt reserv- arbete syssel- satta	D ä r a v						Antal reservarbetare vars möjlighet att erhålla arbete i öppna mark- naden anses		
		med god arbets- förhet	med nedsatt arbetsförhet på grund av		arbetsoföra på grund av		god	medel- god	dålig	
			ålder	sjukdom el. lyte	ålder	sjukdom el. lyte				
<i>A. Absoluta tal</i>										
18—20	341	333	—	8	—	—	140	156	45	
21—25	1 643	1 602	—	41	—	—	914	549	180	
26—30	1 643	1 600	—	41	—	2	882	610	151	
31—35	1 305	1 252	—	49	—	4	674	478	153	
36—40	957	896	—	60	—	1	442	363	152	
41—45	709	632	13	61	—	3	294	283	132	
46—50	714	593	58	61	—	2	181	343	190	
51—55	694	455	207	30	—	2	85	296	313	
56—60	553	269	257	23	2	2	46	126	381	
61—66	328	89	229	8	2	—	7	48	273	
67— <i>w</i>	24	1	22	—	1	—	—	1	23	
Summa	8 911	7 722	786	382	5	16	3 665	3 253	1 993	
<i>B. Procenttal</i>										
18—20	100·0	97·6	—	2·4	—	—	41·2	45·6	13·2	
21—25	100·0	97·5	—	2·5	—	—	55·6	33·4	11·0	
26—30	100·0	97·4	—	2·5	—	0·1	53·7	37·1	9·2	
31—35	100·0	95·9	—	3·8	—	0·3	51·7	36·6	11·7	
36—40	100·0	93·6	—	6·3	—	0·1	46·2	37·9	15·9	
41—45	100·0	89·2	1·8	8·6	—	0·4	41·5	39·9	18·6	
46—50	100·0	83·1	8·1	8·5	—	0·3	25·4	48·0	26·6	
51—55	100·0	65·6	29·8	4·3	—	0·3	12·2	42·7	45·1	
56—60	100·0	48·6	46·5	4·1	0·4	0·4	8·3	22·8	68·9	
61—66	100·0	27·1	69·8	2·5	0·6	—	2·1	14·7	83·2	
67— <i>w</i>	100·0	4·2	91·6	—	4·2	—	—	4·2	95·8	
Summa	100·0	86·6	8·8	4·3	0·1	0·2	41·1	36·5	22·4	

Den år 1936 utförda *arbetsplatsundersökningen* ansluter sig i fråga om klassificeringen av materialet till den vid 1935 och 1936 års specialundersökningar tillämpade (se ovan sid. 107).

Resultaten från bedömningen av den fysiska arbetsförheten, vilken bedömning omfattat 8 911 personer, återfinnas i *tab. 63* och *tab. 64*, vari klientelet

Tab. 65. De statliga reservarbetarnas fördelning på yrkesgrupper med hänsyn till möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden.

Yrkesgrupper	Möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden								Hela antalet i statligt reserverarbete sysselsatta
	god	medelgod	dålig på grund av						
			ålder	familjeförhållanden	bristande initiativ	arbetsovilja	dålig vandel	annan orsak	
<i>A. Absoluta tal.</i>									
Jordbruk	32	28	12	—	—	1	—	6	79
Skogshushållning	50	42	9	4	2	2	1	3	113
Stenindustri	600	479	129	15	37	10	1	21	1 292
Sågverksindustri	479	419	114	2	37	26	2	37	1 116
Övriga industrier	1 249	1 049	406	14	123	77	22	120	3 060
Väg- och anläggningsarbete	202	183	81	9	14	7	5	18	519
Kontors- och butikspersonal, allmän tjänst och fria yrken	87	100	42	1	15	11	4	28	288
Tillfällighets- och diversearbete	966	953	247	5	115	74	13	71	2 444
Hela antalet	3 665	3 253	1 040	50	343	208	48	304	8 911
<i>Därav från</i>									
Storstäder	688	706	420	6	93	48	23	102	2 086
Övriga städer	548	540	153	2	70	37	7	68	1 425
Landsbygd	2 429	2 007	467	42	180	123	18	134	5 400
<i>B. Procenttal.</i>									
Jordbruk	40·5	35·4	15·2	—	—	1·3	—	7·6	100·0
Skogshushållning	44·2	37·2	8·0	3·5	1·8	1·8	0·9	2·6	100·0
Stenindustri	46·4	37·1	10·0	1·2	2·8	0·8	0·1	1·6	100·0
Sågverksindustri	42·9	37·6	10·2	0·2	3·3	2·3	0·2	3·3	100·0
Övriga industrier	40·8	34·3	13·3	0·5	4·0	2·5	0·7	3·9	100·0
Väg- och anläggningsarbete	38·9	35·3	15·6	1·7	2·7	1·3	1·0	3·5	100·0
Kontors- o. butikspersonal m. fl.	30·2	34·7	14·6	0·4	5·2	3·8	1·4	9·7	100·0
Tillfällighets- och diversearbete	39·6	39·0	10·1	0·2	4·7	3·0	0·5	2·9	100·0
Hela antalet	41·1	36·5	11·7	0·6	3·9	2·3	0·5	3·4	100·0
<i>Därav från</i>									
Storstäder	33·0	33·8	20·1	0·3	4·5	2·3	1·1	4·9	100·0
Övriga städer	38·5	37·9	10·7	0·1	4·9	2·6	0·5	4·8	100·0
Landsbygd	45·0	37·2	8·6	0·8	3·3	2·3	0·3	2·5	100·0

fördelats efter yrke och ålder. Att den fysiska arbetsförheten i detta fall blivit synnerligen likformigt bedömd framgår av den procentuella fördelningen mellan olika åldersklasser, vilken återfinnes i tab. 64, B. Det jämna förloppet inom de olika serierna är särskilt framträdande ifråga om den kolumn, som innefattar personer med god arbetsförhet, d. v. s. huvudparten av materialet. Dessa utgjorde 86·6 procent av klientelet med variationer från 97·6 procent för 18—20-åringarna, ned till 4·2 procent för 67-åringarna. Det är knappast ägnat att förvåna, att av dessa senare endast omkring 4 procent ansågos vara fullt arbetsföra. Nedsatt arbetsförhet på grund av ålder förefanns ifråga om 8·8 procent av undersökningsmaterialet. Sådan nedsättning förekom först i åldersklassen 41—45 år och utgjorde där endast 1·8 procent av hela antalet i klassen, medan densamma i åldersklassen 67— ∞ år utgjorde 91·6 procent. Nedsatt arbetsförhet på grund av sjukdom eller lyte företedde givetvis icke någon med åldern sammanhängande tendens; största antalet förelåg i åldersklassen 41—45 år.

Bland de statliga reservarbetarna funnos 21 personer (0·3 procent), vilka betecknats såsom arbetsoföra. Detta kan synas egendomligt med hänsyn till de för hjälpverksamheten gällande föreskrifterna. Beaktas måste emellertid, att undersökningen avsåg en viss bestämd dag och att det icke är ovanligt, att kommittéerna på grund av bristande kännedom om klientelet till reservarbetsplatser utsända personer, som icke äro arbetsföra. Dylika personer hemsändas snarast möjligt, efter det att deras arbetsoförmåga konstaterats på arbetsplatsen. Det förhållandet, att 0·3 procent av antalet statliga reservarbetare den 31 juli 1936 befunnits vara arbetsoföra, innebär sålunda endast, att deras arbetsoförhet blivit med säkerhet konstaterad först efter den dag, då undersökningen ägde rum.

Ifråga om arbetsförheten inom olika yrkesgrupper (tab. 63) kan framhållas, att det högsta procentuella antalet personer med god arbetsförhet återfanns inom grupp *skogshushållning* med 92·0 procent och det lägsta inom grupp *kontors- och butikspersonal m. fl.*, 77·8 procent. Klientelet från storstäderna företedde en väsentligt sämre arbetsförhet än det från övriga städer och landsbygden. Sålunda utgjorde de fullt arbetsföra från storstäderna endast 78·1 procent av klientelet från dessa städer, medan motsvarande tal för övriga städer och landsbygden utgjorde 87·8 respektive 89·7 procent.

Vid arbetsplatsundersökningen ha respektive arbetsledare fått angiva sitt omdöme om *möjligheterna för reservarbetarna att vid god efterfrågan på arbetskraft erhålla arbete i öppna marknaden*. Därvid ha de haft att taga hänsyn icke endast till arbetarens rent fysiska förutsättningar utan även till andra subjektiva faktorer, som kunna vara av betydelse, såsom arbetsvilja, uppträdande etc. I tab. 64 och tab. 65 redogöres för resultaten av denna undersökning.

Goda möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden ansågos föreligga ifråga om 41·1 procent av det undersökta antalet. Ifråga om storstäderna ansågs dock sådan möjlighet vara för handen endast beträffande 33·0 procent,

medan för landsbygden motsvarande tal utgjorde 45·0 procent. Ifråga om olika yrken (tab. 65) funnos inga mera anmärkningsvärda skillnader. Största procentuella antalet personer med goda möjligheter att erhålla arbete redovisades inom *stenindustrien*, 46·4 procent, och det lägsta inom *kontors- och butikspersonal m. fl.*, 30·2 procent.

Åldersfördelningen (tab. 64) angiver, att de största möjligheterna att erhålla arbete i öppna marknaden förefunnos inom åldersklassen 21—25 år, i vilken 55·6 procent ansågos ha goda sysselsättningsmöjligheter. För åldersklassen 18—20 år voro naturligt nog utsikterna mindre (bristande kroppskrafter och utbildning), och motsvarande tal utgjorde här 41·2 procent. Från 26 år och uppåt minskades ifrågavarande procenttal i jämn serie och utgjorde i åldersklassen 61—66 år endast 2·1 procent. Ingen 67-åring har ansetts äga goda möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden.

Dåliga möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden, vilket innebär, att vederbörande beräknats kunna erhålla arbete endast under högkonjunktur och då blott tillfälligt, ansågos föreligga hos 22·4 procent av de 8 911 personer, som ingått i arbetsplatsundersökningen.

Jämförelse mellan specialundersökningens och arbetsplatsundersökningens resultat.

Såsom ovan (sid. 107 o. 111) angivits, har de arbetslösa arbetsförhet blivit föremål för bedömning efter enahanda grundprinciper men genom helt olika organ vid specialundersökningen och vid arbetsplatsundersökningen. Då primärmaterialet i båda fallen funnits tillgängligt hos kommissionen, har det ansetts vara av intresse att erhålla en uppfattning om de skillnader, som eventuellt kunna förefinnas ifråga om de olika organens uppfattning av klientelet. För detta ändamål ha utsorterats uppgifterna från de arbetslöshetstyngda områdena och Stockholms stad för de vid statligt reservarbete den 31 juli 1936 sysselsatta arbetslösa, beträffande vilka lätt identifierbara uppgifter förelegat inom båda undersökningarna. Dessa uppgifter ha sammanställts ifråga om bedömningen av såväl arbetsförhet som sysselsättningsmöjligheter i öppna marknaden.

Antalet i denna jämförande undersökning ingående arbetslösa var 4 385 eller 82·2 procent av de i statligt reservarbete från Stockholms stad och de arbetslöshetstyngda områdena vid undersökningstillfället sysselsatta. I tab. 66 anges den procentuella andelen av personer med god arbetsförhet och goda respektive medelgoda möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden inom vart och ett av dessa områden.

Såsom av jämförelsen framgår, ha på ett par undantag när såväl arbetsförhet som sysselsättningsmöjligheter bedömts gynnsammare av kommittéerna (specialundersökningen) än av arbetsledarna (arbetsplatsundersökningen). Detta innebär icke något i och för sig överraskande, då, såsom ovan (sid. 105) framhållits, kommittéerna som regel torde bedöma arbetsförheten förhållandevis liberalt, framför allt på grund av att de oftast varit för arbetsförhetsbedömningen hänvisade till andrahandsuppgifter.

Tab. 66. Jämförelse mellan de vid specialundersökningen (S) och arbetsplatsundersökningen (A) utförda bedömningarna av de arbetslösas arbetsförhet och möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden. Statliga reservarbetare från Stockholms stad och arbetslöshetstyngda områden.

Procenttal.

Kommuner eller områden	Antal arbets- lösa	Arbetsförhet god		Möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden ¹			
				god		god eller medelgod	
		S	A	S	A	S	A
<i>Stockholms stad</i>	1 003	95·3	75·8	48·6	27·3	87·9	67·9
<i>Stenkommuner</i>							
Blekinge län.....	181	93·9	82·9	18·6	41·4	80·7	79·3
Göteborgs och Bohus län	916	96·3	90·3	68·3	48·6	96·3	86·2
<i>Sågverkskommuner</i>							
Västernorrlands län	960	98·0	95·1	52·4	43·4	95·8	87·4
Övriga	241	90·9	89·2	61·8	51·9	88·4	77·2
<i>Tändstickskommuner</i>	77	100·0	97·4	83·1	48·1	98·7	88·3
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>							
Bergslagen	177	78·5	84·2	66·1	40·7	76·3	79·1
Norrbottnens län	469	99·4	94·0	96·5	44·7	97·5	85·9
<i>Glasbrukskommuner</i>	51	96·1	92·0	92·2	47·1	100·0	74·5
<i>Övriga</i>							
Oskarshamn	48	100·0	93·8	100·0	72·9	100·0	87·5
Södra Vram	53	100·0	83·0	100·0	47·2	100·0	69·8
Vissa kommuner i Västernorr- lands län	209	99·0	93·3	80·9	55·0	98·1	90·9
Summa	4 385	95·9	88·1	61·6	42·2	92·7	80·9

¹ Listerby lk (Blek.) med 41 och Jukkasjärvi lk (Nb.) med 185 arbetslösa ej medräknade.

I en stenkommun i Blekinge och en gruvkommun i Norrbotten ha kommittéerna bedömt sysselsättningsmöjligheten i öppna marknaden strängare än platsledarna och i en av Bergslagens gruvkommuner har så skett även ifråga om bedömningen av den fysiska arbetsförheten. Såsom här ovan (sid. 111) nämnts, synas kommittéerna här ha missuppfattat innebörden av lämnade anvisningar. Vad Blekingekommunen beträffar, torde kommittén ha angivit de arbetslösas möjligheter att erhålla arbete på den lokala arbetsmarknaden, framför allt inom stenindustrin, och i de båda gruvkommunerna synes man ha räknat endast med gruvindustrin, vilket givetvis icke varit avsikten. På

grund härav ha vid jämförelsen mellan undersökningsresultaten för möjligheten att erhålla arbete Listerby (Blekinge) och Jukkasjärvi (Norrbotten) icke medräknats, då uppgifterna utan tvekan berott på missförstånd. Dessa båda kommuner ingå sålunda ej heller i tab. 62 (sid. 110).

Att i *en* gruvkommun även arbetsförheten bedömts hårdare av kommittén än av platsledarna är mera svårförklarligt; arbetsledarnes dagliga kontakt med den arbetslöse under längre tid gör det sannolikt, att deras uppfattning är den riktigare. Någon anledning att utskilja även dessa uppgifter har dock ej förelagat.

God arbetsförhet ägde bland dessa 4 385 reservarbetare enligt specialundersökningen 95·9 procent och enligt arbetsplatsundersökningen 88·1 procent av antalet. Detta skulle alltså innebära, att ett antal personer, motsvarande 7·8 procent av klientelet, av kommittéerna ansetts äga god arbetsförhet, under det att arbetsledningen velat betrakta dessa personers arbetsförhet såsom nedsatt.

Vad beträffar möjligheten att erhålla arbete i öppna marknaden var skillnaden större ifråga om den högsta klassen. Goda möjligheter ha kommittéerna ansett föreligga för 61·6 procent, platsledningarna endast för 42·2 procent. Denna skillnad är emellertid till stor del beroende på svårigheten att avgöra, om en person har goda eller endast medelgoda möjligheter till arbete. Sammanslås dessa båda grupper, vilket skett i tab. 66, de båda sista kolumnerna, blir resultatet, att kommittéerna vid specialundersökningen ansett 92·7 procent ha åtminstone medelgoda möjligheter att erhålla arbete, under det att platsledarna ansett sådana möjligheter föreligga för 80·9 procent av de undersökta fallen. Skillnaden är här visserligen icke obetydlig, men dock förklarlig med hänsyn till vad ovan anförts om de förhållanden, under vilka kommittéerna respektive arbetsledarna haft att verkställa bedömningen.

För Stockholms stads vidkommande föreligga dock anmärkningsvärt stora skiljaktigheter mellan kommitténs och platsledarnas bedömning av såväl arbetsförhet som möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden. Sålunda har kommittén vid specialundersökningen angivit, att 95·3 procent av 1 003 statliga reservarbetare ansetts ha god arbetsförhet, under det att platsledarna vid arbetsplatsundersökningen av samma personer funnit, att detta vore förhållandet endast ifråga om 75·8 procent. Goda sysselsättningsmöjligheter i öppna marknaden vore enligt specialundersökningen för handen ifråga om 48·6 procent av klientelet och enligt arbetsplatsundersökningen för 27·3 procent. För den del av klientelet, som ansetts äga minst medelgoda sysselsättningsmöjligheter, voro motsvarande uppgifter 87·9 procent och 67·9 procent.

Det synes påtagligt, att de från Stockholms stad vid de statliga reservarbetsplatserna den 31 juli 1936 sysselsatta arbetslösa till påfallande stor del utgjorts av personer, som enligt arbetsbefälets uppfattning haft mindre god arbetsförhet eller ansetts äga dåliga möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden. Arbetsplatsundersökningen har för Stockholms stads vidkommande omfattat 75 arbetsplatser.

Såsom slutresultat av detta försök till kontroll på kommittéernas värdesättning av klientelet arbetsförhet och möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden kan sägas, att — såsom man även haft anledning förmoda — kommittéernas uppskattning givit en något gynnsammare bild av ifrågavarande förhållanden än som framkommit vid en noggrannare undersökning. Såsom av det nyss sagda framgår, synes dock en viss försiktighet vara tillrådlig vid en uppskattning av ett storstadsklientels arbetsförhet och möjligheter till att erhålla arbete.

KAP. XII.

Facklig organisationstillhörighet.

Vid 1935 års undersökning verkställdes en förhållandevis ingående analys av arbetslöshetsklientelets organisationsförhållanden.

I syfte att erhålla noggrannast möjliga uppfattning om tillförlitligheten hos de av de arbetslösa lämnade uppgifterna och sålunda även av materialets representativitet, identifierades så långt sig göra lät uppgiftslämnarna hos respektive fackliga organisationer. Stora svårigheter mötte emellertid på vissa håll att genomföra identifieringen. Sålunda kunde ifråga om 11 fackförbund med enligt de arbetslösas egna uppgifter 2 667 i undersökningen ingående medlemmar identifiering ej verkställas, antingen på grund av att vederbörande fackförbunds kortregister voro så upplagda, att en identifiering var omöjlig, eller på grund av att vederbörande förbund förklarat sig icke kunna eller icke vilja lämna av kommissionen ifrågasatt bistånd vid identifieringsarbetet. Dessa senare förbund representerade dock samtliga ett obetydligt antal arbetslösa.

I de 19 fackförbund, som lämnat uppgifter till undersökningen, hade 8 123 personer uppgivit sig vara medlemmar. Beträffande 301 av dessa kunde konstateras, att de visserligen tidigare tillhört uppgivet förbund men att de utträtt före undersökningstillfället. Inom de förbund, beträffande vilka en något så när fullständig identifiering kunde äga rum, uppgingo de med säkerhet identifierade till 84,2 procent av undersökta uppgifter. Med hänsyn till att identifieringsarbetet av kostnads- och tidsskäl icke kunde föras alltför långt, måste i åtskilliga fall uppgifter läggas åsido beträffande personer, som icke kunnat identifieras på grund av ofullständigheter ifråga om förnamn, vistelseort eller nummer inom avdelningen. Det kunde därför med säkerhet antagas, att antalet personer, som felaktigt uppgivit sig vara medlemmar i viss organisation vid undersökningstillfället, icke uppgick till 10 procent av hela antalet.

Då en felprocent av denna storleksordning icke kan vara av någon betydelse i förevarande hänseende, har det vid 1936 års undersökning icke ansetts nödvändigt att verkställa ett tidsödande och kostsamt identifieringsarbete. Vid bedömandet av undersökningsresultaten bör därför observeras, att samtliga uppgifter rörande facklig organisationstillhörighet kunna vara något för höga.

Tab. 67. De fackligt organiserade arbetslösas fördelning på yrkesgrupper.

Y r k e s g r u p p e r	Antal arbetslösa	Enligt egen uppgift fackligt organiserade	
		Antal	I % av antalet arbetslösa inom yrkes- gruppen
Jordbruk	449	55	12·2
Skogshushållning	491	111	22·6
Ingenjörsarbete och arbetsledning	45	3	6·7
Malmbrytning	458	142	31·0
Metallindustri	1 471	730	49·6
Stenindustri	1 939	700	36·1
Glasindustri	175	84	48·0
Annan jord- och stenindustri	245	83	33·9
Sågverksindustri	2 271	890	39·2
Annan trävaruindustri	241	103	42·7
Pappersindustri	544	234	43·0
Grafisk industri	51	20	39·2
Livsmedelsindustri	450	184	40·9
Textil- och beklädnadsindustri	217	70	32·3
Läder-, hår- och gummivaruindustri	319	137	42·9
Kemisk-teknisk industri	374	208	55·6
Väg- och anläggningsarbete	1 270	430	33·9
Annan byggnadsverksamhet	649	332	51·2
Kraft- och värmeproduktion	151	58	38·4
Sjöfart och fiske	441	144	32·7
Kontors- och butikspersonal	632	49	7·8
Lagerarbete	426	137	32·2
Hotell- och restaurangrörelse	108	11	10·2
Landtransport	1 076	340	31·6
Allmän tjänst och fria yrken	107	11	10·3
Husligt arbete	28	9	32·1
Tillfällighets- och diversearbete	4 684	889	19·0
Ungdom utan särskild utbildning	618	—	—
Summa	19 930	6 164	30·9

I 1935 års undersökning lämnades vidare en förhållandevis fullständig redogörelse för de fackligt organiserades yrkestillhörighet, fördelning på kommuntyper och åldersgrupper. Vidare redogjordes för de fackligt organiserades arbetslöshetssituation i jämförelse med klientelet i övrigt. Därav framgick, att de fackligt organiserade syntes ha en något gynnsammare arbetslöshetssituation, varvid dock framhölls, att antalet långvarigt arbetslösa, som tidigare tillhört organisation men utträtt, icke vore känt. Under alla förhållanden konstaterades, att skillnaden mellan de organiserade och de oorganiserade med hänsyn till arbetslöshetsläget icke gav stöd för det antagandet, att man skulle ha att göra med två olika kategorier av arbetslösa. Särskild uppmärksamhet ägnades åt definitionen av begreppet arbetslöshetsvecka, vilket hos fackförbunden har en något annorlunda innebörd än i kommissionens undersökning. Hos flertalet fackförbund är begreppet arbetslöshetsvecka ett redovisningsbegrepp, som endast utsäger, att medlemmen under veckan haft så ringa inkomst, att förbundet befriat honom från erläggande av veckoavgift. I stort sett kan sägas, att rätten till sådan befrielse inträder, då medlem under en vecka haft mindre än 25 timmars avlönat arbete. Närmare redogörelse för dessa förhållanden återfinnes i 1935 års undersökning (S. O. U. 1936: 21, sid. 170 ff.).

Den förhållandevis fullständiga redogörelse, som sålunda lämnats i samband med 1935 års arbetslöshetsundersökning, har gjort det möjligt att begränsa redovisningen av 1936 års fackföreningsklientel till nedan angivna uppgifter.

Av de 19 930 personer, vilka ingingo i undersökningen, hade 6 164, d. v. s. 30,9 procent, uppgivit, att de tillhörde facklig organisation. Av dessa tillhörde 5 236, eller 26,3 procent av det undersökta klientelet, de organisationer, som rapportera sin arbetslöshetssituation till socialstyrelsen. I *tab. 67* ha de organiserade fördelats på yrkesgrupper. Den yrkesgrupp, som utvisade den starkaste organisationsprocenten var kemisk-teknisk industri, där 208 av 374, d. v. s. 55,6 procent, voro organiserade. Även bland byggnadsarbetarna var organisationsprocenten hög, 51,2 procent. Andra yrkesgrupper, där cirka hälften av de arbetslösa uppgivit sig tillhöra organisation, voro metallindustri (49,6 procent) och glasindustri (48,0 procent). Särskilt låga procentsiffror förekommo, förutom inom grupperna ingenjörsarbete, kontors- och butiks-personal samt allmän tjänst och fria yrken, inom jordbruk (12,2 procent), hotell- och restaurangrörelse (10,2 procent) och tillfällighets- och diversearbete (19,0 procent).

De fackligt organiserades fördelning på kommuntyper anges i *tab. 68*, av vilken kan utläsas bland annat, att organisationsprocenten växlade på följande sätt mellan de olika kommuntyperna.

Städer med				Samtliga fackligt organiserade i % av antalet arbetslösa	Fackligt organiserade i till socialstyrelsen rapporterande förbund i % av antalet arbetslösa
över	100 000	inv.		37·8	32·7
30 000—	100 000	»		30·8	25·7
20 000—	30 000	»		24·8	20·1
5 000—	20 000	»		41·9	36·0
högst	5 000	»		52·7	44·3
<i>Landskommuner</i>					
industrikommuner				28·2	23·6
blandade kommuner				22·6	19·6
jordbrukskommuner				15·7	11·7
Samtliga kommuner				30·9	26·3

Tab. 69 ger vissa möjligheter till jämförelser mellan den statistik över arbetslösheten inom arbetarorganisationerna, som publiceras av socialstyrelsen, och kommissionens statistik över antalet hjälpsökande. I tabellen har nämligen inlagts dels antalet hos kommissionen anmälda hjälpsökande arbetslösa personer i till socialstyrelsen rapporterade förbund, dels antalet enligt socialstyrelsens fackföreningsstatistik arbetslösa män den 31 juli 1936.

Som bekant rapportera icke samtliga fackföreningar i till socialstyrelsen rapporterade förbund sin arbetslöshet, varför socialstyrelsens uppgift rörande antalet arbetslösa som regel icke omfattar samtliga arbetslösa fackföreningsmedlemmar. Ett försök har gjorts att framräkna det antal män, som voro arbetslösa den 31 juli 1936 inom respektive förbund. Denna framräkning vilar på det antagandet, att arbetslösheten inom de icke rapporterade förningarna är av samma omfattning som inom de rapporterade. Av socialstyrelsen tidigare företagna undersökningar giva vid handen, att en sådan metod är tillätlig. Resultatet har blivit, att det beräknade antalet arbetslösa enligt socialstyrelsens statistik skulle ha uppgått till 56 771 eller, om skogs- och flottningsarbetareförbundet frånräknas, 43 002. Av dessa voro hos kommissionen såsom hjälpsökande anmälda 5 236 eller, om skogs- och flottningsarbetareförbundet frånräknas, 5 109. Av de arbetslösa fackföreningsmedlemmarna, exklusive skogs- och flottningsarbetareförbundets medlemmar, voro sålunda 11·9 procent anmälda såsom hjälpsökande den 31 juli 1936.

Denna anmälningsprocent växlade i hög grad inom olika förbund. Särskilt hög var den inom kommunalarbetareförbundet (32·5 procent), stenindustriarbetareförbundet (27·7 procent) och gruvidustriarbetareförbundet (22·7 procent). Låga siffror för anmälningsprocenten erhöles från murareförbundet (0·5 procent), byggnadsträarbetareförbundet (0·8 procent) och målareförbundet (1·7 procent). Att dessa typiska säsongsyren, hörande till byggnadsindustrien, hade en låg anmälningsprocent är ju ingalunda ägnat att överraska.

Tab. 68. De fackligt organiserade arbetslösas fördelning på kommuntyper.

Fackförbund	Städer med ett invånarantal av					Landskommuner			
	över 100 000	30 000– 100 000	20 000– 30 000	5 000– 20 000	högst 5 000	indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner	Samt- liga kom- muner
<i>A. Till Socialstyrelsen rapporterade förbund.</i>									
Beklädnadsarbetareförbundet	11	—	—	2	—	—	—	—	13
Bleck- och plåtslagareförbundet	4	—	—	2	—	2	—	—	8
Bokbindareförbundet	17	—	1	1	—	—	—	—	19
Bryggeriindustriarbetareförbundet	8	2	2	6	1	1	—	—	20
Byggnadsträarbetareförbundet	10	—	1	2	—	8	1	—	22
De förenade förbunden	25	—	2	13	—	2	4	—	46
Elektriska arbetareförbundet	7	—	1	1	—	2	—	—	11
Gjutareförbundet	15	3	1	16	—	3	—	—	38
Grov- och fabriksarbetareförbundet	398	90	34	360	62	225	37	4	1 210
Gruvindustriarbetareförbundet	—	—	—	—	—	115	6	—	121
Handelsarbetareförbundet	95	10	13	27	1	11	—	—	157
Kommunalarbetareförbundet	50	6	5	34	24	7	—	—	126
Litografförbundet	5	—	—	—	—	—	—	—	5
Livsmedelsarbetareförbundet	64	10	12	58	2	8	—	1	155
Metallindustriarbetareförbundet	353	34	21	205	15	119	12	—	759
Murareförbundet	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Målareförbundet	3	—	—	1	—	—	—	—	4
Pappersindustriarbetareförbundet	—	17	—	5	—	137	50	18	227
Sadelmakare- och tapetserareförbundet	1	1	—	—	—	1	—	—	3
Sko- och läderindustriarbetareförbundet	31	38	7	8	1	3	—	—	88
Skogs- och flottningsarbetareförbundet	—	1	—	—	—	28	41	57	127
Stenindustriarbetareförbundet	5	—	2	28	2	247	312	26	622
Sågverksindustriarbetareförbundet	12	10	—	119	6	435	98	16	696
Textilarbetareförbundet	16	17	1	12	1	1	—	—	48
Tobaksindustriarbetareförbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transportarbetareförbundet	139	19	19	39	5	26	9	—	256
Träindustriarbetareförbundet	66	2	2	71	9	8	7	—	165
Typografförbundet	15	—	—	—	—	2	—	—	17
Väg- och vattenbyggnadsarbetareförbundet ..	36	1	21	42	2	102	41	27	272
Summa	1 387	261	145	1 052	131	1 493	618	149	5 236
<i>B. Till Socialstyrelsen icke rapporterade förbund.</i>									
Sveriges arbetares centralorganisation	121	31	12	103	22	256	68	46	659
Sjöfolksförbundet	52	7	11	35	1	17	7	2	132
Lantarbetareförbundet	7	2	1	1	—	1	9	2	23
Järnvägsmannaförbundet	3	2	2	7	—	4	3	—	21
Övriga förbund	30	10	8	24	2	11	8	—	93
Summa	213	52	34	170	25	289	95	50	928
Samtliga fackförbund	1 600	313	179	1 222	156	1 782	713	199	6 164

Tab. 69. Hjälpökande arbetslösa i till Socialstyrelsen rapporterade fackförbund den ³¹/₇ 1936.

Fackförbund	Antal hjälp- sökande arbetslösa män	Enligt Socialstyrel- sens fackförenings- statistik		Kolumn 2 i % av kolumn 4
		redo- visade arbetslösa män	beräknat antal arbetslösa män ¹	
1	2	3	4	5
Beklädnadsarbetareförbundet	13	305	325	4·0
Bleck- och plåtslagareförbundet	8	87	93	8·6
Bokbindareförbundet	19	154	158	12·0
Bryggeriindustriarbetareförbundet	20	177	185	10·8
Byggnadsträarbetareförbundet	22	2 323	2 708	0·8
De förenade förbunden	46	334	402	11·4
Elektriska arbetareförbundet	11	157	221	5·0
Gjutareförbundet	38	303	333	11·4
Grov- och fabriksarbetareförbundet	1 210	5 012	8 636	14·0
Gruvindustriarbetareförbundet	121	474	534	22·7
Handelsarbetareförbundet	157	1 725	1 727	9·1
Kommunalarbetareförbundet	126	392	388	32·5
Litografförbundet	5	39	40	12·5
Livsmedelsarbetareförbundet	155	1 427	1 478	10·5
Metallindustriarbetareförbundet	759	5 531	5 697	13·3
Murareförbundet	1	145	187	0·5
Målareförbundet	4	243	239	1·7
Pappersindustriarbetareförbundet	227	1 920	2 187	10·4
Sadelmakare- och tapetserareförbundet	3	167	167	1·8
Sko- och läderindustriarbetareförbundet	88	1 179	1 356	6·5
Skogs- och flottningsarbetareförbundet	127	6 349	13 769	0·9
Stenindustriarbetareförbundet	622	1 931	2 247	27·7
Sågverksindustriarbetareförbundet	696	3 731	4 759	14·6
Textilarbetareförbundet	48	642	641	7·5
Tobaksindustriarbetareförbundet	—	8	8	—
Transportarbetareförbundet	256	1 931	3 553	7·2
Träindustriarbetareförbundet	165	859	1 311	12·6
Typografförbundet	17	279	280	6·1
Väg- och vattenbyggnadsarbetareförbundet..	272	1 665	3 142	8·7
Summa	5 236	39 489	56 771	9·2
Utom skogs- och flottningsarbetareförbundet	5 109	33 140	43 002	11·9

¹ Se sid. 123.

Att på grundval av nu lämnade uppgifter konstruera en siffra för arbetslöshetens omfattning torde vara förenat med betydande svårigheter. I 1935 års undersökning lämnades, som ovan sagts, en ingående redogörelse för de principer, på vilka fackföreningsstatistiken är uppbyggd. Av denna redogörelse framgår, att så väsentliga olikheter förefinnas mellan de grundläggande principerna för kommissionens statistik och socialstyrelsens fackföreningsstatistik, att varje jämförelse mellan sifferserierna lätt kan giva anledning till missuppfattningar. Här skall endast erinras om att kommissionens statistik allena omfatta hjälpsökande arbetslösa och att därför relativt kortvariga arbetslöshetsfall i regel icke anmälas hos kommissionen. Hos fackföreningarna åter uppgiver den arbetslöse även kortvariga arbetslöshetsperioder, blott de uppgå till så många timmar i veckan, att han kan beräkna att bliva befriad från veckoavgiftens erläggande. En olikhet, som verkar i motsatt riktning, är, att i åtskilliga förbund kontingent måste erläggas, då den arbetslöse är sysselsatt å reservarbete. Visserligen gör socialstyrelsen ansträngningar att från de lokala fackföreningarna erhålla uppgifter om antalet å reservarbete sysselsatta, men enligt inhämtade upplysningar torde alltjämt nu nämnda felkälla vara av betydelse. Om dess storleksordning under vissa tidigare år torde tab. 78 i 1935 års undersökning (S. O. U. 1936: 21, sid. 188) giva en föreställning. Under 1934 hade cirka 20 procent av de fackligt organiserade fått erlägga avgifter för veckor, under vilka de varit sysselsatta å reservarbete.

KAP. XIII.

Orsaker till arbetslöshet.

När i föreliggande kapitel en redogörelse lämnas för de förhållanden, vilka av de arbetslösa eller av kommittéerna betraktas såsom arbetslöshetsorsaker, avses icke att ge ett uttömmande svar på frågan, varför den arbetslöse vid undersökningstillfället saknade arbete på den öppna arbetsmarknaden. Syftet är allenast att söka belysa, av vilka anledningar den arbetslöse förlorat sin senaste mera stadigvarande anställning. Av vilka skäl han efter förlusten av denna anställning icke lyckats få anknytning till arbetsmarknaden, har icke blivit föremål för undersökning i detta sammanhang. Däremot torde det samlade resultatet av hela den föreliggande undersökningen vara ägnat att ge en viss uppfattning om detta spörsmåls innebörd.

I den allmänna undersökningens frågeformulär hade inlagts frågor, huruvida den arbetslöse innehaft fast anställning och, om så varit fallet, när han förlorade den senast innehavda fasta anställningen samt anledningen härtill. Vid bearbetningen har man sökt att endast medtaga uppgifter beträffande personer, om vilka man kunnat sluta till att den fasta anställningen varat åtminstone tre månader. Man torde kunna utgå från att i det alldeles övervägande antalet fall anställningstiden varit betydligt längre.

Tidpunkten för anställningens upphörande.

Bearbetningsbara uppgifter, avseende dessa frågor, ha lämnats av 14 215 personer. Detta skulle alltså innebära, att 71·3 procent av de i undersökningen ingående personerna uppgivit sig vid något tillfälle ha innehaft en fast anställning.

Nedan ha ifrågavarande personer fördelats efter tidpunkten för den senaste stadigvarande anställningens upphörande.

År	Antal	%
1936	486	3·4
1935	1 088	7·7
1934	916	6·4
1933	1 470	10·3
1932	2 453	17·3
1931	2 830	19·9
1930	2 048	14·4
1929	788	5·5
1928	477	3·4
1927	315	2·2
före 1927	1 344	9·5
Summa	14 215	100·0

Det torde vara av intresse att konstatera, hurusom huvudparten av dessa 14 215 personer (51·6 procent) förklarar, att de förlorat sin anställning under

något av åren 1930—1932. Endast 17·5 procent av de personer, som uppgivit sig ha haft fast anställning, hade förlorat denna något av åren 1934—1936. Under krisåren 1932 och 1933 förlorade 2 453 respektive 1 470 personer sina då innehavda anställningar. Dessa siffror överträffas av siffran för 1931, då den fasta anställningen förlorades av icke mindre än 2 830 personer, vilka sedermera icke innehaft någon anställning av mera varaktig natur. Även 1930 uppvisar en mycket hög siffra (2 048). De nu anförda talen innebära, att under åren 1930—1932 förlorade 51·6 procent, d. v. s. över hälften, sin senaste mera fasta anställning, under det att motsvarande siffra för 1933 uppgick till 10·3 procent. Före den sista krisens utbrott, alltså före 1930, hade tillhoppa 20·6 procent av nu ifrågavarande personer förlorat sin anställning. Dessa personers arbetslöshet torde sålunda icke varit orsakad av den senaste krisens arbetsmarknadsförhållanden utan sammanhängande troligen med mera personliga orsaker.

Även om en viss försiktighet måste iakttagas vid dragandet av slutsatser ur nu lämnade uppgifter, bland annat därför att begreppet *fast anställning* tydligen uppfattats olika av olika uppgiftslämnare, torde man likväl kunna säga, att den övervägande delen av det undersökta klientelet haft mer eller mindre stadigvarande sysselsättningsperioder samt att dessa sysselsättningsperioder för det stora flertalet ligga före år 1933.

I stort sett samma uppfattning ger ett studium av resultatet från den av Kungl. Maj:t anbefallda specialundersökningen inom vissa orter (sid. 22). Vid denna specialundersökning har det överlämnats åt kommittéerna att tolka innebörden i begreppet fast anställning och ävenledes att bedöma, vilka orsaker som föranlett, att den arbetslöse förlorat sin fasta anställning. Bedömningsgrunderna ha tydligen skiftat i de olika kommunerna. Ett exempel härpå utgöra de mycket skiljaktiga resultaten från storstäderna Stockholm och Malmö. I Stockholm uppgav kommittén, att 93·8 procent av de arbetslösa haft sådan *yrkestillhörighet*¹, att de innehaft fast anställning eller säsongarbete. I Malmö däremot lämnade kommittén den uppgiften, att endast 40·5 procent kunde anses ha haft denna anknytning till visst yrke. Uppenbarligen måste detta sammanhånga därmed, att man i Malmö icke medräknat sådana fasta anställningar, som legat längre tillbaka i tiden. Att kommittén förfarit på detta sätt framgår bland annat därav, att den uppgav, att icke mindre än 40·3 procent av de personer, som innehaft fast anställning, förlorat denna sin anställning efter den 1 januari 1934. En så hög procentsiffra för ifrågavarande uppgift måste tydligen innebära, att man såsom yrkestillhöriga endast i undantagsfall medtagit personer, som förlorat sin anställning för längre tid sedan.

I specialundersökningen av de yrkestillhöriga ingingo 3 148 personer från storstäderna, d. v. s. 74·4 procent av hela antalet arbetslösa, samt från de specialundersökta kommunerna i de arbetslöshetstyngda områdena 4 255 per-

¹ Såsom »yrkestillhöriga» ha räknats personer, tillhörande *andra* yrkesgrupper än tillfällighets- och diversearbete och ungdom utan särskild utbildning.

Tab. 70. Yrkestillhöriga arbetslösa i storstäder och arbetslöshetstyngda områden fördelade efter tidpunkten för senaste stadigvarande anställnings upphörande.

Specialundersökningen. Procenttal.

Kommuner eller områden	Antal yrkestillhöriga	Senaste stadigvarande anställning upphörde år										Summa
		1936	1935	1934	1933	1932	1931	1930	1929	före 1929	uppgift saknas	
<i>Storstäder</i>												
Stockholm	1 910	4.3	11.5	6.3	11.7	21.8	16.7	9.9	4.9	12.9	—	100.0
Göteborg	910	6.4	11.1	8.7	10.0	20.9	18.0	13.7	4.2	5.7	1.3	100.0
Malmö	328	15.9	12.5	11.9	10.1	15.5	11.6	8.2	3.0	10.1	1.2	100.0
Summa	3 148	6.1	11.5	7.6	11.1	20.9	16.5	10.8	4.5	10.5	0.5	100.0
<i>Arbetslöshetstyngda områden</i>												
<i>Stenkommuner</i>												
Blekinge län	194	1.0	3.6	1.6	13.9	23.7	38.1	9.8	1.6	0.5	6.2	100.0
Göteborgs och Bohus län	1 327	2.1	6.0	2.9	16.0	11.4	34.1	18.5	1.3	0.5	7.2	100.0
<i>Sågverkskommuner</i>												
Västernorrlands län	1 259	1.9	14.5	6.7	13.3	13.5	24.1	11.5	4.3	6.6	3.6	100.0
Övriga	309	—	0.6	1.6	15.9	9.4	25.2	35.0	2.9	8.1	1.3	100.0
<i>Tändstickskommuner</i>	186	0.5	4.3	8.1	12.4	56.4	10.8	4.3	1.1	2.1	—	100.0
<i>Järnbruks- o. gruvkommuner</i>												
Bergslagen	173	0.6	1.1	3.5	4.6	8.7	33.5	13.3	3.5	24.3	6.9	100.0
Norrbottnens län	346	0.6	1.4	1.4	12.4	31.5	19.7	11.6	3.5	5.8	12.1	100.0
<i>Glasbrukskommuner</i>	78	—	2.6	7.7	38.5	1.3	29.5	10.2	—	—	10.2	100.0
<i>Övriga</i>												
Oskarshamn	165	1.8	6.1	5.4	10.3	9.7	43.0	14.0	3.6	6.1	—	100.0
Södra Vram	76	—	1.3	—	—	56.6	32.9	5.3	1.3	1.3	1.3	100.0
Vissa kommuner i Väster-norrlands län	142	9.2	3.5	2.8	6.4	10.6	34.5	14.1	7.0	7.0	4.9	100.0
Summa	4 255	1.7	7.1	4.1	13.8	16.5	28.7	15.1	2.8	4.8	5.4	100.0

soner, d. v. s. 67.5 procent. Hela antalet i specialundersökningen ingående återfinnes i tab. 61, sid. 109. Beträffande tidpunkten för anställningens upphörande hänvisas till tab. 70.

Bland de upplysningar, som ett studium av tabellen skänker, torde böra observeras, att 38.1 procent av de i undersökningen ingående från Blekinge läns stenkommuner förlorade sin senaste fasta anställning 1931. Även för stenkommunerna i Göteborgs och Bohus län uppvisade 1931 en hög procent-

siffra (34.1). Bland övriga mera anmärkningsvärda siffror torde böra framhållas, att 56.4 procent av de i specialundersökningen ingående, som redovisades från tändstickskommunerna, förlorade sin senaste fasta anställning 1932; detsamma gällde för 31.5 procent av klientelet från Norrbottens läns gruvkommuner. Glasbrukskommunernas arbetslöshet daterar sig dels från 1931 (29.5 procent), dels från 1933 (38.5 procent), medan i Södra Vram 32.9 procent förlorade sin anställning 1931 och 56.6 procent 1932.

Orsaker till anställningens upphörande.

Av de arbetslösa uppgåvo i den allmänna undersökningen 33.7 procent, att det företag, där den arbetslöse varit anställd, blivit nedlagt, 47.3 procent angåvo driftsinskränkning, 4.5 procent införandet av arbetsbesparande anordningar och 14.5 procent individuellt betonade eller andra orsaker till arbetslöshet. Beträffande de sist nämnda orsakerna hade 2.6 procent angivit sjukdom, 0.4 procent ålder och 1.1 procent värnplikt såsom anledning till förlusten av senaste mera stadigvarande anställning.

Här lämnar specialundersökningen ett långt fylligare och säkerligen också tillförlitligare material. Som redan nämnts, omfattade specialundersökningen storstäderna och de arbetslöshetstyngda kommunerna. Till de senare ha, såsom redan å sid. 7 framhållits, räknats sådana delar av landet, där de dominerande industrierna kämpa med sysselsättningssvårigheter eller äro starkt rationaliserade. Det följer redan härav, att huvudanledningen till arbetslösheten i dessa kommuner och områden måste varit, antingen att företag nedlagts eller att i gång varande företag minskat sin arbetarstam. I *tab. 71* och *tab. 72* redovisas i absoluta respektive procenttal, hur de arbetslösa, som någon gång innehåft fast anställning, fördelade sig efter orsaken till anställningens upphörande. Av tabellerna framgår den olikartade strukturen hos arbetslösheten inom skilda arbetslöshetstyngda områden. Inom Blekinge läns stenkommuner hade 162 personer förlorat sin anställning på grund av en av konjunkturförhållanden framkallad driftsnedläggelse. I Bohuslän hade 1 101 personer förlorat sin anställning av samma anledning.

Helt annorlunda var läget i Västernorrlands läns sågverkskommuner, där driftsnedläggelse på grund av dålig konjunktur angavs såsom arbetslöshetsorsak endast för 130 personer, medan 525 personer blivit arbetslösa på grund av rationalisering vid i gång varande sågverk och 338 personer genom en rationalisering, som lett till lokal driftsnedläggelse (koncentration av driften till annan ort). Inom tändstickskommunerna mötte å ena sidan den i Tidaholm och Agnetorp rådande arbetslösheten, som framkallats genom produktionsminskning, å andra sidan arbetslösheten i Norra Solberga, framkallad av driftsnedläggelse. Det kan förefalla egendomligt, att 44 arbetslösa i Södra Vram uppgåvos ha förlorat sin anställning genom driftsnedläggelse, medan 27 förlorat sin anställning på grund av arbetsstyrkans minskning. Uppenbarligen hade samtliga, såväl de 44 som de 27, förlorat sin anställning genom kolgruvans nedläggande, men tydligen har den uppgiftslämnande kommittén

Tab. 72. Yrkestillhöriga arbetslösa i storstäder och arbetslöshetstyngda områden fördelade efter orsaken till anställningens upphörande.

Specialundersökningen. Procenttal.

Kommuner eller områden	Antal	Orsak till anställningens upphörande				
		Drifts- ned- läggelse	Arbets- styrkans minsk- ning	Indivi- duella orsaker	Uppgift saknas	Summa
<i>Storstäder</i>						
Stockholm	1 910	16·5	65·3	18·2	—	100·0
Göteborg	910	18·6	65·5	13·3	2·6	100·0
Malmö	328	15·6	69·8	13·1	1·5	100·0
Summa	3 148	17·0	65·9	16·2	0·9	100·0
<i>Arbetslöshetstyngda områden</i>						
<i>Stenkommuner</i>						
Blekinge län	194	86·1	10·3	1·5	2·1	100·0
Göteborgs och Bohus län	1 327	84·8	13·5	0·3	1·4	100·0
<i>Sågverkskommuner</i>						
Västernorrlands län	1 259	46·6	49·7	2·9	0·8	100·0
Övriga	309	93·5	5·2	0·3	1·0	100·0
<i>Tändstickskommuner</i>	186	44·6	53·8	1·6	—	100·0
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>						
Bergslagen	173	36·4	60·7	2·9	—	100·0
Norrbottens län	346	7·2	78·3	3·8	10·7	100·0
<i>Glasbrukskommuner</i>	78	71·8	26·9	1·3	—	100·0
<i>Övriga</i>						
Oskarshamn	165	49·1	34·5	15·8	0·6	100·0
Södra Vram	76	57·9	38·2	3·9	—	100·0
Vissa kommuner i Västernorr- lands län	142	16·9	66·2	3·5	13·4	100·0
Summa	4 255	59·8	35·6	2·4	2·2	100·0

genom dessa uppgifter velat markera, att de 27 personerna hade berövats sin anställning, redan innan driften vid kolgruvan definitivt nedlades.

Individuella orsaker till arbetslöshet ha av kommittéerna ytterligt sparsamt angivits i de arbetslöshetstyngda områdena. I ett undersökt material på 4 255 personer hade sålunda endast 27 personer förlorat sin anställning på grund av sjukdom, 26 på egen begäran och 7 på grund av olämplighet; 5 personer hade förlorat sin anställning på grund av värnplikt och 1 på grund

av för hög ålder. Vid studiet av dessa mycket låga siffror för individuella arbetslöshetsorsaker bör emellertid beaktas, att skiljelinjen mellan de individuella och de mera objektiva orsaker, som sammanförts under rubriken arbetsstyrkans minskning, ofta är svår att draga. Vid en rationaliseringsprocess, då en del av personalen avskedas, torde arbetsledningen göra ett urval, där de sysselsattas individuella egenskaper spela en betydande roll. Detta gäller säkerligen, även om en viss hänsyn till de vid företaget sedan längre tid sysselsattas berättigade intressen tillåtes påverka urvalet.

Inom de arbetslöshetstyngda områdena spelade de individuella arbetslöshetsorsakerna, som nyss anförts, praktiskt taget ingen roll. Endast 2·4 procent av hela klientelet hade där förlorat sin anställning på grund av individuella orsaker. Läget var annorlunda i storstäderna, där arbetslösheten icke framkallats av någon viss näringsgrens speciella sysselsättningssvårigheter. Där redovisades av kommittéerna individuella arbetslöshetsorsaker för 16·2 procent av samtliga undersökta fall. Bland de mera betydande individuella orsakerna må nämnas, att 138 personer här lämnat sin anställning på egen begäran, 100 på grund av sjukdom och 55 på grund av olämplighet eller dylikt. Medan inom de arbetslöshetstyngda områdena den vanligaste arbetslöshetsorsaken var driftsnedläggelse, var inom storstäderna arbetsstyrkans minskning huvudorsaken. Endast 17·0 procent av de arbetslösa i dessa senare hade förlorat sin senaste stadigvarande anställning på grund av att företaget nedlagts, medan 65·9 procent förlorat sin anställning på grund av arbetsstyrkans minskning.

Stockholmsklientelets anställningsförhållanden.

Det hade självfallet varit av värde att erhålla fullständig kännedom om de arbetslösa föregående fasta anställning, i all synnerhet som huvudparten av klientelet uppgav sig ha innehaft dylik. Tyvärr äro primärmaterialets uppgifter rörande tidigare anställningar i regel bristfälliga. Någon mera ingående bearbetning av dessa uppgifter har därför icke kunnat ifrågakomma i den allmänna undersökningen. Ett undantag erbjuder emellertid stockholmsmaterialiet, som lämnat fylligare och tydligare av arbetslöshetskommittén kontrollerade upplysningar. En bearbetning av detta material har visat, att 45·8 procent av de i undersökningen ingående innehaft fast anställning hos en och samma arbetsgivare under en tid av minst ett år. Det har vidare framkommit, att icke mindre än 21·1 procent av de undersökta fallen haft sammanhängande anställning hos samma arbetsgivare under mer än fem år. Huvudparten av de 429 personer, vilka innehaft så lång sammanhängande anställning hos samma arbetsgivare, kom från nedanstående näringsgrenar:

Landtransport	106
Kontors- och butikspersonal	84
Metallindustri	65
Lagerarbete	46

Den här redovisade undersökningen visar beträffande stockholmsklientelet, att cirka hälften haft så ordnade arbetsförhållanden, att de arbetat åt samma arbetsgivare minst ett år i följd och att $\frac{1}{5}$ av klientelet varit knuten till samma arbetsgivare icke mindre än fem år i följd. För dessa personer har med all säkerhet förelegat en anknytning till visst yrke.

KAP. XIV.

Förändringar inom det i undersökningen ingående klientelet under tiden 31 juli 1935—31 juli 1936.

I det föregående har vid åtskilliga tillfällen jämförelse gjorts mellan resultaten från 1935 års undersökning och från föreliggande. Vissa förändringar i klientelet's sammansättning ha därvid kunnat konstateras. Här må erinras om att klientelet vid 1936 års undersökning var rekryterat från städerna, enkannerligen storstäderna, i större utsträckning än vid 1935 års undersökning; vidare, att klientelet under den tid, som förflutit mellan de två undersöknings-tillfällena, undergått en förskjutning i åldershänseende därhän, att de äldre åldersgrupperna kommit att intaga en mera dominerande ställning än tidigare. Beträffande yrkesfördelningen kunde däremot endast relativt obetydliga förskjutningar konstateras. Dock hade exempelvis yrkesgrupperna jordbruk och skogshushållning undergått en avsevärd såväl absolut som relativ minskning. Beträffande försörjningsplikten hade de giftas andel i klientelet stegrats, en sak, som kanske närmast sammanhänger med den förskjutning i åldershänseende, som ägt rum. I arbetslöshetshänseende var 1936 års klientel, jämfört med 1935 års, karakteriserat bland annat av en något försämrad arbetslöshetssituation.

Antalet avgångna och tillkomna.

De förändringar i klientelet's sammansättning, om vilka nyss erinrats, ha givetvis i någon mån framkallats därav, att de personer, som ingingo i såväl 1935 som 1936 års undersökningar, vid det senare undersökningstillfället blivit 1 år äldre. Den viktigaste anledningen till förändringarna var emellertid, att ett stort antal av de i 1935 års undersökning ingående arbetslösa lämnat klientelet, samtidigt som ett antal nya tillkommit.

I 1935 års undersökning ingingo 40 332 personer. Av dessa voro enligt kommittéernas uppgifter 26 980, d. v. s. 66,9 procent, icke anmälda såsom hjälpsökande arbetslösa den 31 juli 1936. Kommittéerna redovisade sistnämnda dag 6 578 arbetslösa, som ej ingått i 1935 års undersökning.

Ur klientelet hade alltså under tiden 31 juli 1935—31 juli 1936 avgått 26 980 personer, medan det vid det senare undersökningstillfället konstaterade antalet tillkomna uppgick till 6 578. Den första uppgiften torde exakt ange antalet *avgångna* bland de i 1935 års undersökning ingående. Vad åter angår siffran för de *tillkomna*, må framhållas, att denna icke är liktydig med antalet i 1936 års undersökning ingående, den 31 juli 1935 ej anmälda arbetslösa.

En anledning till osäkerhet beträffande antalet tillkomna är, att icke alla den 31 juli 1935 anmälda hjälpsökande arbetslösa ingått i 1935 års undersökning.

Den 31 juli 1935 voro hos arbetslöshetskommittéerna anmälda såsom hjälpsökande 42 582 personer. I 1935 års undersökning ingingo uppgifter avseende 40 444 personer (40 332 män och 112 kvinnor). Skillnaden mellan månadsrapporternas och undersökningens siffror var alltså 2 138. Som i redogörelsen för 1935 års undersökning framhölls (S. O. U. 1936: 21, sid. 11), hade å ena sidan i månadsrapporterna medtagits personer, som redan lämnat hjälpverksamheten, å andra sidan en del arbetslösa icke upptagits i rapporterna, trots att de varit föremål för hjälpåtgärder vid undersökningstillfället. På grund härav torde månadsrapportsiffran böra minskas med omkring 200. Antalet den 31 juli 1935 anmälda arbetslösa personer, som ej ingått i 1935 års undersökning, skulle sålunda uppgå till omkring 1 950. Av dessa tillhörde emellertid 843 personer 17 kommuner, som ej voro representerade i 1935 års undersökning. Av nämnda 17 kommuner ingå 6 i 1936 års undersökning med 65 arbetslösa, av vilka dock 7 personer icke hade någon arbetslöshetsvecka under 1935. De övriga 58 skulle alltså ha kunnat vara anmälda såsom hjälpsökande

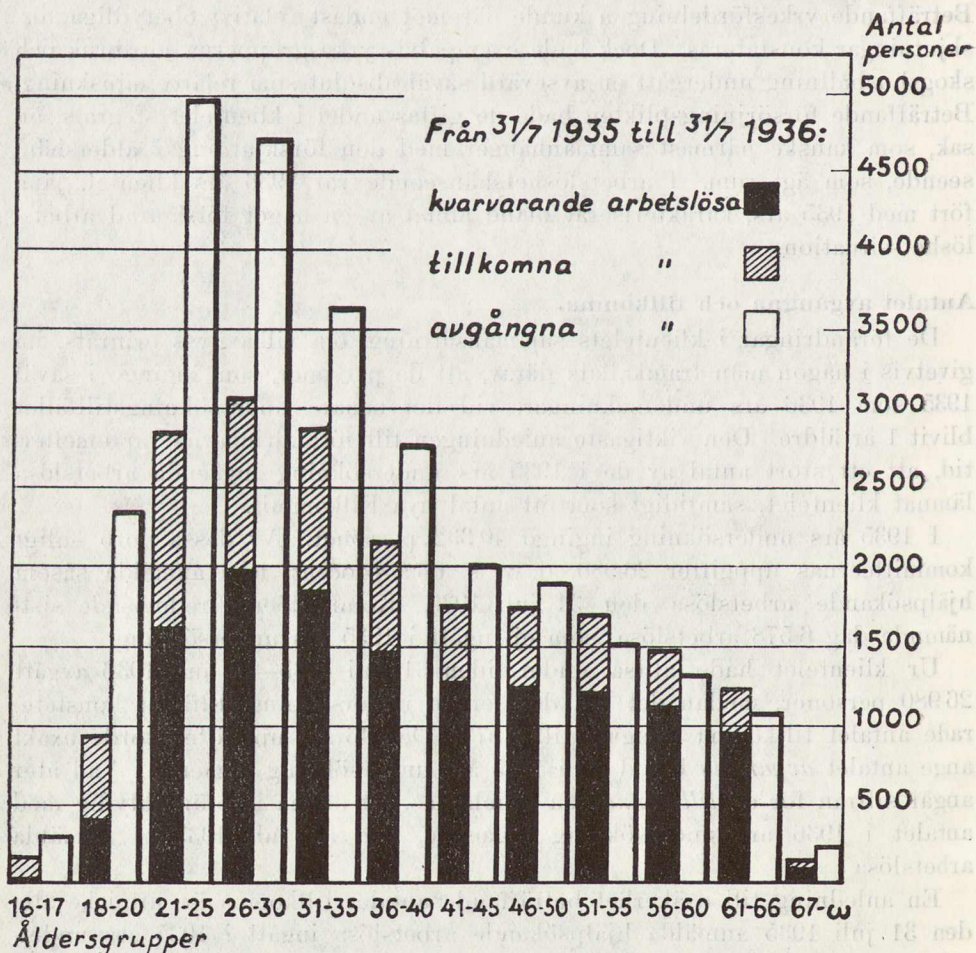

Diagram 2. Åldersfördelningen den 31/7 1936.

arbetslösa den 31 juli 1935, men ha i förevarande undersökning räknats såsom tillkomna.

I kommuner ingående i 1935 års undersökning förefunnos alltså omkring 1 100 personer, angående vilka kommittéerna icke insänt bearbetningsbara uppgifter. Om samtliga dessa 1 100 varit arbetslösa den 31 juli 1936 och kommittéerna insänt uppgifter till undersökningen, skulle de komma att redovisas såsom tillkomna. Mellan de två undersökningstillfällena hade emellertid, såsom upprepade gånger framhållits, en betydande avgång ur klientelet ägt rum (66,9 procent). Det måste anses sannolikt, att avgången bland de arbetslösa, som ehuru anmälda den 31 juli 1935 icke ingått i 1935 års undersökning, varit lika stor som inom klientelet i övrigt. Under denna förutsättning kan antalet av nu nämnda anledningar felaktigt såsom tillkomna redovisade icke uppgå till 450, inklusive ovan angivna 58 personer.

Omsättningen inom klientelet.

Även om antalet som tillkomna redovisade bör minskas med något hundratal, var dock verkliga antalet så betydande som över 6 000. Det framgår härav, att en avsevärd omsättning måste vara för handen inom arbetslöshetsklientelet. Om ingen omsättning funnes, skulle uppenbarligen vid nedgång i arbetslöshetssiffrorna inga tillkomna uppenbara sig, medan å andra sidan vid stigande arbetslöshetssiffror ingen avgång ur klientelet skulle ifrågakomma. Vid ett arbetslöshetsklientel av denna struktur skulle maximisiffrorna under ett år för antalet hjälpsökande även vara uttryck för det antal personer, som under året uppträtt såsom hjälpsökande arbetslösa. Om detta förhållande ägt rum, skulle alltså under nu föreliggande undersökningsperiod (31 juli 1935—31 juli 1936) januarisiffran 61 400 arbetslösa angiva antalet personer, som vid något tillfälle under perioden varit anmälda arbetslösa. Det verkliga antalet är emellertid med all säkerhet högre, vilket antydes av den nu lämnade uppgiften om de vid årets undersökning tillkomna.

Tages en icke alltför kort undersökningsperiod, kan alltid en viss naturlig omsättning konstateras inom ett arbetslöshetsklientel, även om sysselsättning, hjälppolitik och andra dylika faktorer vore exakt oförändrade under perioden. Nya åldersgrupper växa fram, och en del av de arbetande utträngas ur produktionen av yngre arbetskraft, anmärkningsvärt tidigt i rationaliserade industrier. Samtidigt sker en avgång ur klientelet genom dödsfall och genom överföring till fattigvården. Om denna »naturliga» omsättnings storlek inom föreliggande klientel giva bland annat *tabb. 73, 74, 78* (sid. 145) och *79* (sid. 147) samt diagram 2 en viss föreställning. Då det torde vara av intresse att få även omsättningen inom de arbetslöshetstyngda områdena närmare belyst, återges i *tab. 75* (sid. 140) antalet avgångna och tillkomna inom dessa områden.

Vid diskussion av frågan om avgångna och tillkomna torde beaktas, vad kommissionen anförde redan i redogörelsen för 1935 års undersökning (S. O. U. 1936: 21, sid. 62), nämligen följande.

Tab. 73. Antalet arbetslösa anmälda den $31/7$ 1936 men ej den $31/7$ 1935 (tillkomna), fördelade på län och åldersgrupper.

L ä n	16—20 år		21—40 år		41—60 år		S u m m a	
	Antal	I % av antalet arbetslösa den $31/7$ 1936	Antal	I % av antalet arbetslösa den $31/7$ 1936	Antal	I % av antalet arbetslösa den $31/7$ 1936	Antal	I % av antalet arbetslösa den $31/7$ 1936
Stockholms stad.....	6	66·7	335	39·8	356	30·0	697	34·2
Stockholms	10	58·8	110	39·1	76	28·8	196	34·9
Uppsala.....	3	42·9	64	50·0	27	26·0	94	39·3
Södermanlands	3	100·0	28	63·6	20	42·6	51	54·3
Östergötlands	2	100·0	62	40·5	32	28·1	96	35·7
Jönköpings	9	56·3	69	37·3	49	27·7	127	33·6
Kronobergs	1	50·0	27	27·0	23	25·6	51	26·6
Kalmar	15	78·9	108	33·6	68	23·9	191	30·6
Gotlands	—	—	11	84·6	16	61·5	27	69·2
Blekinge	6	46·2	122	22·3	45	12·2	173	18·6
Kristianstads	4	66·7	16	51·6	11	32·4	31	43·7
Malmöhus	10	71·4	374	49·7	312	31·0	696	39·2
Hallands	—	—	77	38·3	58	30·2	135	33·9
Göteborgs stad	25	58·1	289	41·1	175	27·3	489	35·2
Göteb. o. Bohus l. i övrigt	56	65·9	361	27·0	192	21·7	609	26·4
Älvsborgs	4	36·4	66	41·8	40	24·4	110	33·0
Skaraborgs	15	45·5	36	23·8	17	27·4	68	27·6
Värmlands	33	53·2	163	27·6	86	23·7	282	27·8
Örebro	11	55·0	49	23·6	28	13·5	88	20·2
Västmanlands	1	100·0	5	33·3	8	30·8	14	33·5
Kopparbergs	64	66·7	118	34·8	44	20·4	226	34·7
Gävleborgs	39	67·2	228	39·2	117	29·0	384	36·8
Västernorrlands	174	58·4	618	33·2	228	25·9	1 020	33·6
Jämtlands.....	7	38·9	20	32·3	11	21·2	38	28·8
Västerbottens	67	77·0	116	45·5	36	33·0	219	48·6
Norrbottens.....	87	56·1	314	36·6	65	28·8	466	37·6
Samtliga län	652	60·4	3 786	35·3	2 140	26·3	6 578	33·0

Tab. 74. Antalet arbetslösa anmälda den $31/7$ 1936 men ej den $31/7$ 1935 (tillkomna), fördelade på län och kommuntyper.

L ä n	Städer med ett invånar- antal av					Samt- liga städer	Landskommuner (med köpingar)			Samt- liga lands- kom- muner	Samt- liga kom- muner
	över 100 000	30 000- 100 000	20 000- 30 000	5 000- 20 000	högst 5 000		indu- stri- kom- muner	blan- dade kom- muner	jord- bruks- kom- muner		
Stockholms stad	697	—	—	—	—	697	—	—	—	—	697
Stockholms	—	—	—	30	13	43	90	55	8	153	196
Uppsala	—	34	—	—	—	34	51	2	7	60	94
Södermanlands	—	—	—	47	—	47	4	—	—	4	51
Östergötlands	—	89	—	1	—	90	5	1	—	6	96
Jönköpings	—	20	—	74	26	120	6	1	—	7	127
Kronobergs	—	—	—	11	1	12	23	5	11	39	51
Kalmar	—	—	35	71	4	110	48	28	5	81	191
Gotlands	—	—	—	27	—	27	—	—	—	—	27
Blekinge	—	—	36	22	6	64	35	65	9	109	173
Kristianstads	—	—	—	14	1	15	8	8	—	16	31
Malmöhus	306	147	42	177	—	672	22	2	—	24	696
Hallands	—	—	60	41	4	105	1	29	—	30	135
Göteborgs stad	489	—	—	—	—	489	—	—	—	—	489
Göteb. o. Bohus l. i övrigt	—	—	—	145	8	153	170	250	36	456	609
Älvsborgs	—	1	—	55	2	58	11	36	5	52	110
Skaraborgs	—	—	—	35	23	58	7	3	—	10	68
Värmlands	—	—	44	20	1	65	80	50	87	217	282
Örebro	—	24	—	—	—	24	44	20	—	64	88
Västmanlands	—	2	—	5	4	11	3	—	—	3	14
Kopparbergs	—	—	—	14	—	14	127	68	17	212	226
Gävleborgs	—	51	—	91	—	142	52	166	24	242	384
Västernorrlands	—	—	—	23	—	23	703	87	207	997	1 020
Jämtlands	—	—	—	3	—	3	1	32	2	35	38
Västerbottens	—	—	—	29	—	29	116	70	4	190	219
Norrbottens	—	—	—	34	7	41	270	114	41	425	466
Samtliga län	1 492	368	217	969	100	3 146	1 877	1 092	463	3 432	6 578

Tab. 75. Antalet efter den 31/7 1935 avgångna och tillkomna arbetslösa inom vissa arbetslöshetsstyngda kommuner eller områden.

Kommuner eller områden	Antal arbetslösa 31/7 1936	A v g å n g n a		T i l l k o m m a	
		Antal	i % av antalet arbetslösa 31/7 1935	Antal	i % av antalet arbetslösa 31/7 1936
<i>Stenkommuner</i>					
Blekinge län	472	1 144	74·2	75	15·9
Göteborgs och Bohus län	1 708	2 312	64·5	434	25·4
<i>Sågverkskommuner</i>					
Västernorrlands län	2 241	1 400	48·2	739	33·0
Övriga	474	333	48·5	120	25·3
<i>Tändstickskommuner</i>	332	224	45·4	63	19·0
<i>Järnbruks- och gruvkommuner</i>					
Bergslagen	525	708	64·2	131	25·0
Norrbottens län	638	507	53·6	199	31·2
<i>Glasbrukskommuner</i>	133	127	54·3	26	19·5
<i>Övriga</i>					
Oskarshamn	196	161	51·9	47	24·0
Södra Vram	91	55	43·0	18	19·8
Vissa kommuner i Västernorr- lands län	469	375	53·4	142	30·3
Summa	7 279	7 346	58·2	1 994	27·4

Den omständigheten, att en den 31 juli 1935 redovisad arbetslös även företett arbetslöshet under exempelvis 1933, är ej liktydig därmed, att samme man skulle varit anmäld såsom hjälpsökande arbetslös år 1933. Då det även har konstaterats, att ett icke ringa antal av de nu redovisade arbetslösa under 1935 företett arbetslöshet endast för kortare perioder, torde dessa förhållanden antyda, att en undersökning av samma art som den nu företagna, förlagd till annan tidpunkt under året, skulle i viss omfattning upptaga andra personer än de den 31 juli 1935 såsom hjälpsökande anmälda. Därjämte torde emellertid av vad förut anförts framgå, att dessa i sådant fall tillkommande arbetslösa sannolikt i viss utsträckning skulle företett arbetslöshet under de år, som närmast föregått år 1935. Huru stor denna omsättning av kortperiodiskt arbetslösa under en viss tidrymd är, kan dock ej bestämmas på grundval av resultatet av en undersökning företagen vid en enstaka tidpunkt.

Vad här sagts innebär, att en väsentlig del av den konstaterade omsättningen inom arbetslöshetsklientelet framkallades av det förhållandet, att båda undersökningarna avsågo arbetslöshetsklientelet vid en viss bestämd dag. Om alla arbetslösa, ingående i 1935 års undersökning, hade varit an-

mälda som hjälpsökande samtliga veckor under hela året 1935, skulle de uppenbarligen ha ingått i arbetslöshetsundersökningen, även om denna för-
lagts till annan dag. Å andra sidan skulle en person, anmäld den 31 juli, som
haft arbete den 30 juni, icke ha kommit med i en undersökning, förlagd till
sistnämnda dag. Sannolikheten för att en person, arbetslös under ett visst
år, skall ingå i en undersökning, utförd en viss dag under detta år, växer med
andra ord med antalet arbetslösa dagar.

I 1935 års undersökning ingingo cirka 16 000 personer, vilka icke hade
varit arbetslösa varje vecka under tiden $1/1$ — $31/7$ 1935, och vilka även under 1936
skulle haft några sysselsättningsveckor, såvida deras arbetslöshetssituation icke
försämrats. Det är sannolikt, att åtskilliga av dessa personer erhållit syssel-
sättningsveckor under sommarmånaderna och att detta för vissa inträffat
under veckan omkring den 31 juli. De sistnämnda voro givetvis ej med i den
nämnda dag företagna undersökningen. Det torde av vad ovan sagts framgå,
att en arbetslös, som vid 1935 års undersökning icke tillhört gruppen heltids-
arbetslösa, kan ha avgått ur klientelet vid tidpunkten för 1936 års under-
sökning, utan att hans arbetslöshetssituation förbättrats. Även om nära $2/3$
lämnat klientelet, innebär detta icke, att dessa $2/3$ ovillkorligen fått en för-
bättring i sin arbetslöshetssituation. Däremot torde man kunna göra gäl-
lande, att när 57,3 procent av de långvarigt arbetslösa, som ingingo i 1935
års undersökning, icke återfunnos i klientelet den 31 juli 1936, en stor del av
dessa långvarigt arbetslösa erhållit en förbättring i sin arbetslöshetssituation.

Tyvärr finnes emellertid även här en felkälla. Det förhåller sig nämligen
så, att av de 6 578 personer, vilka tillkommit vid 1936 års undersökning, icke
mindre än 1 733, d. v. s. mer än $1/4$, hade en uppgiven arbetslöshet under år
1935 av minst 50 veckor och att det sålunda varit utebliven anmälan hos
arbetslöshetskommitté, som gjort, att större delen av dessa 1 733 personer ej
kommit att ingå i 1935 års undersökning. Omvänt finnes det följaktligen risk
för att vid 1936 års undersökning vissa långvarigt arbetslösa, ingående i 1935
års, kommit att av ett eller annat skäl utebli, trots att de vid undersöknings-
tillfället 1936 varit arbetslösa.

Någon fullständig belysning av omsättningsens problem kan icke erhållas
av endast tvenne undersökningar. Härför skulle ha fordrats en serie upp-
repade undersökningar rörande de personer, som vid olika tidpunkter under
ett undersökningsår anmält sin arbetslöshet hos kommissionen. På en fråga
torde emellertid föreliggande undersökning kunna giva ett tillfredsställande
svar, nämligen huruvida de avgångna fått sin arbetslöshetssituation förbätt-
rad eller ej sedan föregående undersökningstillfälle. Hade deras arbetslös-
hetssituation icke blivit förbättrad, vore det uppenbarligen mera slumpartade
förhållanden, som föranlett, att de uteblivit vid 1936 års undersökning. För
att erhålla en möjlighet att undersöka även de avgångnas arbetslöshetssitua-
tion efter den 31 juli 1935, inlades i frågeformuläret följande fråga: »Hur
många veckor har den arbetslöse varit anmäld hos kommittén efter den 31
juli 1935?» (*bilaga 2*, sid. 166, punkt 21). Tyvärr har det visat sig, att kom-

Tab. 76. Antalet personer, som voro anmälda arbetslösa den ^{31/7} 1935 men ej den ^{31/7} 1936 (avgångna), fördelade efter antalet hjälpveckor ^{31/7} 1935—^{31/7} 1936.

Antal hjälpveckor.	Storstäder		Övriga städer		Industri-kommuner		Blandade kommuner		Jordbruks-kommuner		Samtliga kommuner	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
0.....	264	8.3	651	15.7	1 005	14.6	919	23.7	898	39.1	3 737	18.3
1— 9.....	629	19.8	791	19.1	1 477	21.5	905	23.4	497	21.6	4 299	21.1
10—19.....	461	14.5	784	18.9	1 383	20.1	754	19.5	426	18.5	3 808	18.7
20—29.....	490	15.5	767	18.5	1 222	17.7	524	13.5	275	12.0	3 278	16.1
30—39.....	701	22.1	696	16.8	1 142	16.6	520	13.4	130	5.6	3 189	15.7
40—49.....	585	18.5	417	10.1	600	8.7	226	5.8	66	2.9	1 894	9.3
50—51.....	41	1.3	39	0.9	56	0.8	25	0.7	6	0.3	167	0.8
Summa	3 171	100.0	4 145	100.0	6 885	100.0	3 873	100.0	2 298	100.0	20 372	100.0
Antal personer om vilka uppgift saknas	41		530		2 520		1 771		1 746		6 608	
Hela antalet.....	3 212		4 675		9 405		5 644		4 044		26 980	

mittéernas svar oftast varit i hög grad otillfredsställande. Däremot torde kommittéernas uppgifter rörande antalet hjälpveckor efter den 31 juli 1935 vara tillförlitliga. Uppgifter avseende 20 372 avgångna ha visat sig bearbetningsbara. Hur dessa 20 372 avgångna fördelade sig efter antalet hjälpveckor under tiden 31 juli 1935—31 juli 1936 framgår av *tab. 76*. Tabellen utvisar, att 39.4 procent av de avgångna haft hjälp i högst 9 veckor under undersökningsåret. Under hänvisning till vad å sid. 90 anförts om antalet hjälpveckor såsom uttryck för hjälpbehovet torde man kunna antaga, att dessa personer haft en förhållandevis gynnsam arbetslöshetssituation.

Man har vidare jämfört de avgångnas hjälpveckor med de i klientelet kvarvarandes. Resultatet framgår av nedanstående tabell, där medeltalet hjälpveckor per arbetslös angivits för såväl kvarvarande som avgångna inom de olika kommuntyperna.

Antalet hjälpveckor per arbetslös ^{31/7} 1935—^{31/7} 1936.

Kommuntyper			Kvarvarande	Avgångna
<i>Städer med</i>				
över 100 000 inv.			44.9	23.3
30 000—100 000 »			41.2	23.4
20 000— 30 000 »			37.4	15.2
5 000— 20 000 »			36.0	17.8
högst 5 000 »			32.9	15.7
<i>Landskommuner</i>				
industrikommuner			39.5	18.1
blandade kommuner			36.6	14.8
jordbrukskommuner			30.9	9.9
Summa			39.0	17.5

Jämförelsen visar, att de kvarvarande genomsnittligt ha en mer än dubbelt så lång hjälptid som de avgångna. Det torde icke råda något tvivel om att detta beror därpå, att huvudparten av de avgångna erhållit en kraftig förbättring i sin arbetslöshetssituation under undersökningsåret.

Avgång ur klientelet inom olika län och olika åldrar.

Det har redan av vad ovan sagts beträffande omsättningen inom arbetslöshetsklientelet framgått, att huvudparten av de avgångna torde ha lämnat klientelet, åtminstone så till vida, att de erhållit sin arbetslöshetssituation ganska väsentligt förbättrad. Så måste för övrigt vara fallet, eftersom de avgångnas antal väsentligt översteg antalet tillkomna (med över 20 000). Då följaktligen en stor del av de avgångna kan anses ha erhållit arbete, torde mera ingående uppgifter om dessa förhållanden vara motiverade. Att belysa de arbetslösas möjligheter till kontakt med arbetsmarknaden torde nämligen vara en av undersökningens viktigaste uppgifter.

Hur de avgångna fördelat sig på olika län och kommuntyper framgår av tab. 77.

Den starkaste avgången ägde rum i Västernorrlands län, 2 937, Göteborgs och Bohus län (utom Göteborgs stad), 2 791, Värmlands län, 2 099, och Gävleborgs län, 2 021. Minst var avgången självfallet i de län, som redan 1935 uppvisade låga arbetslöshetssiffror. Frånsett Gotlands län, voro de lägsta avgångssiffrorna följande: Södermanlands län 209, Västmanlands län 262, Kristianstads län 323 och Hallands län 331. Tagas de relativa talen, var avgångsprocenten för hela klientelet 66·9 procent. Den starkaste relativa avgången mötte i följande län: Västmanlands 90·3 procent, Jämtlands 89·3 procent, Kristianstads 89·0 procent och Södermanlands 82·9 procent. Svagast var avgången i Malmöhus län, 51·6 procent, Stockholms stad, 54·3 procent, Hallands län, 55·7 procent, Göteborgs stad, 58·0 procent, och Västernorrlands län, 59·2 procent. Den låga avgångssiffran för Malmöhus län sammanhänger med Malmö stads dominerande ställning; Malmö hade nämligen en mycket låg avgångsprocent, endast 43·0. För den övriga delen av Malmöhus län var avgången 57·3 procent. I övrigt torde av tabellen ifråga kunna konstateras, hurusom avgången varit starkast inom jordbrukskommunerna, 83·4 procent, men betydligt svagare inom storstäderna, 53·9 procent.

Vidare framgår av tab. 77, hur avgången tett sig bland de *långvarigt arbetslösa*, jämfört med avgången bland övriga arbetslösa. Till gruppen långvarigt arbetslösa ha hänförs personer, som varit arbetslösa minst 40 veckor vartdera av åren 1933 och 1934 samt minst 24 veckor under tiden 1 januari—31 juli 1935.¹ Som man kunnat vänta, var — delvis på grund av skäl, som anförts vid diskussionen om omsättningen i klientelet (sid. 140) — avgången något starkare bland de arbetslösa, som hade en mindre långvarig arbetslöshet bakom sig, än bland de långvarigt arbetslösa. Från de sist nämnda hade

¹ Se sid. 11.

Tab. 77. Antalet långvarigt arbetslösa och övriga arbetslösa anmälda den ^{31/7} 1935 men ej den ^{31/7} 1936 (avgångna), fördelade på län och kommuntyper.

L ä n	Långvarigt arbetslösa ¹		Övriga arbetslösa		S u m m a	
	Antal	I % av långvarigt arbetslösa den ^{31/7} 1935	Antal	I % av övriga arbetslösa den ^{31/7} 1935	Antal	I % av samtliga arbetslösa den ^{31/7} 1935
Stockholms stad	1 028	49·6	564	65·7	1 592	54·3
Stockholms	439	67·0	487	76·5	926	71·7
Uppsala	162	70·7	363	82·3	525	78·4
Södermanlands	86	72·9	123	91·8	209	82·9
Östergötlands	234	65·7	274	84·3	508	74·6
Jönköpings	235	65·1	358	74·1	593	70·3
Kronobergs	205	71·4	264	81·7	469	76·9
Kalmar	442	62·2	545	76·9	987	69·5
Gotlands	6	54·5	10	58·8	16	57·1
Blekinge	942	66·9	889	75·4	1 831	70·8
Kristianstads	169	91·8	154	86·0	323	89·0
Malmöhus	590	44·5	558	62·1	1 148	51·6
Hallands	113	38·8	218	71·9	331	55·7
Göteborgs stad	728	51·8	511	69·8	1 239	58·0
Göteborgs och Bohus län i övrigt ..	964	48·8	1 827	72·7	2 791	62·2
Älvsborgs	235	61·4	300	80·0	535	70·6
Skaraborgs	136	54·6	241	78·8	377	67·9
Värmlands	740	64·7	1 359	80·5	2 099	74·1
Örebro	528	64·9	365	85·3	893	72·0
Västmanlands	161	87·5	101	95·3	262	90·3
Kopparbergs	781	73·1	924	87·0	1 705	80·0
Gävleborgs	732	64·3	1 289	83·5	2 021	75·4
Västernorrlands	1 302	47·4	1 635	74·0	2 937	59·2
Jämtlands	136	76·4	646	92·6	782	89·3
Västerbottens	225	57·1	470	88·2	695	75·0
Norrbottens	716	54·1	470	73·8	1 186	60·5
Samtliga län	12 035	57·3	14 945	77·4	26 980	66·9
Därav:						
Städer med						
över 100 000 inv.	1 981	48·5	1 231	65·8	3 212	53·9
30 000—100 000 "	590	57·7	464	68·2	1 054	62·9
20 000—30 000 "	279	45·4	351	67·4	630	55·5
5 000—20 000 "	1 252	49·7	1 307	65·6	2 559	57·8
högst 5 000 "	187	59·4	245	78·8	432	69·0
Landskommuner:						
Industrikommuner	4 511	59·0	4 894	78·9	9 405	67·6
Blandade kommuner	2 127	64·5	3 517	79·8	5 644	73·8
Jordbrukskommuner	1 108	73·2	2 936	88·0	4 044	83·4

¹ Härmed avses personer, som under åren 1933, 1934 och 1935 varit arbetslösa minst respektive 40, 40 och 24 veckor.

Tab. 78. Antalet arbetslösa anmälda den 31/7 1935 men ej den 31/7 1936 (avgångna), fördelade på åldersgrupper och kommundtyper.

Ålder den 31/7 1935	Storstäder		Övriga städer		Industri- kommuner		Blandade kommuner		Jordbruks- kommuner		Samtliga kommuner	
	Antal	i % av antalet arbets- lösa den 31/7 1935	Antal	i % av antalet arbets- lösa den 31/7 1935	Antal	i % av antalet arbets- lösa den 31/7 1935	Antal	i % av antalet arbets- lösa den 31/7 1935	Antal	i % av antalet arbets- lösa den 31/7 1935	Antal	i % av antalet arbets- lösa den 31/7 1935
16—17.....	4	80.0	22	95.7	144	74.2	87	88.8	49	94.2	306	82.3
18—20.....	119	80.4	264	75.9	966	77.5	517	84.2	475	91.3	2 341	81.4
21—25.....	340	70.5	838	68.2	1 806	68.9	1 134	78.4	878	85.3	4 996	73.4
26—30.....	497	62.1	839	64.9	1 632	68.1	1 040	74.9	728	85.6	4 736	70.4
31—35.....	505	58.6	645	58.6	1 241	68.0	721	71.5	531	81.3	3 643	66.8
36—40.....	491	57.4	484	59.3	890	67.7	515	70.7	386	81.4	2 766	66.0
41—45.....	321	46.8	390	58.7	663	67.8	389	66.4	289	78.3	2 052	62.5
46—50.....	297	42.7	326	50.6	631	66.1	389	71.1	254	79.4	1 897	60.0
51—55.....	257	41.9	255	44.9	539	62.0	311	65.1	192	78.4	1 554	56.0
56—60.....	216	44.9	268	43.8	447	59.0	289	63.1	145	77.5	1 365	54.7
61—66.....	152	48.9	272	48.6	363	61.2	209	70.1	104	77.0	1 100	58.0
67— ω	13	76.5	72	62.6	83	83.8	43	81.1	13	76.5	224	74.4
Summa	3 212	53.9	4 675	58.6	9 405	67.9	5 644	73.3	4 044	83.4	26 980	66.9

avgått 12 035 eller 57.3 procent av de i 1935 års undersökning ingående, under det att avgången inom klientelet i övrigt varit 14 945 eller 77.4 procent. En mycket låg procentsiffra för avgångna långvarigt arbetslösa utvisade — förutom Hallands län (38.8 procent), där de absoluta talen voro obetydliga — Malmöhus län (44.5 procent), Västernorrlands län (47.4 procent), Göteborgs och Bohus län utom Göteborgs stad (48.8 procent) och Stockholms stad (49.6 procent). Samma län med undantag av Västernorrlands utvisade även de lägsta relativa talen för avgång bland övriga arbetslösa. Det är otvivelaktigt av intresse, att i Västernorrlands län avgången bland övriga arbetslösa var så betydande som 1 635 personer, d. v. s. 74.0 procent, vilket förorsakats av den goda trävarukonjunkturen med forcerad skeppning under sommarmånaderna, alltså delvis en säsongföreteelse.¹

Hur de avgångna fördelade sig på olika åldersklasser framgår av tab. 78 och diagram 2 (sid. 136). Helt naturligt var avgången starkast i de yngre åldersgrupperna. Det är lika naturligt, att den äldsta åldersgruppen (67— ω år) visade en mycket hög avgångsprocent. Den större dödsfallsrisken och överförandet till fattigvården eller annat samhällsligt hjälporgan ha såväl här

¹ Antalet arbetslösa i Västernorrlands läns sågverkskommuner uppgick i januari 1937 till 4 672, innebärande en stegring från juli 1936 med 98.4 procent; för riket i dess helhet utgjorde motsvarande stegring 55.8 procent.

som i åldersgruppen 61—66 år medverkat till större relativ avgång än inom exempelvis åldersgruppen 51—60 år.

Jordbrukskommunerna och de blandade kommunerna utvisade en något annorlunda bild än övriga kommuner. Inom de förra sjönk avgångsprocenten nästan kontinuerligt från 94·2 procent i åldergruppen 16—17 år ned till 76·5 procent i åldersgruppen 67— ∞ år. Ifråga om de blandade kommunerna återfanns den högsta avgångsprocenten, 88·8 procent, i åldersgruppen 16—17 år, och denna procentsiffra sjönk, med ett avbrott för gruppen 46—50 år (71·1 procent), ned till 63·1 procent i åldersgruppen 56—60 år för att därefter stiga i åldersgruppen 67— ∞ år till 81·1 procent.

Inom industrikommunerna var tendensen i stort sett densamma som riksmedeltalen utvisade, och för städerna var den likartad, utom att avgångsprocenten i åldrarna över 45 år (för storstäderna över 40 år) var anmärkningsvärt låg. Det torde i detta sammanhang observeras, att ungdomsarbetslösheten i storstäderna redan vid 1935 års undersökning hade en ganska ringa omfattning. Den högsta relativa avgången var till finnandes i »övriga städer», åldersgruppen 16—17 år (95·7 procent), och den lägsta i storstäderna, grupp 51—55 år (41·9 procent). I absoluta tal var antalet avgångna i den förra gruppen 22, i den senare 257.

I tab. 79 lämnas en sammanställning länsvis av avgången, där klientelet fördelats i tre åldersgrupper, 16—20 år, 21—40 år samt 41— ∞ år. Tabellen ger vissa värdefulla upplysningar för bedömandet av anledningarna till den olikhet i avgångsprocenten, som förefanns exempelvis mellan storstäderna och vissa arbetslöshetstvingda län. Stockholm, Göteborg samt det av städerna Malmö och Hälsingborg helt dominerade Malmöhus län hade lägre avgångsprocent än Västernorrlands län. Detta beror icke därpå, att avgången från den ur arbetsmarknadssynpunkt viktigaste åldersgruppen 21—40 år var särskilt svag inom storstäderna. Denna var tvärtom högre än i Västernorrlands län, såsom framgår av nedanstående.

	Avgångsprocent i åldersgruppen 21—40 år
Stockholms stad	62·4
Malmöhus län	63·5
Göteborgs stad	62·3
Västernorrlands län	59·6

Anledningen var i stället, att det äldre arbetslöshetsklientelet dröjt sig kvar i större utsträckning i storstäderna. Göres en med ovanstående likartad sammanställning för åldersgruppen 41— ∞ år, erhålles följande resultat.

	Avgångsprocent i åldersgruppen 41— ∞ år
Stockholms stad	45·6
Malmöhus län	37·2
Göteborgs stad	49·6
Västernorrlands län	50·9

Tab. 79. Antalet arbetslösa anmälda den ^{31/7} 1935 men ej den ^{31/7} 1936 (avgångna), fördelade på län och åldersgrupper.

Län	16—20 år		21—40 år		41—60		Summa	
	Antal	I % av antalet arbetslösa den ^{31/7} 1935	Antal	I % av antalet arbetslösa den ^{31/7} 1935	Antal	I % av antalet arbetslösa den ^{31/7} 1935	Antal	I % av antalet arbetslösa den ^{31/7} 1935
Stockholms stad	21	84·0	911	62·4	660	45·6	1 592	54·3
Stockholms	47	85·5	523	74·5	356	66·5	926	71·7
Uppsala	33	84·6	317	83·0	175	70·3	525	78·4
Södermanlands	5	83·3	94	86·2	110	80·3	209	82·9
Östergötlands	23	100·0	291	75·0	194	71·9	508	74·6
Jönköpings	56	87·5	354	74·8	183	59·6	593	70·3
Kronobergs	30	96·8	301	79·6	138	68·7	469	76·9
Kalmar	63	88·7	560	72·0	364	63·7	987	69·5
Gotlands	—	—	9	75·0	7	43·8	16	57·1
Blekinge	104	87·4	1 097	71·9	630	66·9	1 831	70·8
Kristianstads	13	76·5	201	93·5	109	83·2	323	89·0
Malmöhus.....	47	90·4	704	63·5	397	37·2	1 148	51·6
Hallands	33	84·6	182	58·7	116	47·3	331	55·7
Göteborgs stad	94	78·3	706	62·3	439	49·6	1 239	58·0
Göteborgs o. Bohus l. i övr.	210	79·8	1 628	62·4	953	58·9	2 791	62·2
Älvsborgs.....	38	82·6	304	76·0	193	61·9	535	70·6
Skaraborgs	35	64·8	257	68·9	85	66·4	377	67·9
Värmlands	265	85·2	1 301	75·2	533	67·3	2 099	74·1
Örebro	83	87·4	500	75·6	310	63·9	893	72·0
Västmanlands	17	100·0	133	91·7	112	87·5	262	90·3
Kopparbergs	237	84·9	1 014	82·2	454	73·5	1 705	80·0
Gävleborgs	227	87·3	1 256	78·1	538	66·2	2 021	75·4
Västernorrlands	475	73·6	1 829	59·6	633	50·9	2 937	59·2
Jämtlands.....	146	91·8	447	91·6	189	82·5	782	89·3
Västerbottens	123	84·8	444	76·4	128	63·7	695	75·0
Norrbottnens.....	222	70·7	778	59·6	186	54·5	1 186	60·5
Samtliga län	2 647	81·5	16 141	69·7	8 192	58·9	26 980	66·9

Tab. 80. Antalet arbetslösa anmälda den 31/7 1935 men ej den 31/7 1936 (avgångna), fördelade på yrkesgrupper.

Yrkesgrupper	Antal	I % av antal arbetslösa den 31/7 1935	Yrkesgrupper	Antal	I % av antal arbetslösa den 31/7 1935
Jordbruk	1 250	81.4	Kemisk-teknisk industri	244	44.8
Skogshushållning	2 919	91.1	Väg- och anläggningsarbete	2 311	71.1
Ingenjörsarbete och arbets- ledning	45	65.2	Annan byggnadsverksamhet	826	70.7
Malmbrytning	555	61.0	Kraft- och värmeproduktion	153	59.8
Metallindustri	1 827	63.7	Sjöfart och fiske	560	67.8
Stenindustri	3 167	68.0	Kontors- och butikspersonal	561	59.7
Glasindustri	188	58.2	Lagerarbete	360	56.9
Annan jord- och stenindustri	289	60.8	Hotell- och restaurangrörelse	99	60.7
Sågverksindustri	1 881	54.4	Landtransport	975	57.8
Annan trävaruindustri	332	68.0	Allmän tjänst och fria yrken	119	63.0
Pappersindustri	511	56.0	Husligt arbete	36	76.6
Grafisk industri	70	70.0	Tillfällighets- och diverse- arbete	5 679	65.6
Livsmedelsindustri	417	60.1	Ungdom utan särskild ut- bildning	987	76.0
Textil- och beklädnadsindustri	230	61.8			
Läder-, hår- och gummivaru- industri	389	64.7	Samtliga yrkesgrupper	26 980	66.9

Hur de avgångna fördelade sig på olika yrken framgår av *tab. 80*. Den starka avgången ur yrkesgrupperna jordbruk och skogshushållning var en naturlig följd av förbättringen på arbetsmarknaden för dessa yrkesgrupper.

Hjälppolitiens inverkan på avgången.

Ett försök har gjorts att bedöma, huruvida någon av de tillämpade hjälpformerna varit av sådan beskaffenhet, att den bidragit till att konservera arbetslösheten. Varje sådant försök är emellertid förenat med stora svårigheter, då hjälpens utformning endast är *en* av de många faktorer, som kunna påverka den arbetslöses möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden.

Hjälppolitikens utformning kan tänkas i två avseenden inverka på de arbetslösas möjligheter att vinna anställning. Vissa hjälpformer kunna sålunda tänkas försvåra eller underlätta den arbetslöses direkta kontakt med arbetsmarknaden. Därjämte kan ett långvarigt kontinuerligt åtnjutande av hjälp tänkas försvaga den arbetslöses benägenhet eller möjlighet att göra sig gällande i konkurrensen på arbetsmarknaden. Att för klientelet i dess helhet få ett siffermässigt uttryck för den ena eller andra hjälpformens större eller mindre stimulans till kvarblivande i hjälpverksamheten synes emellertid ute-

slutet. Däremot skulle kunna tänkas, att en undersökning avseende en begränsad, mera homogen del av klientelet kunde lämna vissa upplysningar, ägnade att belysa detta problem.

En undersökning av det förstnämnda spörsmålet — de olika hjälpformernas direkta inverkan på kontakten med arbetsmarknaden — kräver ett studium av de ur klientelet avgångnas hjälpform vid avgångstillfället. Tyvärr är primärmaterialet här så bristfälligt, att någon bearbetning av hela materialet icke kunnat ifrågakomma. Endast beträffande Stockholm ha så tillförlitliga uppgifter kunnat erhållas, att en bearbetning i här förevarande avseende verkställts. Resultatet av denna bearbetning redovisas i *bilaga 11* (sid. 185 ff.).

Beträffande bedömningen av den andra sidan av problemet — den långvariga hjälpens inverkan på klientelet's möjligheter att erhålla arbete — lämnar undersökningen ett för bearbetning användbart material. Åtskilliga omständigheter kunna emellertid förrycka resultatet av en sådan undersökning, även om primärmaterialet är tillfredsställande.

Bland dessa omständigheter, som väl i regel äro av stor betydelse, när det gäller den arbetslöses möjligheter att vinna anställning å den öppna marknaden, må här endast erinras om arbetsmarknadens egen beskaffenhet och den arbetslöses fysiska och psykiska förutsättningar för att hävda sig i konkurrensen om arbetstillfällena. Efterfrågan på arbetskraft växlar snart sagt inom varje kommun, och arbetslöshetsklientelet's sammansättning är i hög grad skiftande inom skilda delar av landet.

Vid undersökningens utförande ha därför ur det tillgängliga materialet utsorterats de arbetslöshetsfall, som under tiden 1 januari 1934—31 juli 1935, d. v. s. under 82 veckor, åtnjutit hjälp under sammanlagt minst 50 veckor. Denna begränsning av materialet har vidtagits i avsikt att utrensa samtliga fall, där arbetslösheten kunnat vara av tillfällig eller säsongmässig karaktär eller där hjälpbehovet kunnat vara mindre framträdande (se sid. 90 f.). Det ovan uppställda villkoret har varit för handen i fråga om 18 889 arbetslösa (från 660 kommuner av 713, tillhörande 1935 års undersökning), varav 7 945 kvarvarande och 10 944 avgångna. Då hela antalet kvarvarande utgjorde 13 352 och avgångna 26 980, omfattar det behandlade materialet 59·5 procent av de kvarvarande och 40·6 procent av de avgångna.

I *tab. 81* redovisas här ifrågavarande arbetslösa, fördelade på kommuntyper och de huvudformer av hjälp, de åtnjutit under den tid, undersökningen avser. Det torde observeras, att indelningsgrund varit den hjälpform, som i varje enskilt fall dominerade under tiden 1 januari 1934—31 juli 1935 och alltså *icke* den hjälpform, som den arbetslöse åtnjöt vid avgångstillfället. Det synes påtagligt, att avgången varit livligast bland de i statligt reservarbete sysselsatta och minst från de kombinerade hemmahjälpformerna (statskommunalt och kommunalt reservarbete samt kontantunderstöd, med eller utan statsbidrag); undantag härifrån utgjorde dock storstäderna och de medelstora städerna. Anledningen härtill torde till avsevärd del vara att söka i städernas strävan att genom urvalet vid hänvisning till statligt reservarbete befria sig från mindre arbetsvilliga element.

Tab. 81. I 1935 års undersökning ingående arbetslösa med minst 50 hjälpveckor under tiden $\frac{1}{1}$ 1934— $\frac{31}{7}$ 1935, fördelade med hänsyn till hjälpens utformning.

Samtliga kommuner.

Kommuntyper eller åldersgrupper	Antal arbetslösa hjälpta genom											
	enbart eller huvud- sakligast statligt reservarbete		enbart hemmahjälpsformer						statligt reservarbete och hemma- hjälpformer		Summa	
			statskommunalt eller kommunalt reservarbete		kontantunderstöd		reservarbete och kontantunderstöd					
			Kvar- va- rande	Av- gång- na	Kvar- va- rande	Av- gång- na	Kvar- va- rande	Av- gång- na	Kvar- va- rande	Av- gång- na	Kvar- va- rande	Av- gång- na
<i>Absoluta tal.</i>												
<i>Städer med</i>												
över 100 000 inv. . .	229	151	111	156	580	639	361	360	567	379	1 848	1 685
30 000—100 000 " . .	132	182	61	113	17	61	26	29	119	139	355	524
20 000—30 000 " . .	64	61	149	121	—	—	42	33	23	33	278	248
5 000—20 000 " . .	188	300	269	304	18	14	166	111	255	188	896	911
högst 5 000 " . .	32	72	50	83	1	—	8	9	28	16	119	180
<i>Landskommuner</i>												
industrikommuner . .	1 171	1 903	370	810	141	123	420	352	860	1 061	2 962	4 249
blandade kommuner . .	666	1 499	114	217	8	11	52	81	302	350	1 142	2 158
jordbrukskommuner . .	234	785	44	108	1	2	10	7	56	81	345	983
Summa	2 716	4 953	1 168	1 912	766	850	1 085	982	2 210	2 247	7 945	10 944
<i>därav</i>												
16—20 år	63	207	6	27	19	34	3	8	64	125	155	401
21—40 "	1 749	3 535	471	940	324	424	432	525	1 202	1 444	4 178	6 868
41— <i>w</i> "	904	1 211	691	945	423	392	650	449	944	678	3 612	3 675
<i>Avgångna i % av hela antalet.¹</i>												
<i>Städer med</i>												
över 100 000 inv. . .	—	39.7	—	58.4	—	52.4	—	49.9	—	40.1	—	47.7
30 000—100 000 " . .	—	58.0	—	64.9	—	78.2	—	52.7	—	53.9	—	59.6
20 000—30 000 " . .	—	48.7	—	44.8	—	—	—	44.0	—	58.9	—	47.1
5 000—20 000 " . .	—	61.5	—	53.1	—	43.8	—	40.1	—	42.4	—	50.6
högst 5 000 " . .	—	69.2	—	62.4	—	—	—	52.9	—	36.4	—	60.2
<i>Landskommuner</i>												
industrikommuner . .	—	61.9	—	68.6	—	46.6	—	45.6	—	55.2	—	58.9
blandade kommuner . .	—	69.2	—	65.6	—	57.9	—	60.9	—	53.7	—	65.4
jordbrukskommuner . .	—	77.0	—	71.1	—	66.7	—	41.2	—	59.1	—	74.0
Summa	—	64.6	—	62.1	—	52.6	—	47.5	—	50.4	—	57.9
<i>därav</i>												
16—20 år	—	76.7	—	81.8	—	64.2	—	72.7	—	66.1	—	72.1
21—40 "	—	66.9	—	66.6	—	56.7	—	54.9	—	54.6	—	62.2
41— <i>w</i> "	—	57.3	—	57.8	—	48.1	—	40.9	—	41.8	—	50.4

¹ Hela antalet = kvarvarande + avgångna.

¹ Hela antalet = kvarvarande + avgångna.

Tab. 82. I 1935 års undersökning ingående arbetslösa med minst 50 hjälpveckor under tiden $\frac{1}{2}$ 1934— $\frac{31}{7}$ 1935, fördelade med hänsyn till hjälpens utformning.

Arbetslöshetstyngda områden.

Områden eller åldersgrupper	Antal arbetslösa hjälpta genom											
	enbart eller huvudsak- ligast stat- ligt reserv- arbete		enbart hemmahjälppformer						statligt reservarbete och hemma- hjälpformer		Summa	
			statskom- munalt eller kommunalt reservarbete		kontant- understöd		reservarbete och kontant- understöd					
			Kvar- va- rande	Av- gång- na	Kvar- va- rande	Av- gång- na	Kvar- va- rande	Av- gång- na				
<i>Absoluta tal.</i>												
<i>Stenkommuner</i>												
Göteborgs o. Bohuslän	466	559	46	74	6	25	58	80	390	486	966	1 224
<i>Sågverkskommuner</i>												
Västernorrlands län..	155	115	115	83	120	60	266	176	382	250	1 038	684
<i>Tändstickskommuner</i>	41	38	91	59	1	—	8	7	26	13	167	117
<i>Järnbruks- och gruvkom- muner</i>												
Bergslagen	152	207	9	22	4	15	30	23	69	105	264	372
Norrbottnens län	251	199	—	—	7	7	2	12	43	59	303	277
<i>Glasbrukskommuner</i>	36	18	7	2	4	7	—	2	32	48	79	77
<i>Övriga</i>												
Oskarshamn	19	22	32	28	—	1	15	16	10	9	76	76
Södra Vram	30	24	2	—	—	—	3	2	31	21	66	47
Vissa kommuner i Västernorrlands län..	47	37	47	31	4	2	46	41	40	37	184	148
Summa	1 197	1 219	349	299	146	117	428	359	1 023	1 028	3 143	3 022
därav												
16—20 år	39	80	1	6	7	9	3	7	52	89	102	191
21—40 ”	903	935	158	177	51	35	182	179	643	676	1 937	2 002
41—w ”	255	204	190	116	88	73	243	173	328	263	1 104	829
<i>Avgångna i % av hela antalet.¹</i>												
<i>Stenkommuner</i>												
Göteborgs o. Bohuslän	—	54·5	—	61·7	—	80·6	—	58·0	—	55·5	—	55·9
<i>Sågverkskommuner</i>												
Västernorrlands län..	—	42·6	—	41·9	—	33·3	—	39·8	—	39·6	—	39·7
<i>Tändstickskommuner</i>	—	48·1	—	39·3	—	—	—	46·7	—	33·3	—	41·2
<i>Järnbruks- och gruvkom- muner</i>												
Bergslagen	—	57·7	—	71·0	—	78·9	—	43·4	—	60·3	—	58·5
Norrbottnens län	—	44·2	—	—	—	50·0	—	85·7	—	57·8	—	47·8
<i>Glasbrukskommuner</i>	—	33·3	—	22·2	—	63·6	—	100·0	—	60·0	—	49·4
<i>Övriga</i>												
Oskarshamn	—	53·7	—	46·7	—	—	—	51·6	—	47·4	—	50·0
Södra Vram	—	44·4	—	—	—	—	—	40·0	—	40·4	—	41·6
Vissa kommuner i Västernorrlands län..	—	44·0	—	39·7	—	33·3	—	47·1	—	48·1	—	44·6
Summa	—	50·5	—	46·1	—	44·5	—	45·6	—	50·1	—	49·0
därav												
16—20 år	—	67·2	—	85·7	—	56·3	—	70·0	—	63·1	—	65·2
21—40 ”	—	50·9	—	52·8	—	40·7	—	49·6	—	51·3	—	50·8
41—w ”	—	44·4	—	37·9	—	45·3	—	41·6	—	44·5	—	42·9

¹ Hela antalet = kvarvarande + avgångna.

¹ Hela antalet = kvarvarande + avgångna.

Den högsta procentuella avgången konstateras — fränsett det ringa absoluta antalet dagunderstödda i de medelstora städerna (78·2 procent) — från statligt reservarbete i jordbrukskommuner (77·0 procent). Minst var avgången från kombinationen av samtliga hjälpformer i de minsta städerna (36·4 procent) — det absoluta antalet var dock obetydligt — och från statligt reservarbete i storstäderna (39·7 procent).

I tabellen har det förevarande materialet även uppdelats på åldersgrupper. Fördelningen uppvisar det naturliga förhållandet, att inom samtliga hjälpformer avgångsprocenten i stort sett sjönk med stigande ålder.

Det har redan erinrats om hur skiftande arbetsmarknaden är inom olika delar av landet. För att erhålla en ur arbetsmarknadssynpunkt större homogenitet har i *tab. 82* uppgifter rörande avgången från olika hjälpformer lämnats för de arbetslöshetstyngda områdena. Det torde emellertid observeras, att Blekinge läns stenkommuner icke medtagits i nämnda tabell, då arbetsmarknaden där under det senaste året varit av betydligt mera tillfredsställande art än inom övriga arbetslöshetstyngda områden. Likaså har på grund av materialets brister sågverkskommunerna utanför Västernorrlands län icke kunnat ingå i undersökningen.

Resultatet av den på detta sätt företagna undersökningen av förhållandena inom de arbetslöshetstyngda områdena blir, att av de undersökta fallen 49·0 procent av de i 1935 års undersökning ingående avgått ur klientelet, medan motsvarande siffra för övriga delar av landet var 62·3 procent.

		Avgångna i % av hela antalet arbetslösa, som åtnjutit hjälp minst 50 veckor ^{1/1} 1934— ^{31/7} 1935	
		Arbetslöshetstyngda områden	Övriga delar av landet
Statligt reservarbete		50·5	71·1
Hemma- hjälp- former	statskommunalt eller kommunalt reservarbete	46·1	66·3
	kontantunderstöd	44·5	54·2
	reservarbete och kontantunderstöd	45·6	48·7
Statligt reservarbete och hemmahjälpformer		50·1	50·7
Summa		49·0	62·3

Hur avgången sett sig inom olika hjälpformer dels för dessa arbetslöshetstyngda områden, dels för övriga delar av landet framgår av ovanstående sammanställning.

BILAGOR

Tabellbilaga A

De arbetslösas fördelning efter arbetslöshetsperiodens längd under åren 1933, 1934, 1935 och 1936.

I. 1936: 1-9 arbetslöshetsveckor.

569 arbetslösa.

Antal arbetslöshetsveckor									
1935	1934	1933							
		0	1-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-52	Summa
0 veckor	0	93	1	3	—	—	1	1	99
	1-9	1	—	1	—	—	—	1	3
	10-19	3	—	1	1	1	1	4	11
	20-29	2	—	—	1	—	1	4	8
	30-39	—	1	1	1	3	1	3	10
	40-49	—	—	—	2	1	—	2	5
	50-52	1	—	—	—	1	—	3	5
	Summa	100	2	6	5	6	4	18	141
1-9 veckor	0	8	—	—	—	—	—	1	9
	1-9	—	4	2	1	—	—	—	7
	10-19	—	1	5	1	3	—	1	11
	20-29	—	—	—	—	1	2	—	3
	30-39	—	—	1	1	—	—	2	4
	40-49	—	—	—	—	—	1	2	3
	50-52	—	—	—	—	—	1	1	2
	Summa	8	5	8	3	4	4	7	39
10-19 veckor	0	10	1	—	—	—	—	—	11
	1-9	—	1	1	1	1	—	1	5
	10-19	5	3	15	4	2	—	2	31
	20-29	—	2	3	10	2	1	2	20
	30-39	—	—	1	2	2	1	—	6
	40-49	—	—	—	3	1	—	5	9
	50-52	—	—	—	1	1	3	14	19
	Summa	15	7	20	21	9	5	24	101
20-29 veckor	0	5	—	—	—	—	—	—	5
	1-9	—	4	1	—	—	1	1	7
	10-19	2	—	3	4	1	—	2	12
	20-29	2	1	7	11	5	2	2	30
	30-39	1	1	2	2	2	3	1	12
	40-49	1	1	1	—	5	1	2	11
	50-52	—	—	3	—	—	4	12	19
	Summa	11	7	17	17	13	11	20	96
30-39 veckor	0	3	1	—	1	—	—	—	5
	1-9	—	4	3	—	—	—	—	7
	10-19	1	3	1	—	2	1	—	8
	20-29	—	—	1	2	4	2	—	9
	30-39	—	—	—	2	2	3	1	8
	40-49	1	—	1	1	5	1	2	11
	50-52	—	—	4	3	3	2	23	35
	Summa	5	8	10	9	16	9	26	83
40-49 veckor	0	—	—	—	—	—	—	—	—
	1-9	—	2	—	—	—	—	—	2
	10-19	—	—	—	1	—	—	—	1
	20-29	2	—	—	2	1	1	—	6
	30-39	—	—	1	1	—	—	3	5
	40-49	1	—	4	2	—	5	5	17
	50-52	—	4	2	2	3	2	34	47
	Summa	3	6	7	8	4	8	42	78
50-52 veckor	0	—	—	—	—	—	—	—	—
	1-9	—	—	—	—	—	—	—	—
	10-19	—	—	—	—	—	—	—	—
	20-29	—	—	—	1	—	—	—	1
	30-39	—	—	—	1	2	—	—	3
	40-49	—	—	—	—	—	—	1	1
	50-52	—	—	—	1	1	—	24	26
	Summa	—	—	—	3	3	—	25	31

II. 1936: 10—19 arbetslöshetsveckor.

1 470 arbetslösa.

Antal arbetslöshetsveckor									
1935	1934	1933							
		0	1—9	10—19	20—29	30—39	40—49	50—52	Summa
0 veckor	0	120	—	3	3	—	—	—	126
	1—9	4	—	—	2	2	—	—	8
	10—19	4	—	2	—	3	2	2	13
	20—29	1	—	2	—	1	—	1	5
	30—39	1	—	—	1	1	1	2	6
	40—49	—	3	1	—	—	1	1	6
	50—52	—	—	—	—	—	—	2	2
	Summa	130	3	8	6	7	4	8	166
1—9 veckor	0	26	—	—	1	—	1	1	29
	1—9	2	3	1	—	—	—	—	6
	10—19	1	4	1	2	—	—	1	9
	20—29	—	—	2	2	2	1	2	9
	30—39	1	—	—	3	1	—	—	5
	40—49	—	—	1	—	—	2	2	5
	50—52	—	—	1	—	—	—	3	4
	Summa	30	7	6	8	3	4	9	67
10—19 veckor	0	30	1	3	1	—	—	—	35
	1—9	4	1	5	8	3	—	1	22
	10—19	8	2	17	11	6	2	2	48
	20—29	2	—	6	15	12	4	5	44
	30—39	2	2	1	3	5	6	1	20
	40—49	4	—	2	2	1	5	4	18
	50—52	—	—	—	1	2	5	11	19
	Summa	50	6	34	41	29	22	24	206
20—29 veckor	0	21	—	2	1	—	—	—	24
	1—9	1	—	5	1	—	—	2	9
	10—19	5	3	5	9	4	1	2	29
	20—29	6	2	17	40	18	13	6	102
	30—39	3	—	5	11	14	12	9	54
	40—49	2	1	1	8	8	4	4	28
	50—52	2	—	2	1	1	1	17	24
	Summa	40	6	37	71	45	31	40	270
30—39 veckor	0	9	—	—	—	1	—	1	11
	1—9	5	1	2	—	1	1	—	10
	10—19	6	5	4	6	2	4	—	27
	20—29	6	1	13	12	14	4	5	55
	30—39	7	2	6	10	20	17	12	74
	40—49	3	1	—	9	7	16	19	55
	50—52	2	—	4	1	6	7	65	85
	Summa	38	10	29	38	51	49	102	317
40—49 veckor	0	8	—	1	—	—	1	—	10
	1—9	3	1	—	—	—	—	—	4
	10—19	6	2	2	5	1	—	1	17
	20—29	7	—	4	5	3	5	4	28
	30—39	5	1	2	5	11	12	8	44
	40—49	4	2	2	3	7	33	24	75
	50—52	—	—	—	3	11	12	67	93
	Summa	33	6	11	21	33	63	104	271
50—52 veckor	0	4	—	—	1	—	—	—	5
	1—9	2	—	2	—	1	—	—	5
	10—19	1	—	—	1	—	1	3	6
	20—29	1	—	2	2	—	—	2	7
	30—39	1	—	1	1	1	3	1	8
	40—49	—	—	2	2	3	3	13	23
	50—52	—	2	2	3	3	12	97	119
	Summa	9	2	9	10	8	19	116	173

III. 1936: 20—29 arbetslöshetsveckor.

4 244 arbetslösa.

A n t a l a r b e t s l ö s h e t s v e c k o r									
1935	1934	1 9 3 3							
		0	1—9	10—19	20—29	30—39	40—49	50—52	Summa
0 veckor	0	114	1	—	2	—	3	1	121
	1—9	1	1	—	—	1	1	—	4
	10—19	3	—	1	—	2	1	3	10
	20—29	2	—	—	1	—	1	2	6
	30—39	2	—	—	—	2	—	3	7
	40—49	—	—	—	—	—	2	2	4
	50—52	—	—	2	1	—	—	3	6
	Summa	122	2	3	4	5	8	14	158
1—9 veckor	0	41	—	1	2	1	—	1	46
	1—9	—	3	1	2	1	—	2	9
	10—19	2	1	2	2	—	—	1	8
	20—29	1	1	2	—	1	—	1	6
	30—39	—	—	—	—	1	2	1	4
	40—49	—	—	1	3	—	1	2	7
	50—52	—	—	—	—	1	1	5	7
	Summa	44	5	7	9	5	4	13	87
10—19 veckor	0	63	1	7	1	—	—	1	73
	1—9	1	1	—	2	—	—	2	6
	10—19	5	2	15	12	2	4	—	40
	20—29	10	—	4	16	4	2	2	38
	30—39	6	1	5	4	6	11	7	40
	40—49	1	1	1	1	5	8	12	29
	50—52	3	1	1	3	1	7	25	41
	Summa	89	7	33	39	18	32	49	267
20—29 veckor	0	47	2	2	1	2	1	—	55
	1—9	1	—	2	1	1	1	1	7
	10—19	6	2	10	4	7	3	11	43
	20—29	8	2	7	36	16	13	16	98
	30—39	11	2	5	10	17	18	20	83
	40—49	1	—	4	6	12	12	20	55
	50—52	6	3	4	8	7	16	58	102
	Summa	80	11	34	66	62	64	126	443
30—39 veckor	0	33	—	—	1	—	1	—	35
	1—9	9	7	2	1	—	—	2	21
	10—19	13	2	13	8	3	4	1	44
	20—29	6	2	9	30	19	11	19	96
	30—39	7	1	7	18	33	34	23	123
	40—49	9	3	6	10	14	41	39	122
	50—52	5	2	11	10	16	21	144	209
	Summa	82	17	48	78	85	112	228	650
40—49 veckor	0	48	—	—	3	—	—	1	52
	1—9	15	4	2	—	1	1	1	24
	10—19	11	3	5	8	6	—	4	37
	20—29	14	4	15	17	14	9	21	94
	30—39	12	5	10	12	20	28	34	121
	40—49	13	3	10	14	39	101	78	258
	50—52	9	5	8	22	26	56	423	549
	Summa	122	24	50	76	106	195	562	1 135
50—52 veckor	0	19	—	—	1	—	—	—	20
	1—9	12	2	1	—	—	—	1	16
	10—19	9	—	2	2	2	1	2	18
	20—29	26	1	3	8	10	5	16	69
	30—39	17	3	4	8	15	16	27	90
	40—49	13	2	5	10	16	40	69	155
	50—52	24	8	23	36	58	82	905	1 136
	Summa	120	16	38	65	101	144	1 020	1 504

IV. 1936: 30 arbetslöshetsveckor.

13 647 arbetslösa.

A n t a l a r b e t s l ö s h e t s v e c k o r									
1935	1934	1 9 3 3							Summa
		0	1—9	10—19	20—29	30—39	40—49	50—52	
0 veckor	0	73	—	—	—	2	—	1	76
	1—9	—	—	—	—	—	—	—	—
	10—19	1	—	1	—	1	1	—	4
	20—29	1	1	—	1	—	—	5	8
	30—39	—	—	—	1	1	—	1	3
	40—49	2	—	1	2	—	—	2	7
	50—52	—	—	—	2	—	—	4	6
	Summa	77	1	2	6	4	1	13	104
1—9 veckor	0	75	1	3	5	—	2	—	86
	1—9	1	5	5	—	1	—	—	12
	10—19	1	1	—	1	1	—	2	6
	20—29	3	—	1	1	2	—	3	10
	30—39	1	1	—	—	2	—	6	10
	40—49	2	1	—	—	1	—	7	11
	50—52	—	1	—	—	1	2	5	9
	Summa	83	10	9	7	8	4	23	144
10—19 veckor	0	116	1	4	2	7	2	—	132
	1—9	—	1	4	1	3	1	2	12
	10—19	5	1	10	3	6	3	5	33
	20—29	4	1	3	4	6	9	15	42
	30—39	2	—	2	4	4	7	12	31
	40—49	2	2	1	1	1	2	13	22
	50—52	4	—	2	—	5	5	27	43
	Summa	133	6	26	15	32	29	74	315
20—29 veckor	0	114	4	4	2	4	5	1	134
	1—9	4	1	4	2	1	2	1	15
	10—19	13	2	10	6	1	2	6	40
	20—29	5	4	6	24	10	10	25	84
	30—39	5	—	6	9	16	7	21	64
	40—49	8	2	4	7	11	14	27	73
	50—52	5	3	7	8	11	15	79	128
	Summa	154	16	41	58	54	55	160	538
30—39 veckor	0	110	5	2	5	4	3	1	130
	1—9	14	5	6	—	—	2	3	30
	10—19	11	4	16	7	5	2	11	56
	20—29	15	2	9	28	20	20	23	117
	30—39	11	5	6	25	36	27	52	162
	40—49	10	3	8	17	19	34	75	166
	50—52	8	3	6	11	21	34	232	315
	Summa	179	27	53	93	105	122	397	976
40—49 veckor	0	88	3	2	2	2	2	2	101
	1—9	8	4	5	5	—	1	2	25
	10—19	20	7	23	14	6	4	11	85
	20—29	23	4	9	21	19	8	24	108
	30—39	20	6	10	18	27	48	59	188
	40—49	11	6	11	21	35	107	122	313
	50—52	20	12	27	37	56	85	745	982
	Summa	190	42	87	118	145	255	965	1 802
50—52 veckor	0	70	1	1	—	1	1	2	76
	1—9	51	4	4	1	8	3	2	73
	10—19	60	5	17	13	8	5	21	129
	20—29	75	8	22	47	31	15	67	265
	30—39	96	10	16	56	55	44	166	443
	40—49	67	13	24	47	88	152	351	742
	50—52	101	67	193	259	378	426	6 616	8 040
	Summa	520	108	277	423	569	646	7 225	9 768

Tabellbilaga B

De arbetslösas fördelning efter antalet arbetslöshetsveckor och hjälpveckor
åren 1933, 1934, 1935 och 1936.

I a. 1933: Kvarvarande arbetslösa.

Arbetslöshets- veckor 1933	H j ä l p v e c k o r 1 9 3 3							Summa
	50—52	40—49	30—39	20—29	10—19	1—9	0	
50—52	3 192	2 192	1 137	706	481	321	778	8 807
40—49	—	370	302	157	140	85	192	1 246
30—39	—	—	279	259	142	94	205	979
20—29	—	—	—	230	192	116	221	759
10—19	—	—	—	—	173	143	211	527
1—9	—	—	—	—	—	68	148	216
0	—	—	—	—	—	—	818	818
Summa	3 192	2 562	1 718	1 352	1 128	827	2 573	13 352

I b. 1933: Tillkomna arbetslösa.

Arbetslöshets- veckor 1933	H j ä l p v e c k o r 1 9 3 3							Summa
	50—52	40—49	30—39	20—29	10—19	1—9	0	
50—52	640	542	321	231	180	169	544	2 627
40—49	—	138	152	84	66	54	164	658
30—39	—	—	92	112	91	65	191	551
20—29	—	—	—	88	140	69	262	559
10—19	—	—	—	—	75	88	220	383
1—9	—	—	—	—	—	43	108	151
0	—	—	—	—	—	—	1 649	1 649
Summa	640	680	565	515	552	488	3 138	6 578

II a. 1934: Kvarvarande arbetslösa.

Arbetslöshets- veckor 1934	H j ä l p v e c k o r 1 9 3 4							Summa
	50—52	40—49	30—39	20—29	10—19	1—9	0	
50—52	3 864	2 755	1 279	773	413	185	266	9 535
40—49	—	449	412	271	164	82	114	1 492
30—39	—	—	274	260	172	88	108	902
20—29	—	—	—	202	190	133	123	648
10—19	—	—	—	—	97	111	142	350
1—9	—	—	—	—	—	59	104	163
0	—	—	—	—	—	—	262	262
Summa	3 864	3 204	1 965	1 506	1 036	658	1 119	13 352

II b. 1934: Tillkomna arbetslösa.

Arbetslöshets- veckor 1934	H j ä l p v e c k o r 1 9 3 4							Summa
	50—52	40—49	30—39	20—29	10—19	1—9	0	
50—52	633	518	359	288	215	179	345	2 537
40—49	—	137	191	135	89	49	138	739
30—39	—	—	148	185	136	65	192	726
20—29	—	—	—	186	201	96	237	720
10—19	—	—	—	—	99	112	215	426
1—9	—	—	—	—	—	56	130	186
0	—	—	—	—	—	—	1,244	1 244
Summa	633	655	698	794	740	557	2,501	6 578

III a. 1935: Kvarvarande arbetslösa.

Arbetslöshets- veckor 1935	H j ä l p v e c k o r 1 9 3 5							Summa
	50—52	40—49	30—39	20—29	10—19	1—9	0	
50—52	3 771	3 245	1 607	688	289	77	66	9 743
40—49	—	683	747	476	250	82	53	2 291
30—39	—	—	267	331	207	96	48	949
20—29	—	—	—	84	103	62	19	268
10—19	—	—	—	—	21	32	31	84
1—9	—	—	—	—	—	5	12	17
0	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	3 771	3 928	2 621	1 579	870	354	229	13 352

III b. 1935: Tillkomna arbetslösa.

Arbetslöshets- veckor 1935	H j ä l p v e c k o r 1 9 3 5							Summa
	50—52	40—49	30—39	20—29	10—19	1—9	0	
50—52	140	231	226	320	259	249	308	1 733
40—49	—	85	183	180	191	156	200	995
30—39	—	—	136	273	234	181	253	1 077
20—29	—	—	—	210	342	210	317	1 079
10—19	—	—	—	—	210	251	344	805
1—9	—	—	—	—	—	101	219	320
0	—	—	—	—	—	—	569	569
Summa	140	316	545	983	1 236	1 148	2 210	6 578

IV a. 1936: Kvarvarande arbetslösa.

Arbetslöshets- veckor 1936	H j ä l p v e c k o r 1 9 3 6					Summa
	30	20—29	10—19	1—9	0	
30	4 628	3 812	1 274	365	141	10 220
20—29	—	1 109	740	327	120	2 296
10—19	—	—	249	247	126	622
1—9	—	—	—	125	89	214
0	—	—	—	—	—	—
Summa	4 628	4 921	2 263	1 064	476	13 352

IV b. 1936: Tillkomna arbetslösa.

Arbetslöshets- veckor 1936	H j ä l p v e c k o r 1 9 3 6					Summa
	30	20—29	10—19	1—9	0	
30	1 055	1 301	684	276	111	3 427
20—29	—	722	697	362	167	1 948
10—19	—	—	295	364	189	848
1—9	—	—	—	157	198	355
0	—	—	—	—	—	—
Summa	1 055	2 023	1 676	1 159	665	6 578

Statens A. K:s cirkulär till arbetslöshetskommittéerna.

STATENS ARBETSLÖSHETSKOMMISSION

C 263

Till Arbetslöshetskommittéerna.

Kungl. Maj:t har uppdragit åt Statens arbetslöshetskommission att verkställa undersökning av arbetslöshetsklientelet den 31 juli 1936 efter i stort sett samma grunder som vid 1935 års undersökning.

Med anledning härav får kommissionen anmoda Eder att från samtliga arbetslösa, vilka äro hos Eder anmälda hjälpsökande den 31 juli 1936, ävensom i den mån så låter sig göra från de arbetslösa, som voro föremål för undersökning den 31 juli 1935 men som icke äro hos Eder anmälda först nämnda datum, införskaffa vissa upplysningar enligt kommissionens formulär C 260 och 261.

Vid undersökningens utförande har kommittén att noggrant iakttaga nedan angivna föreskrifter.

a) *Formulär C 260 (vit blankett)* användes för arbetslösa, som redovisats i 1935 års arbetslöshetsundersökning. För dessa äro erforderliga identifieringsuppgifter för varje i undersökningen deltagande arbetslös införda å samtidigt härmed översända blanketter.

Kommittén har såsom sin första åtgärd att utsortera samtliga de blanketter, som avse personer, vilka den 20 juli 1936 äro hänvisade till statligt reservarbete, ungdomsreservarbete eller arbetsläger. Dessa blanketter kompletteras tills vidare endast ifråga om punkt 19 b, varest införes — genom understrykning av det tillämpliga ordet — uppgift om hjälpform och anges numret på den arbetsplats respektive det arbetsläger, varest den arbetslöse befinner sig. (Nummer på statlig reservarbetsplats införes på härför avsedd plats och nummer på ungdomsreservarbete respektive arbetsläger skrives på den lediga delen av raden under.)

Omedelbart sedan detta verkställts och *senast den 23 juli* insändas dessa blanketter till kommissionen, som genom plats- respektive lägerledningarna inhämtar de uppgifter, som skola lämnas av de arbetslösa själva. Så snart detta skett återsändas blanketterna till kommittén, som då har att efter granskning av de arbetslösas uppgifter göra sina anteckningar å den inramade delen av blankettens andra sida.

Därefter återstående formulär C 260 (vit blankett) kompletteras, under iakttagande av vad nedan säges,

beträffande dem som äro anmälda arbetslösa den 31 juli 1936 ifråga om *samtliga punkter* och

beträffande dem som *icke* äro anmälda arbetslösa den 31 juli 1936 ifråga om punkterna 18, 20 och 21 samt om möjligt punkterna 9, 10 och 11.

b) *Formulär C 261 (blå blankett)* användes för de den 31 juli 1936 hos Eder anmälda hjälpsökande arbetslösa, som icke medtagits i 1935 års undersökning, d. v. s. de personer, för vilka Ni nu ej erhållit formulär C 260 från kommissionen.

Även för denna kategori inhämtar kommissionen för de vid statligt reservarbete, ungdomsreservarbete eller arbetsläger sysselsatta genom plats- respektive lägerledningarna de uppgifter, som den arbetslöse själv är i stånd att lämna, varefter dessa översändas till Eder för komplettering.

Beträffande övriga den 31 juli hos Eder såsom hjälpsökande rapporterade arbetslösa har Ni att avfordra de arbetslösa de erforderliga uppgifterna, i görligaste mån kontrollera desamma och därefter, sedan de anteckningar, som skola göras av Eder, blivit införda, översända undersökningsmaterialet till kommissionen.

Allt undersökningsmaterial skall av Eder behandlas så skyndsamt som möjligt och skall under alla förhållanden vara kommissionen tillhanda *senast den 15 augusti*.

Blanketter, som avse personer sysselsatta vid statligt reservarbete, ungdomsreservarbete eller arbetsläger och som från kommissionen avsänts till Eder för komplettering, skola återsändas till kommissionen senast en vecka efter mottagandet.

För såväl formulär C 260 som C 261 gälla i tillämpliga delar följande.

Uppgiftslämnarna böra vid ifyllandet av blanketterna lämnas nödig hjälp.

I blankettens övre högra hörn angives den arbetslöses registernummer hos kommittén samt numret å den yrkesgrupp, till vilken han hänförs av arbetsförmedlingen. Det inramade »bearbetningsnummer» är avsett för kommissionen och skall *icke* ifyllas av Eder.

Punkt 4—5. Med vistelsekommun förstås den kommun, i vilken den arbetslöse den 31 juli 1936 anmäldes och rapporterades såsom hjälpsökande.

Därest den arbetslöse ej ingivit flyttningsbetyg i vistelsekommunen skall detta angivas.

Punkt 8. Avsikten med denna förfrågan är framförallt att erhålla möjlighet till en jämförelse mellan den genom fackförbunden till socialstyrelsen rapporterade arbetslösheten och den hos kommissionen genom arbetslöshetskommittéerna rapporterade. Önskvärt är emellertid, att samtliga medlemmar i fackliga organisationer angiva organisationens namn och medlemsnummer, oavsett om organisationen står i regelbunden rapportförbindelse med socialstyrelsen eller icke.

Punkt 10 b. Genom understrykning av det tillämpliga angives orsaken till arbetslösheten.

Punkt 10 c och 11. Under »tidsperiod» angives datum för anställningens början och för dess upphörande. Kan exakt dag ej uppgivas, bör åtminstone uppgift om månad och i varje fall om år lämnas.

Stadigvarande sysselsättningar böra specificeras så långt tillbaka som möjligt, men för tillfälliga sysselsättningar behöva uppgifter ej lämnas för tiden före den 1 januari 1933.

Punkt 12 (form. C 261). Det förekommer i vissa fall, att personer normalt hämta sin utkomst inom olika yrken av säsongmässig karaktär. Den som på detta sätt regelbundet brukar arbeta inom olika yrken under olika delar av året, bör lämna en möjligast noggrann beskrivning av ett arbetsår.

Punkt 14. Observeras bör, att även den tid, varunder en arbetslös åtnjutit arbetslöshetshjälp i någon form, skall medräknas, sålunda även tid, då hjälp utgått i form av reservarbete eller arbetsläger.

För kommitténs anteckningar, vilka göras å inramad del av blankettens andra sida, bemärkes särskilt följande.

Punkt 13. Vid angivande av yrkesgruppnummer skall socialstyrelsens yrkesförteckning för Sveriges offentliga arbetsförmedling år 1936 lända till efterrättelse och sålunda icke den förenklade yrkesgruppering, som finnes i kommissionens månadsrapport.

Punkt 15—16. Anteckning göres här endast i den mån kommittén beträffande den arbetslöses arbetsförhet är av annan uppfattning än den arbetslöse.

Punkt 18. I de kolumner, som sakna rubrikhuvuden, d. v. s. i form. C 260 de fem högra kolumnerna och i form. C 261 de tre högra, skall kommittén icke göra några anteckningar. Dessa kolumner äro avsedda för bearbetningen inom kommissionen.

Punkt 19 b. Den form, vari den arbetslöse åtnjuter arbetslöshetshjälp den 31 juli 1936, understrykes och ifråga om statligt reservarbete, ungdomsreservarbete eller arbetsläger angives arbetsplatsens nummer.

För ohjälpt person angives anledningen till att hjälp ej lämnats, t. ex.: för närvarande ej hjälpbehövande, tillhört avstängd yrkesgrupp, uppbär pensionstillägg, fattigvårdsfall, ansökan ej slutbehandlad, avstängd på grund av arbetsvägran, Statens A. K:s beslut m. m.

Punkt 20 a. Här skall angivas den dag, då den arbetslöse första gången anmälde sig hos kommittén och sålunda icke begynnelsedatum för senaste arbetslöshetsperiod.

Punkt 20 b. Här skall angivas, när vederbörande senast anmälde sig hos arbetsförmedlingen. Detta framgår av kontrollkortet.

Dessa uppgifter behandlas strängt förtroligt och få ej offentliggöras i sådan form, att den enskilde personens förhållande därav framgå.

Samtliga frågor skola besvaras. Kan i något fall begärd uppgift ej lämnas, skall detta angivas.

Muntliga förfrågningar angående sättet för formulärets ifyllande kunna framställas till amanuensen E. Bohlinder, Statens A. K.

Stockholm den 10 juli 1936.

Formulär för inhämtande av uppgifter.

Bilaga 2

Bearbetningsnummer

31/7 1935 31/7 1936

STATENS ARBETSLÖSHETSKOMMISSION

C 260

Arbetslöshetskommitté -nr

Arbetsförm. yrkesgrupp nr

Arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1936

Detta formulär användes endast för dem som ingått i 1935 års undersökning.

Är vederbörande ej anmäld arbetslös den 31 juli 1936 besvaras punkterna 18, 20 och 21 och om möjligt 10 och 11.

Kommun: Län:

1. Till- och förnamn:
2. Född den / 1. Födelseort:
(kommun) (län)
3. Mantalsskrivningskommun:
4. Senaste inflyttningsdag till vistelsekommunen (med vistelsekommun förstås även för statliga reservarbetare den kommun, från vilken hänvisning till arbetet skett): / 1.....
5. Äger Ni hemortsrätt i vistelsekommunen?
(ja eller nej)
6. Civilstånd: ogift, gift, änking eller fränskild (det tillämpliga understrykes).
7. a) När ingicks Edert *nuvarande* (för änking eller fränskild *senaste*) äktenskap?
- b) Angiv förnamn, födelseår och -dag för *samtliga* Edra barn:

namn	år	mån.	dag	namn	år	mån.	dag	namn	år	mån.	dag

8. Tillhör Ni facklig organisation och i så fall vilken?
(angiv förbund och avdeln.) medl.-nr
9. a) Äger Ni jordbruksfastighet?
- b) » » annan fastighet?
- c) Arrenderar Ni jordbruksfastighet?
- d) Bor Ni på av Edra föräldrar ägd eller arrenderad jordbruksfastighet?
10. a) När upphörde Eder senaste stadigvarande anställning?
- b) Vilken var orsaken därtill? driftsnedläggelse (1), driftsinskränkning (2), införandet av arbetsbesparande anordningar (3), sjukdom (4), ålder (5), värnplikt (6), egen begäran (7), annan orsak (8) (det tillämpliga understrykes).
- c) Har Ni haft stadigvarande sysselsättning (ej reservarbete) efter den 31 juli 1935?
(ja eller nej)

Angiv i så fall detta:

Anställd såsom	Arbetsgivarens		Tidsperiod	Inkomst kronor
	namn	verksamhetsgren		

11. Angiv de tillfälliga sysselsättningar (ej reservarbete), som Ni innehaft efter den 31 juli 1935:

Anställd såsom	Arbetsgivarens		Tidsperiod	Inkomst kronor
	namn	verksamhetsgren		

Ifyll under kolumn »Anställd såsom» i frågorna 10 c. och 11 så noggrant som möjligt anställningens art, t. ex. ladugårdsskötare, huggare, filare, hantlangare, schaktningsarbetare, handelsbiträde.

Under kolumn »Arbetsgivarens verksamhetsgren» utsättes t. ex. skogsbruk, kopparslagare, byggmästare. Här antecknas även om Ni arbetat för egen räkning eller i anhörigs verksamhet, t. ex. i faderns jordbruk.

12. Har Ni sedan den 31 juli 1935 arbetat inom flera yrken? Vilka?

13. Vilket yrke anser Ni Er själv tillhöra (angiv yrkesspecialitet):
14. Hur många veckor har Ni varit arbetslös under tiden
 $\frac{1}{8}$ — $\frac{31}{12}$ 1935 Antal veckor:
 $\frac{1}{1}$ — $\frac{31}{7}$ 1936 » »
 (Obs.! Den tid Ni arbetat vid reservarbete inräknas i arbetslöshetstiden.)
15. Lider Ni av bestående lyte eller försvagad hälsa, som försvårar för Er att erhålla arbete?
16. a) Är Ni arbetsför i Ert yrke? b) Kan Ni utföra vanligt grovarbete?
 (ja eller nej) (ja eller nej)
17. Uppbär Ni pensionstillägg? I så fall hur mycket? kr. pr år.
 livränta på grund av olycksfall?

KOMMITTENS ANTECKNINGAR:

Till punkt 9. Är något att tillägga utöver den arbetslöses egna uppgifter?

Till punkt 10. Är något att tillägga utöver den arbetslöses egna uppgifter?

Till punkt 13. Här anges med ledning av Socialstyrelsens yrkesförteckning 1936 gruppnumret för det yrke, som den arbetslöse enligt kommitténs uppfattning tillhör: Gruppnr

Till punkt 15-16. Kommitténs uppfattning angående arbetsförhet såväl i eget yrke som i grovarbete:

18. Antal veckor, som den arbetslöse sedan 1 augusti 1935 åtnjutit hjälp:

Hjälpsform	$\frac{1}{8}$ — $\frac{31}{12}$ 1935	$\frac{1}{1}$ — $\frac{31}{7}$ 1936					
Statligt reservarbete (1)							
Statskommunalt » (2)							
Kommunalt » (3)							
Ungdomsreservarbete och arbetsläger (4)							
Dagunderstöd med statsbidrag (inberäknat kursdeltagare) (5)							
Kommunalt understöd (6)							
Annan fattigvård på grund av arbetslöshet, dock ej utrustning i samband med hänvisning till reservarbete eller fattigvård, som avses i 50 §, 2 mom. i lagen om fattigvården (Råd och anvisningar sid. 129) (7)							
Summa hjälpveckor							

19. a) Är vederbörande anmäld arbetslös den 31 juli 1936?
- b) Vilken form av arbetslöshetshjälp åtnjuter den arbetslöse den 31 juli 1936? Statligt reservarbete vid arbetsplats nr (1), statskommunalt reservarbete (2), kommunalt reservarbete (3), ungdomsreservarbete eller arbetsläger (4), dagunderstöd (5), kommunalt understöd (6), annan fattigvård (7) (Det tillämpliga understrykes).
 För ohjälpt person anges här anledningen till att hjälp ej lämnats.
20. *) a) När ansökte den arbetslöse enligt kommitténs anteckningar första gången om hjälp?
- b) När anmälde han sig senast hos arbetsförmedlingen?
21. *) Hur många veckor har den arbetslöse varit anmäld hos kommittén efter den 31 juli 1936?
22. Kommitténs övriga anteckningar

Kommitténs stämpel och tjänstemans signatur.

*) Obs.! Punkterna 20 och 21 besvaras även för dem som ej voro anmälda arbetslösa den 31 juli 1936.

Bearbetsningsnummer

STATENS ARBETSLÖSHETSKOMMISSION

C 261

Arbetslöshetskommitté -nr

Arbetsförm. yrkesgrupp nr

Arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1936*Detta formulär användes endast för dem som icke ingått i 1935 års undersökning.*

Kommun: Län:

1. Till- och förnamn:
2. Född den / 1..... Födelseort:
(kommun) (län)
3. Mantalsskrivningskommun:
4. Senaste inflyttningsdag till vistelsekommunen (med vistelsekommun förstås även för statliga reservarbetare den kommun, från vilken hänvisning till arbetet skett): / 1.....
5. Äger Ni hemortsrätt i vistelsekommunen?
(ja eller nej)
6. Civilstånd: ogift, gift, änking eller fränskild (det tillämpliga understrykes).
7. a) När ingicks Edert *nuvarande* (för änking eller fränskild *senaste*) äktenskap?
b) Angiv förnamn, födelseår och -dag för *samtliga* Edra barn:

namn	år	mån.	dag	namn	år	mån.	dag	namn	år	mån.	dag

8. Tillhör Ni facklig organisation och i så fall vilken?
(angiv förbund och avdeln.) medl.-nr
9. a) Äger Ni jordbruksfastighet?
b) " " annan fastighet?
c) Arrenderar Ni jordbruksfastighet?
d) Bor Ni på av Edra föräldrar ägd eller arrenderad jordbruksfastighet?
10. a) När upphörde Eder senaste stadigvarande anställning?
b) Vilken var orsaken därtill? driftsnedläggelse (1), driftsinskränkning (2), införandet av arbetsbesparande anordningar (3), sjukdom (4), ålder (5), värnplikt (6), egen begäran (7), annan orsak (8) (det tillämpliga understrykes).
c) Har Ni haft stadigvarande sysselsättning (ej reservarbete)?
(ja eller nej)

Angiv i så fall detta:

Anställd såsom	Arbetsgivarens		Tidsperiod	Inkomst kronor
	namn	verksamhetsgren		

11. Angiv de tillfälliga sysselsättningar (ej reservarbete), som Ni innehaft efter den 1 januari 1933:

Anställd såsom	Arbetsgivarens		Tidsperiod	Inkomst kronor
	namn	verksamhetsgren		

Utfyll under kolumn "Anställd såsom" i frågorna 10 c. och 11 så noggrant som möjligt anställningens art, t. ex. lada-
gårdsskötare, huggare, filare, hantlangare, schaktningsarbetare, handelsbiträde.

Under kolumn "Arbetsgivarens verksamhetsgren" utsättes t. ex. skogsbruk, kopparslagare, byggmästare. Här antecknas även om Ni arbetat för egen räkning eller i anhörigs verksamhet, t. ex. i faderns jordbruk.

12. Har Ni *ärligen* arbetat inom flera yrken? Angiv i så fall vilka?
(ja eller nej)

Ha numera arbetsmöjligheterna inom något av dessa avsevärt minskat eller helt försvunnit?
(ja eller nej)

Angiv i så fall det yrke, där arbetstillgången minskat, och orsakerna därtill:

13. Vilket yrke anser Ni Er själv tillhöra (angiv yrkesspecialitet):
14. Hur många veckor har Ni varit arbetslös under år
 1933 Antal veckor
 1934 " "
 1935 " "
 1936 (1/1-31/7) " "
- (Obs! Den tid Ni arbetat vid reservarbete inräknas i arbetslöshetstiden.)
15. Lider Ni av bestående lyte eller försvagad hälsa, som försvårar för Er att erhålla arbete?
16. a) Är Ni arbetsför i Ert yrke? b) Kan Ni utföra vanligt grovarbete?
 (ja eller nej) (ja eller nej)
17. Uppbär Ni pensionstillägg? I så fall hur mycket? kr. pr år.
 livränta på grund av olycksfall?

KOMMITTENS ANTECKNINGAR:

- Till punkt 9. Är något att tillägga utöver den arbetslöses egna uppgifter?
- Till punkt 10. Är något att tillägga utöver den arbetslöses egna uppgifter?
- Till punkt 13. Här anges med ledning av Socialstyrelsens yrkesförteckning 1936 gruppnumret för det yrke, som den arbetslöse enligt kommitténs uppfattning tillhör: Gruppnr
- Till punkt 15-16. Kommitténs uppfattning angående arbetsförhet såväl i eget yrke som i grovarbete:
18. Antal veckor, som den arbetslöse sedan 1 januari 1933 åtnjutit hjälp:

Hjälpporm	1933	1934	1935	1936 1/1-31/7			
Statligt reservarbete (1)							
Statskommunalt " (2)							
Kommunalt " (3)							
Ungdomsreservarbete och arbetsläger (4)							
Dagunderstöd med statsbidrag (inberäknat kursdeltagare) (5)							
Kommunalt understöd (6)							
Annan fattigvård på grund av arbetslöshet, dock ej utrustning i samband med hänvisning till reservarbete eller fattigvård, som avses i 50 §, 2 mom. i lagen om fattigvården (Råd och anvisningar sid. 129) (7)							
Summa hjälpveckor							

19. a) Är vederbörande anmäld arbetslös den 31 juli 1936?
- b) Vilken form av arbetslöshetshjälp åtnjuter den arbetslöse den 31 juli 1936? Statligt reservarbete vid arbetsplats nr (1), statskommunalt reservarbete (2), kommunalt reservarbete (3), ungdomsreservarbete eller arbetsläger (4), dagunderstöd (5), kommunalt understöd (6), annan fattigvård (7) (Det tillämpliga understrykes).
 För ohjälpt person anges här anledningen till att hjälp ej lämnats.
20. a) När ansökte den arbetslöse enligt kommitténs anteckningar första gången om hjälp? ...
 b) När anmälde han sig senast hos arbetsförmedlingen?
21. Hur många veckor har den arbetslöse varit anmäld hos kommittén efter den 31 juli 1935?
22. Kommitténs övriga anteckningar

Kommitténs stämpel och tjänstemans signatur.

*Bilaga 3***Statens A. K:s order till plats- respektive lägerledningar.**

R. nr 253.

R. D. nr 15.

Kungl. Maj:t har föreskrivit, att i likhet med föregående år särskild arbetslöshetsundersökning skall äga rum beträffande alla de den 31 juli hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa. Denna undersökning verkställes på sätt, som framgår av här närslutna cirkulär nr C 263 till arbetslöshetskommittéerna. Beträffande de vid statligt reservarbete (ungdomsreservarbete eller statligt arbetsläger) sysselsatta skola vissa uppgifter inhämtas genom vederbörande platsledning.

Uppgifter avseende personer, som ingått i 1935 års undersökning, avgivas på formulär C 260 (vit blankett) och uppgifter för övriga på formulär C 261 (blå blankett).

För samtliga vid arbetsplatsen (lägret) nu sysselsatta, som deltagit i 1935 års undersökning, bifogas här blankettmaterial (C 260) med för varje arbetslös angivna erforderliga identifieringsuppgifter. Dessa formulär överlämnas genom Eder försorg till i desamma namngivna personer, som ha att i formulären lämna möjligast fullständiga uppgifter.

Till samtliga övriga vid arbetsplatsen (lägret) den 31 juli sysselsatta reservarbetare (arbetsselever) har Ni att utdela formulär C 261, vilket skall av var och en reservarbetare (arbetsselev) ifyllas.

Ifråga om båda formulären gäller, att frågorna 18 till och med 22 *icke* skola besvaras av den arbetslöse, då de äro riktade till vederbörande arbetslöshetskommitté. Samtliga övriga frågor skola besvaras och, om besked icke kan lämnas, skall detta angivas. Endast i det fall, då besked kan tänkas bliva lämnat av arbetslöshetskommittén, lämnas frågan öppen.

Med »kommun» under rubriken och med »vistelsekommun» under punkterna 4 och 5 förstås den kommun, från vilken hänvisning ägt rum.

I förekommande fall har Ni att lämna erforderligt biträde vid formulärets ifyllande. Vid eventuell vägran att lämna begärda uppgifter skall detta meddelas kommissionen, varvid arbetsförmedlingsnummer och namn, födelsetid och hänvisningskommun för sådan person anges. Ifråga om formulär C 260 sker detta enklast genom anteckning å blanketten.

Person, som avföres från platsen den 1 augusti eller någon av dagarna därefter och innan han avlämnat begärda uppgifter, skall vid avresan avfordras blanketten, vederbörligen ifylld.

Har reservarbetare (arbetsselev), för vilken till Eder översänts formulär C 260 (vit blankett), överflyttats till annan arbetsplats (arbetsläger), skall blanketten omedelbart vidarebefordras till den nya platsen (lägret); har sådan reservarbetare (arbetsselev) avgått från platsen av annan anledning än nyssnämnda, insändes blanketten jämte meddelande härom omedelbart till kommissionen. Skulle antalet blanketter av formulär C 261 visa sig otillräckligt, har Ni att hos kommissionen rekvirera erforderligt antal. Överblivna blanketter skola återsändas till kommissionen.

Uppgifterna insamlas genom Eder försorg och tillställas kommissionen snarast möjligt och i varje fall *senast den 10 nästinstundande augusti*. Platsledaren (lägerledaren) har att beordra honom underställd lednings- och redogörarepersonal att deltaga i arbetet, då försening i uppgifternas avgivande ej får ifrågakomma.

Stockholm den 24 juli 1936.

Statens A. K:s order till plats- respektive lägerledningar.

*Bilaga 4***Statens A. K:s order till platsledningarna om arbetsförhållsundersökning.**

R. nr 254.

Genom kommissionens försorg utföres en viss undersökning av det arbetslöshets Klientel, som den 31 juli bland annat var anställt på olika statliga reservarbeten.

Då det för arbetslöshetskommissionen är av stort intresse att jämväl erhålla ett uttryck för arbetsledningens åsikt beträffande arbetarnes »Arbetsförhet» och »Möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden», anmodas platsledaren att före den 25 september avgiva

utlåtande härom å bifogade kort (form. AK nr C 259, punkterna V och VI). För enkelhets skull användas samma kortformulär som kommissionen använt för själva klientelundersökningen.

Formuleringen å korten är uppställd så, att däri införda uppgifter med minsta möjliga arbete skola kunna bli föremål för bearbetning å kommissionen. Den efter flertalet bestämningar inom parentes införda siffran (codesiffran) avser att underlätta en sådan bearbetning.

Vid besvarandet av berörda punkterna V och VI strykes ett snett streck över siffran inom parentes till höger om det ord som anger svaret. Vid formulärets ifyllande iakttagas dessutom följande:

a. Undersökningen skall avse samtliga de reservarbetare, som voro anställda å arbetsplatsen den 31 juli 1936, i den mån det för arbetsledningen är möjligt att nu göra detta.

b. Uppgiften om *arbetsförhållanden* avser den arbetslöses fysiska arbetsförmåga. Angeläget är, att denna blir bedömd så noggrant som möjligt och att densamma — framförallt då det gäller person, som uppnått hög ålder eller som är behäftad med sjukdom eller lyte — icke överskattas.

c. Uppgiften angående *reservarbetarnes möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden* avser att komplettera bestämningen av arbetsförhållanden. Sålunda skall här tagas hänsyn till de faktorer av olika slag, som kunna försvåra för den arbetslöse att erhålla arbete på öppna marknaden, och vilka platsledningen har möjlighet att kunna bedöma. Bemärkas bör att endast fullt prima, d. v. s. såväl fysiskt som psykiskt och moraliskt fullgod, arbeidskraft får anses ha goda möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden.

Det är av allra största vikt att platsledningen (platsledaren måste självfallet i vissa fall rådgöra med övrig ledningspersonal) så sakligt som möjligt och utan hänsyn till personlig motsättning lämnar de begärda uppgifterna.

Om platsledningen icke anser sig kunna bedöma eller svara på någon av de uppställda frågorna beträffande någon arbetare, skall markering *icke* göras. Med övriga punkter I—IV och VII—XV skall sålunda platsledningen icke taga någon befattning.

Däremot skall noggrant ifyllas till- och förnamn (viktigt att detta blir i nu nämnd ordning), kommun, län, födelsedag och arbetsförmedlingsnummer, allt i enlighet med å platsen befintliga uppgifter. Formuläret skall, då det insändes, vara stämplat med arbetsplatsens stämpel längst ner till höger före ordet »vänd». Detta är av vikt med hänsyn till uppsorteringen i kommissionen. Å baksidan under »anteckningar» göres de påpekanden, som platsledningen anser erforderliga, särskilt då orsaken till att någon punkt icke kunnat besvaras.

Samtliga lämnade uppgifter skola å platsen behandlas strängt förtroligt och få ej under några förhållanden utlämnas. Inom kommissionen kommer materialet likaledes att behandlas konfidentiellt och med största försiktighet. Överblivna kort skola återsändas.

Erkännande å emottagandet av denna skrivelse emotses.

Stockholm den 4 september 1936.

Bilaga 5

Statens A. K:s skrivelse till vissa arbetslöshetskommittéer ang. specialundersökning.

STATENS ARBETSLÖSHETSKOMMISSION

C 264

Till Arbetslöshetskommittén i

I samband med den undersökning av arbetslöshetsklientelet, som jämlikt kommissionens cirkulär nr C 263 den 10 juli 1936 skall utföras ifråga om de den 31 juli hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa, skall även i vissa kommuner, som nu förete eller tidigare företett mera avsevärd arbetslöshet, företagas en noggrannare

undersökning av klientelet. Sådan *specialundersökning* skall verkställas inom Eder kommun och skall i likhet med den allmänna undersökningen avse den 31 juli.

Vid specialundersökningen användes kommissionens *formulär nr C 259¹*, som här bifogas i ett antal exemplar.

Sägda formulär är uppställt så, att i detsamma införda uppgifter med minsta möjliga arbete skola kunna bli föremål för bearbetning å statistikmaskin. Den efter flertalet bestämmingar inom parentes införda siffran (code-siffran) avser att underlätta sådan bearbetning. Vid besvarandet av punkterna I, II, IV—VIII, X och XI samt delvis XIII strykes ett snett streck över siffran inom parentes till höger om det ord, som angiver svaret. Hur övriga uppgifter skola lämnas torde framgå av frågeställningen i varje särskilt fall.

Vid formulärets ifyllande iakttages följande.

Undersökningen skall avse samtliga de personer, som ingå i den allmänna undersökningen per den 31 juli 1936 och sålunda även dem som deltog i 1935 års undersökning men icke voro anmälda den 31 juli 1936.

Punkt I. För dem som äro anmälda den 31 juli innevarande år strykes, så som ovan angivits, ett snett streck över codesiffran (1); för övriga angives orsaken till att de ej äro anmälda genom överstrykning av någon av siffrorna (2)—(5).

Punkt II. Här angives, till vilken av de fyra huvudgrupperna *Fast anställning, Säsongsarbete, Tillfällighetsarbete* eller *Ungdom utan utbildning* den arbetslöse med hänsyn till sin sysselsättning före arbetslöshetens inträdande är att hänföra.

Punkt IV. Såväl vederbörandes civilstånd som antalet barn under 16 år, mot vilka den arbetslöse är försörjningsskyldig, skall angivas.

Punkt V. Uppgiften om arbetsförhållanden avser den arbetslöses fysiska arbetsförmåga. Angälet är, att denna blir bedömd så noggrant som möjligt och att densamma — framförallt då det gäller person, som uppnått hög ålder eller som är behäftad med sjukdom eller lyte — icke överskattas.

Punkt VI. Uppgiften angående den arbetslöses möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden avser att komplettera bestämningen av arbetsförhållanden. Sålunda skall här tagas hänsyn till de faktorer av olika slag, som kunna försvåra för den arbetslöse att erhålla arbete på den öppna arbetsmarknaden. Dessa faktorer kunna vara av psykisk eller moralisk art eller ock sammanhånga med ålder, familjeförhållanden m. m. Bemärkas bör, att endast fullt prima, d. v. s. såväl fysiskt som psykiskt och moraliskt fullgod, arbetskraft får anses ha goda möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden. Vidare bör observeras, att formuläret icke förutsätter, att uppgiften här skall kunna innebära, att vederbörande saknar möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden. Sådan person kan nämligen icke anses tillhöra det klientel, varom här är fråga.

Punkt VII. Möjligheten att taga arbete å annan ort är av betydelse för bedömandet av frågan, i vilken utsträckning arbetskraft från arbetslöshetstyngda områden skulle kunna beredas utkomst genom att en överflyttning till plats med rikligare arbetstillfällen underlättades.

Punkt VIII. Denna punkt kan givetvis besvaras endast i fråga om personer, som haft fast anställning eller säsongsarbete, alltså för dem som rubricerats under punkt II som (1) eller (2).

Punkt X. Uppgiften under denna punkt bör överensstämma med den till den allmänna undersökningen under punkt 10 a) lämnade.

Punkt XII. Här angives den arbetslöses yrkesutbildning, teoretisk såväl som praktisk.

'Samtliga lämnade uppgifter måste behandlas strängt förtroligt och få ej offentliggöras i sådan form, att den enskildes personliga förhållanden därav framgå.

I den mån utrymmet å blankettens framsida icke är tillräckligt för besvarandet av någon fråga, vilket särskilt kan tänkas bli fallet ifråga om XIV och XV, lämnas svaren på blankettens baksida under tydligt angivande av den punkt svaret avser.

Utmed formulärets övre kant finnas 15 rutor, vilka äro avsedda för bearbetningen inom kommissionen. Här skall sålunda arbetslöshetskommittén icke göra några anteckningar.

Nu ifrågavarande formulär, nr C 259, avseende specialundersökningen den 31 juli 1936, skola vederbörligen ifyllda insändas till kommissionen *snarast möjligt och i varje fall före den 25 augusti.*

Överblivna kort återsändas till kommissionen.

Stockholm den 11 juli 1936.

¹ Se bilaga 6.

Statens Arbetslöshetskommission
C 259

Arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1936
Specialundersökning

Kommun

Till- och förnamn

Län

Född den / 1..... Arb. f. nr

I	Är ³¹ / ₇ anmäld arbetslös (1), ej anmäld: fast arbete (2), tillfälligt arbete av längre (3), kortare (4) varaktighet, obekant anledning (5)									
II	Fast anställning (1)	Säsongarbete (2)	Tillfällighetsarbete (3)	Ungdom utan utbildning (4)						
III	Ålder: antal levnadsår									
IV	Civilstånd: gift (10), gift (20), sammanboende (30), änking (40), fränksild (50). Antal barn									
V	Arbetsförhät: god (1), nedsatt: på grund av ålder (2), på grund av sjukdom eller lyte (3), arbetsoför: på grund av ålder (4), på grund av sjukdom eller lyte (5).									
VI	Möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden: god (1), medelgod (2), dålig: på grund av ålder (3), familjeförhållanden (4), bristande initiativ (5), arbetsovilja (6), dålig vandel (7), annan orsak (8).									
VII	Möjlighet att taga arbete å annan ort: god (1), dålig: har eget hem (2), har småbruk (3), gårdskar (portvakt) (4), väntar arbete (5), övriga orsaker (sjukdom i familjen etc.) (6).									
VIII	Orsak till anställningens upphörande: Driftnedläggelse: rationalisering (10), dålig konjunktur (11), brand, konkurs eller annan definitiv orsak (12), tillfällig (13). Arbetsstyrkans minskning på grund av: rationalisering (14), produktionsminskning (15), annan orsak (16). Individuella orsaker: värnplikt (17), konflikt (18), sjukdom (19), avsked: på grund av ålder (pension) (20), på grund av olämplighet el. dyl. (21), slutat på egen begäran (22), annan orsak (23).									
IX	Yrkesgruppsnummer									
X	När inträdde senaste arbetslöshetsperiod: 1936 (1), 1935 (2), 1934 (3), 1933 (4), 1932 (5), 1931 (6), 1930 (7), 1929 (8), före 1929 (9).									
XI	Yrkesficklighet: god (1), medelgod (2), dålig på grund av: kort utbildning (3), bortovaro från yrket (4), bristande förmåga (5).									
XII	Yrkesutbildning:									
XIII	Åger (1) arrenderar (2) jordbruksfastighet, tax. värde kr., areal har; därav brukad jord har									
	Åger (3) annan fastighet, tax. värde kr.									
XIV	Kan vederbörande hjälpas till framtida full försörjning genom komplettering av nu innehavande småbruk?									
XV	Kan mannen eller familjen tänkas lämplig för utövande av hemslojd eller småindustri?									

A. K. 1936

[illegible]

Yrkesteröckning.

Efter varje grupp har inom parentes angivits motsvarande yrkesgruppnummer enligt år 1936 gällande yrkesförteckning för Sveriges offentliga arbetsförmedling.

	Antal arbets- lösa		Antal arbets- lösa
<i>Jordbruk.</i>			
Förvaltnings- och befälspersonal (1)	10	Porslins- och kakelarbetare (226) ..	33
Jordbruksarbetare (10, 20).....	144	Kolgruvearbetare (201, 224)	96
Tillfälliga arbetare (30)	122	Kalk- och kritbruksarbetare (220) ..	18
Trädgårdsarbetare m. fl. (40, 50)....	90	Torvindustriarbetare (205).....	12
Sysselsatta i eget eller nära anhörigs jordbruk.....	83	Grovarbetare inom ej specificerad jord- och stenindustri.....	32
<i>Skogshushållning.</i>			
Förvaltnings- och befälspersonal (70)	7	<i>Sågverksindustri.</i>	
Skogs- och flottningsarbetare (80) ..	484	Sågverks- och brädgårdsarbetare (251)	2 271
<i>Ingenjörarbete och arbetsledning.</i>			
Ingenjörer, ritare och verkmästare (100, 110, 200, 250, 300, 350, 400, 450, 500, 550, 590).....	45	<i>Annan trävaruindustri.</i>	
<i>Malmbrytning.</i>			
Gruvarbetare (101)	458	Snickare och svarvare (260, 265, 270)	133
<i>Metallindustri.</i>			
Järn- och metallverksarbetare (111)	179	Båtbyggare och varvstimmermän (280)	22
Gjutare (120)	63	Tunnbindare, korgmakare m. fl. (290)	37
Bleck- och plåtslagare (130).....	40	Grovarbetare inom ej specificerad trävaruindustri	49
Kopparslagare (131).....	8	<i>Pappersindustri.</i>	
Smeder, hovslagare och reparatörer (132, 160).....	222	Pappersbruksarbetare (305)	70
Verkstadsarbetare (yrkeskunniga) (125, 133, 135, 136, 140, 150, 155, 165)	389	Pappersmassefabriksarbetare (301) ..	416
Hjälparbetare (hantlangare) (190) ..	343	Bokbinderiarbetare m. fl. (310, 315, 320)	48
Verkstadsynglingar (199)	30	Grovarbetare inom ej specificerad pappersindustri.....	10
Metallarbetare (170).....	42	<i>Grafisk industri.</i>	
Guld- och silverarbetare (175).....	11	Typografer (330)	26
Ur- och instrumentmakare (180)....	7	Andra grafiska arbetare (325, 340) ..	25
Grovarbetare inom ej specificerad metallindustri	137	<i>Livsmedelsindustri.</i>	
<i>Stenindustri.</i>			
Stenindustriarbetare (210)	1 939	Kvarnarbetare (351).....	57
<i>Glasindustri.</i>			
Glasindustriarbetare (230).....	175	Mejeriarbetare (380).....	7
<i>Annan jord- och stenindustri.</i>			
Cementfabriksarbetare (222, 223)....	24	Bageriarbetare (353)	101
Tegelbruksarbetare (225)	30	Konditori- och chokladarbetare (359, 365)	28
		Slakteri- och charkuteriarbetare (386)	113
		Sockerfabriksarbetare (360)	34
		Tobaksarbetare (375)	1
		Bryggeri- och vattenfabriksarbetare (370)	57
		Margarinfabriksarbetare (385)	24
		Konservfabriksarbetare (389)	16
		Arbetare inom ej specificerad livsmedelsindustri (390).....	12

	Antal arbets- lösa		Antal arbets- lösa
<i>Textil- och beklädnadsindustri.</i>			
Textilindustriarbetare (401, 405, 410, 415, 416)	171	<i>Sjöfart och fiske.</i>	
Skrädderiarbetare (420)	26	Befälspersonal (600, 601, 605)	34
Hattmakeriarbetare m. fl. (435, 438, 440)	20	Däcksmanskap (610)	159
		Maskinmanskap (620)	177
		Ekonomipersonal (630)	48
		Besättningsmän å fiskefartyg m. fl. (609, 640, 645)	23
<i>Läder-, hår- och gummivaruindustri.</i>			
Garveriarbetare (451)	22	<i>Kontors- och butikspersonal.</i>	
Sadelmakare och tapetserare (480) ..	27	Bokhållare, kontorister m. fl. (651, 655, 656, 660)	205
Gummifabriksarbetare (470)	42	Handels- och försäkringsagenter (690) ..	127
Skomakeri- och skofabriksarbetare (460)	219	Butikspersonal (680)	117
Handskmakeri- och pälsvaruarbetare m. fl. (455, 490)	9	Vaktmästare m. fl. (665)	32
		Sysselsatta i egen handelsrörelse ..	151
<i>Kemisk-teknisk industri.</i>			
Olje-, tvål- och ljusarbetare (501) ..	18	<i>Lagerarbete.</i>	
Tändsticksarbetare (530)	285	Handelsarbetare (695)	426
Arbetare inom ej specificerad kemisk-teknisk industri (510, 520, 540)	71	<i>Hotell- och restaurangrörelse.</i>	
		Servitörer (760)	26
		Vaktmästare m. fl. (770, 780, 782) ..	82
<i>Väg- och anläggningsarbete.</i>			
Jord-, betong- och schaktningsarbetare, inkl. gatu-, väg- och vattenbyggnadsarbetare (552, 555, 560) ..	1 270	<i>Landtransport.</i>	
<i>Annan byggnadsverksamhet.</i>			
Grundläggare, stensättare och bergsprängare (551)	189	Kuskar, åkeri- och expressarbetare (720, 725)	397
Rörläggare (571)	47	Chaufförer (710)	488
Murare (565)	1	Järnvägs- och spårvägspersonal (700) ..	33
Murarbetsmän och tegelbärare (564) ..	187	Hamn- och stuveriarbetare (730)	115
Byggnadssnickare och timmermän (566)	65	Buss- och garagepersonal m. fl. (735, 740)	48
Måleriarbetare (575)	34	<i>Allmän tjänst och fria yrken.</i>	
Glasmästare och förgyllare (579)	7	Stats- och kommunaltjänstemän (850, 855)	19
Elektriska montörer (573)	26	Militärer (875)	32
Banarbetare (utbruten ur grupp 560) ..	37	Journalister m. fl. (800)	11
Andra ej specificerade byggnadsarbetare (580)	56	Musiker m. fl. (810)	29
		Sjukvårdspersonal m. fl. (900, 920, 930, 935, 941, 945)	16
<i>Kraft- och värmeproduktion.</i>			
Maskinister, eldare och andra arbetare vid kraft- och belysningsverk m. m. (591, 592, 595)	151	<i>Husligt arbete.</i>	
		Betjänter, gårdskarlar m. fl. (955, 985, 989)	28
		<i>Tillfällighets- och diversearbete (990)</i> ..	4 684
		<i>Ungdom utan särskild utbildning (995)</i> ..	618
		Samtliga yrken	19 930

den 31 juli 1936.

¹ Skee kommun utgör i arbetslöshetshänseende tvänne redovisningsområden, Skee I och Skee II, med var sin arbetslöshetskommitté.

* Ingår ej i specialundersökningen (jfr sid. 22).

¹ Skee kommun utgör i arbetslöshetslämseende tvänne redovisningsområden, Skee I och Skee II, med var sin arbetslöshetskommitté.

Förteckning över kommuner ingående i 1935 eller 1936 års undersökningar.

Den efter kommunens namn stående siffran anger kommuntypen sålunda:

Städer med över 100 000 inv. (1) — Städer med 30 000—100 000 inv. (2) — Städer med 20 000—30 000 inv. (3) — Städer med 5 000—20 000 inv. (4) — Städer med högst 5 000 inv. (5) — Industrikommuner (inkl. köpingar) (6) — Blandade kommuner (7) — Jordbrukskommuner (8).

Arbetslöshetstyngda kommuner äro satta med kursiv stil.

Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa						Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa					
	i undersökningen 31/7 1936 ingående		enligt månads-rapporterna		enligt månads-rapporterna i % av invånar-antalet			i undersökningen 31/7 1936 ingående		enligt månads-rapporterna		enligt månads-rapporterna i % av invånar-antalet	
	hela an-talet	därav ej an-mälda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936		hela an-talet	därav ej an-mälda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
Stockholms stad (1)	2 037	697	3 334	2 153	0·6	0·4	Valö (8)	4	3	2	4	0·1	0·3
Stockholms län							Värmdö (7)	—	—	14	—	0·5	—
Lidingö (4)	—	—	4	—	0·0	—	Västerhaninge (6)	—	—	1	—	0·0	—
Norrtälje (5)	33	13	58	33	1·2	0·7	Österhaninge (6)	—	—	7	—	0·2	—
Sundbyberg (4)	37	9	92	35	1·0	0·4	Österåker (6)	—	—	16	—	0·5	—
Södertälje (4)	57	21	82	56	0·6	0·4	Över-Järna (6)	—	—	2	—	0·1	—
Vaxholm (5)	—	—	11	—	0·4	—	Uppsala län						
Almunge (7)	—	—	11	—	0·5	—	Enköping (4)	—	—	5	—	0·1	—
Bladåker (8)	2	—	24	7	3·3	1·0	Uppsala (2)	58	34	68	58	0·2	0·2
Botkyrka (6)	—	—	6	—	0·1	—	Bondkyrka (6)	—	—	1	—	0·0	—
Börstäl (8)	2	1	8	2	0·2	0·1	Ekeby (8)	—	—	1	—	0·1	—
Danderyd (6)	4	—	17	3	0·4	0·1	Film (6)	4	3	42	5	1·6	0·2
Edebo (7)	28	10	42	28	2·2	1·5	Gamla Uppsala (6)	1	—	4	1	0·2	0·0
Edsbro (7)	8	—	22	8	1·5	0·6	Hällnäs (8)	19	6	19	20	0·7	0·7
Fasterna (8)	8	1	31	11	2·3	0·8	Morkarla (8)	—	—	10	—	1·3	—
Forsmark (7)	19	13	45	19	5·5	2·2	Skäfthammar (6)	—	—	14	35	0·8	2·1
Frötuna (8)	—	—	7	—	0·5	—	Söderfors (6)	43	23	69	43	3·3	2·2
Harg (7)	85	25	85	87	3·5	3·7	Tegelsmora (7)	—	—	17	—	0·8	—
Huddinge (6)	10	5	59	8	0·5	0·1	Tensta (8)	—	—	7	—	0·5	—
Hässelby vst kpg (6)	—	—	19	—	0·8	—	Tierps kpg (6)	—	—	11	—	0·7	—
Häverö (6)	55	22	112	66	2·1	1·2	Tierps lk (7)	1	—	18	1	0·3	0·0
Hökhuvud (8)	5	3	3	9	0·2	0·7	Tolfta (7)	—	—	11	—	0·7	—
Järfälla (6)	—	—	16	—	0·5	—	Västland (7)	30	2	109	29	3·9	1·1
Knutby (8)	—	—	11	—	0·8	—	Älvkarleby (6)	81	25	252	81	2·8	0·9
Kårsta (7)	—	—	7	—	0·8	—	Österlövsta (8)	2	1	35	2	1·1	0·1
Länna (7)	1	—	25	—	1·0	—	Södermanlands l.						
Nacka (6)	52	19	77	52	0·8	0·6	Eskilstuna (2)	—	—	47	—	0·1	—
Nynäshamns kpg (6)	12	7	27	15	0·6	0·3	Katrineholm (4)	37	22	29	43	0·4	0·5
Riala (8)	—	—	3	—	0·3	—	Nyköping (4)	38	25	47	38	0·4	0·3
Rimbo (6)	8	5	20	8	1·0	0·4	Strängnäs (5)	—	—	3	—	0·1	—
Roslags-Kulla (7)	—	—	8	—	1·2	—	Torshälla (5)	—	—	4	4	0·2	0·2
Rådmansö (7)	—	—	1	—	0·1	—	Björnlunda (8)	—	—	4	—	0·2	—
Salem (6)	—	—	2	—	0·1	—	Husby-Rekarne (6)	—	—	3	—	0·1	—
Saltsjöbadens kpg (6)	2	—	8	2	0·2	0·1	Hyltinge (6)	—	—	22	—	1·3	—
Sollentuna (6)	8	2	61	8	0·5	0·1	Kila (7)	—	—	1	—	0·0	—
Solna (6)	89	22	167	89	0·8	0·4	Lilla Malma (8)	—	—	1	—	0·1	—
Spånga (6)	18	8	66	20	0·6	0·2	Malmköpings kpg (6)	—	—	7	—	0·6	—
Stocksunds kpg (6)	—	—	7	—	0·2	—	S:t Nikolai (6)	19	4	45	16	0·9	0·3
Täby (6)	—	—	6	—	0·1	—							
Ununge (7)	15	7	29	15	2·2	1·2							
Vallentuna (6)	—	—	9	1	0·5	0·1							

Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa						Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa					
	i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rappor- terna i % av invånar- antalet			i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rappor- terna i % av invånar- antalet	
	hela an- talet	därav ej an- mällda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936		hela an- talet	därav ej an- mällda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
Stigtomta (8).....	—	—	15	—	0·8	—	Frinnaryd (7).....	—	—	10	—	1·1	—
Stora Malm (7).....	—	—	10	—	0·3	—	Färgaryd (6).....	—	—	19	—	0·8	—
Torshälla lk (6)....	—	—	4	—	0·2	—	Hjälmseryd (8)....	—	—	5	—	0·2	—
Trosa-Vagnhärad(7)	—	—	3	—	0·1	—	Korsberga (8)	—	—	14	—	0·9	—
Västerljung (8).....	—	—	4	—	0·4	—	Källeryd (7)	—	—	4	—	0·7	—
Åker (6).....	—	—	9	—	0·4	—	Långaryd (6).....	—	—	16	—	0·4	—
Östergötlands l.							Norra Ljunga (6)...	—	—	29	—	2·5	—
Linköping (2).....	10	3	89	8	0·3	0·0	Norra Solberga (6)	49	6	89	54	3·5	2·2
Motala (4).....	1	1	11	1	0·2	0·0	Reftele (7).....	—	—	5	—	0·2	—
Norrköping (2).....	241	86	390	255	0·6	0·4	Rydaholm (7).....	—	—	1	—	0·0	—
Söderköping (5) ..	1	—	9	1	0·3	0·0	Svenarum (7).....	—	—	4	—	0·3	—
Vadstena (5).....	—	—	1	—	0·0	—	Säby (7).....	2	1	21	2	0·6	0·1
Ekeby (6)	—	—	1	—	0·0	—	Vetlanda lk (6)...	—	—	12	—	0·4	—
Gryt (7)	—	—	4	—	0·2	—	Vrigstad (7)	2	—	12	3	0·8	0·2
Hällestad (7).....	—	—	2	—	0·0	—	Våxtorp (7).....	—	—	10	—	0·7	—
Kimstad (6)	2	—	2	2	0·1	0·1	Ödestugu (8)	—	—	5	—	0·7	—
Kisa (6).....	—	—	8	—	0·2	—	Kronobergs län						
Kristberg (8).....	—	—	2	—	0·1	—	Ljungby (5)	3	1	10	4	0·2	0·1
Krokek (6).....	—	—	2	—	0·1	—	Växjö (4)	35	11	76	40	0·8	0·4
Kullerstad (6).....	—	—	16	—	0·5	—	Algutsboda (6)....	2	1	4	2	0·1	0·0
Kvillinge (6).....	—	—	37	—	0·8	—	Allmundsryd (7) ..	5	—	40	4	1·0	0·1
Motala lk (6).....	—	—	30	—	0·4	—	Aneboda (7)	—	—	7	2	0·7	0·2
Norra Vi (8).....	—	—	2	—	0·2	—	Drev (6).....	—	—	1	—	0·3	—
Oppeby (8).....	—	—	2	—	0·2	—	Dädesjö (7).....	11	4	19	11	1·3	0·8
Ringarum (7).....	2	1	6	2	0·1	0·0	Ekoberga (6)	26	3	38	26	2·0	1·4
Risinge (6).....	—	—	3	—	0·0	—	Göteryd (7).....	—	—	2	—	0·1	—
Rönö (8).....	1	—	1	1	0·2	0·2	Hovmantorp (6) ..	5	4	3	5	0·1	0·1
Simonstorp (8).....	—	—	7	—	0·9	—	Hälleberga (6)....	1	—	4	1	0·2	0·0
Skedevi (7).....	—	—	5	—	0·2	—	Härlunda (8).....	2	2	6	3	0·5	0·2
Sund (7).....	—	—	6	—	0·4	—	Lenhovda (6).....	27	9	32	27	1·4	1·2
Svinhult (8)	—	—	2	—	0·3	—	Ljuder (6).....	7	—	36	2	1·6	0·1
Valdemarsviks kpg (6)	4	1	20	5	0·7	0·2	Långasjö (8).....	—	—	3	—	0·2	—
Vreta kloster (6) ..	7	4	4	8	0·1	0·2	Markaryds kpg (6)	—	—	8	12	0·7	1·1
Åtvid (6).....	—	—	31	—	0·6	—	Markaryds lk (6) ..	3	1	15	4	0·4	0·1
Jönköpings län							Nottebäck (6)	3	2	5	3	0·2	0·1
Eksjö (4).....	—	—	29	—	0·4	—	Sjösås (7).....	11	—	16	11	1·3	0·9
Huskvarna (4)	28	21	15	31	0·2	0·4	Stenbrohult (6)...	1	—	19	1	0·7	0·0
Jönköping (2).....	111	20	250	112	0·8	0·3	Södra Ljunga (8)...	—	—	6	—	0·4	—
Nässjö (4).....	112	31	126	112	1·3	1·2	Södra Sandsjö (7) ..	—	—	10	—	0·4	—
Tranås (4).....	36	22	64	36	0·9	0·5	Tegnaby (7).....	—	—	6	—	1·0	—
Vetlanda (5).....	—	—	9	—	0·2	—	Tingsryds kpg (6) ..	—	—	13	—	1·4	—
Värnamo (5).....	34	26	12	34	0·2	0·7	Tingsås (8).....	14	2	39	14	1·7	0·6
Alseda (7).....	2	—	20	1	0·9	0·0	Traryd (6).....	—	—	14	—	0·4	—
Bodafors kpg (6) ..	—	—	5	3	0·3	0·2	Tävelsås (8)	—	—	3	—	0·3	—
Bredestad (6).....	2	—	22	2	1·8	0·2	Urshult (8).....	12	1	34	13	0·9	0·3
Byarum (6)	—	—	9	—	0·2	—	Virestad (8)	8	5	28	11	0·8	0·3
Båraryd (6).....	—	—	16	—	0·6	—	Vislanda (6).....	—	—	12	—	0·5	—
Bäckseda (6).....	—	—	8	—	0·8	—	Väckelsång (8)...	—	—	4	—	0·2	—
							Västra Torsås (8) ..	—	—	9	—	0·3	—
							Växjö lk (6).....	9	3	12	11	0·2	0·2
							Åseda (7).....	5	1	27	8	0·7	0·2

Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa						Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa					
	i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rapport- terna i % av invånar- antalet			i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rapport- terna i % av invånar- antalet	
	hela an- talet	därav ej an- mällda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936		hela an- talet	därav ej an- mällda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
Älgshult (6).....	—	—	16	—	0·4	—	Asarum (6).....	60	7	227	62	2·5	0·7
Älmeboda (8).....	2	1	10	2	0·4	0·1	Aspö (6).....	17	2	46	17	4·6	1·8
Älmhults kpg (6)...	—	—	40	29	1·4	1·1	Augerum (6).....	—	—	6	—	0·2	—
Östra Torsås (7) ..	—	—	3	—	0·2	—	Backaryd (8).....	27	1	97	26	4·4	1·2
Kalmar län							Bräkne-Hoby (7) ..	24	5	82	24	1·7	0·5
Kalmar (3).....	153	35	262	154	1·3	0·7	Edestad (7).....	—	—	6	—	0·7	—
Nybro (5).....	28	4	50	28	1·2	0·6	Elleholm (7).....	—	—	14	—	3·5	—
Oskarshamn (4).....	196	47	316	196	3·7	2·3	Eringsboda (8).....	36	6	58	43	2·7	2·0
Västervik (4).....	49	24	71	64	0·6	0·5	Fridlevstad (7) ..	14	1	40	13	1·5	0·5
Dalhem (8).....	—	—	8	—	0·6	—	Gammalstorp (7) ..	12	2	44	12	2·0	0·6
Döderhult (6).....	31	10	106	33	2·0	0·6	Hasslö (7).....	40	8	39	54	2·6	3·5
Fagerhult (7).....	4	—	30	15	1·3	0·7	Hällaryd (7).....	36	7	104	37	3·6	1·3
Fliseryd (7).....	18	4	58	18	2·1	0·7	Jämjö (8).....	—	—	12	—	0·5	—
Fågelfors (7).....	—	—	30	—	2·3	—	Jämshög (7).....	32	5	69	36	1·3	0·6
Gamleby (6).....	22	7	58	23	1·8	0·7	Kristianopel (8) ..	—	—	13	—	0·5	—
Gladhammar (6) ..	—	—	5	—	0·2	—	Kyrkhult (7).....	53	13	109	53	2·4	1·2
Gårdserum (7).....	—	—	2	—	0·1	—	Listerby (6).....	48	1	192	51	9·4	2·6
Hallingeberg (7) ..	—	—	8	—	0·3	—	Lösen (6).....	—	—	8	—	0·3	—
Hannäs (8).....	—	—	12	—	0·9	—	Mjällby (7).....	15	5	35	14	0·6	0·2
Hjorted (7).....	7	4	53	8	1·5	0·2	Mörum (6).....	64	12	220	65	5·1	1·5
Hultsfreds kpg (6)	—	—	21	—	1·1	—	Nättraby (7).....	11	—	33	11	1·5	0·5
Högsby (6).....	—	—	43	—	0·8	—	Ramdala (8).....	—	—	9	—	0·3	—
Kräksmåla (7).....	—	—	18	—	0·9	—	Ringamåla (8).....	2	—	8	2	0·5	0·1
Lofa (8).....	4	4	14	4	0·6	0·2	Ronneby lk (6)....	5	3	66	7	0·8	0·1
Långemåla (7).....	1	—	18	1	1·0	0·1	Rödeby (7).....	12	5	42	12	1·1	0·3
Lönneberga (6).....	—	—	25	—	1·2	—	Sillbövdal (7).....	13	2	36	13	1·7	0·6
Madesjö (7).....	—	—	5	—	0·1	—	Sturkö (6).....	55	7	218	54	11·0	2·8
Misterhult (7).....	14	11	19	14	0·5	0·3	Sölvesborgs lk (6)	4	1	6	4	0·6	0·4
Målilla (6).....	9	3	35	10	1·3	0·4	Tjurkö (6).....	7	2	37	7	6·9	1·3
Mönsterås kpg (6)	12	6	19	12	1·2	0·7	Torhamn (8).....	—	—	46	—	1·7	—
Mörlunda (7).....	11	8	16	11	0·4	0·3	Tving (7).....	11	4	24	12	0·8	0·4
Oskar (8).....	—	—	9	—	0·9	—	Ysane (7).....	7	3	19	7	1·6	0·6
Söderåkra (7).....	—	—	5	2	0·1	0·0	Åryd (7).....	23	5	67	34	3·1	1·6
Södra Möckleby (6)	—	—	6	—	0·4	—	Öljehult (8).....	19	2	46	19	3·4	1·4
Torsås (7).....	—	—	13	—	0·3	—	Kristianstads län						
Tryserum (8).....	—	—	18	—	0·9	—	Hässleholm (5)....	—	—	18	—	0·5	—
Virserum (6).....	19	5	36	18	1·0	0·5	Kristianstad (4) ..	16	8	85	20	0·6	0·1
Vissefjärda (7)....	12	1	23	14	0·5	0·3	Simrishamn (5)....	1	1	13	1	0·5	0·0
Västra Ed (7).....	—	—	25	—	0·9	—	Ängelholm (4).....	24	6	34	24	0·6	0·4
Västrum (8).....	4	1	23	5	1·5	0·3	Bolshög (8).....	—	—	1	—	0·2	—
Ålem (6).....	30	17	20	30	0·4	0·6	Fagerhult (7).....	—	—	18	—	1·2	—
Örsjö (7).....	—	—	6	—	0·5	—	Glimåkra (6).....	2	2	4	2	0·1	0·1
Gotlands län							Gråmanstorp (6) ..	6	3	3	3	0·1	0·1
Visby (4).....	39	27	28	39	0·3	0·3	Hjärsås (6).....	—	—	16	—	0·7	—
Blekinge län							Hov (8).....	—	—	2	—	0·2	—
Karlshamn (4).....	25	—	72	58	0·9	0·7	Loshult (7).....	—	—	12	—	0·6	—
Karlskrona (3).....	176	36	360	184	1·3	0·6	Norra Åkarp (6) ..	—	—	6	—	0·2	—
Ronneby (4).....	60	22	69	57	1·2	1·0	Norra Åsum (6).....	—	—	2	—	0·0	—
Sölvesborg (5).....	21	6	39	21	1·0	0·5	Oppmanna (7).....	—	—	11	—	0·7	—
							Osby (6).....	—	—	2	—	0·0	—
							Simris (6).....	—	—	4	—	0·3	—
							Stiby (7).....	—	—	1	—	0·1	—

Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa						Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa						
	i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rappor- terna i % av invånar- antalet			i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rappor- terna i % av invånar- antalet		
	hela an- talet	därav ej an- mällda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936		hela an- talet	därav ej an- mällda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936	
Stoby (6).....	—	—	17	3	0·5	0·1	Göteborgs och Bohus län i övrigt							
Tomelilla kpg (6) ..	—	—	4	—	0·1	—								
Vallby (8)	—	—	4	—	0·4	—								
Vånga (7)	—	—	7	—	0·4	—		Lysekil (4)	130	42	156	137	2·6	2·3
Västra Broby (6) ..	3	2	19	4	0·9	0·2		Mölnadal (4)	175	41	276	175	1·6	1·1
Åhus kpg (6)	—	—	15	—	0·8	—	Strömstad (5)	23	8	55	26	1·7	0·8	
Åhus lk (6)	1	1	16	—	0·6	—	Uddevalla (4)	221	62	254	239	1·6	1·5	
Örkened (7)	18	8	59	19	1·3	0·4	Askum (6)	111	20	267	125	9·6	4·7	
Malmöhus län							Bokenäs (8)	25	3	27	25	2·7	2·5	
Eslöv (4)	26	4	116	29	1·9	0·5	Bottna (8)	14	10	19	13	3·2	2·2	
Hälsingborg (2) ..	282	147	342	288	0·6	0·5	Brastad (6)	197	32	555	223	14·7	6·0	
Höganäs (4)	41	16	107	44	1·5	0·6	Bro (7)	103	13	381	104	13·4	5·8	
Landskrona (4) ..	161	44	196	164	1·0	0·9	Bärfendal (8)	4	2	16	3	3·0	0·6	
Lund (3)	63	42	55	63	0·2	0·2	Båve (7)	4	2	4	4	0·3	0·3	
Malmö (1)	812	306	930	838	0·7	0·6	Dragsmark (6)	—	—	16	18	3·3	3·8	
Trälleborg (4)	144	56	177	149	1·3	1·1	Foss (6)	60	22	68	61	1·6	1·4	
Ystad (4)	145	57	266	147	2·4	1·3	Hede (8)	7	—	25	7	2·6	0·7	
Bjuv (6)	7	4	11	7	0·4	0·2	Herrestad (8)	1	—	14	—	1·0	—	
Bunkeflo (7)	—	—	2	—	0·1	—	Hjärtum (7)	—	—	16	13	0·6	0·5	
Burlöv (6)	—	—	6	—	0·1	—	Hogdal (7)	60	10	98	69	7·3	5·2	
Ekeby (6)	—	—	12	—	0·3	—	Krokstad (8)	6	2	10	5	0·5	0·3	
Hörby (7)	—	—	2	—	0·1	—	Kungshamn (6)	17	6	40	17	1·7	0·7	
Kävlinge (6)	—	—	8	—	0·3	—	Kville (7)	153	51	193	157	3·9	3·2	
Skivarp (6)	—	—	1	—	0·1	—	Lane-Ryr (8)	1	1	—	2	—	0·2	
Skurups lk (7)	—	—	4	—	0·2	—	Lommeland (7)	62	22	74	65	8·2	7·4	
Stävie (7)	2	2	—	2	—	0·3	Lur (8)	14	2	35	16	2·1	1·0	
Södra Vram (6) ..	91	18	128	97	4·7	3·6	Lyse (6)	127	24	280	135	10·6	5·2	
Södra Åsum (6) ..	—	—	14	—	0·5	—	Malmö (6)	52	7	242	63	17·7	4·7	
Hallands län							Mo (8)	6	—	10	6	1·3	0·8	
Falkenberg (4)	47	12	92	47	1·6	0·8	Naverstad (8)	—	—	12	—	0·5	—	
Halmstad (3)	231	60	290	234	1·1	0·9	Näsinga (7)	113	36	166	116	13·1	9·2	
Laholm (5)	5	4	7	9	0·3	0·3	Partille (6)	—	—	5	—	0·1	—	
Varberg (4)	53	29	37	58	0·4	0·6	Romelanda (7)	—	—	5	—	0·3	—	
Eftra (8)	—	—	10	—	0·9	—	Råda (6)	3	2	7	—	0·3	—	
Enslöv (6)	12	1	48	12	1·2	0·3	Sanne (8)	—	—	5	—	0·8	—	
Harplinge (7)	9	5	21	9	0·7	0·3	Skee (7)	285	64	551	288	9·7	5·1	
Skrea (8)	7	—	36	7	2·8	0·5	Skredsvik (8)	3	—	13	3	0·8	0·2	
Staffinge (7)	—	—	11	—	0·4	—	Smögen (6)	3	3	17	3	1·0	0·2	
Söndrum (7)	27	17	38	26	2·1	1·5	Svarteborg (8)	23	16	33	20	1·2	0·7	
Torup (7)	7	7	72	7	2·7	0·3	Svenneby (7)	39	16	71	41	5·3	3·2	
Vapnö (8)	—	—	5	—	0·8	—	Tanum (7)	77	31	150	84	2·8	1·6	
Årstad (8)	—	—	2	—	0·1	—	Tjärnö (7)	8	3	14	8	0·7	0·4	
Göteborgs stad (1)							Tossene (6)	124	35	298	128	5·6	2·4	
							Västerlanda (7)	12	2	32	14	1·7	0·8	
							Västra Frölunda (6)	43	19	51	43	0·4	0·4	
							Älvsborgs län							
							Alingsås (4)	—	—	9	8	0·1	0·1	
							Borås (2)	2	1	11	2	0·0	0·0	
							Trollhättan (4)	61	17	158	61	1·0	0·4	
							Ulricehamn (5)	2	2	14	2	0·3	0·0	
							Vänersborg (4)	143	31	185	150	2·0	1·7	
							Ämål (4)	18	7	42	18	0·6	0·3	

Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa						Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa					
	i undersökningen 31/7 1936 ingående		enligt månadsrapporterna		enligt månadsrapporterna i % av invånarantalet			i undersökningen 31/7 1936 ingående		enligt månadsrapporterna		enligt månadsrapporterna i % av invånarantalet	
	hela antalet	därav ej anmälda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936		hela antalet	därav ej anmälda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
Bengtsfors kpg (6)	12	1	28	13	1·3	0·6	Filipstad (5)	9	1	32	12	0·7	0·3
Bollebygd (6)	—	—	6	—	0·2	—	Karlstad (3)	99	43	192	99	0·7	0·4
Dals-Ed (7)	8	7	4	8	0·2	0·3	Kristinehamn (4)	38	17	55	37	0·4	0·3
Frändefors (8)	4	4	1	4	0·0	0·1	Alster (8)	—	—	1	—	0·1	—
Fuxerna (6)	7	5	57	25	2·0	0·9	Arvika lk (6)	20	4	62	22	1·3	0·5
Färgelanda (7)	—	—	20	—	0·7	—	Blomskog (8)	22	6	34	31	2·4	2·2
Högsäter (8)	—	—	13	—	0·7	—	Boda (8)	10	1	20	11	1·4	0·8
Laxarby (7)	22	20	14	25	0·7	1·2	Brunskog (7)	6	—	29	—	0·8	—
Nössemark (8)	—	—	2	—	0·2	—	By (6)	3	—	14	4	0·4	0·1
Sandhult (7)	—	—	4	—	0·2	—	Dalby (8)	14	3	139	14	3·7	0·4
Skällered (6)	—	—	2	—	0·1	—	Eda (6)	107	23	207	119	3·2	1·8
Steneby (6)	—	—	64	—	1·7	—	Ekshärad (8)	84	28	160	92	2·5	1·4
Strängsered (8)	—	—	4	—	0·9	—	Frykerud (8)	3	1	5	3	0·2	0·1
Tisselskog (8)	—	—	2	—	0·3	—	Fryksände (7)	50	18	60	54	0·9	0·8
Torp (8)	—	—	6	—	0·8	—	Färnebo (7)	1	1	7	2	0·2	0·1
Torrskog (7)	20	9	27	20	1·9	1·4	Glava (6)	30	7	46	31	1·4	0·9
Töllsjö (8)	—	—	16	—	1·2	—	Grava (6)	31	3	118	32	1·8	0·5
Valbo-Ryr (8)	7	1	16	5	3·1	0·9	Grums (6)	12	5	25	18	0·6	0·4
Vassända-Naglum (6)	14	—	58	14	1·2	0·3	Gräsmark (8)	—	—	45	—	1·5	—
Väne-Åsaka (8)	—	—	4	—	0·3	—	Gunnarskog (8)	—	—	7	—	0·2	—
Västra Tunhem (6)	10	3	37	10	0·9	0·2	Gåsborn (8)	—	—	2	—	0·2	—
Ödskölt (8)	—	—	7	—	0·8	—	Hammarö (6)	—	—	22	—	0·4	—
Örby (6)	3	2	19	3	0·3	0·0	Holmedal (8)	—	—	25	—	1·5	—
Skaraborgs län							Järnskog (7)	13	—	37	13	1·3	0·5
Falköping (4)	7	2	47	7	0·6	0·1	Köla (8)	25	16	15	28	0·6	1·1
Hjo (5)	1	1	9	3	0·3	0·1	Lysvik (8)	22	6	93	22	2·9	0·7
Lidköping (4)	34	10	59	44	0·6	0·4	Långserud (8)	4	2	12	4	0·7	0·2
Mariestad (4)	15	5	25	16	0·4	0·3	Nedre Ullerud (6)	51	9	76	51	1·7	1·1
Skövde (4)	26	18	28	26	0·3	0·2	Nor (6)	5	3	3	6	0·1	0·2
Tidaholm (5)	105	22	150	104	3·4	2·3	Nordmark (7)	—	—	25	2	1·4	0·1
Agnetorp (6)	35	4	67	36	3·2	1·8	Norra Finnskoga (8)	—	—	71	—	4·1	—
Baltak (6)	—	—	8	—	0·7	—	Norra Ny (8)	10	—	119	10	3·8	0·3
Björkäng (6)	—	—	6	—	0·3	—	Norra Råda (6)	93	16	201	93	1·9	0·9
Forshem (7)	—	—	2	—	0·1	—	Ny (7)	21	21	7	21	0·4	1·4
Fredsberg (8)	—	—	10	—	0·6	—	Nyed (7)	—	—	20	—	0·4	—
Fägre (8)	—	—	20	—	1·2	—	Ransäter (6)	32	9	76	34	1·3	0·6
Hova (7)	—	—	4	—	0·1	—	Rudskoga (8)	—	—	3	—	0·2	—
Karlsborg (6)	9	3	27	10	1·3	0·5	Rämen (6)	26	—	66	26	2·3	0·9
Kungslena (7)	—	—	2	—	0·4	—	Sillbodal (7)	—	—	19	—	0·7	—
Leksberg (6)	—	—	2	—	0·2	—	Sillerud (8)	26	3	46	26	1·7	0·9
Lyrestad (7)	—	—	2	—	0·1	—	Skillingmark (7)	3	2	44	3	3·7	0·3
Mölltorp (6)	—	—	21	—	1·1	—	Stavnäs (7)	—	—	14	—	0·6	—
Otterstad (8)	—	—	4	—	0·2	—	Stora Kil (7)	9	—	26	11	0·7	0·3
Sandhem (7)	12	2	18	11	1·1	0·6	Sunne kpg (6)	—	—	10	—	0·6	—
Undenäs (7)	2	1	37	3	1·0	0·1	Sunne lk (7)	58	8	128	56	1·4	0·6
Varv (7)	—	—	13	—	2·5	—	Sunnemo (8)	—	—	28	—	1·9	—
Älgarås (8)	—	—	6	—	0·4	—	Säffle kpg (6)	1	1	10	1	0·3	0·0
Värmlands län							Södra Finnskoga (8)	21	10	101	14	5·7	0·8
Arvika (4)	8	3	52	8	0·6	0·1	Töcksmark (7)	—	—	6	—	0·4	—
							Visnum (6)	—	—	22	18	0·7	0·5
							Vitsand (8)	—	—	2	—	0·1	—
							Värmskog (8)	—	—	7	—	0·6	—
							Älgå (8)	1	—	14	2	0·9	0·1
							Östervallskog (8)	—	—	23	—	2·1	—

Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa						Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa					
	i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rappor- terna i % av invånar- antalet			i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rappor- terna i % av invånar- antalet	
	hela an- talet	därav ej an- mällda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936		hela an- talet	därav ej an- mällda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
Östmark (8)	14	9	59	17	1·7	0·5	Kopparbergs län						
Östra Emtervik (8) ..	27	2	64	27	3·6	1·5	Falun (4)	19	6	22	18	0·2	0·1
Östra Fågelvik (7) ..	2	—	14	2	0·7	0·1	Hedemora (5)	—	—	14	10	0·3	0·2
Övre Ullerud (8) ..	4	1	29	4	1·4	0·2	Ludvika (4)	12	8	10	13	0·2	0·2
Örebro län							Säter (5)	—	—	7	—	0·3	—
Lindesberg (5)	—	—	34	—	1·0	—	Aspeboda (8)	—	—	9	—	1·0	—
Örebro (2)	149	24	259	188	0·7	0·5	Borlänge kpg (6) ..	—	—	1	—	0·0	—
Almby (6)	1	1	5	1	0·1	0·0	By (6)	4	3	16	4	0·3	0·1
Asker (7)	—	—	10	—	0·2	—	Domnarvet (6)	22	11	73	28	0·5	0·2
Askersunds lk (8) ..	—	—	18	8	0·7	0·3	Floda (8)	13	5	33	21	1·3	0·8
Bjurtjärn (8)	—	—	6	—	0·4	—	Folkärna (7)	4	—	19	4	0·4	0·1
Fellingsbro (7)	10	10	—	10	—	0·2	Gagnef (8)	50	8	126	50	2·0	0·8
Grythyttan (6)	—	—	27	—	0·8	—	Garpenberg (6)	—	—	27	—	1·2	—
Götlunda (8)	—	—	2	—	0·1	—	Grangärde (6)	248	78	515	250	4·5	2·2
Hallsbergs kpg (6) ..	5	4	7	5	0·3	0·2	Grytnäs (6)	—	—	7	—	0·2	—
Hammar (6)	9	—	70	27	1·5	0·6	Gustafs (7)	—	—	1	—	0·0	—
Hjulsjö (7)	—	—	31	—	1·5	—	Hedemora lk (7) ..	—	—	15	—	0·2	—
Hällefors (6)	1	—	69	1	1·2	0·0	Husby (6)	—	—	16	—	0·3	—
Karlskoga (6)	—	—	8	—	0·0	—	Järna (7)	96	49	154	98	2·0	1·3
Knista (6)	—	—	6	—	0·3	—	Kopparbergs lk (6)	7	6	70	8	1·0	0·1
Kopparbergs kpg (6)	25	5	15	7	0·7	0·3	Leksand (7)	36	9	118	43	1·2	0·4
Kumla (6)	—	—	22	—	0·2	—	Lima (8)	7	3	47	12	1·8	0·5
Kvistbro (7)	8	2	113	8	3·1	0·2	Ludvika lk (6)	23	10	72	29	1·4	0·6
Lerbäck (7)	6	5	17	3	0·3	0·1	Malung (7)	—	—	81	—	1·1	—
Linde (7)	22	3	64	23	0·8	0·3	Mora (7)	7	2	55	7	0·6	0·1
Ljusnarsberg (6) ..	144	34	313	156	3·9	1·9	Norrbärke (6)	77	19	185	82	3·3	1·5
Långbro (6)	—	—	1	—	0·0	—	Nås (8)	—	—	13	—	0·6	—
Nora lk (6)	—	—	34	6	0·7	0·1	Rättvik (7)	2	—	51	3	0·6	0·0
Näsby (6)	—	—	5	—	0·2	—	Siljansnäs (8)	2	1	59	2	2·4	0·1
Ramsberg (7)	56	—	131	59	3·7	1·7	Silverbjerg (7)	—	—	21	—	1·6	—
Ramundeboda (6) ..	—	—	27	1	1·1	0·0	Smedjebackens						
Snavlunda (7)	—	—	4	—	0·2	—	kpg (6)	—	—	13	—	0·5	—
Svennevad (8)	—	—	2	4	0·1	0·3	Sollerö (8)	—	—	26	—	1·3	—
Viby (7)	—	—	9	—	0·2	—	Stora Skedvi (8) ..	—	—	12	—	0·4	—
Viker (6)	—	—	2	—	0·1	—	Stora Tuna (7)	17	5	49	17	0·5	0·2
Vintrosa (7)	—	—	4	—	0·3	—	Svårdsjö (7)	—	—	18	—	0·3	—
Västmanlands län							Säfsnäs (7)	—	—	1	—	0·0	—
Arboga (5)	21	4	39	23	0·8	0·5	Säters lk (7)	3	3	10	3	0·5	0·2
Köping (4)	8	4	13	9	0·2	0·1	Söderbärke (8)	—	—	9	—	0·2	—
Sala (4)	3	1	17	2	0·2	0·0	Torsång (7)	—	—	11	—	0·9	—
Västerås (2)	7	2	70	7	0·2	0·0	Transtrand (8)	—	—	13	—	0·7	—
Kungsörs kpg (6)	—	—	8	—	0·3	—	Venjan (8)	—	—	76	—	4·0	—
Nora (7)	—	—	30	—	0·9	—	Vika (6)	2	—	20	2	0·6	0·1
Norberg (6)	2	2	54	2	1·0	0·0	Våmhus (8)	—	—	106	26	7·1	1·8
Ramnäs (6)	—	—	31	—	1·3	—	Gävleborgs län						
Skinnskatteberg (6)	1	1	16	—	0·4	—	Gävle (2)	156	51	244	163	0·6	0·4
Västervåla (6)	—	—	7	—	0·5	—	Hudiksvall (4)	90	31	107	108	1·5	1·5
Östervåla (8)	—	—	15	—	0·4	—	Söderhamn (4)	264	60	395	302	3·5	2·7
							Alfta (7)	24	8	102	26	1·4	0·4
							Arbrå (6)	24	5	98	23	1·7	0·4

Kommun (Kommuntyp)		Antal arbetslösa						Kommun (Kommuntyp)		Antal arbetslösa					
		i undersökningen 31/7 1936 ingående		enligt månadsrapporterna		enligt månadsrapporterna i % av invånarantalet				i undersökningen 31/7 1936 ingående		enligt månadsrapporterna		enligt månadsrapporterna i % av invånarantalet	
		hela antalet	därav ej anmälda	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936			hela antalet	därav ej anmälda	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
Bergsjö (7)	—	—	38	—	0·9	—	Ed (7)	—	—	20	—	1·4	—		
Björckhamre kpg (6)	—	—	21	—	0·7	—	Fjällsjö (8)	1	1	5	1	0·2	0·0		
Bollnäs lk (7)	122	67	163	124	1·4	1·1	Graninge (8)	15	15	—	15	—	0·8		
Delsbo (7)	—	—	9	—	0·2	—	Grundunda (6) ..	—	—	9	—	0·2	—		
Enånger (8)	11	4	25	11	0·9	0·4	Gudmundrå (6)	238	30	490	253	3·2	1·7		
Forsa (6)	—	—	46	—	1·0	—	Haverö (8)	—	—	62	—	2·1	—		
Gnarps (8)	2	—	45	5	1·3	0·1	Helgum (8)	8	1	29	24	1·0	0·8		
Hamrånge (6)	—	—	66	—	1·2	—	Holm (8)	—	—	12	—	0·9	—		
Hanebo (7)	27	14	117	31	2·5	0·7	Häggdånger (8) ..	—	—	22	—	2·3	—		
Harmånger (6)	5	—	42	6	1·3	0·2	Hässjö (6)	177	61	188	176	4·3	4·0		
Hassela (8)	—	—	7	—	0·3	—	Högsjö (6)	145	52	180	158	4·1	3·6		
Hedesunda (8)	—	—	73	—	1·7	—	Indal (8)	54	46	18	48	0·7	1·9		
Hille (7)	—	—	31	—	1·0	—	Liden (8)	—	—	92	10	3·2	0·4		
Hälsingtuna (7) ..	—	—	18	—	0·7	—	Ljustorp (8)	78	23	134	84	5·2	3·2		
Idenor (7)	—	—	8	—	0·6	—	Långsele (6)	80	21	171	80	5·1	2·4		
Järbo (7)	—	—	16	—	0·6	—	Mo (8)	—	—	12	—	0·6	—		
Järvsö (7)	2	2	48	2	0·6	0·0	Multrå (8)	3	2	12	3	1·1	0·3		
Jättendal (8)	—	—	11	—	0·8	—	Njurunda (6)	242	109	298	273	2·5	2·3		
Ljusdals kpg (6) ..	—	—	8	—	0·4	—	Nora (7)	103	26	166	106	4·8	3·1		
Ljusdals lk (7)	47	47	158	50	1·8	0·6	Nordingrån (8) ..	32	6	88	35	2·5	1·0		
Los (8)	—	—	68	—	1·8	—	Nättra (6)	2	1	7	2	0·1	0·0		
Mo (7)	4	3	18	4	0·9	0·2	Ramsele (8)	—	—	33	—	0·8	—		
Njutångar (6)	20	10	45	25	1·0	0·6	Resele (8)	—	—	21	—	0·9	—		
Norråla (7)	42	19	65	42	2·0	1·3	Selångar (7)	2	—	4	2	0·1	0·1		
Norrbo (8)	—	—	6	—	0·6	—	Sidensjö (8)	—	—	6	—	0·3	—		
Ockelbo (7)	17	5	77	21	0·8	0·2	Själlevad (6)	—	—	31	—	0·3	—		
Ovansjö (6)	—	—	31	—	0·4	—	Skog (8)	9	2	24	6	2·4	0·6		
Ovanåker (7)	—	—	44	—	0·7	—	Skorped (8)	—	—	2	—	0·1	—		
Ramsjö (8)	1	1	45	—	2·6	—	Skön (6)	520	152	555	530	3·8	3·6		
Rogsta (8)	3	—	45	3	2·3	0·2	Sollefteå lk (6) ..	25	2	84	25	2·6	0·8		
Sandvikens kpg (6) ..	—	—	29	—	0·2	—	Stigsjö (8)	40	23	51	41	2·5	2·1		
Segersta (7)	4	1	17	2	1·1	0·1	Styrnäs (7)	35	12	53	40	3·9	2·9		
Skog (7)	1	—	21	—	0·5	—	Stöde (7)	—	—	20	—	0·4	—		
Storviks kpg (6) ..	—	—	8	—	0·4	—	Säbrå (7)	125	41	172	122	3·7	2·7		
Söderåla (6)	92	28	170	104	1·2	0·7	Sättna (8)	—	—	45	—	2·1	—		
Trönö (8)	32	19	50	38	2·9	2·3	Timrå (6)	191	64	238	193	2·5	2·1		
Undersvik (7)	—	—	3	—	0·2	—	Torp (6)	53	13	200	53	2·1	0·5		
Valbo (6)	54	9	213	56	1·7	0·4	Torsåker (8)	33	20	32	33	2·5	2·6		
Arsunda (8)	—	—	3	—	0·1	—	Tuna (6)	149	33	241	151	4·8	3·0		
							Tynderö (8)	43	15	39	41	3·1	3·4		
							Tåsjö (8)	—	—	65	—	1·5	—		
							Ullångar (8)	4	3	28	4	1·6	0·2		
							Vibyggerå (8)	1	—	36	1	1·9	0·1		
							Viksjö (8)	—	—	27	—	2·3	—		
							Ytterlännäs (6) ..	64	25	171	64	2·4	0·9		
							Ådals-Liden (7) ..	2	1	41	2	1·5	0·1		
							Överlännäs (8) ..	—	—	34	—	3·4	—		
Västernorrlands län							Jämtlands län								
Härnösand (4)	13	9	31	19	0·3	0·2	Östersund (4)	30	3	99	25	0·7	0·2		
Sundsvall (4)	66	14	119	70	0·6	0·4	Ålsen (7)	—	—	6	—	0·2	—		
Alnö (6)	298	131	252	301	3·7	4·5	Aspås (8)	—	—	4	—	0·4	—		
Arnäs (7)	—	—	31	—	0·6	—									
Åttmar (8)	81	25	92	82	2·9	2·6									
Bjärträ (6)	56	9	146	86	2·9	1·7									
Bodum (8)	—	—	34	—	1·7	—									
Borgsjö (6)	—	—	18	—	0·2	—									
Boteå (7)	14	7	41	20	2·4	1·2									
Dal (8)	38	25	30	40	2·3	3·1									

Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa						Kommun (Kommuntyp)	Antal arbetslösa					
	i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rappor- terna i % av invånar- antalet			i undersök- ningen 31/7 1936 ingående		enligt månads- rapporterna		enligt månads- rappor- terna i % av invånar- antalet	
	hela an- talet	därav ej an- mälda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936		hela an- talet	därav ej an- mälda 31/7 1935	31/7 1935	31/7 1936	31/7 1935	31/7 1936
Berg (8)	—	—	8	3	0·3	0·1	Degerfors (7)	2	2	7	2	0·1	0·0
Borgvattnet (8) . .	—	—	14	—	1·6	—	Dorotea (8)	4	4	37	5	0·7	0·1
Brunflo (7)	5	1	16	5	0·6	0·2	Holmsund (6)	15	8	43	15	0·8	0·3
Bräcke (7)	24	9	66	22	2·6	0·9	Hörnefors (6)	—	—	16	3	0·4	0·1
Fors (8)	—	—	33	—	1·3	—	Jörn (7)	2	2	75	2	1·3	0·0
Frostviken (8) . . .	—	—	1	—	0·0	—	Nordmaling (7) . . .	—	—	22	—	0·2	—
Frösön (6)	3	—	43	5	1·0	0·1	Norsjö (7)	—	—	85	—	1·2	—
Gåxsjö (8)	—	—	4	—	0·4	—	Skellefteå lk (6) . .	55	31	124	57	0·5	0·2
Hammerdal (8) . . .	—	—	9	—	0·2	—	Umeå lk (7)	2	2	118	4	0·9	0·0
Hotagen (8)	—	—	7	—	0·6	—	Vilhelmina (8) . . .	—	—	42	—	0·4	—
Håsjö (7)	—	—	7	—	0·4	—	Vännäs kpg (6) . . .	31	21	17	31	1·0	1·8
Häggenås (8)	—	—	3	—	0·1	—	Vännäs lk (7)	—	—	5	—	0·1	—
Hällesjö (8)	—	—	114	23	4·4	0·9	Norrbottnens län						
Kall (8)	—	—	7	—	0·4	—	Boden (4)	12	8	23	14	0·3	0·2
Lillhärdal (8) . . .	—	—	9	—	0·5	—	Haparanda (4)	9	7	20	50	0·8	1·9
Lockne (8)	—	—	6	—	0·3	—	Luleå (4)	86	26	176	86	1·3	0·6
Mörsil (6)	—	—	25	9	1·5	0·6	Piteå (5)	—	—	15	27	0·5	0·8
Ragunda (7)	—	—	22	—	0·4	—	Edefors (7)	3	3	6	3	0·2	0·1
Revsund (7)	—	—	11	—	0·4	—	Gällivare (6)	382	141	472	410	2·3	2·1
Rödön (6)	2	1	9	2	0·3	0·1	Hietaniemi (8) . . .	—	—	8	—	0·3	—
Ström (7)	46	12	159	51	2·3	0·7	Hortlax (7)	50	31	59	50	1·3	1·1
Stugun (8)	—	—	27	—	1·1	—	Jokkmokk (7)	11	11	—	11	—	0·1
Sveg (7)	17	10	120	18	3·4	0·5	Jukkasjärvi (6) . . .	256	58	529	268	3·0	1·5
Undersåker (6) . . .	—	—	4	—	0·1	—	Karl Gustaf (8) . . .	—	—	11	—	0·4	—
Ås (8)	5	2	25	6	1·3	0·3	Nederkalix (6)	174	66	253	174	1·8	1·2
Åsarne (7)	—	—	3	—	0·4	—	Nederluleå (7)	38	16	129	31	1·2	0·3
Älvros (8)	—	—	55	—	5·4	—	Nedertorneå (7) . .	21	13	30	25	0·7	0·5
Västerbottens län							Norråfjärden (8) . .	2	1	13	3	0·3	0·1
Skellefteå (4)	28	24	19	33	0·3	0·4	Piteå lk (6)	5	5	124	84	0·9	0·6
Umeå (4)	5	5	93	10	0·8	0·1	Råneå (8)	104	31	169	113	1·9	1·3
Bureå (6)	92	56	81	93	1·3	1·5	Töre (7)	65	32	54	56	1·1	1·2
Burträsk (8)	—	—	50	—	0·5	—	Älvsby (7)	—	—	33	—	0·4	—
Bygdeå (7)	3	2	71	4	0·9	0·1	Överkalix (8)	12	9	24	12	0·3	0·1
Byske (7)	212	62	300	231	2·9	2·3	Överluleå (7)	10	8	62	12	0·6	0·1

Bilaga 11

Specialundersökning av vissa förhållanden inom Stockholms stads arbetslöshetsklientel.

Av de i 1935 års undersökning ingående 2 932 arbetslösa från Stockholms stad hade den 31 juli 1936 1 592 personer avgått ur klientelet, d. v. s. 54·3 procent.

Av dessa 1 592 personer voro 21 i åldern 16—20 år, 911 21—40 år och 660 41 år och däröver. Deras yrkestillhörighet framgår av nedanstående sammanställning, där dock endast vissa huvudyrken medtagits.

Yrkesgrupper	Avgångna	Avgångna i % av antalet arbetslösa 31/7 1935
Metallindustri	202	50·8
Livsmedelsindustri	38	55·9
Läder-, hår- och gummivaruindustri	23	43·4
Väg- och anläggningsarbete	125	55·1
Annan byggnadsverksamhet	217	62·7
Kontors- och butikspersonal	166	54·8
Lagerarbete	108	55·4
Hotell- och restaurangrörelse	36	55·4
Landtransport	252	53·1
Allmän tjänst och fria yrken	28	51·9
Tillfällighets- och diversearbete	198	45·9
Övriga grupper	199	54·2
Samtliga	1 592	54·3

Bland de avgångna märkas ett antal personer, vilkas avgång icke föranletts av ändringar i läget på arbetsmarknaden. Hit höra 9 avlidna, 5 som avrest till annan kommun och 8 som vid det sista undersökningstillfället fullgjorde sin värnplikt. Ett antal av 54 personer, d. v. s. 3·4 procent av det undersökta klientelet, hade icke varit föremål för hjälpåtgärder någon vecka under tiden 31 juli 1935—31 juli 1936. Dessa fall, om vilka inga upplysningar kunnat vinnas, torde utgöras av personer, som av en eller annan anledning definitivt eller åtminstone för lång tid lämnat arbetslöshetsklientelet. I nedanstående sammanställning anges, av vilka anledningar de avgångna försvunnit ur klientelet.

Personer, vilka ingingo i arbetslöshetsklientelet 31/7 1935, men ej 31/7 1936.

Avlidna	9
Avresta till annan kommun	5
Avgångna till värnpliktstjänstgöring	8
Till fattigvård, anstaltsvård, fängelse m. m. överförda	233
därav till fängelser och anstalter	26
» » öppna fattigvården på grund av sjukdom och arbets- oförmåga	168
» » öppna fattigvården på grund av otillräcklig arbetsinkomst	28
» avförda på grund av olycksfall	11

Försvunna sedan hjälpåtgärderna indragits	333
därav avstängda (dålig vandel, ej hjälpbehövande, avstängda yrken)	57
» hjälpperioden slut	276
Avgångna vid tidpunkt, då de åtnjutit hjälp	739
därav till arbete i öppna marknaden	452
» ej avhörda	287
Avgångna efter arbetsvägran	211
Ingen gång under året hjälpta	54
Summa	1 592

Av de kvarstående fallen ha 233 personer, d. v. s. 14·6 procent av samtliga avgångna, överförts till fattigvården, anstaltsvård m. m. Härav ha 26 in- tagits eller erbjudits plats å vårdhem, avtjänat fängelsestraff eller dylikt. En alldeles speciell typ av de till fattigvården överförda utgöres av 28 per- soner, vilka erhållit arbete i öppna marknaden men för detta arbete erhållit så låg avlöning, att de dessutom haft fattigvård. De övriga 179 fattigvårds- fallen utgöras i någon utsträckning av personer, som mera tillfälligtvis över- flyttats till fattigvården på grund av akut sjukdom, olycksfall eller dylikt, men åtskilliga av de till fattigvården överflyttade utgöras troligen av per- soner, som redan vid 1935 års undersökning rätteligen bort ha redovisats som fattigvårdsfall. En viss föreställning om antalet till fattigvården omedel- bart för undersökningstillfället mera tillfälligt överflyttade ger en fördelning efter tidpunkten för överflyttandet, varav framgår, att 25 personer över- flyttats i juli, 34 i juni och 24 i maj 1936. Under de tre närmaste månaderna före undersökningstillfället hade alltså 83 personer, d. v. s. 40·1 procent av samtliga till fattigvården avgångna, överflyttats.

Av ett betydande intresse är att konstatera, att icke mindre än 65 av fattig- vård fallen överflyttats från det statliga och 27 från det statskommunala reservarbetet. Från understödsverksamheten ha överflyttats 87 fall.

I 333 fall ha arbetslösa försvunnit ur klientelet, efter det att kommittén indragit hjälpåtgärderna. I de flesta av dessa fall torde hjälpen ha indragits mera tillfälligtvis. Det har exempelvis gällt statskommunala eller statliga reservarbetare, vilka hemskickats på kommissionens order eller av annan anledning och vilka kommittén icke omedelbart berett hjälp i annan form. Att dessa personer efter hjälpens upphörande slutat anmäla sig, torde — åtminstone såvida en längre tid förflutit, sedan de lämnat arbetslöshets- klientelet — få tolkas så, att de erhållit arbete i öppna marknaden. Den grupp, varom det här är fråga, utgöres av 276 personer, varav 94 sysselsatts i statligt reservarbete, 122 vid statskommunalt reservarbete och 60 hjälpts med under- stöd. Nedanstående tabell lämnar upplysning om den tidpunkt, då dessa arbetslösa försvunnit ur hjälpklientelet. Tabellen torde klarlägga, att det all- deles övervägande antalet av dessa måste betraktas såsom varande i arbete i öppna marknaden, då man icke på annat sätt kan förklara, att de ej åter- kommit som hjälpsökande, trots att åtskilliga månader förflutit sedan deras hjälp indrogs.

I nyssnämnda grupp ingå 19 kontorister och med dem jämställda, vilka varit sysselsatta i statligt arkivarbete men som vid dettas upphörande försvunnit ur klientelet. Av dessa 19 avgångna hade ännu i februari 1937 endast en åter beretts hjälp genom arkivarbete.

Såsom belysande för de kontorsanställdas förhållande till hjälpverksamheten kan anföras följande. De statliga arkivarbetena nedlades tillfälligt under senare delen av maj månad 1936. Då voro i dylika arbeten sysselsatta 110 personer, hänvisade av Stockholms stads arbetslöshetskommitté. Av dessa 110 återfunnos 20 (varav en kvinna) i klientelet den 31 juli 1936. Av dessa 20 i undersökningen ingående ha sedermera (hösten 1936) 2 beretts hjälp i form av arkivarbete, och av de övriga 90 ha 14 till och med februari 1937 erhållit sådan hjälp.

Av helt annan typ är den grupp, där kommittén generellt indragit hjälpåtgärderna. Hit höra 2 personer, som tillhöra avstängda yrkesgrupper, 35 personer, som kommittén betecknat såsom ej hjälpbehövande, och 20 personer, som på grund av dålig vandel eller dylikt avstängts.

Ett förhållandevis stort antal personer, 211, ha försvunnit ur hjälpverksamheten, sedan de vägrat att mottaga hänvisning, oftast till statligt reservarbete, eller lämnat dylikt arbete; 63 personer ha lämnat statligt reservarbete utan motivering och därefter försvunnit, 8 personer ha lämnat det statskommunala reservarbetet på samma sätt, och 140 personer ha åtnjutit understöd men lämnat hjälpverksamheten, efter det att de vägrat mottaga hänvisning till reserv-

Antal arbetslösa, som efter hjälpperiodens slut avgått ur klientelet, fördelade efter senaste hjälpform och tidpunkt för avgång.

Avgångna under		Hjälpporm vid avgången			Summa
		statligt reservarbete	statskommunalt reservarbete	understöd	
Juli	1936	—	27	3	30
Juni	"	5	15	9	29
Maj	"	39	17	8	64
April	"	3	7	31	41
Mars	"	2	11	3	16
Februari	"	2	12	—	14
Januari	"	—	2	—	2
December	1935	28	3	1	32
November	"	2	8	—	10
Oktober	"	5	6	1	12
September	"	5	8	2	15
Augusti	"	3	6	2	11
Summa		94	122	60	276

Personer, som erhållit arbete i öppna marknaden, fördelade efter hjälpform vid tidpunkten för avgången.

Avgångna under	Hjälpporm vid avgången						Summa	
	statligt reservarbete		statskommunalt reservarbete		understöd			
	antal	i % av antalet vid månadens utgång hjälpta	antal	i % av antalet vid månadens utgång hjälpta	antal	i % av antalet vid månadens utgång hjälpta	antal	i % av antalet vid månadens utgång hjälpta
Juli 1936	16	1·5	10	2·5	31	6·8	57	3·0
Juni "	7	0·7	13	2·4	61	7·7	81	3·4
Maj "	5	0·6	13	2·1	73	4·7	91	3·0
April "	2	0·7	6	0·9	51	1·7	59	1·5
Mars "	—	—	1	0·2	20	0·5	21	0·4
Februari "	3	0·9	1	0·2	15	0·4	19	0·4
Januari "	5	1·2	2	0·3	7	0·2	14	0·3
December 1935	1	0·2	—	—	3	0·1	4	0·1
November "	4	0·4	6	1·0	7	0·4	17	0·5
Oktober "	11	1·0	6	0·9	9	0·9	26	1·0
September "	14	1·1	7	0·9	9	1·3	30	1·1
Augusti "	17	1·1	6	0·6	10	1·8	33	1·1
Summa	85	—	71	—	296	—	452	—

arbete. Självfallet finnes bland dessa 211 personer ett antal, vilka erhållit arbete i öppna marknaden. En bearbetning av dessa uppgifter efter tidpunkten för försvinnandet ger vid handen, att det alldeles övervägande antalet försvunnit under maj, juni och juli månader 1936. Under juli försvunno 43 personer, d. v. s. 20·4 procent av de arbetsvägrande, under juni 79, d. v. s. 37·4 procent, och under maj 48 personer, d. v. s. 22·7 procent. Under de tre sista månaderna ha alltså 80·5 procent av de arbetsvägrande avgått ur klientelet.

Man skulle kunna förmoda att en stor del av de arbetsvägrande utgjordes av fortfarande arbetslösa personer, vilka skulle komma att anmäla sig hos kommittén tämligen snart efter avgången. Emellertid hade av dessa 211 arbetsvägrare endast 8 beretts hjälp i form av dagunderstöd under november 1936. (Dagunderstödsverksamhet med statsbidrag återupptogs av Stockholms stad den 9 november.)

Ur klientelet ha 739 personer försvunnit, trots att de vid försvinnandet varit föremål för hjälpåtgärder. Vissa svårigheter ha förelegat att skilja

Antal ej avhörda arbetslösa, fördelade efter hjälpform vid tidpunkten för avgången.

Avgångna under		Hjälppform vid avgången						Summa	
		statligt reservarbete		statskommunalt reservarbete		understöd			
		antal	i % av antalet vid månadens utgång hjälpta	antal	i % av antalet vid månadens utgång hjälpta	antal	i % av antalet vid månadens utgång hjälpta	antal	i % av antalet vid månadens utgång hjälpta
Juli	1936	12	1.1	2	0.5	3	0.7	17	0.9
Juni	»	9	0.9	2	0.4	35	4.4	46	2.0
Maj	»	5	0.6	2	0.3	32	2.1	39	1.3
April	»	2	0.7	2	0.3	33	1.1	37	0.9
Mars	»	2	0.6	1	0.2	18	0.5	21	0.4
Februari	»	2	0.6	1	0.2	13	0.4	16	0.3
Januari	»	1	0.2	—	—	7	0.2	8	0.2
December	1935	3	0.6	1	0.2	4	0.2	8	0.2
November	»	4	0.4	2	0.3	6	0.3	12	0.4
Oktober	»	10	0.9	4	0.6	7	0.7	21	0.8
September	»	7	0.5	9	1.2	14	1.9	30	1.1
Augusti	»	10	0.7	2	0.2	20	3.5	32	1.1
Summa		67	—	28	—	192	—	287	—

denna grupp från den förut omnämnda gruppen av personer, vilka försvunnit efter hjälpperiodens slut, men några större felförningar ha med all sannolikhet icke förekommit. Det torde vara uppenbart, att huvudparten av dessa 739 personer kan förutsättas ha erhållit ett arbete i öppna marknaden. Rörande 452 av dem har arbetslöshetskommittén lämnat en direkt uppgift om att så är fallet. Av dessa 452 personer voro 296 kontantunderstödda, 85 sysselsatta vid statligt och 71 vid statskommunalt reservarbete, motsvarande respektive 15.8 procent, 10.5 procent och 11.2 procent av medelantalet under året i olika former hjälpta personer. Det understrykes, att nu angivna procentsatser icke äro ett uttryck för avgången inom det undersökta klientelet från olika hjälpformer utan endast avser att giva en bild av antalet ur detta klientel avgångna i förhållande till *hela* det vid olika tidpunkter under året anmälda klientelet. Av de 287 ej avhörda voro 192 kontantunderstödda, 67 sysselsatta vid statligt och 28 i statskommunalt reservarbete.

I förestående tabeller angivas hjälppform vid tidpunkten för avgången och månad, då personerna ifråga avgått ur hjälpverksamheten.

Den största avgången såväl absolut som relativt har skett från de dagunderstöddas krets. Med hänsyn till de rikliga arbetsmöjligheter av tillfällig art, som storstaden erbjuder, framför allt på våren och sommaren, och till att dagunderstödet utan all tvekan lämnar den minst tillfredsställande försörjningen, är det angivna förhållandet fullt naturligt. Däremot kan det snarast anses förvånande att avgången ur statligt reservarbete varit så pass stor, som angivits. Anledningen härtill lär emellertid till icke oväsentlig del vara att söka i den oavlåtliga uppmärksamhet, som från kommissionens sida ägnas reservarbetarklientelet och marknadens behov av arbetskraft.

SAKREGISTER.

	Sid.		Sid.
Anställningens upphörande		Inflyttningsförhållanden	59—63
—»—, tidpunkten för	127	Kommunförteckning	177
—»—, orsaker till	130	Kort för maskinbearbetning	173
Anställningsförhållanden, Stockholms-		Kvarvarande	39, 80, 91—94
klientelet	133	Kvinnor	8, 40, 54
Arbetsförhållanden	105—119	Långvarigt arbetslösa	11
Arbetslöshet, orsaker till	127—134	Materialets fördelning på kommuner	23
Arbetslöshetsperiodens längd	78—90, 155—158	Omsättningen inom klientelet	137
Arbetslöshetstyngda kommuner	7, 15—18, 31, 45, 58, 61, 64, 80, 109, 116, 128—133, 137, 152	Organisationstillhörighet, facklig	120—126
—»—, förteckning över	176	Orsaker till anställningens upphörande	130
Arbetslöshetsveckor, medeltal	79	Orsaker till arbetslöshet	127—134
—»—, arbetslöshetstyngda kommuner	80	Primärmaterialet	19
—»—, fördelning på hjälpveckor	157—159	Rapportsiffror, kommittéernas	12
Arbetsplatsundersökningen	107, 111, 115	—»—, jämf. med undersökningens	21
—»—, jämförelse med specialundersökningen	116—119	Representativitet	20
Avgång inom olika län och åldrar	143	Specialundersökningar	22, 67, 107—119, 128—134, 185
Avgången, hjälpformens inverkan på	148	—»—, förteckning över kommuner	176
Avgångna, antalet	135	—»—, jämförelse mellan	116
Björken	47	Statligt reservarbete	73
Civilstånd	55	—»—, varaktigt sysselsatta i	102
Facklig organisationstillhörighet	120—126	Statskommunalt reservarbete	75
Fastighetsinnehav	64—67	—»—, varaktigt sysselsatta i	103
Formulär, allmänna undersökningen	165, 167	Svårartat arbetslösa	82
—»—, specialundersökningen	172	Stockholmsklientelets anställningsförhållanden	133
Försörjningsplikt	55—58	Stockholms stads arbetslöshetsklientel, specialundersökning	185
Förändringar inom klientelet	135—152	Tillkomna	39, 48, 91—94, 135
Geografisk yrkesfördelning	41	Tidpunkten för anställningens upphörande	127
Grovarbetare, grovarbetarproblemet	53	Ungdomsarbetslöshet	30
Hemmahjälpsformer	103, 149	Yrkesarbetare	50
Hjälpens omfattning och utformning		Yrkesfördelning, klientelet	41—54
1/1 1933—31/7 1936	90—104	—»—, jämf. med 1935 års undersökning	48
Hjälpens utformning 31/7 1936	68—77	Yrkesförteckning	174
Hjälppformens inverkan på avgången	148	Yrkestillhörighet	48, 128
Hjälpsveckor, medeltal	91, 142	Yrkesväxling	47
—»—, fördelning på arbetslöshetsveckor	159—161	Ålderssammansättning, klientelet	26—40
		Åldrar, avgång inom olika	143

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Underdånig skrivelse	3
Inledning	5
Kap.	
I. Arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1935	9
II. Arbetslöshetens omfattning den 31 juli 1935—31 juli 1936 enligt månadsrap- porterna från arbetslöshetskommittéerna	13
III. Undersökningens omfattning och utförande	19
Primärmaterialet	19
Representativitet	20
Specialundersökningar	22
Materialets fördelning på kommuner	23
IV. Klientelet's ålderssammansättning	26
Kvinnor	40
V. Klientelet's yrkesfördelning	41
Geografisk fördelning	41
Arbetslöshetsstyngda områden	45
Byrken	47
Yrkesväxling	47
Jämförelse med 1935 års undersökning	48
Tillkomnas yrkestillhörighet	48
Yrkes- och grovarbetare	50
Kvinnor	54
VI. Försörjningsplikt	55
VII. Inflyttningsförhållanden	59
VIII. Fastighetsinnehav	64
IX. Hjälpens utformning den 31 juli 1936	68
Statligt reservarbete	73
Statskommunalt reservarbete	75
X. Arbetslöshetsperiodens längd samt hjälpens omfattning och utformning 1 januari 1933—31 juli 1936	78
Arbetslöshetsperiodens längd	78
Hjälpens omfattning och utformning	90
XI. Klientelet's arbetsförhet	105
Jämförelse mellan specialundersökningens och arbetsplatsundersökningens resultat	116
XII. Facklig organisationstillhörighet	120
XIII. Orsaker till arbetslöshet	127
Tidpunkten för anställningens upphörande	127
Orsaker till anställningens upphörande	130
Stockholmsklientelet's anställningsförhållanden	133
XIV. Förändringar inom det i undersökningen ingående klientelet under tiden 31 juli 1935—31 juli 1936	135
Antalet avgångna och tillkomna	135
Omsättningen inom klientelet	137
Avgång ur klientelet inom olika län och olika åldrar	143
Hjälpförmens inverkan på avgången	148
Sakregister	191

Diagram.

Nr	Sid.
1. Medelantalet hjälpveckor i procent av medelantalet arbetslöshetsveckor för personer med angivet antal arbetslöshetsveckor under åren 1933, 1934 och 1935	92
2. Åldersfördelningen den 31 juli 1936	136

Tabeller.

Tab. nr	
1.	Antalet hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa inom olika län juli 1935—juli 1936
2.	Antalet hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa inom vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden juli 1935—juli 1936
3.	Antalet hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa inom vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden samt inom storstäderna juli 1935—juli 1936
4.	Invånarantal och antal hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande arbetslösa inom vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden
5.	Antalet i undersökningen ingående kommuner
6.	De arbetslösas fördelning på län och kommuntyper den 31 juli 1936
7.	De arbetslösas fördelning på åldersgrupper och kommuntyper
8.	De arbetslösas fördelning på åldersgrupper den $^{30}/_{11}$ 1933, $^{31}/_{10}$ 1934, $^{31}/_{7}$ 1935 och $^{31}/_{7}$ 1936
8a.	Sammandrag av åldersfördelningen. Procenttal
9.	Åldersgrupperna 16—20, 21—40 och 41 år och däröver i procent av hela antalet arbetslösa inom olika län $^{31}/_{7}$ 1935 och $^{31}/_{7}$ 1936
10.	De arbetslösas fördelning på åldersgrupper och län
11.	De arbetslösas fördelning på åldersgrupper inom vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden
12.	Antalet män inom olika åldersgrupper den $^{31}/_{12}$ 1935 och antalet arbetslösa den $^{31}/_{7}$ 1936
13.	De arbetslösas procentuella andel av olika åldersgrupper den $^{31}/_{10}$ 1934, $^{31}/_{7}$ 1935 samt $^{31}/_{7}$ 1936
14.	De arbetslösas fördelning på yrkes- och åldersgrupper
15.	Åldersgrupperna 16—20, 21—40 och 41— ∞ år i procent av hela antalet arbetslösa inom respektive yrkesgrupper
16.	De arbetslösas fördelning på yrkesgrupper och län
17.	De arbetslösas fördelning på yrkesgrupper inom olika kommuntyper
18.	De arbetslösas fördelning på yrkesgrupper i vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden
19.	Antal arbetslösa med biyrken
20.	De arbetslösas fördelning på yrkesgrupper den $^{31}/_{7}$ 1935 och $^{31}/_{7}$ 1936
21.	Antalet arbetslösa inom vissa yrkesgrupper med högst 150 arbetslöshetsveckor under tiden $^{1}/_{1}$ 1933— $^{31}/_{7}$ 1936, som haft arbete i yrket minst 3 månader under tiden $^{1}/_{3}$ 1934— $^{31}/_{7}$ 1936
22.	De arbetslösas fördelning med hänsyn till försörjningsplikt och arbetslöshetsperiodens längd
23.	De arbetslösas fördelning efter försörjningsförhållanden inom vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden
24.	Inflyttningsförhållanden i vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden
25.	De arbetslösas fördelning på kommuntyper med hänsyn till inflyttning till vistelsekommunen
26.	De inflyttades fördelning efter tidpunkten för inflyttningen till vistelsekommunen

Tab. nr	Sid.
27. De arbetslösas fastighetsinnehav	65
28. De arbetslösas fastighetsinnehav. Arbetslöshetstyngda kommuner eller områden	66
29. De arbetslösas fördelning med hänsyn till ålder och hjälpform den $\frac{31}{7}$ 1936 ..	69
30. De arbetslösas fördelning på yrken och hjälpformer den $\frac{31}{7}$ 1936. Procenttal....	70
31. De arbetslösas fördelning på kommuntyper och hjälpformer den $\frac{31}{7}$ 1936. Procenttal	71
32. De arbetslösas fördelning efter försörjningsförhållande och hjälpformer den $\frac{31}{7}$ 1936	72
33. Statliga reservarbeters fördelning på åldersgrupper	73
34. Statliga reservarbeters fördelning på yrkesgrupper den $\frac{31}{7}$ 1935 och den $\frac{31}{7}$ 1936	74
35. Statskommunala reservarbeters fördelning på åldersgrupper	75
36. Statskommunala reservarbeters fördelning på yrkesgrupper den $\frac{31}{7}$ 1935 och den $\frac{31}{7}$ 1936	76
37. Antalet arbetslöshetsveckor och hjälpveckor per arbetslös under tiden $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936 för vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden	80
38. De arbetslösas fördelning på olika kommuntyper efter antalet arbetslöshetsveckor under tiden $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936	81
39. Arbetslösa anmälda den $\frac{31}{7}$ 1936 men ej den $\frac{31}{7}$ 1935 (tillkomna) fördelade på olika kommuntyper efter antalet arbetslöshetsveckor under tiden $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936	82
40. De arbetslösas fördelning på olika kommuntyper efter arbetslöshetsperiodens längd under tiden $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936	83
41. Antalet arbetslösa med minst 150 arbetslöshetsveckor under tiden $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936 inom olika län och kommuntyper	84
42. Antalet arbetslösa fördelade med avseende på yrken, samt motsvarande antal arbetslöshetsveckor $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936	85
43. Antalet arbetslöshetsveckor åren 1933 och 1934 per arbetslös, som år 1935 respektive 1936 uppnått minst 26 års ålder, inom olika yrkesgrupper den $\frac{31}{7}$ 1935 och $\frac{31}{7}$ 1936	86
44. Antalet arbetslösa med minst nedan angivet antal arbetslöshetsveckor enligt 1935 och 1936 års undersökningar	88
45. Antalet arbetslösa, fördelade efter arbetslöshetsperiodens längd under åren 1933, 1934 och 1935	89
46. Antalet arbetslösa med 1—9 arbetslöshetsveckor under år 1936 (569 arbetslösa) fördelade efter arbetslöshetsperiodens längd under åren 1933, 1934 och 1935	89
47. Antalet arbetslösa med 50—52 arbetslöshetsveckor under år 1935 (11 476 arbetslösa) fördelade efter arbetslöshetsperiodens längd under åren 1933 och 1934	90
48. Antalet arbetslösa, som under vart och ett av åren 1933, 1934, 1935 och 1936 varit arbetslösa minst nedan angivet antal veckor	90
49. Medelantalet hjälpveckor i procent av medelantalet arbetslöshetsveckor för personer med angivet antal arbetslöshetsveckor under åren 1933, 1934 och 1935	91
50. Antalet arbetslösa, fördelade efter antalet arbetslöshetsveckor och hjälpveckor under tiden $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936	93
51. Antalet arbetslösa, fördelade inom olika kommuntyper efter arbetslöshetsperiodens och hjälpperiodens längd	95
52. Antalet i undersökningen ingående någon gång under respektive år i olika hjälpformer hjälpta arbetslösa	96
53. Antalet någon gång under respektive år genom statligt reservarbete, statskommunalt reservarbete eller dagunderstöd med statsbidrag hjälpta i procent av antalet i undersökningen ingående arbetslösa inom respektive kommuntyper	97
54. Antalet arbetslösa, fördelade efter hjälpens utformning $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{12}$ 1935 ..	98—99
55. Antalet i olika hjälpformer hjälpta åren 1933—1935 fördelade efter hjälpperiodens längd under respektive år	100

Tab. nr	Sid.
56. Antalet arbetslösa, som under tiden $\frac{1}{1}$ 1933— $\frac{31}{7}$ 1936 åtnjutit hjälp endast i andra former än statligt reservarbete	101
57. Antalet arbetslösa mera varaktigt sysselsatta i statligt reservarbete	102
58. Antalet arbetslösa mera varaktigt sysselsatta i statskommunalt reservarbete ..	103
59. De arbetslösas fördelning med hänsyn till ålder och arbetsförhet	108
60. De arbetslösas fördelning med hänsyn till hjälpform $\frac{31}{7}$ 1936 och arbetsförhet	108
61. Antalet arbetslösa i storstäder och arbetslöshetstyngda områden, fördelade med hänsyn till graden av arbetsförhet. Specialundersökningen	109
62. Antalet arbetslösa med god arbetsförhet i storstäder och arbetslöshetstyngda områden, fördelade med hänsyn till möjligheten att erhålla arbete i öppna marknaden. Specialundersökningen	110
63. De statliga reservarbetarnas fördelning på yrkesgrupper med hänsyn till arbetsförhet	112
64. De statliga reservarbetarnas fördelning på åldersgrupper med hänsyn till arbetsförhet samt möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden	113
65. De statliga reservarbetarnas fördelning på yrkesgrupper med hänsyn till möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden	114
66. Jämförelse mellan de vid specialundersökningen (S) och arbetsplatsundersökningen (A) utförda bedömningarna av de arbetslösas arbetsförhet och möjlighet att erhålla arbete i öppna marknaden. Statliga reservarbetare från Stockholms stad och arbetslöshetstyngda områden. Procenttal	117
67. De fackligt organiserade arbetslösas fördelning på yrkesgrupper	121
68. De fackligt organiserade arbetslösas fördelning på kommuntyper	124
69. Hjälpökande arbetslösa i till Socialstyrelsen rapporterade fackförbund den $\frac{31}{7}$ 1936	125
70. Yrkestillhöriga arbetslösa i storstäder och arbetslöshetstyngda områden fördelade efter tidpunkten för senaste stadigvarande anställnings upphörande. Specialundersökningen. Procenttal	129
71. Yrkestillhöriga arbetslösa i storstäder och arbetslöshetstyngda områden fördelade efter orsaken till anställningens upphörande. Specialundersökningen	131
72. Yrkestillhöriga arbetslösa i storstäder och arbetslöshetstyngda områden fördelade efter orsaken till anställningens upphörande. Specialundersökningen. Procenttal	132
73. Antalet arbetslösa anmälda den $\frac{31}{7}$ 1936 men ej den $\frac{31}{7}$ 1935 (tillkomna), fördelade på län och åldersgrupper	138
74. Antalet arbetslösa anmälda den $\frac{31}{7}$ 1936 men ej den $\frac{31}{7}$ 1935 (tillkomna), fördelade på län och kommuntyper	139
75. Antalet efter den $\frac{31}{7}$ 1935 avgångna och tillkomna arbetslösa inom vissa arbetslöshetstyngda kommuner eller områden	140
76. Antalet personer, som voro anmälda arbetslösa den $\frac{31}{7}$ 1935 men ej den $\frac{31}{7}$ 1936 (avgångna), fördelade efter antalet hjälpveckor $\frac{31}{7}$ 1935— $\frac{31}{7}$ 1936	142
77. Antalet långvarigt arbetslösa och övriga arbetslösa anmälda den $\frac{31}{7}$ 1935 men ej den $\frac{31}{7}$ 1936 (avgångna), fördelade på län och kommuntyper	144
78. Antalet arbetslösa anmälda den $\frac{31}{7}$ 1935 men ej den $\frac{31}{7}$ 1936 (avgångna), fördelade på åldersgrupper och kommuntyper	145
79. Antalet arbetslösa anmälda den $\frac{31}{7}$ 1935 men ej den $\frac{31}{7}$ 1936 (avgångna), fördelade på län och åldersgrupper	147
80. Antalet arbetslösa anmälda den $\frac{31}{7}$ 1935 men ej den $\frac{31}{7}$ 1936 (avgångna), fördelade på yrkesgrupper	148
81. I 1935 års undersökning ingående arbetslösa med minst 50 hjälpveckor under tiden $\frac{1}{1}$ 1934— $\frac{31}{7}$ 1935, fördelade med hänsyn till hjälpens utformning. Samtliga kommuner	150
82. I 1935 års undersökning ingående arbetslösa med minst 50 hjälpveckor under tiden $\frac{1}{1}$ 1934— $\frac{31}{7}$ 1935, fördelade med hänsyn till hjälpens utformning. Arbetslöshetstyngda områden	151

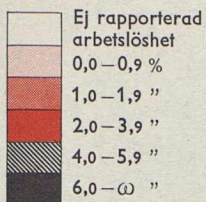
Bilagor.

Nr	Sid.
A. De arbetslösas fördelning efter arbetslöshetsperiodens längd under åren 1933, 1934, 1935 och 1936	155—158
B. De arbetslösas fördelning efter antalet arbetslöshetsveckor åren 1933, 1934, 1935 och 1936	159—161
1. Statens A. K:s cirkulär till arbetslöshetskommittéerna	163—164
2, 2 a. Formulär för inhämtande av uppgifter	165—168
3. Statens A. K:s order till plats- respektive lägerledningar	169
4. Statens A. K:s order till platsledningarna om arbetsförhållsundersökning	169—170
5. Statens A. K:s skrivelse till vissa arbetslöshetskommittéer angående specialundersökningen	170—171
6. Formulär för specialundersökningen	172
7. Kort för maskinbearbetning	173
8. Yrkesförteckning	174—175
9. Förteckning över vissa arbetslöshetsstyngda kommuner eller områden den 31 juli 1936	176
10. Förteckning över kommuner ingående i 1935 eller 1936 års undersökningar	177—184
11. Specialundersökning av vissa förhållanden inom Stockholms stads arbetslöshets Klientel	185—190

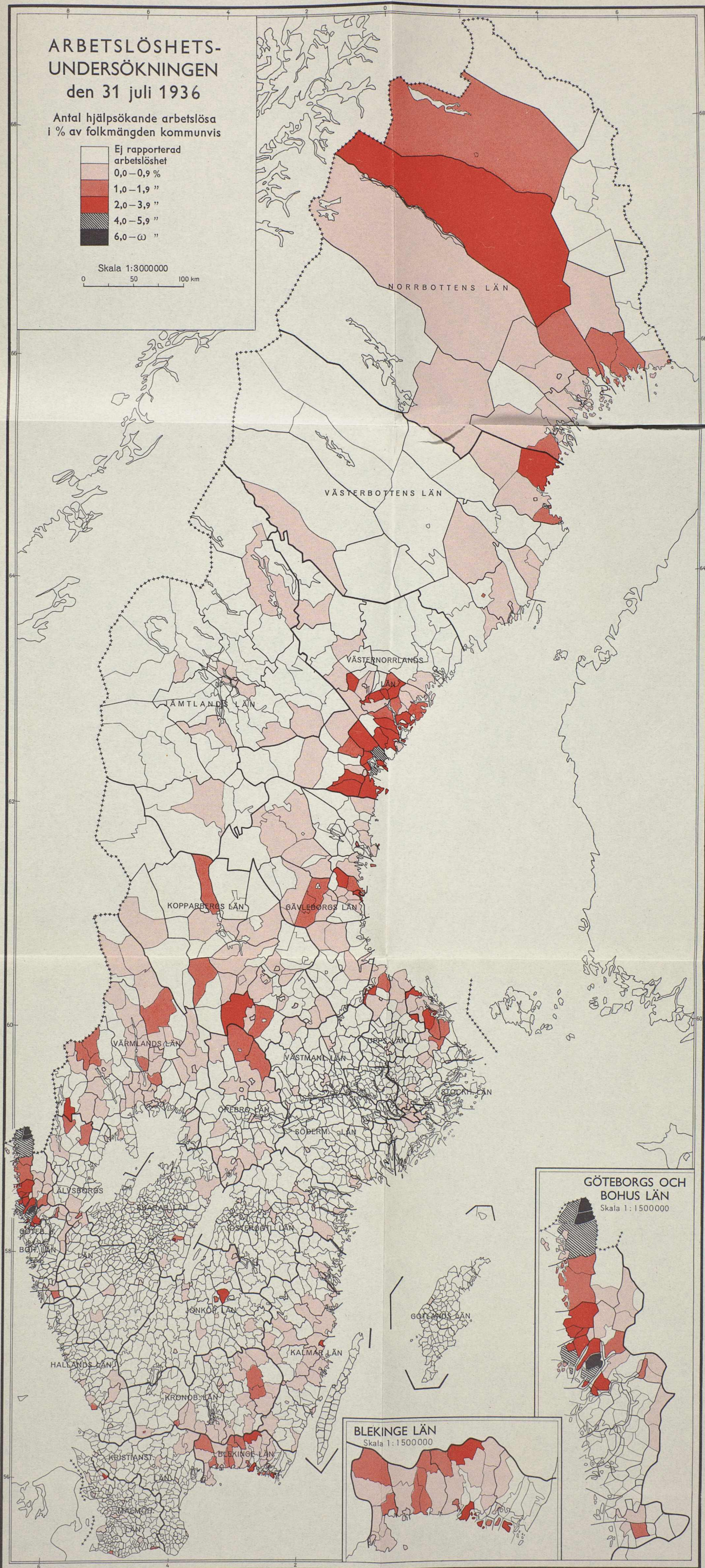
Arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1936, karta över arbetslöshetens geografiska fördelning.

ARBETSLÖSHETS- UNDERSÖKNINGEN den 31 juli 1936

Antal hjälpsökande arbetslösa
i % av folkmängden kommunvis

Skala 1:3000000
0 50 100 km

GÖTEBORGS OCH
BOHUS LÄN
Skala 1:1500000

BLEKINGE LÄN
Skala 1:1500000

Statens offentliga utredningar 1937

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvärd.

Betänkande med förslag till revision av förvarings- och interneringslagarna m. m. [3]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

1934 års nämnd för städningsutredning. Betänkande med speciella beräkningar och förslag rörande ersättningarna för städningsarbete inom vissa statliga ämbetslokaler i Stockholm m. m. [7]

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.

Politi.

Nationalekonomi och socialpolitik.

Socialiseringsproblemet. 2. Hushållsräkningens problem och faktorer. [1]

Socialiseringsidéer och socialiseringspraxis i Sovjetunionen. 2. [2]

Statslotteriutredningen. Betänkande med förslag rörande svenskt penninglotteri. [4]

Arbetslöshetsundersökningen den 31 juli 1936. [12]

Hälso- och sjukvård.

Yttrande i abortfrågan. [6]

Allmänt näringsväsen.

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Betänkande med förslag ang. den statsunderstödda vattenavlednings- och avdöningsverksamheten samt därmed sammanhängande spörsmål. [8]

Utredning rörande jordbrukets läge i Norrland med vissa förslag till åtgärder till förbättrande av den norrländska jordbrukarbefolkningens ekonomiska ställning. [9]

Betänkande med förslag ang. rätt till fiske i Vänerna, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön i Jämtland. 1. Lagförslag och motiv. [10] 2. Kartbilagor. Vänern och Hjälmaren. [11]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Betänkande med förslag till lagstiftning ang. särskilda husbehovsskogar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker m. m. [5]

Industri.

Handel och sjöfart.

Kommunikationsväsen.

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Försvarsväsen.

Utrikes ärenden. Internationell rätt.